ಕಂಪಳ

(ಮ್ಯಾಸನಾಯಕರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುರಿತ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳು)

ಡ . ಎಸ್. ಎಂ. ಮುತ್ತಯ್ಯ

ಸಿ.ವಿ.ಜಿ ಇಂಡಿಯಾ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಮ್ಯಸ ಬೇಡರು/ನ ಯಕರು : ಪದ ನಿ ೈತ್ತಿ ವಿಚ ರ

ಬ ು ಸಂಸ್ಕತಿಗ ಿ ನ ಡ ದ ಕನ ೯ಟಕದ ಒ ಿಗ ಿಲವು ವೃವಿದ್ಯಮಯವ ದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ು ನ ನಿಂತಿವ. ಸಂಸ್ಕತಿ, ಜನಸಂಖ್ಯ ಪ್ರಮ ಣ ತುಂಬ ಶ್ರೀಮಂತವ ಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಿಲವು ಬುಡುಕಟ್ಟುಗ ಿಲ್ಲಿ 'ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ' ಬುಡಕಟ್ಟು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವ ಗುತ್ತದ. ತಜ್ಞರು ಗುರುತಿಸಿರುವಂತ ಭದ್ರವ ದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನು ಪಡದಿತ್ತು ಎಂಬುದಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕತಿ ಮತ್ತು ಸ ಹಿತ್ಯದೂ ಿಗ ಿಲವು ಆಧ ರಗ ಿ ದೂ ರಯುತ್ತವ. ಅತ್ಯಂತ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಬುಡಕಟ್ಟದ ಇದಕ್ಕ ಪುಳಿಂದ, ಬಿಲ್ಲ, ಕಿರ ತ, ವ್ಯ ದ, ಶಿಬಿರ, ನಿ ದ ಎಂಬಿತ್ಯ ದಿ ಸರುಗಲು ಚ ಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದವು. ಈಗ ಬೀಡರು, ನ ಯಕರು, ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು, ಮ್ಯ ಸಬೀಡರು, ತ ಿವ ರ, ವ ಲೀಕಿ, ಪ ೯ಗ ರ ಸರುಗಳಿಂದ ಕರಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ. ತನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಅನೀಕ ನಿಗೂ ಢಗ ಿನು ಉದುಗಿಸಿಕೂ ಂಡ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸ ಿಜವ ಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರ ಗಮನವನು ತನ ಡಗ ಸ ದುಕೂ ಂಡಿದ. ಇದರ ಸ ತನಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕು ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿದವರ ವಿವರಗ ು ಈ ಮುಂದಿನಂತಿವ. ಎಡರ್‌ಥರ್ಸ್ಟನ್, ರಂಗ ಚ ರಿ, ಚ್.ವಿ.ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಮುಂತ ದವರ ೯ಖ ನಗ ು, ಎಂ.ರಂಗಪ್ಪ, ಅವರ 'ಸುಂಕಿಮ ಪರಿಮ ರ್ಥ, ಎಂ. ಜಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಅವರ 'ಮ್ಯ ಸಬೀಡರು', ಆರ್. ರ ಜಣ್ಣ ಅವರ 'ನ ಯಕ ಜನ ಂಗದ ಇತಿ ಸ', ಕರಿಶ ಟ್ಟರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರ 'ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು: ಒಂದು ಂ ಅಧ್ಯಯನ' ಮೀರ ಸ ಬಿ ಿಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರ ಕಲವ ರು ೯ಖನಗ ಿಂ ಕೃ ಣ್ಣಮೂರ್ತಿ ಿ ನೂರು ಅವರ 'ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ ಸಂಸ್ಕತಿ', ಟಿ ನರಸಿಂ ಿರ ಜ ಅವರ 'ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ವೀರರು' ಈಗ ನಡದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗ ು.

ಈವರಂಗೂ ನಡದ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಮ್ಯ ಸಬೀಡರು, ನ ಯಕರು ಎಂಬ ಪದಗ ಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ ಅಂತಿಮ ಎನಬ ುದ ದ ತೀಮ ೯ನಕ್ಕ ಬಂದಂತ ಕ ಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರಿಂದ ಇನೂ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ನಡಯಬೀಕಿದ.

ಮ್ಯ ಸ – ಬೀಡರು – ನ ಯಕರು :

ಮೀಲಿನ ಮೂರು ಪದಗಳಿಗೂ ದೀರ್ಘವ ದ ಸ ಮ ಜಿಕ ಮತ್ತು ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಹಿನ ಗಳಿವ. ಇವುಗ ಿಲ್ಲಿ ಬೀಡರು ಪದ ತುಂಬ ಪ್ರ ಚೀನವ ದುದು. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮೂ ಲತಃ ಕ ಡಿನಲ್ಲಿ ವ ಸಿಸುತ್ತಿದು, ತಮ ಆ ರಕ್ಕ ಗಿ ಪ್ರ ಣಿ– ಪಕಿಗ ಿನು ಬೀಟಯ ಡುತ್ತಿದುದು ಸತ್ಯಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕ ಬೀಡ/ನ ಯಕ ಜನ ಂಗದ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ನ ಯಕರಂದು ಒಪ್ಪಿಕೂ ಂಡಿರುವ ಏಕಲವ್ಯ–ವ ಲೀಕಿ ಮೂ ಲತಃ ಬೀಟಗ ರಿಕಯನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದವರೀ ಎಂಬುದಕ್ಕ ಇತಿ ಸದಿಂದ ಆಧ ರಗ ು ದೂ ರಯುತ್ತವ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಶ ಸನ, ಸ ಹಿತ್ಯಗ ೆಲ್ಲಿ ಬೇಡ-ಬೇಡತಿ ಎನು ವ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿರುವುದನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಸಬ ುದು. ಈ ನಂಬಿಕಗ ವಿರುದವ ದ ಅಂಶ'ಗ ಳನೂ ೊಗೂಂಡ ಕಲವು ವಿ ೇಯಗ ಳನು ಕುರಿತಂತ ಇದೇ ಸಮುದ ಯಕ್ಕ ಸೇರಿದ ಹಿರಿಯರೂಬ್ಬರು (ಚಿತ್ತಯ್ಯಗ ಿ ಬೂೀರಜ, ನಲಗೇತನ ೆಟ್ಟಿ, ಚ ್ಕರ.ತ , ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.ಜಿ) ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬ ುದು. ಇವರ ಪ್ರಕ ರ ಬೇಡರು ಎನು ವ ಪದ ಬೇಟಗ ರ ಎನು ವ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದಲ್ಲ. ನಮ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ವೀರ ಕಣ್ಣಪ್ಪನನು ಶಿವ ಏನು ಬೇಕು ಕೇ ು ಎಂದನಂತ. ಅದಕ್ಕ ಕಣ್ಣಪ್ಪ ನನಗೇನು ಬೇಡ ತಿನ ಲು ಸೂಪ್ಪು, ಊಟದ ಗಂಗ ಳದ ಸುತ್ತ ಮಕ್ಕ ಳನು ಕೂಡು, ಸ ಕು ಎಂದನಂತ. ಅಂದಿನಿಂದ ಏನನು ಬೇಡದ ಕಣ್ಣಪ್ಪ–ಬೇಡರ ಕಣ್ಣಪ್ಪ ಆಗಿದ ನ. ಆ ಬೇಡರ ಪದು ಇವತ್ತು ಇಡೀ ನಮ ಸಮೂ ಿಕ್ಕ ೆರಡಿದ" ಗ ಅವರು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇಡರ ಮೂಲವನು ೇ ಳುತ್ತ "ಬೇಡರ ಮೂಲ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು ಕ್ರೌಂಚ ಕ ಡು ಬೇಡರ ಮೂಲಸ್ಥ ಿ" ಎಂದರು. ಬೇಡ ಪದನಿಷ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚ ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯುತ ರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸತ್ಯಕ್ಕ ೆತ್ತಿರವಿಲ್ಲದುದು. ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಬೇಕ ದುದು ಇದೇ ಇದ. ಮೂಲದ ಬಗ ಅವರು ೇಳಿದ ಮ ತು ತುಂಬ ಗಂಬೀರವ ಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕ ದುದು ಎನು ವುದು ಗಮನ ರ್ಹ ಸಂಗತಿ.

'ಬೇಡ' ಪದ ನಿ ್ಪತ್ತಿಯ ವಿಚ ರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದ ಯವನು ಕುರಿತು ಅದ್ಯಯನ ನಡಸಿರುವ ಡ . ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದ : ಗೂಲ್ಲರು–ಬೇಡರು ಮೂಲತಃ ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನರ ಗಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಗೂಲ್ಲರು ತುಂಬ ಮಡಿವಂತರು. ಗೋಮ ಂಸ ನಿ ೇಧ, ಋತುಸ್ರಾವಕ್ಕ ಣ್ಣುಗ ಳನು ದೂರವಿಡುವುದು ಮುಂತ ದ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತಯ ಮೌಲ್ಯಗ ಳನೂ ತ್ತವರು. ಈ ಮೌಲ್ಯಗ ಳನು ಇವರ ್ಲೇ ಇದ ಒಂದು ಗುಂಪು ಮುರಿಯ ರಂಬಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ರೂಚ್ಚಿಗದ ಗೂಲ್ಲರ ಗುಂಪು ನಿಯಮಪ ಲನ ಮ ಡದ ಗುಂಪನು ಸಮೂ ಹದಿಂದ ಕಿತ್ತೂಗದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಬೇಡರು ಅವರಿಗ ಬೇಡವ ದವರು ಆದರು. ಈ ಬೇಡವ ದರೇ ಬೇಡ ಪದಕ್ಕ ಮೂಲ. ಬ ್ಯಡವ ದವರು–ಬ ್ಯಡರು– ಬೇಡರು ಆಗಿರಲಿಕ್ಕ ಸ ಧ್ಯವಿದ.

ಮೇಲಿನ ಎರಡು ವ ದಗಳಿಗಿಂತ ಬೇಟಗ ರನಿಂದ ಬೇಡ ಪದ ಬಂದಿದ ಎಂಬುದೇ ಸತ್ಯಕ್ಕ ೆತ್ತಿರವ ದಂತ ಕ ಣುತ್ತದ. ಬೇಡರಿಗ ತ ಳವ ರ, ವ ಲೀಕಿ, ಪ ೇಗ ರ, ನ ಯಕ ಎನು ವ ಪದಗ ು ಬ ಳಕಯ ದುದು ೇಗ? ಇವುಗ ಿ ಸಂಬಂಧ ಂತರವೇನು? ಎಂಬ ವಿ ೇಯವನು ಗಂಬೀರವ ಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕ ದ ಅಗತ್ಯವಿದ. ತಜ್ಞರು ೇ ುವಂತ ಬೇಡರು ತಮ ಕ ರ್ಯ–ಸ ಹಸಗ ಿ ಕ ರಣದಿಂದ ಊರಿನ 'ತ ಿವ ರಿಕ ' ಮ ಡ ರಂಬಿಸಿ 'ತ ಿವ ರ' ಎನು ವ ಪದವನು ಪಡದಿದ ರ. ಗ 'ವ ಲೀಕಿ' ಎನು ವುದು ನಮ ಮೂಲವನು 'ವ ಲೀಕಿ ಮ ಿರ್ಷಿ' ಗಳಿಂದ ಕಂಡುಕೂ ್ಳುವುದರ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ

ಬಂದಿದ. ಇನೂ 'ನ ಯಕ' ಎನು ವ ಪದವು ಗೌರವ ಸೂಚಕ ಪದವ ಗಿ ಬ ಸ ಗುತ್ತಿದು, ಈಗ ಜ ತಿಸೂಚಕವ ಗಿ ಬ ಕಯು ಗುತ್ತಿದ. ಡ . ರಂಗರ ಜ ಅವರು ೀ ಂವಂತ "9ನೀ ಶ ತಮ ನಕ್ಕಿಂತ ಹಿಂದ ನ ಯಕ ಪದವು ಪ ೀಪಟ್ಟಿನ ಮುಂದ ಂ, ಶೂರ, ಸೀನ ಪತಿ, ಸೀನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ದ ಪತಿ ಎಂಬರ್ಥಗ ಂ ಮ ತ್ರ ಇವಯೀ ಊರಿತು ವ್ಯಕ್ತಿನ ಮಗ ಗಿ ದೂರಕುವುದಿಲ್ಲ." ಅಂದರ ಬೀಡರಿಗ 9ನೀ ಶ ತಮ ನಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನ ಯಕ ಎಂಬುದ ಗಿ ಕರಯುತ್ತಿರಬ ಂದು. ಇತ್ತೀಚಿಗ ಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ನಿಲಯ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ 'ಕನ ಟಕ ಚರಿತ್ರ' ಭ ಗ 4 ರಲ್ಲಿ ಕ.ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣ ಅವರು 'ವಿಜಯನಗರದ ಕ ಲದಲ್ಲಿ ಅಮರನ ಯಕರ ಆಡಳಿತ' ಎನು ವ ೀಖನದೂ ಗ ಪ ಗ ರಿಕಯನು ನಡಸಿದವರು ೀಗ ನ ಯಕರ ದರು ಎಂಬುದನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ರ. ಅವರು ೀ ಂವಂತ ವಿಜಯನಗರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕ ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ ಯಗ ಂ ಬೀಕಿದರಿಂದ ಅಂದಿನ ರ ಜರು ಅದಿಕ ರವನು ಪ ೀಗ ರರಿಗ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗ ಂಚುವ ಅದಿಕ ರ ವಿಕೀಂದ್ರಿಕರಣ ನೀತಿಯನು ರೂಪಿಸಿಕೂಂಡರು. ಆ ಮೂಲಕ ಪ ೀಗ ರರಿಂದ ಸೈನಿಕ ಸ ಯವನು ರೈತರಿಂದ ಧನಸ ಯವನು ಪಡಯುವುದು ಇವರ ಮೂಲ ಉದೀಶ ವ ಗಿತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ ೀಗ ರರ ಗಿದವರಿಗ ಅದಿಕ ರವನು ಕೂಟ್ಟು (ಸ ಮಂತ ನ ಯಕರ ಗಿಸಿಕೂಂಡರು) ಅವರನು ನ ಯಕ ಎಂದು ಕರದರು. ಡ .ರಂಗರ ಜ ಮತ್ತು ಕ.ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣನವರ ಮ ತಗ ಆಧ ರದ ಮೀ 15–16ನೀ ಶ ತಮ ನದವರಗೂ ನ ಯಕ ಪದವು ಸೀನ ಪತಿ, ಮುಖಂಡ ಎನು ವ ಅರ್ಥದೂ ಗ ಬ ಕಯ ಗಿ, ತದನಂತರದ ಕ ಲಕ್ಕ ಜ ತಿಸೂಚಕ ಪದವ ಗಿದ ಎಂದು ಊಹಿಸಬ ಂದ ಗಿದ. ಮತ್ತೂಂದು ಅಂಶ ವೀನಂದರ ಬೀಡರಿಗ ನ ಯಕ ಪದ ಅನ್ವಯವ ಗಿರುವುದು ಮ ತ್ರ ವಿಜಯನಗರದ ಆಳ್ವಿಕಯ ಕ ಲಕ್ಕ ಇರಬ ಂದು. ಮೀಲಿನ ಮ ತುಗ ಆಧ ರದ ಮೀ ಬೀಡರು ನ ಯಕರ ದ ಪರಿಯನು ಹೀಗ ಸಮೀಕರಿಸಿ ೀ ಬ ಂದೀನೂೀ? ಕತ್ರೀಯ –ಬೀಡ–ತ ವ ರ–ಪ ೀಗ ರ– ನ ಯಕ ಈ ಬ ವಣಗ ಬರೀ ಪದ ಬದ ವಣ, ಬ ವಣಗಯಲ್ಲ. ಬದಲಿಗ ಸ ಮ ಜಿಕ ಸ್ಥ ನಮ ನಗ ಬ ವಣಗಯೂ ಕೂಡ. ಕತ್ರೀಯರ ದವರು ಲವು ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಗಿ ಕ ಡುವ ಸಿಗ ಗಿ ಬೀಡರ ದವರು ತಮ ಶಕ್ತಿ, ಶೌರ್ಯ, ಚ ತುರ್ಯಗಳಿಂದ ಊರಿನ ತ ವ ರಿಕಯನು ಪಡದಿರಬ ಂದು. ತ ವ ರಿಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವ ಗಿ ಬ ದು ತಮ ್ಲೀ ಪ ೀಪಟ್ಟುಗ ನು ಕಟ್ಟಿಕೂಂಡು ಆಳ್ವಿಕ ನಡಸ ರಂಬಿಸಿರಬ ಂದು. ಪ ೀಗ ರಿಕಯನು ನಡಸಿದ ಈ ಜನರಿಗ ವಿಜಯನಗರ ರ ಜರಿಂದ ಚ್ಚಿನ ಅದಿಕ ರ ಪ್ರ ಪ್ತವ ಗಿ ನ ಯಕರನಿಸಿಕೂಂಡಿರಬ ಂದು. ಈ ನ ಯಕ ಸ್ಥ ನಮ ನಗ ಂ ಕಲವು ಪ ೀಪಟ್ಟಿನ ಪ ೀಗ ರರಿಗ ಲಬಿಸಿದರಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಕಲವರು ನ ಯಕರನಿಸಿಕೂಂಡರ ಇನೂ

ಕಲವರು ಬೇಡರಂದ್ಟೇ ಕರಯಿಸಿಕೊ ್ಳುತ್ತಾರ. ಈ ಬಗ ಇನ ್ಟು ಆ ್ವ ದ ಸಂಶ ೋಧನಯ ಅಗತ್ಯವಿದ.

ಬೇಡ–ನ ಯಕರ ದ ಪರಿಯನು ಪ್ರಮೇಯ ತಕ ಮ ತುಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಂತ ಯಿತು. ಇನೂ ಈ ಪದಗ ್ ಹಿಂದ ಬ ್ಕಯು ಗುಪ 'ಮ್ಯ ಸ' ಪದದು ಮೂಲ ನಿ್ಪತ್ತಿ ಏನು? ಮ್ಯ ಸ ಪದದು ಮೂಲ್ಪತ್ತಿ ತುಂಬ ನಿಗೂ ಢ ಗೂ ಗೂ ಂದಲವ ಗಿಬಿಟ್ಟಿದ. ಬೇಡರ (ನ ಯಕರ) ಬುಡಕಟ್ಟನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿದ ಬ ್ಹತ್ತೀಕ ವಿದ್ವ ಂಸರು ಒಂದ ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗಿ ಮ್ಯ ಸ ಪದನಿ ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗಗ ಚರ್ಚಿಸಿದ ರ. ಮೊದಲು ಆ ಚರ್ಚಗ ್ ಮುಖ್ಯ ಂಶ ್ಗ ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮ ಡಿಕೂ ್ಳಬ ್ಹದು.

1. ಮೇಯಿಸುವವರು ಪದದಿಂದ ಮ್ಯ ಸ ಪದದ ನಿ ್ಪತ್ತಿಯ ಗಿದ. ದ್ರ ವಿಡ ಮೂಲಕ್ಕ ಸೇರಿದ ಬೇಡರು ಮೂ ಲತಃ ಪಶ ್ಪ ಲಕರಲ್ಲದಿದರೂ ಕಲವು ಸಮಯಗ ್ಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪಶ ್ಪ ಲನಯನು ಅನುಸರಿಸಿದ ಸಮುದ ಯ. ಪಶ ್ಪ ಲನಯಂತ ್ ಕ್ರಿಯಯೂ ್ಗ ಮೇಯಿಸುವ ಕ್ರಿಯ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯ ಈ ಮೇಯಿಸುವ ಕ ರ್ಯ ಮ ಡುವವರು ಮೇಯಿಸುವವರು (ಉಪನ ್ಯಸ ನೀಡುವವರು ಉಪನ ್ಯಸಕರು ಆದಂತ) ಆಗಿದ ರ. ಈ ಮೇಯಿಸುವವರು 'ಮ್ಯ ಸ' ಪದಕ್ಕ ಮೂಲ ಎನು ತ್ತ ರ ಎಂ.ಜಿ.ಈಶ್ವರಪ್ಪ. ಈ ಮೇಯಿಸುವ ಪದದಿಂದ 'ಮ್ಯ ಸ' ಪದನಿ ್ಪತ್ತಿಯ ಗಿದ ಎಂಬುದ ಗಿ ಮೀರ ಸ ಬಿ ್ಳಿ ಶಿವಣ ್ಣ ಅವರು ತಮ ಆರಂಬಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಪ ದಿಸಿರುವುದನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ ೀ ್ಷ ಗಿ ಸರಿಸಬ ್ಹದು.
2. ಮೇಲಿನ ವ ದವನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಮ್ಯ ಸ ಪದಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕ ತದ 'ಮೀವರ' ತಮಿಳಿನ 'ಮೀಡರ್' ಕನ ಡದ 'ಮೀಸರು' ಪದಗ ್ಳ ಮೂಲ. ಮೀಸರು ಎಂದರ 'ಶ ೂರರು' ಪರ ಕ್ರಮಿ ಗ ್ಳು. ಕ ಡಿನಲ್ಲಿ ಗಡಗಣಸು, ಮ ಂಸದಂತ ್ ಸತ್ವಯುತ ಆ ರ ಸೇವಿಸಿ ದೇ ್ಹದ ಶ ್ಕ್ತಿಯನು ವೃದ್ಧಿಸಿಕೂ ಂಡ ಜನ ಬೇಡರು. ಆದಕ ರಣ ಮೀಸರಬೇಡರು – ಮ ್ಯಸಬೇಡರು ಆಗಿರಲೂ ಸ ಧ್ಯ ಎನು ತ್ತ ರ ಕೃ ್ಷ್ಣಮೂ ರ್ತಿ ್ನೂ ರು.
3. ವಕ್ತ ಗ ್ ಮ ಹಿತಿಯನ ಧರಿಸಿ ಮ ್ಯಸ ಎನು ವುದು ನ ್ಯಸ ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದ. 'ನ ್ಯಸ' ಎಂದರ ಜ ್ಞನ ಎಂದರ್ಥ. ಅತಿಜ ್ಞನವು ್ಳ ಜನರು ಬೇಡವ ದರಿಂದ ನ ್ಯಸರು-ಮ ್ಯಸರು– ಮ ್ಯಸ ಆಗಿದ ಎನು ತ್ತ ರ ಕರಿಶ ಟ್ಟಿ ರುದ್ರಪ್ಪ.
4. ವಿಜಯನಗರ ಸಂಸ್ಥ ನದ ಸ ಮಂತರ ಜರಂತಿದ ನ ಯಕರ ಪ ೀಪಟ್ಟುಗ ್ಲ್ಲಿ ತಮ ದೂ ರಯ ರಕಣಗ ಸದ ತಯ ರ ಗಿರಬೇಕಿದ ಮೀಸಲು ಸೈನಿಕ ಪಡಗ ್ಳು ಇದವು (ಈಗಿನ

ರಿಸರ್ವ್ ಪೊಲೀಸ್ ಇದ ಗ) ಈ ಮೀಸಲು ಪದದಿಂದ ಮ್ಯಸ ಪದ ಬಂದಿರಬ ುದಂದು ಊಹಿಸಿದ ರ. ಡ . ರಂಗರ ಜ.

5. ಕಲವು ಪಕ್ತ ಗ ು ತಮ ಮೂಲಗ ನು 'ವ್ಯಸ' ನಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೂಂಡು ನಮ ದು ವ್ಯಸಕುಲ ಎಂದು ೀ ುತ್ತ ರ. ಈ ವ್ಯಸ ಪದವೀ ಮ್ಯಸ ಪದಕ್ಕ ಮೂಲ ಎಂದು ಕಲವು ವಿದ್ವ ಂಸರು ಊಹಿಸಿದ ರ.

6. ಮ ಂಸ ಪ್ರಿಯರ ದ ಬೀಡರು ಗತ ನ ಈದ ುವಿನ ಮ ಂಸ (ಸತ್ತ) ಅನು ತಿಂದುದರ ಪರಿಣ ಮವ ಗಿ ಮ ಸುಬೀಡ–ಮ ಸಬೀಡ– ಮ್ಯಸಬೀಡ ಎಂಬ ಊ ಇದ. (ಡ . ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ–1999, ದುರುಗ ಜ ನಪದ).

ಈ ಎ ್ಲ ಊ ಗ ಮಧ್ಯ 'ಮ್ಯಸ' ಪದದ ನಿ ್ಪತ್ತಿ ವಿಚ ರ ಗೊಂದಲಮಯವ ಗಿರುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ. ಮೀಲಿನ ವ ದ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಕರಿಶ ಟ್ಟಿ ರುದ್ರಪ್ಪನವರ ವ ದವನು (ಪಕ್ತ ಆಧ ರ) ೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದಂತ ಎ ್ಲ ವ ದಗ ು ಸತ್ಯಕ್ಕ ್ತಿರವ ಗಿದ. (ಅರ್ಥಗ ಲ್ಲಿ). ಮ್ಯಸಬೀಡರು ಮೀಯಿಸುವವರು, ಮೀಸಲುಪಡ, ಪರ ಕ್ರಮಿ–ಶ ೂರ-ಧೀರರು, ವ್ಯಸಕುಲದವರು ಆಗಿದಂತೂ ನಿಜ. ಆದರ ಮ ನ್ ಜ ್ಞನಿಗ ು ಆಗಿದರು ಎಂಬುದನು ಒಪ್ಪಿಕೂ ್ಳಲು ಕಲವು ಸಮಸ್ಯಗಳಿವ. ಅರ್ಥಗ ಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕ ್ತಿರವ ಗಿರುವ ಈ ವ ದಗ ಲ್ಲಿ ಪದ ಬ ವಣಿಗಯ ಇತಿ ಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯ ವುದು ಸತ್ಯ ಎನು ವ ಅಂಶ ಇಂದು ನಮ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರ, ವಿದ್ವ ಂಸರ, ಸಂಶ ೋಧಕರ ಮುಂದಿನ ಬ ುದೂಡ ಸವ ಗಿದ. ಈ ಸವ ಲನು ಭ ವಿಜ ್ಞನ ಪಂಡಿತರ ಸ ಯ ಪಡದು ಬಗ ರಿಸಿಕೂ ್ಳಲು ಸ ಧ್ಯವಿದ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನ ವಲ್ಲ ಪ್ರಯತಿ ಸಬೀಕ ಗಿದ.

ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆ ಸಮೀಕ

ಕನ ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನ ನಿಂತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ೆಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಬುಡಕಟ್ಟು ೆಲವ ರು ವಿ ೇಯಗ ೆಲ್ಲಿ ಗಮನ ್ಹವ ದುದು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದ ವಣಗರಿ, ಬ ್ಳರಿ ಜಿ್ಲಗ ೆ ಭೂಭ ಗದಲ್ಲಿ ನ ನಿಂತಿರುವ ಈ ಮ್ಯಸನ ಯಕರು ವಲಸಿಗ ರ ಪಶುಪ ಲಕರು. ವಿಜಯನಗರ ಸ ಮ್ರ ಜ್ಯದ ಪತನದ ನಂತರವೂ ಇವರು ಪಶುಪ ಲನ ಮ ಡುತ್ತ ವಲಸಿಗ ರರ ಗಿದರು ಎಂಬುದಕ್ಕ ಅನೀಕ ಅಧ ರಗಳಿವ. ೆಂಪಿ ಪರಿಸರದಿಂದ ಪಶುಪ ಲನಗ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವನಿಸಿದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಬ ೆೆ ದಿನಗ ದ ನಂತರ ಒಂದೀ ಕಡ ನ ನಿಲ್ಲುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿವೃತ್ತಿಯನು ಅದಿಕೃತವ ಗಿ ಪ್ರ ರಂಬಿಸಿದಂತ ಕ ಣುತ್ತದ. ಒಟ್ಟ ರಿಯ ಗಿ ಈ ಮ್ಯಸನ ಯಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ತನ ಮೂಲವನು ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮ ಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿದರೂ ಈಗ ನಮಗ ಆಕರಗ ೆ ಸಿಗುವುದು ವಿಜಯನಗರ ಕ ಲದಿಂದ ಈಚಿಗ ಮ ತ್ರ. ಅದೂ ಈಗಿರುವ ಮಧ್ಯ ಕನ ್ಟಕದ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದ ಯದ ವಿವರಗಳಿಗ ಗಟ್ಟಿ ಆಧ ರಗ ೆ ದೂರಯುತ್ತವ. ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಮೌಖಿಕ ಕಥನಗ ೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಕುಲಚರಿತಗ ೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇವರ ಪರಂಪರಿ ಕಂಡು ಬರುವುದು ತುಂಬ ಈಚಿಗ. ಇಂಥ ಪರಂಪರಿಯ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ತನ ಬದುಕಿನ ವಿಶಿ ್ಟ ಆಚ ರ ವಿಚ ರಗಳಿಂದ ೊರಗಿನ ಸಮುದ ಯದ ಜನರನು ಬ ೆೆ ಆಕರ್ಷಿಸಿದ. ೊರಗಿಂದ ನಿಂತು ನೂೀಡುವ ಜನರಿಗ ಈ ಸಮುದ ಯ ಕೌತುಕದ ಸಂಗತಿಯ ಗುತ್ತದ. ಮ ನವಶ ಸ್ತ್ರ, ಜ ನಪದ ಮೂದ ದ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಸ್ತುಗಳಿಗಂತೂ ಕಡ್ಲ ಬಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕಂತ. ಗ ಗಿ ಈ ಸಮುದ ಯವನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೂ ನಡದ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆ ಸ ಕ ್ಟ. ಈ ಎ ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆನು ಒಂದು ನ ಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯತ ಇದ. ಆದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ೀಖನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಕುರಿತಂತ ಬಂದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆನು ವಿಮಶ ್ತಕವ ಗಿ ಪುರಿಶೀಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಮ ಡ ಗುವುದು.

ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆ ಸಮೀಕಗ ಮೂದಲು ಇಲ್ಲಿ ಎದುರಿ ಗುವ ಕಲವು ಪರಿಕಲ್ಪನ ತಕ ತೂ ಡಕುಗ ೆನು ಪರಿಶಿಲಿಸಿ ಮುಂದ ೊೀಗುವುದು ಉತ್ತಮ. ಮೂದಲು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೀಕ ದುದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ನ ನಿಂತಿರುವ ಮ್ಯಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯವನು ಮ್ಯಸಬೀಡರು ಎಂದು ಕರಿದು ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿರುವವರೀ ಚ್ಚು. ಆದರಿ ಸಮುದ ಯದ ಒ ೆಗ ಅವರು ಮ್ಯಸನ ಯಕರು ಎಂದು ಮ ತ್ರ ಕರಿದುಕೂ ್ಳತ್ತ ರಿ.

ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಬಗ ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಭವ ಗಿದು 20 ನೀ ಶತಮ ನದ ಪ್ರ ರಂಭದಲ್ಲಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ ಧ್ಯವ ದ ಷ್ಟ ಎ ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೂ ್ಳಬ ೆದು.

1. ಕ್ರಿ.ಶ.1900 ರಲ್ಲಿ ಎಡರ್ ಥರ್‌ಸ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಕ.ರಂಗ ಚ ರಿ ಅವರ 'ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯನ್' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ೀಖನವೀ ಬೀಡರ ಕುರಿತು ಬಂದ ಮೊದಲ ೀಖನವನಬ ುದು. ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನೀ ಸಂಪುಟಗ ಲ್ಲಿ ಬೀಡರ ಬಗ ಲವ ರು ಸಂಗತಿಗ ನು ದ ಖಲಿಸಿದ ರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀಡರು ಅಥವ ಬೋೀಯಿಗ ು ಒಂದೀ ಜ ತಿಯವರು ಗೂ ಇವರು ಮೂಲತಃ ವೈಷ್ಣವರು ಎಂಬಂಥ ಸತ್ಯಕ್ಕ ದೂರವ ದ ಸಂಗತಿಗ ನು ಪ್ರಸ್ತ ಪಿಸಿದ ರ.

2. ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಕುರಿತಂತ ಚ್ಚಿನ ಮ ಹಿತಿಯನೂ ಗೂಂಡ ಬರ ಸಿಗುವುದು 1928 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯನಿಲಯ ದಿಂದ ಪ್ರಕಟವ ದ ಚ್.ವಿ.ನಂಜುಂಡಯ್ಯ, ಎ ್.ಕ. ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರ "ಮೈಸೂರ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್" ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 34 ಪುಟಗ ದೀರ್ಘವ ದ ೀಖನದಲ್ಲಿ ಬೀಡರ ಮೂಲ, ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ವಿವಿಧ ಆಯ ಮಗ ನು ವಿವರಸಿ ಗಿದ.

3. 1932 ರ್ಲ್ಲೀ ಬರದು 1971 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದು "ಸುಂಕಿಮ ಪರಿಮ ರ್ಥ" ಮೊ ಕ ಲುರು ಪ್ರದೀಶದ ಪ್ರಖ್ಯತ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ನ ಸುಂಕಿಮ ಬಟ್ಟದ ಬಗ ಮ ಹಿತಿ ನೀಡುವ ಗ ಅದನು ನಂಬಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಬಗ ಕಲವು ಮ ಹಿತಿಗ ನು ನೀಡ ಗಿದ.

4. ಡ್.ವಿ. ವೀರನ ಯಕರ ಕೃತಿ "ಕ ತ್ರಂಶ ಪ್ರಬೋಧ" (1948) ಕೃತಿಯು ಬೀಡ ಜನ ಂಗದ ಪೌರ ಣಿಕ, ಐತಿ ಸಿಕ ಮೂಲದ ಬಗ ಮ ಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದ.

5. ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಎಂ.ಜಿ. ಅವರು "ಮ್ಯಸಬೀಡರು" ಎಂಬ ತಮ ಕಿರು ೂತ್ತಗಿಯನು ಐಬಿಎಚ್ ಪ್ರಕ ಶನದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನ ಯಕರ ಉಪಪಂಗಡಗ ಬಗ ತಿಳಿಸಿ, ನಂತರ ಮ್ಯಸನ ಯಕ ಎಂಬ ಸರು ಬರಲು ಕ ರಣ, ಅದಕ್ಕ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥಗ ನು ನೀಡಿದ ರ. ಮ್ಯಸಬೀಡರ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿ ಪಶುಪ ಲನಯ ಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ತ ವ ರ, ಊರನ ಯಕ, ಮ್ಯಸನ ಯಕ ಎಂಬ ಪಂಗಡಗಳಿರುವಂತ ಮ್ಯಸಬೀಡರಲ್ಲಿಯೂ ಊರಮ್ಯಸ, ಅಡವಿಮ್ಯಸ, ಕಳ್ಳಿಮ್ಯಸ ಮತ್ತು ಮ್ಯಸ ಎಂಬ ನ ಲ್ಕು ಭೀದಗ ನು ಗುರುತಿಸಿದ ರ. ಇಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸಬೀಡರ ವಸತಿ, ಸಮ ಜ, ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ಬಗ ಮ ತ್ರ ಸಂಕಿಪ್ತ ಮ ಹಿತಿ ನೀಡಿರುವುದನು ಗಮನಿಸಬ ುದು.

6. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲ ಚ ಳ್ಳಕರಯ ಅರ್.ರ ಜಣ್ಣನವರ ನ ಯಕ ಜನ ಂಗದ ಇತಿ ಸ (1983) ವು ಬೀಡರ ಕುರಿತು ಉಪಯುಕ್ತ ಮ ಹಿತಿಯನು ಒದಗಿಸುತ್ತದ. ಬೀಡರ ಮೂಲವನು ಗೂ ಮೂಲ ಪುರು ರ, ಐತಿ ಸಿಕ ಪುರು ರ ಕತಗ ನು ೀ ುತ್ತದ. ಗಿಯೀ ಕೃತಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ

ನ ಯಕರನು ಯ ವ ರೀತಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು? ಎಂದು ವಿವರಿಸುವ ಗ ಬೇಡರ ದೈಹಿಕ ಲಕಣ, ಅವರ ಉಡುಗ–ತೊ ಡುಗ, ಆಚ ರ–ವಿಚ ರ, ಧ ರ್ಮಿಕತ ಇತ್ಯ ದಿಗ ೆನು ಸ್ಥೂಲವ ಗಿ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ ರ.

7. ಥಂಗ ಡಿ.ಬಿ. ಅವರ "ಜನ ಂಗ ಪರಿಚಯ" (1988) ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಜನ ಂಗಗ ೆ ಪರಿಚಯವನು ಮ ಡಿಕೊ ಡ ಗಿದ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊ ದಲ ೀಖನವೀ ನ ಯಕ ಜನ ಂಗಕ್ಕ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿದ. ನ ಯಕ ಜನ ಂಗವು ವೀದಗ ೆ ಕ ಲದಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ ಎಂಬ ಅಬಿಪ್ರ ಯವನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ರ.

8. ಚಿತ್ರಲಿಂಗಯ್ಯಎಂ.ವಿ. ಅವರು ತಮ 'ನ ಯಕ ಜನ ಂಗ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನ ಯಕ ಎಂಬ ಪದ 9ನಯ ಶ ತಮ ನದಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದು ಎಂದು ೀಳಿರುವರು. ಗಯೀ ಬೇಡ, ನ ಯಕ್, ತ ೆವ ರ, ವ ಲೀಕಿ, ವ ಲೀಕಿ ಮಕ್ಕ ು, ಕನ ಯ್ಯನ ಮಕ್ಕ ು ಇತ್ಯ ದಿ ಸರುಗ ೆ ಹಿಂದಿನ ಕಥಗ ೆನು ಕೊ ಟ್ಟಿದ ರ. ಇಂಥ ಕ ರಣಕ್ಕ ಗಿ ಈ ಸರು ಬಂದಿತು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದ ರ. ಸಮುದ ಯದ ಆ ೆವ ದ, ವಿವರಣ ತಕವ ದ, ವಿಶ್ಲೀ ೇಣ ತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿರುವುದು ಈ ಕೃತಿಯ ಗಳಿಕಯ ಗಿದ.

9. ಕೃ ್ಣಮೂ ರ್ತಿ ೆನೂ ರು ಅವರು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಮೀ ಮೊ ದಲ ಬ ರಿಗ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಸಂಶ ೋಧನ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದವರು. ಡ . ಚಿದ ನಂದಮೂ ರ್ತಿ ಅವರ ಮ ರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ ಸಂಸ್ಕತಿ ಕುರಿತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮ ಪ್ರಬಂಧಕ್ಕ ಬಂಗ ೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡದಿರುತ್ತ ರ. ಇದೀ ಮ ಪ್ರಬಂಧ 1993 ರಲ್ಲಿ ಕನ ರ್ಟಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅಕ ಡಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕರ ಗಿದ ಬರಗೂ ರು ರ ಮಚಂದ್ರಪ್ಪ ಅವರ ಚಿಂತನಯ ಫಲವ ಗಿ ಆರಂಭವ ದ ಉಪಸಂಸ್ಕ ತಿ ಮ ಯಲ್ಲಿ "ಮ್ಯ ಸಬೀಡರು" ಎಂಬ ಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ ಟವ ಗಿದ. ಇದು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯನ ೀ ಕೀಂದ್ರವ ಗಿಟ್ಟುಕೊ ಂಡು ಮ ಡಿದ ಅಧ್ಯಯನ. ವ್ಯ ಪಕ ಕೀತ್ರಕ ರ್ಯದ ಮೂ ಲಕ ಪಡದ ಮ ಹಿತಿಯನ ಧರಿಸಿ ರಚನಯ ದ ಈ ಕೃತಿ ಬೀಡರ ಕುರಿತು ಈವರಗೂ ಬಂದ ಕೃತಿಗಳಿಗಿಂತ ಚ್ಚಿನ ವಿವರಣ ತಕ ಮ ಹಿತಿಯನು ಇದು ಒ ೆಗೊ ಂಡಿದ. ಮ್ಯ ಸ ಎಂಬ ಪದದ ನಿ ್ಪತ್ತಿ, ಜನ ಂಗದ ಹಿನ , ಜೀವನ ವಿಧ ನ, ಆಚರಣ, ಸಂಸ್ಕ ರ, ಕ , ಇತ್ಯ ದಿ ವಿ ೇಯಗ ೆನು ನೀಡ ಗಿದ. ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ ನ್ಯ ಯತೀಮ ರ್ನಗ ೆ ಬಗ ೀ ುತ್ತ ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ ೆನ ರಡು ಕಟ್ಟಮನಗ ೆನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದನು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕ ಣಬ ುದು. ಮ್ಯ ಸಬೀಡರ ಬಗ ಬಂದಿರುವ ಕೃತಿಗ ೆ್ಲ ಈ ಕೃತಿಯು ಮೌಲ್ಯಯುತವ ದುದ ಗಿದ. ಇದಲ್ಲದ ೆನೂ ರು ಅವರು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯವನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಮ ಡಿದ ರ. ಅದರಲ್ಲಿ

ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕ ದುದು "ಜನಪದ ವೀರಗೀತಗ ್ರ". ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಕಲವ ರು ಡುಗ ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ರ. ಗಯೀ ಮ್ಯ ಸ ಬೇಡರ ಬಗ ್ಲವ ರು ಬಿಡಿ ೀಖನಗ ್ನು ಬರದಿದ ರ.

10. ಈ ಸಮುದ ಯವನು ಕುರಿತಂತ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿದವರಲ್ಲಿ ಎರಡನಯವರು ಕರಿಶ ಟ್ಟಿ ರುದ್ರಪ್ಪ. ಇವರು "ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರು ಒಂದು ಜನ ಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ". ಎನು ವ ವಿ ಯಕ್ಕ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತ ಮ ಪ್ರಬಂಧವನು ರಚಿಸಿ ಬಂಗ ್ಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿಯನು ಪಡದಿದ ರ. ಈ ಪ್ರಬಂಧ ಕನ ಡ ಸ ಹಿತ್ಯ ಪರಿ ್ತ್ತಿನಿಂದ 1995 ರಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಎನು ವ ಸರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವ ಗಿದ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನ ಯಕ (ಬೇಡ) ಜನ ಂಗದ ವ್ಯಶಿ ್ಟ್ಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಸ ಮ ಜಿಕ ಜೀವನ, ಧ ರ್ಮಿಕ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಆಚರಣಗ ್ಳ, ರ ಜಕೀಯ, ಸ ಹಿತ್ಯ, ಕ್ರೀಡ, ಮತ್ತು ವ ದ್ಯಗ ್ನು ಕುರಿತ ದ ಮ ಹಿತಿಗ ್ಳ ದೂ ರಯುತ್ತವ. ಅಲ್ಲದ ವಿಶ ೀ ್ವ ಗಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಜನ ಂಗಕ್ಕ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಪೌರ ಣಕ, ಐತಿ ಸಿಕ, ಧ ರ್ಮಿಕ ವಿ ್ಯಗ ್ನು ಒ ್ಗೂ ಂಡಿದ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಬ ್ಳ ರಿ ಜಿ ್ಲಯ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತ ಲ್ಲೂಕು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯ ಮೂ ್ಕ ಲೂ ರು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯ ಚ ್ಳಕರ ತ ಲ್ಲೂಕುಗ ್ಲ್ಲಿ ವ ಸವ ಗಿರುವ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಅಧ್ಯಯನವ ಗಿದ.

11. ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಬಗ ವಿಶ ೀ ್ ಅಧ್ಯಯನ ಕೃಗೂ ಂಡವರಲ್ಲಿ ಮೀರ ಸ ಬಿ ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಒಬ್ಬರು. ಇವರು ಮ್ಯ ಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಕೀತ್ರ ಧ್ಯಯನ ಆಧ ರಿಸಿ ಬರದ ಸಂಶ ೂ ೀಧನ ೀಖನಗ ್ ಸಂಗ್ರ ್ "ಮ್ಯ ಸ ಮಂಡಲ" ಕೃತಿಯನು ತಂದಿದ ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ನ ಯಕ ಜನ ಂಗ: ಒಂದು ನೂೀಟ, ಪಶುಪ ಲಕ ಮ್ಯ ಸಬೇಡರು, ನ ಯಕನ ್ಟ್ಟಿ ಪ ಗ ರರ ವಂಶ ವಳಿ – ಒಂದು ಮರು ಪರಿಶೀಲನ, ನ ಯಕನ ್ಟ್ಟಿ ಪ ಯಗ ರರ ಕ ಲದ ನ್ಯ ಯ ಡಳಿತ ಹೀಗ ್ಲವ ರು ೀಖನಗಳಿವ.

12. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗ ್ಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಬಗ ವಿಶ ೀ ್ವ ದ ಸಂಶ ೂ ೀಧನ ನಡಸುತ್ತಿರುವ ವಿರೂ ಪ ಕ ಪೂಜ ರ ್ಳಿಯವರು ಬೇಡ ಸಮುದ ಯವನು ್ಲವ ರು ಬಗಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕೃಗೂ ಂಡಿದ ರ. ಇವರ "ಬೇಟ ಮತ್ತು ಬೇಡರು" ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಟಯನ ಬದುಕ ಗಿಸಿಕೂ ಂಡ ಬೇಡರ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನವ ಗಿದ. "ಗ ದರಿ ಪ ಲನ ಯಕ" ಕೃತಿ ಮ್ಯ ಸ ಬೇಡರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರ ಗ ದರಿ ಪ ಲನ ಯಕನ ಚರಿತ್ರಯು ್ಳ ಮ ಕ ವ್ಯವ ಗಿದ. ಇವರ ಮತ್ತೂ ಂದು ಕೃತಿ "ಕ ಮಗೀತಿ ವಂಶ ಜರ ಚರಿತ್ರ" ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಉಪಪಂಗಡವ ದ ಕ ಮಗೀತಿಯ ವಂಶ ದ ಬಗ ವಿವರವ ದ ಮ ಹಿತಿಯನು ನೀಡುತ್ತದ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡನ ಯಕರ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಚರಿತ್ರ,

ಬೇಡನ ಯಕರ ನ್ಯಯ ಪಂಚ ಯಿತಿ ಗೂ ಕಟ್ಟಮನಗ ಸ್ಥಪನ ಕ ಮಗೀತನ ಳ್ಳಿ ಆಚ ರದ ಕಟ್ಟಮನ ಸ್ಥಪನ, ಕ ಮಗೀತಿ ವಂಶಜರ ರ ಜಕೀಯ ಚರಿತ್ರ, ಹೀಗ ಲವ ರು ವಿ ಯಗ ನೂ ಗೂಂಡ ಮ ತ್ವದ ಕೃತಿ ಇದ ಗಿದ. ಇವುಗ ಲ್ಲದ ಈ ಸಮುದ ಯವನು ಕುರಿತ ವ ಲಿಕಿ ಸಿರಿ ಮೂದ ದ ಸರಣ ಸಂಚಿಕಗ , ಸಂಪ ದಿಂತ ಕೃತಿಗ ಗೂ ಲವ ರು ಬಿಡಿ ೀಖನಗ ನು ಬರದು ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕತಿಯನು ಅಕರ ಜಗತ್ತಿಗ ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರ ಪ ತ್ರ ಹಿರಿದು.

13. ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭ ಕರ, ಅವರು ನನಿ ವ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಮ್ಯಸನ ಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಕಥನಗೀತಗ ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ 'ಮ್ಯ ಬೇಡರ ಕಥನಗ ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನು ಸಂಪ ದಿಸಿದ ರ. ಈ ಕೃತಿಗ ಇವರು ಬರದ ಪ್ರಸ್ತ ವನ ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಯುತವ ದುದ ಗಿದ.

14. ಸಣ್ಣ ಓಬಯ್ಯ ಎಸ್.ಕ., ಅವರು 'ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೂ ಲ್ಲರ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ : ಒಂದು ಸಮ ಜಶ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮ ಪ್ರಬಂಧವನು ಬರದು ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಲಯದಿಂದ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕ ಡುಗೂ ಲ್ಲರು ಗೂ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ನಡುವಿನ ಸ ಮ ಜಿಕ ಸಂಗತಿಗ ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ರ.

15. ಸತೀಶ್ ಜ್. ಅವರು 'ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಮಿ : ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಮ ಪ್ರಂಬಂಧವನು ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯನಿಲಯಕ್ಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಮಿ ಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಜ ತ್ರಯನು ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕತಿಯ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೂೀಡುವ ಪ್ರಯತ ಮ ಡಿದ ರ.

16. ಡ .ಬಿ.ಪ ಪಣ್ಣ ಅವರು 'ನನಿ ವ ದ ಸುತ್ತಿನ ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಟ್ಟಿಗ ಒಂದು ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಮ ಪ್ರಂಬಂಧವನು ಬಂಗ ೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯನಿಲಯಕ್ಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸಬೇಡರ ನನಿ ವ ಕಟ್ಟಮನ ಆಚರಣ, ನಂಬಿಕ, ಟ್ಟಿಗ ಮ ಹಿತಿಯನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದ.

17. ಡ . ಚ್.ಆರ್ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಮಿ, ಅವರು ಡ . ರಂಗರ ಜ ವನದುರ್ಗ ಅವರ ಮ ರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಮ್ಯಸ ಬೇಡರ ಕಟ್ಟ ಮನಗ ' ಎಂಬ ಮ ಪ್ರಬಂಧವನು ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯನಿಲಯಕ್ಕ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಪಿ.ಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಗೂೀನೂರು, ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ನನಿ ವ ಎಂಬ ಮೂರು ಕಟ್ಟಮನಗ ಬಗ ದೀರ್ಘವ ದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದ ರ. ಈ ಕಟ್ಟಮನಗ ನು ಕುರಿತಂತ ಇ ಷ್ಟ ದಿರ್ಘವ ಗಿ ನಡದ ಅಧ್ಯಯನ ಇದ ಗಿದು ಇದಕ್ಕ ಒಂದು ಐತಿ ಸಿಕ ಮ ತ್ವವಿದ.

18. ಬಂಗ ೂರಿನ ಬಸವನಗುಡಿ ನ್ಯಷಿನ ್ ಕ ೇಜಿನ ಕನ ಡ ಅಧ್ಯಪಕಿ ಡ .ಅನ ಪೂರ್ಣ ಅವರು 'ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಸಂಸ್ಕ ತಿ' ಎಂಬ ವಿ ಯದು ಮೇ ಮ ಪ್ರಬಂಧ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಬಂಗ ೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಪ ರವ ದ ಕ್ೇತ್ರಕ ರ್ಯದ ಫಲವ ಗಿ ಅನೇಕ ೂಸ ವಿ ಯಗ ು ದ ಖ ಗಿವ.

19. ನರಸಿಂ ರ ಜು ಟಿ., ಇವರು 'ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರರು' ಎಂಬ ಎಂಪಿ ್ ನಿಬಂಧವನು ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದ ಪ್ರ ಧ್ಯಪಕರ ಗಿದ ಡ . ತೀನಂ. ಶ ಂಕರನ ರ ಯಣ ಅವರ ಮ ರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಎಂಪಿ ್ ನಿಬಂಧ ಸಿದಪಡಿಸಿ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಈ ನಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರ ದ ಜಗಲೂರು ಪ ಪನ ಯಕ, ಯರಗಟ್ಟನ ಯಕ, ಗ ದರಿಪ ಲನ ಯಕ ಮೂದ ದವರ ಬಗ ಮ ಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸ ಗಿದ.

20. ಉಮೇಶ್ ಮ ಳಿಗ, ಅವರು ಂಪಿ ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಲ್ಲಿ ಎಂಪಿ ್ ಸಂಶ ೋಧನಗ ಗಿ 'ಜಗಲೂರು ಪ ಪನ ಯಕನ ನ ಗ ು' ನ ಗ ು ವಿ ಯವನು ಆರಿಸಿಕೂಂಡು ಸುದೀರ್ಘ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದ ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಜಗಲೂರು ಪ ಪನಯಕನ ನ ಗ ದ ಜಗಲೂರು, ಚ ್ಳಕರ ಮತ್ತು ಕಂಪ ದೇವರ ಟ್ಟಿ ಮೂದ ದ ನ ಗ ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ರ.

21. ವೀಣ . ಎಂ.ಪಿ., ಅವರು ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರು ಗೂ ಊರು ನ ಯಕರ ಮನ, ಸಮ ಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಕುರಿತ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದ ರ.

22. ಮಂಜುನ ಥ. ಟಿ., ಎನು ವವರು ' ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ ಯಗ ರರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಇತಿ ಸ' ಎಂಬ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮ ಪ್ರಬಂಧವನು ರಚಿಸಿ ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ನಿಲಯದಿಂದ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ.

23. ಆಂಜನೇಯ, ಅವರು 'ಮೂ ಕ ಲೂರ ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಅಧ್ಯಯನ' ಎನು ವ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿ ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಿಂದ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮೂ ಕ ಲುರು ತ ಲ್ಲುಕಿನ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗ ನು ದ ಖಲಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ ರ.

24. ಕಲ್ಲಪ್ಪ.ಎನ್., ಅವರು 'ಆಡ್ಲಟ್ಟಿ ಮ್ಯಸಬೇಡರು: ಒಂದು ಸಮ ಜಶ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ' ಎಂಬ ಮ ಪ್ರಬಂಧವನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಿಂದ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಊರಿನ ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಸಮಗ್ರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯನು ಪರಿಚಯಿಸಿದ ರ.

25. ಕೊಟ್ರೇಶ್. ಷಿ ಇವರು 'ಸ ಮ ಜಿಕ ಬದ ವಣಾಯ ದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ನಿಬಂಧವನು ಬರದು ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಎಂಪಿ ್ ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಬೇಡರ ಸಮಕ ಲೀನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗ ್ ಬಗ ವಿಚ ರಮ ಡಿದ ರ.

26. ಮ್ಯಸನಯಕ ಸಮುದ ಯಕ್ಕ ಸೇರಿದ ಜಗಲೂರು ತ . ಐಯ್ಯನಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಅವರು 700 ಪುಟಗ ್ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಕುಲಚರಿತಯನು ಬರದಿದ ರ. ಅದರ ಅದು ಇನೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಕಟವ ಗಿಲ್ಲ. ಈ ಬರ ್ ಸಮುದ ಯದ ಚರಿತ್ರಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯತಂತ ಮ ್ತ್ವಪಡಯಲಿದ.

27.ನ ನು ಈ ಕೀತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲವ ರು ವ ್ಗಳಿಂದ ಕಲಸಮ ಡುತ್ತಿದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಸಂಶೋಧನಯನು ಮ ಡಿರುವ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ದೀವರ ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ಬೋರಯ್ಯನ ಆತ ಕಥನ 'ಕಿ ರಿ' ಎನು ಸರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವ ಗಿದ. ಗಯೀ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಕೋ ಟದ ಕ ಯ ಜೊತ ಬ ್ಕಯಲ್ಲಿದ ಡುಗ ್ನು 'ಬಡಗಿಕಟ್ಟಿದ ಬಡಗಿನಮ ಳಿಗ' ಎಂ ಬ ಸಂಪ ದಿತ ಕೃತಿ ೊರಬಂದಿದ. ಇದರ ಜೊತಗ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ವ್ಯಶಿ ್ಟ್ಯಗ ು, ಪ ರಂಪರಿಕ ಜ ್ಞನಗ ್ನ ಕುರಿತ ಅನೀಕ ೀಖನಗ ್ನು ರ ಷ್ಟ್ರ ಗೂ ರ ಜ್ಯಮಟ್ಟದ ವಿಚ ರ ಸಂಕಿರಣಗ ್ಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ನಂತರ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ. ಹೀಗ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ೀಖನಗ ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕ ಣಬ ುದ ಗಿದ.

ಈ ರೀತಿಯ ಕೃತಿಗ ್ಲ್ಲದ ಅನೀಕ ಸಂಶೋಧಕರು ಗೂ ಆಸಕ್ತರು ೀಖನಗ ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಬರ ್ಗ ು ್ಲವ ರು ಅವುಗ ್ಲ್ಲಿ ಕಲವನು ಸರಿಸುವುದ ದರ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಪಿ.ವೀರೀಂದ್ರಕುಮ ರ್ ಅವರು ನ ಯಕನ ್ಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ ಕುರಿತು ಬರದ ೀಖನ, ಅರುಣ್ ಜೋ ್ದ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ಅವರ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕನನು ಕುರಿತು ಬರದ ಬರ ್, ಸಣ್ಣಪ ಪಯ್ಯ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥ ್ನ ಮಗ ು ಎಂಬ ೀಖನ ಹೀಗ ್ತ್ತಾರು ೀಖನಗ ು ಪ್ರಕಟವ ಗಿವ. ಗಯೀ ರ ಜ್ಯದ ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಯ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಬಂಗ ್ೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮ್ಯಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಯಗ ್ಲ್ಲಿ ೊಸ ತ ಮ ರಿನ ಸಂಶೋಧಕರು ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಕುರಿತಂತ ಸಂಶೋಧನಗ ್ನ ನಡಸುತ್ತಿದ ರ.

ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಕರಿತು ಬಂದ ಬರ ್ಗ ್ನು ಈ ಸಮುದ ಯದ ವಿವಿಧ ಸರಣೀಯ ಸಂದರ್ಭಗ ್ಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಅನೀಕ ಪತ್ರಿಕ ಗೂ ಸರಣ ಸಂಚಿಕಗ ್ಲ್ಲಿ ನೋಡಬ ುದು ಅಂಥ ಕಲವು ಸಂಚಿಕಗ ್ನು ಗೂ ಸಂಪ ದಕರನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ನೀಡಬ ುದು : ಏಕಲವ್ಯ (ಸಂ)ಅಮರೀಶ್ ಯತಗ ್, ವ ಲೀಕಿ ಕನ ್ಟಕ, (ಸಂ) ನರಸಿಂ ್ಯ್ಯ ಎಂ., ವ ಲೀಕಿ ವ ಣಿ, (ಸಂ) ನ ಯಕ

ಎಂ.ಕ., ವ ಲೀಕಿ ಬಂಧು, (ಸಂ) ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿಮನಿ, ವ ಲೀಕಿ ಜ್ಯೋತಿ,(ಸಂ) ಪ್ರಶ ಂತ ನ ಯಕ. ಜಿ., ವ ಲೀಕಿ ಕಿರಣ, ವ ಲೀಕಿ ಜ್ಯೋತಿ,(ಸಂ) ೇರ್ತಿಕೋಟ ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂ ್ ಇತ್ಯ ದಿ.

ಮಿತಿಗ ು

ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ಕುರಿತಂತೆ ಇ ್ಟ ಪ್ರಮ ಣದ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ನಡದಿದರೂ ಇನೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಬೇಕ ದ ಕೇತ್ರಗ ು ಬ ್ ್ಷ್ಟಿವ. ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ನಡದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗ ೂ ೇಲವ ರು ಮಿತಿಗ ೇನು ೂಂದಿದು ಅವುಗ ೇನು ಹೀಗ ಪಟ್ಟಿ ಮ ಡಬ ುದು.

1. ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ಕುರಿತಂತ ನಡದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗ ್ ಸಂಖ್ಯ ಎ ್ಟ ದೂ ಡದಿದ ಎಂದರ ಆ ಬಗ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಬೇಕ ದುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲವಂಬ ಎಂಬ ಭ ವನಯನು ಮೂ ಡಿಸಿವ. ಆದರ ನಿಜವ ಗಿ ನಡಯಬೇಕ ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ನಡದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ದಿಟ. ಇ ್ಟಲ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ನಡದಿದ ಗ್ಯೂ ಸಮುದ ಯದ ಬಗ ಸರಿಯ ದ, ಸಮಗ್ರವ ದ ತಿ ುವಳಿಕ ಇಲ್ಲ. ವಿವರಗ ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದರೂ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಗೂ ವ ್ಯಪಕವ ಗಿಲ್ಲ.
2. ಈ ಬಗ ನಡದಿರುವ ದೂ ಡ ಸಂಖ್ಯಯ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಸಮುದ ಯದ ಇರುವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿವ. ಸ್ಥಿತಿಯ ಕ ಯ ್ಕ ರಣ ಸಂಬಂಧಗ ೇನು, ಸ್ಥಿತಿಯ ರೂ ಪದ ಹಿಂದಿರುವ ಆಶ್ಯಗ ೇನು ಗುರುತಿಸುವ ವ್ಯಜ ್ಞಾನಿಕ ಗು ವ್ಯಚ ರಿಕ ಹಿನ ಗ ು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ತಲುಪಬೇಕ ದ ನಿದಿ ್ಟ ನ ಯನು ತಲುಪಲು ಇಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗ ಸ ಧ್ಯವ ಗಿಲ್ಲ.
3. ಈ ಅಧ್ಯಯನಗ ೇಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕ, ಉದೇಶ್ ಮತ್ತು ಗುರಿಗ ೇಲ್ಲಿ ಸಮುದ ಯದ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಸುಳಿವುಗ ು ಇವಯ ದರೂ ಅಂತಿಮವ ಗಿ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಆಯ ಮವನು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಗ ು ಮ ತ್ರವ ಗಿವ. ಐತಿ ಸಿಕ ಗೂ ಸ ಮ ಜಿಕ ಆಯ ಮಗ ೇನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಗ ು ಅತೀ ವಿರ ್.
4. ನಡದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗ ೇಲ್ಲಿ ಬ ುತೇಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯಗ ್ ಶ್ಯಕಣಿಕ ಸಂಶ ೋಧನಯ ಭ ಗವ ಗಿ ಮ ತ್ರ ಬಂದಿವ. ಈ ಶ್ಯಕಣಿಕ ಮಿತಿ ಇಡೀ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಮೀ ೋಟದಲ್ಲಿ ನಡಯುವಂತ ಮ ಡಿವ.
5. ಈ ಅಧ್ಯಯನಗ ೇಲ್ಲಿ ಬ ುತೇಕ ಸಮುದ ಯವನು ಭ ವನ ತಕವ ಗಿ ನೋಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಇರಬೇಕಿದ ವಿಮಶ ್ತಕ ದೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲವ ಗಿದ. ಅದರ ಬದಲಿಗ ಸಮುದ ಯದ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯನು ಮರಸುವ ರಮ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಧ ನವ ಗಿದ.

6. ಸಮುದ ಯದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯವನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವ ಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಗ ು ಬ ಿ ೆಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಂಶ ೋಧಕರು ತಮ ವಿ ೆಯಕ್ಕ ಪೂ ರಕವ ದ ಕಲವೊಂದು ಮ ಹಿತಿಗ ೆನು ಕೇತ್ರಕ ರ್ಯಗ ಿ ಮೂ ಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬ ೆಸಿಕೊ ಂಡು ಅಲ್ಲಿಗ ಮುಗಿಸಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಬ ಿ ಿ ದೂ ಡ ಮಿತಿಯನಿಸುತ್ತದ.

ಸ ಧ್ಯತಗ ು

ಮೇಲಿನ ಮಿತಿಗ ೆನು ಗಮನಿಸದ ಮೇ ಇನೂ ಮುಂದಿನ ದಿನಗ ಿ ಲ್ಲದರೂ ಈ ಮಿತಿಗ ೆನು ಮೀರಿ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ನಡಯಬೇಕಿದ. ಅಂಥ ಪ್ರಯತ ಗಳಿಗ ಕಲವು ಸ ಧ್ಯತಗ ೆನು ಸೂ ಚಿಸುವುದ ರ–

1. ಸಮುದ ಯದ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯದ ಸಂಗ್ರ ಿ ಅಗತ್ಯವ ಗಿ ನಡಯಬೇಕಿದ.
2. ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವ ್ಯಪ್ತಿಗ ಸೀಮಿತಗೊ ಂಡಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಸ ಮ ಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಆಯ ಮದ ಕಡಗ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಿದ
3. ಮ ್ಯಸ ನ ಯಕರು ಎಂದ ಕಣ ಇಡೀ ಸಮುದ ಯ ಒಂದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿನೂ ೆಗ ಇಲ್ಲ. ಗ ಗಿ ಅದರೂ ೆಗಿನ ಆಂತರಿಕ ವೃವಿಧ್ಯತಗ ೆನು ಗಮನಿಸಬೇಕಿದ.
4. ವಿವರಣ ತಕ ನ ಯಿಂದ ವಿಶ್ಲೀ ೆಣ ತಕ ನ ಗ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ವಿಸ್ ್ತರಗೊ ೃಬೇಕಿದ. ಇದಕ್ಕ ಬೇಕ ದ ಅಂತರ್ ಶಿಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಪರಿಕರಗ ೆನು ಬ ೆಸಿಕೊ ೃಬೇಕಿದ.
5. ಸಮುದ ಯದ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆಲ್ಲಿ ಒ ೆಗಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗ ು ತಜ್ಞತಯೊ ಂದಿಗ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಬೇಕ ದ ಅಗ್ಯವಿದು ಅದನು ಈ ಸಮುದ ಯದ ವಿದ ್ಯವಂತರು ನಿ ್ಟಯಿಂದ ಮ ಡಬೇಕಿದ.
6. ಮ ್ಯಸನ ಯಕರು ಪಶುಪ ಲನ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತಿತರ ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊ ಂಡ ಪ ರಂಪರಿಕ ಜ ್ಞನ ವ್ಯವಸ್ಥಯನು ಆನ್ವಯಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಬೇಕ ದ ಅನಿವ ರ್ಯತ ಇದ.

ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಕರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗ ಿ ಪಟ್ಟಿ

1. ಈಶ್ವರಪ್ಪ . ಎಂ.ಜಿ.,ಮ ್ಯಸಬೇಡರು,ಐಬಿ ಚ್ ಪ್ರಕ ಶ ೆನ, ಬಂಗ ೂ ರು. 1982
2. ಕರಿಶ ಟ್ಟಿ ರುದ್ರಪ್ಪ ,ಮ ್ಯಸನ ಯಕರು ಒಂದು ಜನ ಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ,ಕನ ಡ ಸ ಹಿತ್ಯ ಪರಿ ೆತ್ತು, ಬಂಗ ೂ ರು, 1995
3. ಕೃ ್ಣ ಮೂ ರ್ತಿ ೆನೂ ರು, ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಸಂಸ್ಕ ತಿ,ಕನ ್ಣಟಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅಕ ಡಮಿ, ಬಂಗ ೂ ರು, 1993
4. ಪ್ರಭ ಕರ. ಎ.ಎಸ್.,ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಕಥನಗ ು,ಪ್ರಸ ರ ಂಗ ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ, ೆಂಪಿ. 1999
5. ಮೀರ ಸ ಬಿ ೆಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ,ಮ ್ಯಸಮಂಡಲ,ಕನ ಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರ ಕ ರ, ಬಂಗ ೂ ರು. 2003

6. ಮುತ್ತಯ್ಯ ಎಸ್.ಎಂ.,ಕಿ ರಿ (ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ಬೋರಯ್ಯನ ಆತಕಥ),ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಕ ಶ'ನ, ಬಂಗ 'ೂರು. 2008

7. ಮಂಜುನ ಥ ಬೇವಿನಕಟ್ಟಿ,(ಸಂ) ವ್ಯದ ಚರಿತ,ಬೇಡ ಮೂಲದ ಕಥನಗ 'ು, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಲಯ, 'ಂಪಿ. 2007

8. ಮಂಜುನ ಥ ಬೇವಿನಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ತ ರಿ 'ಳ್ಳಿ 'ನುಮಂತಪ್ಪ,(ಸಂ) ವ ಲೀಕಿ ಸಂಪದ, ಶ್ರೀ ವ ಲೀಕಿ ಮ ಸಂಸ್ಥ ನ, ರ ಜನ 'ಳ್ಳಿ. 2006

9. ರ ಜಣ್ಣ . ಆರ್., ನ ಯಕ ಜನ ಂಗದ ಇತಿ ಸ, ಚ 'ಕರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ್ಲ. 1982

10. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ್ಲಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ವೀರರು, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಲಯ, 'ಂಪಿ. 2003

11. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ, ಗ ದರಿ ಪ ಲನ ಯಕ,ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ'ವಿದ್ಯಲಯ, 'ಂಪಿ. 1999

12. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ, ಕ ಮಗೇತಿ ವಂಶ'ಜರ ಚರಿತ್ರ, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಲಯ, 'ಂಪಿ. 2006

13. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ, ವ ಲೀಕಿ ಸಮುದ ಯದ ಪ್ರತಃಸರಣಯರು, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಲಯ, 'ಂಪಿ. 2006

14. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ, ಚಿನ 'ಗರಿ ಸಿರಿ, ಚಿನ 'ಗರಿ ಪ್ರಕ ಶ'ನ, ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ. 2006

15. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ (ಸಂ), ಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಚರಿತ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕತಿ, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಲಯ, 'ಂಪಿ. 2008,

16. ವಿರೂಪ ಕಿ ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ, (ಸಂ) ವ ಲೀಕಿ ಸಿರಿ, ಚಿನ 'ಗರಿ ಪ್ರಕ ಶ'ನ, ಪೂಜ ರ 'ಳ್ಳಿ. 2006

17. ವೀಣ . ಎಂ.ಪಿ., ಮನ, ಸಮ ಜ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕತಿ, ನಲಮನ ಪ್ರಕ ಶ'ನ, ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿ್ಲ. 2000

18. ಪ ಪಣ್ಣ . ಬಿ. ,ನನಿವ 'ದ ಸುತ್ತಿನ ಮ್ಯಸಬೇಡರ 'ಟ್ಟಿಗ 'ು ಒಂದು ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮ ಪ್ರಬಂಧ, ಬಂಗ 'ೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯನಿಲಯ, ಬಂಗ 'ೂರು. 2008

19. ಮಂಜುನ ಥ. ಟಿ., ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ ಯಗ ರರ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಇತಿ ಸ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮ ಪ್ರಬಂಧ, ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯನಿಲಯ, ಶ'ಂಕರಘಟ್ಟ . 2008

20. ಸಣ್ಣ ಓಬಯ್ಯ ಎಸ್.ಕೆ., ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ು, ಒಂದು ಸಮ ಜಶ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮ ಪ್ರಬಂಧ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2006

21. ಸತೀಶ್. ಚ್., ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ : ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಮ ಪ್ರಬಂಧ, ಕನ ಡ ಭ ರತಿ, ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ . 2001

22. ಆಂಜನೇಯ, ಮೊ ಕ ಲೂ ರ ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಅಧ್ಯಯನ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭ ಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2003

23. ಉಮೇಶ್. ಎಂ.ಓ., ಮ್ಯಸಬೇಡ ಸಮುದ ಯ ಗೂ ಜಗ ೂರು ಪ ಪನ ಯಕ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭ ಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2007

24. ಕಲ್ಲಪ್ಪ . ಎನ್., ಆಡ್ಲಟ್ಟಿ ಮ್ಯಸಬೇಡರು: ಒಂದು ಸಮ ಜಶ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭ ಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2003

25. ಕೊಟ್ರೇಶ್. ಪಿ. , ಸ ಮ ಜಿಕ ಬದ ವಣಾಯ ದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಡರು, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭ ಗ, ಕನ ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ. 2003

26. ನರಸಿಂ ರ ಜ. ಟಿ.,ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರರು ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ, ಕನ ಡ ಭ ರತಿ, ಕುವಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ . 1998

27. ಅಮರೇಶ್ ಯತಗ ್, (ಸಂ) ಏಕಲವ್ಯ, ವ ಲ್ಮೀಕಿ ನ ಯಕ ಸಂಘ, ಮಸ್ಕಿ, ರ ಯಚೂರು.

28. ನರಸಿಂ ಯ್ಯ ಎಂ.,(ಸಂ) ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಕನ ್ಟಕ, ಪೀಣ್ಯ ಕೈಗ ರಿಕ ಪ್ರದೇಶ್, ಬಂಗ ೂರು

29. ನ ಯಕ ಎಂ.ಕೆ.,(ಸಂ) ವ ಲ್ಮೀಕಿ ವ ಣಿ , ಸಿ.ಕೆ.ಪುರ ಕ ಕೋಟೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

30. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿಮನಿ,(ಸಂ) ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಬಂಧು, ಸಪ್ತಾಪುರ, ಧ ರವ ಡ

31. ಪ್ರಶ ಂತ ನ ಯಕ. ಜಿ., (ಸಂ) ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಜ್ಯೋತಿ, ಸಮ ವೇಶ್ ಸಮಿತಿ, ಚ ಮರ ಜ ನಗರ, ಮೈಸೂರು ಜಿ್ಲ. 2003

32. ್ರಿಕೋಟೆ ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂ , (ಸಂ) ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಕಿರಣ, ಶ್ರೀ ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ರ ಜನ ಳ್ಳಿ, ದ ವಣಗೆರೆ ಜಿ್ಲ. 1998

33. ್ರಿಕೋಟೆ ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂ , (ಸಂ) ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಜ್ಯೋತಿ, ಅಖಿಲ ಕನ ್ಟಕ ನ ಯಕ ವ ಲ್ಮೀಕಿ ಜನ ಂಗದ ಮ ಸಮ್ಮೇ ನ, ುಬ್ಬಳ್ಳಿ. 1989.

ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಮ ಹತ್ವದ 'ಮ್ಯ ಸಮಂಡಲ'

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯ 'ಜ ನಪದ' ಪನು ಕುರಿತಂತ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿರುವ ವಿದ್ವಂಸರು ಹಲವರು, ಅಂತ ಹವರಲ್ಲಿ ಡ . ಮೀರ ಸ ಬಿ ಹಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರು ಅತೀ ಪ್ರಮುಖರು. ಜಿ ್ಲಯ ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರು, ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು, ಕುಂಚಿಟಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಇದೀ ಮೂದ ದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಳ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವ್ಯಶಿ ಷ್ಟ್ಯಗ ಳನು ಅತ್ಯಂತ ರೂೀಚಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಕರ ೂೀಕಕ್ಕ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿ ಇವರದು. ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರ ಇಬ್ಬರು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರರು (ಎತ್ತಪ್ಪ–ಜುಂಜಪ್ಪ) ಎಂಬ ವಿ ಷಯದ ಮೀ ಸಂಶೂೀಧನ ನಡಸಿ, ಮ ಪ್ರಬಂಧ ಬರದು ಮ್ಯಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯದಿಂದ ಪಿ ಹೆಚ್.ಡಿ. ಪದವಿ ಪಡದಿದ ರ. ಶ್ರೀಯುತರು ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರ ಅನೀಕ ಹಟ್ಟಿಗ ಳನು ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯನು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವ ಗಿ ಅರ್ಥ್ಯಸಿದವರು. ಕೀತ್ರಕ ರ್ಯ ಮ ಡು ಮ ಡುತ್ತ ೀ ಜ ನಪದದ ಚ್ಯತನ್ಯ ಮ ರ್ಗಗ ಳನು ಕಂಡು ಬರಗ ದವರು. ಈ ತರದ ಬರಗೀ ಇವರಲ್ಲಿ ಸಂಶೂೀಧನಯ ಹುಚ್ಚು ಬ ಳಸಿ ಕೂರಳಿಗ ಒಂದು ನ್ಸ್ ಕ ್ಯಮರ, ಕ್ಯಗ ಪನು ಮತ್ತು ಪ ್ಯಡನು ಹಿಡಿಸಿದವು. ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರ ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಬಗಗ ಅ ್ಟೀ ಅಲ್ಲ. ಅದರ ಜೂತ ಜೂತಗ ಬ ಹುತ್ತಿದ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಗೂ ಕುಂಚಟಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ಳ ಬಗಗೂ ಗಮನ ಹರಿಸಿದರು. ಪರಿಣ ವ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಮೀ ಅನೀಕ ಸಂಶೂೀಧನ ತಕ ೀಖನಗ ಳನು ಬರದರು. ಆ ೀಖನಗ ಳಲ್ಲಿ ನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ವ್ಯಶಿ ಷ್ಟ್ಯಗ ಳನು ಅಭೂತಪೂರ್ವ ನಂಬಿಕ, ಸಂಪ್ರದ ಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣಗ ಳನು ದ ಖಲಿಸಿದರು. ಈ ೀಖನಗ ಳು ಕರ್ನ ಟಕದ ವಿವಿಧ ಪತ್ರಿಕ ವತ್ತು ಸರಣ ಸಂಚಿಕಗ ಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೂಂಡವು. ಹೀಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚದುರಿದ ೀಖನಗ ಳನು ಇತ್ತೀಚಗ ಕನ ಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರ ದಿಕ ರವು 'ಮ್ಯ ಸಮಂಡಲ' ಎಂಬ ಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ. ಇದು ೀಖಕರ ಜ ್ಲಪಿಲ್ಲಿ ಚಿಂತನಗ ಳನು ಕ್ರೂ ಡೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರಯತ ವ ಗಿದ.

ಮ್ಯ ಸಮಂಡಲ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 17 ೀಖನಗಳಿದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಜಿ ್ಲಯ ಪ್ರತಿಭ ವಂತ ಕ ವಿದರನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಎರಡು ೀಖನಗ ಳು ಗೂ ಕುಂಚಿಟಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಒಂದರಡು ೀಖನಗ ಳು ಸೀರಿವ. ಇನು ಳಿದಂತ ಎ ್ಲ ೀಖನಗ ಳು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವ್ಯಶಿ ಷ್ಟ್ಯಗ ಳನು ತಿಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲ, ಬ ಳವಣಗಿಯನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕ ಮೀಸ ಗಿವ.

ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ 'ನ ಯಕ ಜನ ಂಗ ಒಂದು ನೋಟ' ೀಖನ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನ ೆ್ಣವ ಗಿದ. ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು – ಊರನ ಯಕರು ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಗುಂಪುಗಳಿವ. ಆ ಗುಂಪುಗ ು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೀ ಆಗಿದು, ಅನುಸರಿಸಿದ ಬದುಕಿನ ಮ ರ್ಗಗಳಿಂದ ಬೀರ ಬೀರ ಆಗಿವ. ಆಂದ್ರಪ್ರದೀಶ್ಕ್ಕ ಸೀರಿದ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಪಕ್ಕದ ಕರಿಮ –ಕೂಮ ಮ ಗ ೆ ಮೂಲದ ಈ ಬುಡಕಟಟು ಜನ ಂಗ ಕನ ್ಟಕಕ್ಕ ವಲಸ ಬಂದಿದ. ತಲಗು ಭ ಯನು ಮ ತೃ ಭ ಯ ಗಿಸಿಕೂಂಡಿದ. ಬೀಡರು, ನ ಯಕರು, ತ ೆವ ರ, ಪ ೀಗ ರರು ಇಂಥ ೆತ್ತು ೆಲವು ಸರುಗಳಿಂದ ಗುರತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ ರ. ಗುಗರಿ ೆಬ್ಬ–ಡಿಕ್ಕಿ ೆಬ್ಬ – ಎತ್ತಿನ ೆಬ್ಬ ಮೂದ ದ ವಿಶಿ ್ಟ ೆಬ್ಬ– ೆರಿದಿನಗ ೆನು ಆಚರಿಸುವ ಇವರು ುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸ ವಿನವರಂಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಅಭೂತಪೂರ್ಣ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ೆನು ೊಂದಿದ ರ. ಇ ್ಟಲ್ಲ ಸಮೃದ್ಧ ಮ ಹಿತಿಯನು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕಿಪ್ತವ ಗಿ ಆದರೂ ಸಮರ್ಥವ ಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಈ ೀಖನ, ೀಖಕರ ಸ್ಪ ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯನು ಕ ಣಸುತ್ತದ. ಮುಂದ ಬರುವ ೀಖನಗ ೆ ವಿವರಗ ು ಪ್ರಸ್ತುತ ೀಖನದ ವಿಸ್ತರಣಾಯ ಗಿಯೂ ಗೂೀಚರಿಸುತ್ತವ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೀಕ ೀಖನಗ ೆಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಕುರಿತು ಬರಂಯುವ ಗ ಸ ೆಜವ ಗಿಯೀ ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರ ಪ್ರಸ್ತ ಪ ಬರುತ್ತದ. ಇದಕ್ಕ ಕ ರಣ ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರು – ಮ್ಯ ಸಬೀಡರು ಒಂದೀ ಮೂಲದವರಂಬ ನಂಬಿಕ ೆಲವು ವಿದ್ವ ಂಸರದ ದರೂ ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಆಧ ರಗ ೆನು ಬ ೆ ೆ ್ಟ ವಿದ್ವ ಂಸರು ಬ ೆಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗಮನ ್ಣ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಗ ೆಲವು ಆಧ ರಗ ೆನು ೀಖಕರು ುಡುಕಿದ ರ. ಅಂಥ ಕಲವು ಆಧ ರಗ ೆನು ಹೀಗ ಸರಿಸಬ ುದು; ಎರಡೂ ಗುಂಪುಗ ೆಲ್ಲಿ ಊರು–ಮ್ಯ ಸ ಎಂಬ ಎರಡು ಭ ಗಗಳಿವ. ನ ಗರೀಕರ ಸ್ಪ ್ಶದಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಪ್ರತ್ಯೀಕ ೆಟ್ಟಿಗ ೆ ನಿಮ ್ಣ. ಗಂಡಸರು– ಂಗಸರು ರವಿಕ ತೂಡದೀ ಇರುವುದು; ಕೈಗಳಿಗ ಕಡಗ– ಬದುಗ ೆನು ಧರಿಸುವುದು. ಕೂೀಳಿಯನು ಮುಟ್ಟುವುದು– ತಿನು ವುದು ನಿಷಿದ್ಧ. ಕ ಟಮುಲಿಂಗ– ಚಿತ್ರಲಿಂಗ–ಬೂಮಲಿಂಗ ದೀವರುಗ ು ಎರಡೂ ಸಮುದ ಯಗ ೆಲ್ಲಿ ಪೂಜನೀಯ. ಪಶುಪ ಲನ ವೃತಿ ಕಿ ರಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ, ನವಣ ಬತ ಇಂಥ ಅನೀಕ ಆಧ ರಗ ೆ ಮೂಲಕ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರ ಮೂಲ ಒಂದೀ ಎಂಬುದ ಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿರುವ ೀಖಕರ ದೃಷ್ಟಿ ಶ್ ಘನೀಯ.

ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಮೂಲತಃ ಬೀಟ ಸಂಸ್ಕತಿಗ ಸೀರಿದವರು ಎಂಬ ವ ದ ವಿದ್ವ ಂಸರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ. ಇದನು ಒಪ್ಪದ ಮೀರ ಸ ಬಿ ೆಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರು ಮ್ಯ ಸ ಬೀಡರು ಬೀಟ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ಪೂರ್ಣ ಸೀರದ, ಪಶುಪ ಲನಯ ಸಂಸ್ಕತಿಗ ಸೀರಿರುವ ಸ ಧ್ಯತ ಇದ ಎಂಬುದನು ತಮ ಬರವಣಗಿಯ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ವ ದಿಸುತ್ತ, ಬಂದಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಇಲ್ಲಿನ ೆಲವು

ೀಖನಗ಼ಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮ ತುಗ಼ು ಕ ಣಸುತ್ತವ. ಅವಲ್ಲವುಗ಼ ಕ್ರೋಡೀಕರಣ ಗೂ ಅವುಗ಼ ವಿಸ್ತರಣ ಎಂಬಂತ 'ಪಶುಪ ಲಕ ಮ್ಯ ಸ ಬೇಡರು' ಎಂಬ ೀಖನ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದ. ಪ್ರಸ್ತುತ ೀಖನದಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಪಶುಪ ಲನಯ ವೃತ್ತಿಯ್ಲ್ೀ ಬ ದು ಬಂದವರು ಎಂಬುದನು ಆಧ ರ ಸಹಿತ ಪ್ರತಿಪ ದಿಸ ಗಿದ. 'ಮ್ಯ ಸ' ಪದದ ಮೂಲ ರೂಪ ಮೀಯಿಸುವ ಎಂಬುದನು ಗುರುತಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆರಂಬಿಸಿ, ನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯೂ಼ಗ ಬರುವ ಕಿ ರಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ (ದೀವರ ಎತ್ತುಗ಼ನು ಕ ಯುವ ಕ ಯಕ ಮ ಡುವ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವ ರಸುದ ರರನು ಕಿ ರಿಗ ಂದು ಕರಯ ಗುತ್ತಿದ) ಪಶುಪ ಲಕ ಆಗಿದ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಚಿನ ಪ ಲನ ಯಕ, ಕೂೀರಿ ಯರಮಂಚನ ಯಕ ಮೂದ ದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರು, ಇಂಥ ಼ಲವು ಆಧ ರಗ಼ ಮೂಲಕ ಈ ಸಮುದ ಯ ಪಶುಪ ಲನಯ ವೃತ್ತಿಯನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದರ ಬಗಗ ಬ಼ಕು ಚಲ್ಲ ಗಿದ. ಇ್ಟ್ೀ ಅಲ್ಲದ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ವ ಸಿಸುವ ಸ್ಥ಼ಗ಼ು ಼಼ಟ್ಟಿ' ಎಂದು ಕರಯಿಸಿಕೂ಼ಳ್ಳುವುದನು ಸೂಚಿಸಿ, ಼ಟ್ಟಿ ಎಂಬುದು ದೂಡಿ ಪದಕ್ಕ ಸಂವ ದಿಯ ಗಿದು, ದೂಡಿ ಎಂದರ ದನಗ಼ನು ಕೂಡುವ ಸ್ಥ಼ಕ್ಕಿರುವ ಸರು ಎಂಬುದನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ್ರ. ಈ ಎ ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ೀಖನಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತುಂಬ ಮ ಼ತ್ವವಿದ.

ಇದರ ಜೂತಗ 'ಜ ನಪದ ನ ಯಲ್ಲಿ ಼ಟ್ಟಿ ಜ ತ್ರ' ೀಖನವು ಅನೀಕ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಒ಼ನೂೀಟಗ಼ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ೀಖನವ ಗಿದ. ನ ಯಕನ ಼ಟ್ಟಿಯ ತಿಪ್ಪೀರುದ್ರಸ್ವ ಮಿಯನು ಕುರಿತು ವಿಚ ರ ಮ ಡುವ ಇದು ತಿಪ್ಪೀರುದ್ರಸ್ವ ಮಿಯ ಸಂಪ್ರದ ಯದಲ್ಲಿ ನಡಯುವ ಅನೀಕ ಆಚರಣಗ಼ನು ಗಮನಿಸಿ ತಿಪ್ಪೀಸ್ವ ಮಿ ಅವಧೂತ ಪರಂಪರಗ ಸೀರಿರುವ ಸ ಧ್ಯತ ಇದ ಎಂಬುದನು ಪ್ರತಿಪ ದಿಸುವ ರೀತಿ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದ. ಜೂತಗ ಜ ತ್ರಯಲ್ಲಿ ಒಣ ಕೂಬ್ಬರಿ ಸುಡುವ ಸಂಪ್ರದ ಯವಿದು, ಇದು ತಿಪ್ಪೀಸ್ವ ಮಿಯನು ಅವಧೂತ ಸಂಪ್ರದ ಯದೂ಼ಗ ಗುರುತಿಸುವಂತ ಮ ಡುತ್ತದ. ಎ ್ಲ ಶ್ಲೀ ಯನು ಕ ದುಕೂಂಡಂತ ನೀರು ಹಿಂಗಿಸಿಕೂಂಡ ಕೂಬ್ಬರಿ ಸ್ಥಿತಿ 'ಅವಧೂತ ಸ್ಥಿತಿ' ಯನು ಸಂಕೀತಿಸುತ್ತದಯೀ? ಎಂಬ ೀಖಕರ ಊ ಓದುಗರನು ಗಂಬೀರ ಚಿಂತನಗ ಼ಚ್ಚುತ್ತದ. ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಸಮುದ ಯದೂ಼ಗ ತಿಪ್ಪೀಸ್ವ ಮಿ ಪ್ರಮುಖ ದೃವವ ಗಿದು, ಈತನ ಸರನು ಅನೀಕ ಜನರಿಗಿಟ್ಟಿರುವುದನು ಕ ಣಬ಼ದು. ಈ ಪ್ರಯುತ ದ ಮುಂದುವರಕ ಯ ಗಿ ಼಼ಟ್ಯಪ್ಪ' ಎಂಬ ಸರು ಬಂದಿದ. ಈ ಼ಟ್ಯಪ್ಪ ಸರು ತಿಪ್ಪೀಸ್ವ ಮಿಯ ಸರಿನ ಮತ್ತೂಂದು ರೂಪ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪ ದಿಸುವ ೀಖಕರ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಶಿ ್ಟ ಒ಼ನೂೀಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಿದ.

'ಪ ೀಗ ರರು' ಗುಂಪು ಕೀಪಲ ಬೀಡರು ಅಥವ ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಮ ತ್ರ ಇದ ಎಂಬುದು ಸ ಮ ನ್ಯ ತ ಿವಳಿಕ. ಆದರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪುಸ್ತಕದ ಕಲವು ಮ ಹಿತಿಗ ು ಅಂಥ ನಂಬಿಕಯನು ಸು ್ಳ ಮ ಡುತ್ತವ. ನ ಯಕರು ಅ ್ ಅಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ಯತ ಮತ್ತು ಇತರ ಜ ತಿ ಜನ ಂಗಗ ಲಿಯೂ ಪ ೀಗ ರರು ಇದರಂದು ಪ್ರತಿಪ ದಿಸುವ ೀಖ ಕರ ಸೂಕ ದೃಷ್ಟಿ ಗಮನ ್. ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿಯ ಪ ೀಗ ರರ ಕ ಲದ ಬಖ್ಯರೂ ಂದನು ಬ ್ ್ಟ ಜನರು ಅರ್ಥೃಸಿದ ಗ್ಯೂ ಅನೀಕ ಅರ್ಥಸ ಧ್ಯತಗ ು ಇನೂ ಉಳಿದಿರುತ್ತವ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಬಖೃರಿನ ಮರು ವಿಶ್ಲೀ ಣಯ ಪ್ರಯತ ದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದ.

ಇಡೀ ಕೃತಿಯುದಕ್ಕೂ ೀಖ ಕರು ಸಂಸ್ಕತಿ ಸಂಗತಿಗ ನು ನಮಗ ತಿಳಿಸುವ ಗ ಅವರು ಬ ಸುವ ಭ , ಕೂ ಡುವ ತೀರ್ಮ ನಗ ು ಅತ್ಯಂತ ಖುಷಿಕೂ ಡುತ್ತವ. ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ವೃಶಿ ್ಟ್ಯಗ ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ೀ ಅಬಿವೃದ್ಧಿ ಕುರಿತ ಚಿಂತನಯ ೀಖ ನವೂಂದು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೀರಿದು, ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕಯೂ ಂದನ ೀ ಸ್ತುತಿಸದೀ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ನಿರ್ಮ ತ್ಯ ಸಮುದ ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಬಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗಗೂ ಚಿಂತಿಸಬೀಕಂದು ನಮನು ಒತ್ತ ಯಿಸುತ್ತದ. ಹೀಗ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಸಂಗತಿಗ ನು ಜ ೂ ತಗಿಟ್ಟುಕೂ ಂಡು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನು ಸ ದಿಸಬ ುದ ದ ಮ ರ್ಗಗ ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂ ಚಿಸಿರುವುದು ಇಂದಿಗ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸ್ತುತವ ದುದ ಗಿದ.

ಇಂಥ ಲವು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಒ ನೂ ೀಟಗಳಿಂದ ಕೂ ಡಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕತಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಇತಿ ಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿ ್ಟ ದ ಖ . ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯನು ಅರಿಯುವ ಂಬಲವಿರುವವರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಲು ಉದೀಶಿಸಿದವರು ಅಗತ್ಯವ ಗಿ ಓದಬೀಕ ದ ಕೃತಿ ಇದ ಗಿದ. ಗಂತ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ ಸಂಪೂ ರ್ಣ ದೂ ೀ ರಹಿತವಂದು ೀ ಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ ಜವ ಗಿಯ ಅ ೂ ೀಚನ ವಿಧ ನದಲ್ಲಿ ಗೂ ತ ಂತ್ರಿಕ ಸ್ವರೂ ಪದಲ್ಲಿ ಕಲವು ದೂ ೀಗಳಿವ. ಅಂಥ ದೂ ೀ ಗ ನು ಗುರುತಿಸದೀ ಇದರ ಇಲ್ಲಿನ ಅಬಿಪ್ರ ಯಗ ು ಏಕಮುಖೀ ಚಿಂತನಗ ದಿ ಮ ಡಿಕೂ ಡುತ್ತವ. ಗ ಗಿ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ದೂ ೀ ಗ ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ಪಟ್ಟಿ ಮ ಡಬ ುದು.

1. ಈ ಕೃತಿ ಬೀರ ಬೀರ ಕ ಲ ಸಂದರ್ಭಗ ಲಿ ರಚಿತವ ದ ಲವು ೀಖ ನಗ ನು ೂ ಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸ ಜವಂಬಂತ ವಿ ಯಗ ುನರ ವರ್ತನ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ.
2. 'ಮ್ಯ ಸ ಮಂಡಲ' ಎಂಬ ಸರಿನ ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಷಿಕಗ ನೀರವ ಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೀಖ ನಗ ು ಸೀರಿರುವುದು ಅ ್ಟ ಸಮಂಜಸ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕಂದರ ಕೃತಿಗಿರುವ ಒಂದು ಕೀಂದ್ರ ಪ್ರಜ್ಞಗ ಬೀರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೀಖ ನಗ ು ದಕ್ಕ ತರುತ್ತವ.

3. ಇಲ್ಲಿನ ೀಖನಗ ು ಪ್ರಸ್ತುಪಿಸುವ ಸಂಗತಿಗ ು ಬ ್ ್ ಷ್ಟ ವ ್ಗ ್ ಹಿಂದಿನ ಕೀತ್ರಕ ರ್ಯದ ಫಲವ ಗಿವ. ಗ ಗಿ ಇಂದಿನ ಪ್ರಚಲಿತ ಸಂಗತಿಗಳಿಗ ೋಲಿಸಿದರ ಅ ್ಟ ಪರಿಣ ಮಕ ರಿಯ ಗುವುದಿಲ್ಲ.

4. ಕಲವು ಸಂಗತಿಗ ್ ಬಗ ೀಖಕರ ತೀಮ ್ನಗ ು ಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಿತವ ಗದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮ ಣದ ತಿದು ಪಡಿಗ ್ನು ಬಯಸುತ್ತವ. ಉದ : ಗಣ ವ ದ್ಯ ಮ ್ಯಸ ಬೀಡರಲ್ಲಿ ಚ್ಚು ಬ ್ಕಯಲಿಲ್ಲ. ಕ ಡುಗೂಲ್ಲರಲ್ಲಿ ತಮ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ವೀರರ ಬಗ ೊಂದಿರುವ ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯ ಪರಂಪರಗ ಸ ಟಿಯ ಗುವ ಯ ವುದೀ ಜನಪದ ಕ ವ್ಯ ಇವರಲ್ಲಿ ು್ಟ್ಟಿದಿರುವ ಬಗಗ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಶ ೋಧ ನಡಯಬೀಕಿದ. ಎನು ವ ಈ ಮ ತುಗ ು ಪೂರ್ಣ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕಂದರ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಅನೀಕ ್ಟ್ಟಿಗ ್ಲಿ ಮ ಯ ಭವಿ ್ಯ ಕೀ ್ಲು ಅಥವ ಊರಿಗ ಯ ವುದ ದರೂ ಎಡರುಗ ು ಬಂದ ಗ ಅದರ ಕ ರ್ಯಕ ರಣ ಸಂಬಂಧಗ ್ನು ಕಂಡುಕೂ ್ಳಲು ಗಣಗ ್ನು ಬ ್ಸುವ ಪರಿಪ ಠವಿದ. ಗಯೀ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ವೀರರನು ಕುರಿತು ಒಂದ ದರೂ ಮ ಕ ವ್ಯ ು್ಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಗುರುತಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ೀ ುವುದು ಉಚಿತ. ಏಕಂದರ ಸಂಸ್ಕತಿಗ ಲ್ಲವು ತಮ ಅಗತ್ಯಗ ್ನುಸ ರವ ಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಮ ದರಿಯ ದೀರ್ಘ ಕ ವ್ಯಗ ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೂಂಡಿರುತ್ತವ. ಸಂಶ ೋಧಕರು ಒಂದು ಮ ಕ ವ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ೀಳಿರುವ ಸಮುದ ಯದೂ ್ಗೀ ಇತ್ತೀಚಿಗ ಸುಮ ರು ಆರೀ ು ಮ ಕ ವ್ಯಗ ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸ ಗಿದ. (ವಿರೂಪ ಕ ಪೂಜ ರ ್ಳಿ ಅವರ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಮ ಕ ವ್ಯ ಗೂ ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭ ಕರ ಅವರ ಮ ್ಯಸ ಬೀಡರ ಕಥನಗ ು ಕೃತಿಗ ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಸಬ ುದು) ಈ ಪ್ರಕಟಣಗ ್ಲ್ಲಿ ಕ ಣುವ ಕ ವ್ಯಗ ು ಜುಂಜಪ್ಪ – ಎತ್ತಪ್ಪನ ಕ ವ್ಯಗ ್ ರೀತಿ ದೀರ್ಘವ ಗಿಲ್ಲದೀ ಇರಬ ುದು ಆದರ ಈಗ ದೂ ರತಿರುವ ಕ ವ್ಯಗಳಿಗ ಇನ ್ಟ ೂಸ ಭ ಗಗ ್ನು ಸೀರಿಸಿದರ ದೀರ್ಘರೂ ಪ ಪಡಯುತ್ತವ. ಅ ್ಟೀ ಅಲ್ಲದ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರು ಗುರುತಿಸದೀ ಇರುವ ಅನೀಕ ದೀರ್ಘ ಕ ವ್ಯಗ ು ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಜನಮ ನಸದಲ್ಲಿ ನಲಸಿವ. ಚ ್ಳಕಿರ ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ನಲಗೀತನ ್ಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚನ ಯ್ಯಾಕ ಸಂಯ್ಯ ಮ ರಮ ಅವರನು ಕುರಿತಂತ ಸೂೀಬ ನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂರುನ ಲ್ಕು ರ ತ್ರಿಗ ು ಡುವ ್ಟ ದೀರ್ಘ ಕ ವ್ಯಗಳಿವ.

5. ನ ಯಕನ ್ಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪೀಸ್ವಾಮಿ ಕುರಿತಂತ ಬರದಿರುವ ೀಖನದಲ್ಲಿ ಕ ್ವರ್ಗದ ಅಸ ಮ ನ್ಯ ಪುರು ್ರನು ಶ್ರೈವೀಕರಣಗೂಳಿಸಿದ ಪರಂಪರಯ ಪ್ರಯತಗ ್ನು ಸರಿಯ ಗಿಯೀ ಗುರುತಿಸುತ್ತ ರ. ಮಂಟೀದಯ್ಯ, ಮಂಟೀಸ್ವಾಮಿ (ಧರಗ ದೂ ಡವರು) ಆದದು, ಮ ದಪ್ಪ ಮ ದೀಶ್ವರನ ದುದು ಶ್ರೈವೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯಯನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದ. ಇದೀ ರೀತಿ ತಿಪ್ಪೀಸ್ವಾಮಿ ಕೂಡ ಶ್ರೈವೀಕರಣಗೂಂಡ

ಕ ೆವರ್ಗದ ತಿಪ್ಪಯ್ಯ–ತಿಪ್ಪಣ್ಣನೀ ಆಗಿದ ನ ಎಂಬುದನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತ ರ. ಗಯೀ ಮುಂದ ತಿಪ್ಪಯ್ಯ ಸರು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದು ಆ ಸರು ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯ ಪ್ರಭ ವದಿಂದ ಬಂದದು ಎಂದು ೀ ೆವ ಗ ವ್ಯರುಧ್ಯತಿಗ ು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವ. ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪ, ತಿಪ್ಪಯ್ಯ, ತಿಪ್ಪಣ್ಣ ಸರು ಮೂ ದಲಿನಿಂದಲೂ ಬ ೆಕಯಲ್ಲಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವ ದ. ಇಂದಿಗೂ ಸಮುದ ಯ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಕಥ ಗೂ ಮೌಖಿಕ ಚರಿತ್ರಗ ೆಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಮೂ ಲ ಪುರು ೆರಲ್ಲಿ 'ತಿಪ್ಪಂಡಪರ ಜು' ಎನು ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿರುವುದ ಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದ.

ಕೃತಿ ೂಂದಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗ ೆ ಎದುರಿಗ ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸ ಗಿರುವ ದೂೀ ೆಗ ು ಗೌಣವ ಗುತ್ತವ ಎಂಬುದು ಕೃತಿಯನು ಓದಿದ ಯ ರ ದರು ೀ ೆುತ್ತ ರ. ಗ ಗಿ ಈ ದೂೀ ೆಗ ು ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗ ದಕ್ಕ ತರುವುದರ ಬದಲಿಗ ಓದುಗರನು ಚಿಂತನಗ ೆಚ್ಚುವ ಸ ಮರ್ಥ್ಯ ಪಡದಿವ.

ಒಟ್ಟ ರ 'ಮ್ಯ ಸ ಮಂಡಲ' ಕೃತಿಯ ಶೀರ್ಷಿಕ, ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯ ಸ, ಒ ೆಗಿನ ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒ ೆನೂೀಟಗ ು ಇವೀ ಮೂ ದ ದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗ ೆನು ೂದಿ ಒಂದು ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮ ೆತ್ವವು ್ಳ ಕೃತಿಯ ಗಿ ರೂ ಪುಗೂ ಂಡಿದ. ಡ . ಮೀರ ಸ ಬಿ ೆಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರನು ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಇತಿ ಸದಲ್ಲಿ ಅಜರ ಮರವ ಗಿಸುವ ಸ ಮರ್ಥ್ಯವು ್ಳ ಕೃತಿ ಇದ ಗಿದ. ಅ ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೀ ಅನೀಕ ಮ ೆತ್ವದ ಪ್ರಯೂೀಜನವ ಗುವಂತ ೆ ವಿಚ ರಗ ೆನು ೂಂದಿದ. ಈ ಕ ರಣಕ್ಕ ಗಿ ಜ ನಪದ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರು, ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನತ ಸದ ಕೃತಜ್ಞರ ಗಿರಬೀಕ ಗುತ್ತದ. ಇಂಥ ಮ ೆತ್ವದ ಕಲಸಮ ಡಿದ ಡ . ಮೀರ ಸ ಬಿ ೆಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ, ಅವರಿಗೂ, ಬಿಡಿ ಬಡಿಯ ಗಿ ೆಂಚಿ ೂೀಗಿದ ಇವರ ೀಖನಗ ೆನು ಒಂದಡ ತಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರ ದಿಕ ರದ ಅಧ್ಯಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಪದ ದಿಕ ರಿಗಳಿಗೂ ಓದುಗರ ಪರವ ಗಿ ಅನಂತ ಧನ್ಯವ ದಗ ು.

ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣಗ ು

ಜನಪದ ಸಮುದ ಯಗ ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗ ು ಕೇವಲ ಕ ಲ್ಪನಿಕವ ದವುಗ ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವ ದ ಸ್ವರೂಪ, ಕ ರ್ಯಗ ು ಇರುತ್ತವ. 'ಮ ನವ ಜೀವನವನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯನು ಪೋಷಿಸುವಲ್ಲಿ, ನ ಗರಿಕತಯನು ಬ ಸುವಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗಳಿಗ ವಿಶ ೇ ಮ ್ತ್ವವಿದ' (ದೇ.ಜ.ಗೌಜ ನಪದ ಅಧ್ಯಯನ,2001,ಕ.ಪು.ಪ್ರ, ಬಂಗ ೂರು ಪುಟ: 342). ಮ ನವನ ಜೀವನದ ನಡವಳಿಕ ಗೂ ವ್ಯವ ರಗ ು ಸಂಪ್ರದ ಯಬದ್ಧವ ಗಿಯೇ ನಡಯುತ್ತವ. ಈ ಹಿನ ಯೂ ್ಗ ಪಶುಪ ಲಕ ಸಮುದ ಯಗ ್ಲಿ ಬ ್ಕಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಮತ್ತು ಆಚರಣಗ ್ನು ಗಮನಿಸಿದರ ಅವಲ್ಲವೂ ಈ ಸಮುದ ಯಗ ವೃತ್ತಿಜೀವನ ಗೂ ಧ ರ್ಮಿಕ ಸಂಗತಿಗ ್ನು ಒ ್ಗೂಂಡಿವ. ಚರಿತ್ರಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ ಯಗ ಒ ್ಗ ನಡದ ಮ ್ತ್ವದ ಘಟನ ಗೂ ತೀಮ ರ್ನಗ ್ನು ಆಚರಣ ತಕ ನ ಯಲ್ಲಿ ತಮ ಸ ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸುವ ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲದ ಅವುಗ ್ನು ಮುಂದಿನ ತ ಮ ರಿಗ ರವ ನಿಸುವ ಆಶ ಯಗ ್ನು ೂಂದಿರುವುದು ಕ ಣುತ್ತದ. ಈ ಹಿನ ಯೂ ್ಗ ನಮ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ವ ್ಯಪ್ತಿಗ ಬರುವ ಕ ಡುಗೂಲ್ಲ ಗೂ ಮ ್ಯಸ ಬೇಡರ ಸಮುದ ಯಗ ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗ ್ನು ಪಶುಪ ಲಕ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನು ತಿಳಿಯುವ ಆಕರಗ ಗಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತ ಪರಿಶೀಲಿಸಬ ುದು.

ಕಿ ರಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ

ಕಿ ರಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಮ ್ಯಸ ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ವಿಶಿ ್ಟ ಸಂಪ್ರದ ಯವಿದು. 'ಕಿ ರಿ' ಎನು ವುದು ಸ ಮ ನ್ಯ ಪದ. ಈ ಸಮುದ ಯಗ ್ಲಿ ಕುರಿ ಕಿ ರಿ, ದನಗ ಕಿ ರಿ, ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ಎನು ವ ಪದ ಬ ್ಕ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿದ. ಕುರಿ ಕ ಯುವವನಿಗ ಕುರಿ ಕಿ ರಿ ಅಂದ್ರ. ಎತ್ತು ಕ ಯುವವನಿಗ ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ಎನು ತ್ ರ. ಇಲ್ಲಿ ಕಿ ರಿ ಎಂದ್ರ ಕ ಯುವವರು ಎಂದರ್ಥವ ಗುತ್ತದ. ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ಎನು ವುದು ಒಂದು ಧ ರ್ಮಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೂ ್ಗ ಸೇರಿ ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವ ದ ಗೌರವವನು ಪಡದುಕೂಂಡಿದ. ಅಡವಿ ವ ಸಿಯ ಗಿ ತಿರುಗುವ ಈ ಕಿ ರಿತನ ಯ ರಿಗ ಬೇಡವನಿಸಿದರೂ ಆ ಕಿ ರಿಗಳಿಗ ದೇವರುಗ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸ್ಥ ನಮ ನಗ ು ಯ ರನ ದರೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತ ್ವು. ಕಿ ರಿಗ ು ಚ್ಚು ಮಡಿವಂತಿಕಯ ಮನೂಭ ವ ೂಂದಿದ ರ. ಅವರು ಬಸ್ ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗ ೋಗುವುದಿಲ್ಲ. (ಇತ್ತೀಚಿಗ ೋಗುತ್ ರ) ೋದ್ರು ಯ ರ ಕ್ಯಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಿನು ವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಗ ಅಂಗಿ ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತ ಕೌರ ಮ ಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರ ಯ ವುದೇ ಜ ತಿಯ ಜನರ ್ತಿರ ಮೈಮುಟ್ಟಿಸಿಕೂ ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ು :

ಮ್ಯಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಂದು ಕರಯುತ್ತ ರ. ಇವರಿಗ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಗುರುಗ ು. ಮ್ಯಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಲವು ಉಪಪಂಗಡಗಳಿದು ಅವರಲ್ಲರ ತ್ತಿರವೂ ದೇವರಂತ್ತುಗಳಿರುತ್ತವ. ಎ ಲ ಗುಂಪಿನ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಂದು ಕರಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವ ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಲವು ಗುಂಪುಗ ಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗುಂಪುಗ ನು ಬಿಟ್ಟರ ಉಳಿದವಲ್ಲವು ಬರೀ ದೇವರಎತ್ತುಗ ು ಅನಿಸಿಕೊಂಡಿವ. ಮತ್ತಯ್ಯಗ ನಿಸಿರುವ ಮೂರು ಗುಂಪುಗ ಂದರ ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು, ನನಿವ ದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು, ಪದಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು. ಇವುಗ ಲ್ಲಿ ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಅತ್ಯಂತ ಶ ಕ್ತಿಶ ಲಿ ಗೂ ಪವಿತ್ರವ ದವು ಎಂಬುದ ಗಿ ನಂಬುತ್ತ ರ. ಇದಕ್ಕ ಸಮುದ ಯುದು ಹಿರಿಯರು ಕೊಡುವ ಕ ರಣವೆಂದರ : "ಈ ಗುಂಪುಗ ಮಧ್ಯ ಒಂದು ಪಂದ್ಯ ನಡಸಿದರಂತ. ಆ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದಿಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು, ನನಿವ ದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಸೋತವಂತ. ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯಗ ು ಕ ಟ್ಟಪಟ್ಟು ಗದವಂತ. ಈ ಗದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇ ನಮವು ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು. ಇವು ಈ ಪಂದ್ಯವನು ಗಲ್ಲದಿದ್ರ ಇಡೀ ಮ್ಯಸ ಮಂಡಲವೇ ಬೇರ ಯ ರೋ ಹಿಡಿತಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿಡ್ತಿತ್ತಂತ. ಈ ಪಂದ್ಯ ಎಂಗ ನಡೀತು ಅಂದ್ರ, ಬೋರೇದೇವರ ಗುಡಿ (ಖುಂದ ಪುರದ ತ್ತಿರ) ಐತಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದ್ಸಲ ಮೂರು ನ ಮದವನು ಏ ು ಚಪ್ಪರದವನು(ಎರಡು ಬಡಗುಗ ು) ಪಂದ್ಯವನು ಕಟ್ಟಿದ್ರಂತ. ಆವ ಗ ಆಗ್ಲ ಈ ಮೂರು ಗುಂಪಿನ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಬೇರ ಬೇರ ಇದ್ವು. ಆವ ಗ ಈ ಪಂದ್ಯವನು ಕಿದರು. ನಮ ನಲಗೀತ ೇರು ನಮಗ ನಮ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಗುರುಗ ು ಎಂದು ೇಳಿದರು. ಆದರ ಈ ಮೂರು ನ ಮದವನು, ಏ ು ಆಂದ ಡ್ಲವನು ಎಲ್ಲ ಮ್ಯಸ ಮಂಡಲಕ್ಕ ಗುರುವ ಗ್ಬೇಕು ಅಂತ, ಮ್ಯಸ ಮಂಡಲದವರಲ್ಲ ನಮಗ ಕಪ್ಪು ಕ ಣಕ (ಕಪ್ಪ ಕ ಣಕ) ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಅವರು. ಆಗ ಚಿಂತಗುಂಟ್ಲು ನೋಮಲ್ಲಿ ಪಂದ್ಯ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗ ಲ್ಲಿ ನಿಮ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಗದರ ಅವೇ ಗುರುಗ ು ಅಂತ ಮೂರು ನ ಮದವನು, ಏ ು ಚಪ್ಪರದವನು ಅಂದರು. ಆವ ಗ ಮತ್ತ ಕಟ್ಟಿ ಅಂದ್ರು, ಕಟ್ಟಿದರು. ಅವರು ಪಂಡಿತರಂತ ತಡಿ–ಮುಡಿ ಎಲ್ಲ ಕಿಕೊಂಡು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ಪಂದ್ಯಕ್ಕ ಬಿಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧವ ದರು. ಇದು ಎಂತ ಪಂದ್ಯ ಅಂದ್ರ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ಮರಸುವ (ಓಡಿಸುವುದು) ದಿಗ ಅಡ ವಿ ದ ಕ ಲುವ ರಿಸುವುದು. ಮತ್ತ ಅಡ ಗಂಡಕತ್ತರಿಗ ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು. ಇವಲ್ಲವನು ದ ಟಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಓಡಬೇಕು, ಆವ ಗ ಗದಂಗ. ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ದಿನ ಪದಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ಬಿಟ್ಟರಂತ. ಹಿಂಗ ಮೂರು ದಿನಗ ಕ ಲ ಬಿಟ್ರೂ ದ ಟಿ ೇಗ ಕ ಆಗದ ಹಿಂದಕ್ಕ ಬಂದ್ವಂತ, ಆಮೇ ನನಿವ ದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ಬಿಟ್ಟರಂತ, ಅವೂ ಮೂರು ದಿನ ೇಗಿ ಮೂರು ದಿನ ನು ವ ಪ ಸ್ಸು ಬಂದ್ವಂತ. ಕೊನಗ ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ಬಿಟ್ಟರಂತ.

ಇವು ಕೂಡ ಎರಡು ದಿನ ಹಿಂದಕ್ಕ ಬಂದ್ವಂತ. ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಗುಂಪು ಸೋತಿದ ವ ನಮ ಗುಂಪು ಗದೀ ಗಲ್ತದ. ಅಂತ ಧೃರ್ಯದಿಂದ ಇದ ನಲಗೀತಲದವರಿಗ ಚಿಂತ ಆಯಿತು. ಆವ ಗ ಹಿರೀಕರ (ನ ಯಕನ ೯ಟ್ಟಿ ಹಿರೀಕರ) ೯ತ್ತಿರ ಇರುವ ಕಕ್ಕಮರದ ೯ತ್ತಿರ ಗೂಡ ಕಿದರಂತ, ಅವ್ರೊತ್ತು ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ಯೋಚನ ಮ ಡ್ಕೊಂಡು ಕುಂತಿದ ಂತ. ಅವ್ರೊತ್ತು ಬುಡುಬುಡಿಕಯವನು ನೀರ್ಲಗುಂಟಯಿಂದ ಗೂಡಿಗ ಒ ್ಳ ಕಲ್ಲು ಕರಗೋವೊತ್ತಿನ ಗ ಬಂದ ಂತ-ಗೂಡ ಕಿದ ಜ ಗಕ್ಕ. ಅವನತ್ರ ಆಲಕ್ಕಿ ಇತ್ತಂತ. ನ ಗೂ ಂಬತ್ತು ಣತ್ತು ೯ಟ್ಟೋವೊತ್ತಿಗ ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೯ನು ಪಂದಕ್ಕ ಬಿಡಕ ೯ ೯, ಗಲ್ಲತ್ವ ಅಂಥ ಆಲಕ್ಕಿ ಬುಡುಬುಡಿಕಯವನಿಗ ೯ ೯ಂತ. ಆವ ಗ ಅವನು ಇನ ೀನು ನೀರ್ಲಗುಂಟಯಿಂದ ಹಿರೀಕರ ೯ತ್ತಿರದ ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯನ ಗೂಡಿಗ ಬಂದ ಂತ. ಬಂದು ಗೂಡಿನ ಮುಂದ ನಿಂತು ಬುಡುಬುಡು ಅಂದ ಂತ. ಆವ ಗ ಕಿ ರಿ ಯ ರವನು ಎಂದ ಂತ. ನ ನು ಬುಡುಬುಡಿಕಯವನು ಕಣಪ್ಪ; ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ ದರೂ ತ ರಪ್ಪ ಅಂದ ಂತ. ಆವ ಗ ಕಿ ರಿ ೯ೀಗೋ ನಂದ ನನಗ ಗ್ಯತ ನ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ತರಲಿ ಅಂದ. ಆವ ಗ ಬುಡುಬುಡಿಕಯವನು ನಿನ್ ಕ ್ಟವೇನೀ ಬರಲಿ ನ ನು ನಿವ ರಿಸ್ತೀನಿ ನೀರು ತ ರಪ್ಪ ಅಂತ ಅಂದ ಂತ ಆವ ಗ ಕಿ ರಿ ನೀರು ತಂದ ಂತ. ನ ಎ ್ಟೊತ್ತ ್ತಗಲಿ ಗೂ ಂಬತ್ತ ಏರುವ ವ್ರೊತ್ತಿಗ ನೀನು ಈಜು(ಮರಿಸುವುದು) ಬಿಡುಬೇಕು ಕಣಪ್ಪ, ನೀನು ಗಲ್ತೀಯ ಅಂದ ಂತ ಬುಡುಬುಡಿಕಯವನು. ಅಂಗ ದ್ರ ನೀನು ಈ ವ್ರೋತ್ತು ಇ ್ಲೀ ಇರು, ನ ೯ೀಗಿಬಿಡವಂತ ಅಂದು ಆವ್ರೊತ್ತು ಅವುನ ಅ ್ಲೀ ಉಳಿಸಿಕೂ ಂಡು ಬಳಿಗ ಎದು ೯ೀದ್ರಂತ. ಗೂ ಂಬತ್ತು ಏರೂ ವ್ರೊತ್ತಗ ಮತ್ತಯ್ಯಗ ೯ನು ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಜುಬಿಟ್ರಂತ. ಅವ್ರೊತ್ತು ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೯ ಪಂದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗದ್ವಂತ. ನಮ ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೯ ಓಡುವ ನಿಬ್ಬರಕ್ಕ ಅವರು ಇಟ್ಟ ಗಂಡಕತ್ತರಿಗ ೯ ಅವಲ್ಲ ೯ದುಗ ರಿದಂತ ರಿ ೯ೀದವಂತ. ವಿ ೯ ಕ ಸಿದ ಕ ಲುವ ಇತ್ತಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎತ್ತು ಮತ್ತು ಆಕ ೯ ನೀರು ಕುಡಿದುಬಿಟ್ವಂತ. ಅ ್ಟೊತ್ತಿಗ ಅವುಗ ೯ ಜ ೂತ ಓಡಿದ ಕಿ ರಿಗ ಮೊ ಣಕ ಲ ಚಿಪ್ಪುಗ ೯ ೯ೀಗಿ ಬಿಟ್ವಂತ. ಆವ ಗ ಎರಡು ಎತ್ತುಗ ೯ ಅವನು ಕೂ ಂಬಿನಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೂ ಂಡು ಕ ಲುವಯನು ದ ಟಿ ೯ೀದವು. ಆವ ಗ ಆ ಕಡ ಭೂ ಮಿ ಇಬ್ ಗವ ಗಿ ೯ೀಯಿತು. ಅದರೂ ೯ಗ ಆ ಕಿ ರಿ ಮತ್ತು ಆ ಎರಡು ಎತ್ತುಗ ೯ ಒ ೯ಗ ೯ೀದವು. ಅಂಗ ಭೂ ಮಿ ಮತ್ತ ಮುಚ್ಚಿಕೂ ೯ ್ತು. ಆ ಮುಚ್ಚಿಕೂ ಂಡ ಜ ಗವನು 'ಮೂಗಮ ' ಅಂತ ಕ ರಯುತ್ತ ್ತ ರ. ಆ ಮೂಗಮ ಇರುವ ಜ ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂಡ ಇದ. ಬೂ ೀರೀದೇವರಿಗ ೯ೀಗುವ ನಮೂ ರಿನ ಜನರಲ್ಲ ಮೊ ದಲು 'ಮೂಗಮ ಗ ಮೀಸಲು ಕಿ ಪೂಜ ಮ ಡಿಕೂ ಂಡು ಬರುತ್ತ ್ತ ರ"(ಕಿ ರಿ, ಮಟ:)

ಈಗಿರುವ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ೯ಲ್ಲಿ ಕಲವು ಪೂ ರ್ವದಿಂದ ಬಂದವುಗ ದರ ಇನು ಕಲವು ಇತ್ತೀಚಿಗ ಭಕ್ತರು ಬಿಟ್ಟವು. ಭಕ್ತರಿಗ ಏನ ದರೂ ಕ ್ಟ ಬಂತು ಅಂದ್ರ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗ ಒಂದು ಸುರುಬು ಬಿಡುತ್ತೀವ ಅಂತ

ೆರಕ ಕಟ್ಟಿಕೊ ್ಳೆತ್ತ್ರ. ಹಿಂಗ ಭಕ್ತರು ಬಿಡುವ ಎತ್ತುಗ ೆನು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಶ ೂಲ, ಬಿಲ್ಲು, ಬ ಣ, ಸೂ ರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಆಕ ರದ ಮುದ್ರಕೋ ಲುಗ ೆ ಮೂಲಕ ಮುದ್ರ ಆಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ ಮ ನ್ಯ ಎತ್ತುಗ ೆನು ದೃವ ಸ್ವರೂ ಪಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಗಿ ಮ ಡಿಕೊ ್ಳೆತ್ತ್ರ. ಅವುಗ ೆಲ್ಲಿ ಸೂ ರ್ಯ-ಚಂದ್ರನ ಮುದ್ರಗ ೆನು ಎಲ್ಲ ಎತ್ತುಗಳಿಗೂ, ಆಕ ಳಗಳಿಗೂ ಕ್ತ್ರ. ಬಿಲ್ಲು, ಬ ಣ ತ್ರಿಶ ೂಲ ಇವುನ ಲ್ಲ ಬರೀ ಎತ್ತುಗಳಿಗ ಮ ತ್ರ ಕುತ್ತ್ರ. ಭಕ್ತರು ಬಿಟ್ಟ ಎತ್ತುಗಳಿಗ ಅಲ್ಲದೇ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ೆ ಗುಂಪಿನ ್ಲೇ ಳಟ್ಟಿದ ಎತ್ತುಗಳಿಗೂ ಕೂ ಡ ಈ ಮುದ್ರಗ ೆನು ಕ್ತ್ರ.

ಹೀಗ ಮುದ್ರ ಕುವ ಕಲಸ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ನಡಯದೇ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಬದ್ಧವ ಗಿ ನಡಯುತ್ತದ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ದೇವರ ಮನಮುಂದ ಕು ್ಳೆ ಕಿ ಬಂಕಿ ೆಚ್ಚಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಮುದ್ರ ಕೋ ಲುಗ ೆನು ಇಟ್ಟು ಕ ಯಿಸುತ್ತ್ರ. ಬಂಕಿಗ ಕು ್ಳೆನು ಚನ ಪೂ ೇರು ಕುಲದವರು ತರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಿಯಮ. ಮುದ್ರ ಕೋ ಲುಗ ಳ ಚನ ಗಿ ಕ ಯೋ ವೂತ್ತಿಗ ಎತ್ತುಗ ೆನು ಕ ಲುರಿ ಕಿ ಕಡವಿ ಕ ಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಂಡಿಯ ಗಿರುತ್ತ್ರ. ಎತ್ತುಗ ೆ ಹಿಂದಿನ ಕ ಲುಗ ೆ ತೂ ಡಯ ಮೇ ಕ ದ ಮುದ್ರಯನು ಒತ್ತುತ್ತ್ರ. ಹಿಂಗ ಕಿದ ಗ ಆ ಜ ಗ ಎಲ್ಲ ಸುಟ್ಟಿರುತ್ತ. ಅಂಗ ಸುಟ್ಟ ಕರಕನು, ಗಿಡ ಗೂ ಮಜಿಗಯನು ಕಲಸಿದ ಮಗಯಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸಿಕೊ ್ಳೆತ್ತ್ರ. ಗಿಡ, ಮಜಿಗ ಕಲಿಸಿದ ರಸವನು ಸುಟ್ಟ ಆ ಜ ಗದ ಮೇ ೂಯು ಮತ್ತ ಅದನು ಮಗಯೊ ೆಗ ಎ ದುಕೊ ಳತ್ತ್ರ. ಆಮೇ ದೇವರ ಕಲಸದ ಮ ಕ ೆಜಿ ಇರುವಂತ ೆವರ ೆತ್ತಿರ ಸವುರು ಕಿಸುತ್ತ್ರ. ಎತ್ತುಗ ಳ ದೇವರ ಕಲಸಕ್ಕ ಚನ ಗಿ ಬರಬೇಕು ಎನು ವುದಕ ್ಕಗಿ ಈ ಸುವುರು ಕುತ್ತ್ರ. ಸವುರು ಕುವುದು ಕೂ ಡ ಒಂದು ನಿಯಮಬದ್ಧ ಕ ರ್ಯವ ಗಿದು ಅದರ ಪ್ರಕ್ರಿಯ ಹೀಗಿರುತ್ತದ. "ಕಟ್ಟಿ ಕ ಡಿವಿದು ಎತ್ತು ಅಂಗ ಬಿದಿರುತ್ತ. ನಿಮಂಥವರಿಗ ಕಂಬ್ಳಿ ೂದಿಸಿ ಕೃಗ ಸುಟ್ಟ ಕರುಕು, ಗಿಡ, ಮಜಿಗಯಿಂದ ಮ ಡಿರ್ತಿವಲ್ಲ ಅದು ಇರುವ ಮಗಯನು ಕೊಟ್ಟು, ಜ ೂತಗ ಒಂದು ಕೋ ಲನು ಕೂ ಡ್ತ್ರ. ಇವಲ್ಲವನೂ ಹಿಡಿದು ಕೇ...ಅಂಥ ಮೂ ರು ಸುತ್ತು ಬಿದ ಎತ್ತಿನ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ ನಿಂತ ಜನ ಸವುರು ತಿರುಗುವವನ ಬನಿ ಗ ದಫ್ ದಫ್ ಅಂತ ೂಡಿತ ರ. ಆಗ ಯಜಮ ನ ಅ ್ಲೇ ಕುಳಿತಿರುತ್ತನ. ಸ ರು ೂತ್ತು ತಿರುಗುವವನು ಹಿಂದಕ್ಕ ತಿರುಗಿ ನೋ ಡಂಗಿಲ್ಲ. ಮುಂದ್ಲ ಮುಖ ದ ಗ ನಡೀಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಂತಿದ ಯಜಮ ನ ತಿರುಗುವವನ ಕೃಯಲ್ಲಿರುವ ಸೌರನು ಎತ್ತಿನ ಬ ಯಿಗ, ಮೂ ಗು ಸೂ ್ಳಗಳಿಗ ಬಿಡ್ತ್ರ. ಕೊಂಬುಗಳಿಗ ಸವುರುತ್ತ್ರ." (ಕಿ ರಿ, ಪುಟ :)

ಕುಲ ಕಟ್ಟವರಿಗ ನೀರ ಕುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ

ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಲ್ಲಿ ಕುಲದ ಪ ವಿತ್ರ್ಯ ಬ ಮುಖ್ಯ ಬೀರ ವುದೀ ವಿ ಯಕ್ಕಿಂತ ಕುಲದ ಶುದ್ಧತಯ ಬಗ ಇವರಿಗ ಇನಿ ಲ್ಲದ ಕ ಜಿ. ಗ ಗಿ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯ ವುದ ದರೂ ಕುಲಕ್ಕ ವಿರೋಧವ ಗುವ ಕಲಸ ನಡದರ ಅದನು ಮ ಡಿದವರನು ಕುಲದಿಂದ ೀ ೂರಗಿಡುವ ಸಂಪ್ರದ ಯವಿರುತ್ತದ. ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರಲ್ಲೂ ಇಂಥ ಲವು ಸಂಪ್ರದ ಯಗಳಿವ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸ ಬೀಕ ದ ಅಂಶವಂದರ ಕುಲಕಟ್ಟು ೂರಗ ದವರನು ಗಯೀ ೂರಗಿಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಲವ ರು ಸಂದರ್ಭಗ ಲ್ಲಿ ಎ ್ಟೀ ಕಟ್ಟು ನಿಟ್ಟ ದರೂ ಕಲವೂಮ್ಮ ಅಂಥ ಕುಲದಿಂದ ೂರಗ ದವರನೂ ಒ ಗ ಕರದುಕೂ ್ಳುವ ಮ ನವೀಯ ನಲಗ ು ಇವ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯಲ್ಲಿ ದೀವರ ಎತ್ತುಗ ಗೂಡು ಮತ್ತು ದೀವರತ್ತುಗ ಗೂೀ ಮೂತ್ರ ಪ್ರಧ ನ ಪ ತ್ರವಹಿಸುತ್ತದ. ಇಂಥ ಪದ್ಧತಿಗ ಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪಲಿಯಲ್ಲಿ ೂಡದ ಡಿ ಕುಲಗಟ್ಟವರನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೂ ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಒಂದರ ಬಗ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ದೀವರತ್ತಿನ ಕಿ ರಿ ೀಳಿದ ಕಲವು ಮ ತುಗ ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬ ುದು. "ಚಪ್ಪಲಿಯಲ್ಲಿ ೂಡದ ಡಿದರ, ೂಡದವರು ೂಡಿಸಿಕೂಂಡವರು ಕುಲಗಟ್ಟಂತ, ಹಿಂಗ ಕುಲಗಟ್ಟವರು ಗೂಡಿಗ ಬಂದು ನೀರ ಕಿಸಿಕೂಂಡು ೂೀಗ್ಬೀಕು. ಆವ ಗ ಅವರು ಸಿದ್ಧಿಯ ಗ್ತ ರ. ನೀರು ಕಿ ಸಿದ್ಧಿ ಮ ಡುವವನು ನ ನ (ಕಿ ರಿ). ಹಿಂಗ ಕುಲಗಟ್ಟವರನು ಸಿದ್ಧಿ ಮ ಡುವುದು ಎಂಗ ಅಂದ್ರ ಚಪ್ಪಲಿಯಲ್ಲಿ ೂಡದವನು ಭತ್ಯ(ಧ ನ್ಯ) –ಬೀಟ ದಂಡ ಕೂಡಬೀಕು. ಹಿಂಗ ಕೂಟ್ಟ ಬತ್ತಯನು ಬೀಟಯನು ಊರಿನ ಯಜಮ ನರಿಗ ತಿಳಿಸಿ ಗೂಡಿಗ ತಗೂಂಡು ಬರಬೀಕು. ಅವೂತ್ತು ಗೂಡಲ್ಲಿ ಅನ ಮ ಡಿ ಮೂರು ಅಗಲು(ಎಡ) ಕ್ತೀವಿ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜ ಮ ಡಿ ಯಜಮ ನನಿಗ ಕ ಯಿ ಕೂಟ್ಟ ಗ ಬೀಟ ಕಡಿಯುತ್ತ ನ. ಕಡಿದ ಗ ನ ನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ತೀರ್ಥ(ಗಂಜುಲು) ಹಿಡಿದು ಪೂಜ ಗ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೀನ. ಆ ಮೀ ಆ ತೀರ್ಥವನು ಗೌಡರ ಕೈಗ ಕೂಡುತ್ತೀನ. ಅಲ್ಲಿಯವರಗೂ ಕುಲಗಟ್ಟವರು ಗೂಡಿನ ೂರಗ ಇರುತ ರ. ಆವ ಗ ಗೌಡ್ರು ಈ ತೀರ್ಥ ತಗೂಂಡು ೂೀಗಿ ಅವನಿಗ (ಕುಲಗಟ್ಟವನಿಗ) ಕುಡಿಸಿ, ಮೈಗ ಚಿಮುಕಿಸಿ ಗೂಡಿನ ಒ ಗ ಕರದುಕೂ ್ಳುತ್ತ ನ. ಆಮೀ ಮ ಂಸ ಮುದ ಮ ಡಿರುತ್ತೀವ. ಆ ಮುದ ಉಣ್ಣುವ ಗ ಎಲ್ಲರ ಜನ ಗಳಿಂದ ಅಂದರ ಏ ು ಜನ ಹಿರಿಯರು ತಮ ಜನ ಯಿಂದ ಒಂದೂಂದು ತುತ್ತನು ಕುಲಗಟ್ಟಿದವನಿಗ ಕೂಡುತ ರ. ಅದನು ಅವನು ತಿಂದು ಶುದ್ಧನ ಗಬೀಕು. ೂಡಸಿಕೂಂಡವರು, ೂಡದವರು ಒಂದೀ ದಿನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀರ ಬೀರ ದಿನ ಬಂದು ಶುದ್ಧರ ಗಿ ೂೀಗುತ್ತ ರ. ಹಿಂಗ ಜ್ಯಲಿಗ ೂೀಗಿ ಬಂದವರು ಕೂಡ ಕುಲಗಟ್ಟಿರುತ್ತ ರ. ಅವರನು ಕೂಡ ಹಿಂಗ ಶುದ ಮ ಡ್ತೀವಿ.

ಗೂಡಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದು

ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ೆನು ಕೂಡಲು ಊರಿಂದ ೊರಗ ಕ ್ಯಯಿಂದ ದೊಡಿಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ದೊಡಿಯನು ಕೇವಲ ದೊಡಿಯಂದು ಭ ವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗ ಅದನು ಗೌರವದಿಂದ ಗೂಡು ಎಂಬುದ ಗಿ ಕರದುಕೂ ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗೂಡನು ತಿರುಪತಿಯ ಸನಿ ದಿಯಂಬ ನಂಬಿಕ ಈ ಭಕ್ತರದು. ಇಂಥ ಪವಿತ್ರ ತ ಣವ ದ ಗೂಡಲ್ಲಿ ಮಲಗುವುದು ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಸಂಪ್ರದ ಯ. ಬೇಸಿಗ ಕ ಲದಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಜನರು ಗೂಡು ಮಲಗಲು ೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಸೋಮವ ರ ಗೂಡು ಮಲಗುವುದು ಸಂಪ್ರದ ಯ. ಗೂಡಿಗ ೋಗುವವರು ಮನಯಿಂದ ರೂಟ್ಟಿ, ಅನ ಮ ಡಿಕೂಂಡು ೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜ 6-7 ಗಂಟಯ ಸುಮ ರಿಗ ಗೂಡಿಗ ೋಗಿ ಮೊದಲು ತ ವು ತಂದ ಆ ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೇವರ ಎತ್ತುಗಳಿಗ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ು ತಿಂದು ಉಳಿಸಿದ ಆ ರವನು ಪ್ರಸ ದವಂದು ಭ ವಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ತ ವು ತಿನು ತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ರ ತ್ರಿ ಗೂಡಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಾರೆ. ಬ ೆಗ ಕ ರಿ ಏನ ದರೂ ಆ ರ ತಯ ರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕ ಬೇಕ ಗಿರುವ ನುಚ್ಚು, ಹಿಟ್ಟು, ಸ ರಿನ ಕ ು, ಮಣಸಿನಕ ಯಿ ಮೊದ ದ ಪರಿಕರಗ ೆನು ಭಕ್ತರೇ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೂಡಲ್ಲಿ ತಯ ರ ದ ಆ ರವನು ಉಂಡು ಜನರಲ್ಲ ಊರಿಗ ೋಗುತ್ತಾರೆ. .ಇದು ಪ್ರತೀ ವ ್ಷ ಬೇಸಿಗ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ನಡಯುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ. ಇದಲ್ಲದ ಕಲವು ವಿಶೇ ್ ಸಂದರ್ಭಗ ಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಮಲಗುವುದುಂಟು. ಅಂಥ ವಿಶೇ ್ ಸಂದರ್ಭ ವದುವಯದು. ಮದುವಯ ದ ಮದಲಿಂಗ, ಮದಲಗಿತ್ತಿ ಮೊ ್ತವ ದ ಮೊದಲವ ರ ಗೂಡಿಗ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬರುವ ಗ ಮನಯಿಂದ ಗೋದಿ,ರವ, ಅಕ್ಕಿ ಎಲ್ಲ ತತ ್ತಾರೆ. ಅದನು ಗ ಬಳಿಗ ಉಗಿ ಅನ ಮ ಡಿ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮನಗ ಲ್ಲಿ ಯ ವುದೇ ಒ ್ಳ ಕಲಸ ಮ ಡುವ ಗಲೂ ಗೂಡಿಗ ಬಂದು ಪೂಜ ಮ ಡ್ಸಿಕೂಂಡು ಬರಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಮ ಡುವ ಕಲಸ ಸುಸೂತ್ರವ ಗಿ ನಡಯುತ್ತದ ಎಂಬುದು ಇವರ ನಂಬಿಕ.

ಎತ್ತಿನ ಬ್ಬ

ಪಶುಪ ಲಕ ಸಮುದ ಯಗ ು ಎತ್ತಿಗ ೆನೇ ಮುಖ್ಯವ ಗಿಸಿಕೂಂಡು ಮ ಡುವ ಒಂದು ವಿಶಿ ್ಟ ಬ್ಬ ಎತ್ತಿನ ಬ್ಬ. ನ ಗರೀಕ ಸಮುದ ಯಗ ಲ್ಲಿ ಮ ಡುವ ಬಸವ ಜಯಂತಿ ಬ್ಬಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಿನ ವ ದ ಬ್ಬವಿದು. ಈ ಎತ್ತಿನ ಬ್ಬದ ಕ್ರಿಯ ಕಟ್ಟ ಗ ೆನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ವಿವರಿಸಬ ದು. ಈ ಬ್ಬಕ್ಕ ದಿನ್ನೈದು ದಿನ ಮೊದ ೇ ಒಂದು ದಿನ ಊರಿನ ಪದಗ ು (ಹಿರಿಯರು), ಕುಲಸ ವಿರದವರು ಸೇರಿ ಬ್ಬ ಆಚರಿಸುವ ಬಗ ಮ ತನ ಡುತ್ತಾರೆ. ಆದಿನ ಮ ತ ಡಿದ ಮೇ ಒಂದು ಸೋಮವ ರ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗ ಮುಗಿಯುವುದು ಪದ್ಧತಿ. ದೇವರು ಮ ಡುತ್ತೀವ ಅಂತ ಯಜಮ ನರು ಎಲ್ಲ

ಸೇರಿಕೊಂಡು ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದು ಕೈ ಮುಗಿದು ೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗೆ ಮುಗಿದ ದ ಮೇ ಬರುವ ಶುಕ್ರವಾರ ಕಂಪ ದೇವರ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಯವುದೇ ಬ್ಬ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಈ ಕಂಪ ದೇವರನು ಮಾಡುವುದು ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಕಂಪ ದೇವರು ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ : ಶುಕ್ರವಾರದ ಹಿಂದಿನ ಮಂಗಳವಾರ ಊರಿನ ಮನೆಗಳಿಗೂ, ಗೂಡಿಗೂ ಮೀಸಲು ೇಸುತ್ತಾರೆ. ಗೂಡಿಗೆ ಮೀಸಲು ೇಸುವವರು ಚೆನಪ್ಪನೋರು ಕುಲದವರು. ಊರಲ್ಲಿ ಮೀಸಲು ೇ ರು ಮುದ ೋರು ಕುಲದವರು. ಹೀಗೆ ಮೀಸಲು ೇಳಿದ ಮೇ ಕಿ ರಿ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ, ಜನ ಊರಲ್ಲಿ ಲನು ಕರೆದು ಬಳಸುವಂಗಿಲ್ಲ. ಕರೆದ ಲನು ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಕಲವು ಜನ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೂ ಆ ಲನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಿ ರಿ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಲು ಕರೆದು ಪ್ಪು ಕಿ ಮಜಿಗೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬಣ್ಣೆಯನು ಕಂಪ ದೇವರು ದಿನ ದೇವರಿಗೆ ತಗೊಂಡು ೋಗುತ್ತಾನೆ. ಶುಕ್ರವಾರದ ಆ ದಿನ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು, ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದು ದೇವರೆತ್ತುಗಳನು ದೇವರ ಮನೆಯ ಮುಂದಕ್ಕ ೊಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ಆಗ ಕಿ ರಿ ಈ ಮೀಸಲು ಬಣ್ಣೆಯನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ದೇವರೆತ್ತುಗಳ ಮುಂದ ಮುಂದ ನಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ದೇವರ ಮನೆಯ ಮುಂದಕ್ಕ ಬಂದ ಮೇ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳ ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಣ್ಣೆಯನು ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಆಮೇ ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಊರಿನ ಜನರೆಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಊರಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ 'ಸಲ್ಲನೋರ' ೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಕಂಪ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿ ತ್ತಿರಕ್ಕ ಎತ್ತುಗಳನು ೊಡೆದುಕೊಂಡು ೋಗುವಾಗ ಗುಡಿ ತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದಂತ ದಕಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳನು ಈಜು ಬಿಡುತ್ತೇವ (ಮರೆಸುವುದು). ಆಮೇ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಊರಿನ ಜನ ತ ಎರಡೆರಡೋ, ನಾಕು ನಾಕೋ ಕಲ್ಲುಗಳನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕಂಪ ದೇವರ ಗುಡಿಗೆ ಕುತ್ತಾರೆ. ಕಂಪ ದೇವರ ಗುಡಿ ಸ್ವರೂಪ ೇಗಿದ ಅಂದ್ರೆ ಒಂದು ಬನಿ ಮರಕ್ಕ ಭಕ್ತರು ಬರುವಾಗ ತಂದು ಕಿದ ಕಲ್ಲುಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರೆತ್ತುಗಳು ಸತ್ತಾಗ ಅದರ ಕೊಂಬು ಮತ್ತೆ ಡಗಮು ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಯ ಎತ್ತಿನ ಕೊಂಬುಗಳನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುಡಿಯ ತ್ತಿರ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇ ಮೀಸಲು ಮೊಸರು ಬಣ್ಣೆಗಳನು ಗುಡಿಗೆ ಕಿ ಪೂಜ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿ ಮತ್ತಿತರರು ಪೂಜ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆಮೇ ಮಣೇವು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಮಣೇವು ಇಟ್ಟು ಆದ ಮೇ ದೇವರೆತ್ತುಗಳನು ಗೂಡಿಗೆ ಸಾಗು ಕಿ ಅವರವರು ತಂದಿದ ಪೂಜ ಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳ ಪ್ರಸಾದವನು ಪಡೆದು ಊರಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶುಕ್ರವಾರ ಈ ಕಂಪ ದೇವರು ಮಾಡಿದ ಮೇ ಬರುವ ಸೋಮುವಾರ ಬ್ಬ

ಸೋಮುವಾರ ಬ್ಬ ಆದ್ರ ಶನಿವಾರ ಮೀಸಲು ೇ ್ತಾರೆ. ಗೂಡಿಗೆ ಮೀಸಲು ೇಸುವವರು ಚೆನಪ್ಪನೋರು. ಊರಾಗ ಮುದ್ಲೋರು ೇ ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೀಸಲಿಡಿದ ಲನು ಸೋಮುವಾರ ರಾತ್ರಿ

ಬ ೇಸಬೇಕು. ಸೋಮುವ ರದ ದಿನ ಸ ಯಂಕ ಲ ಊರಿನ ಕುಲಸ ವಿರದವರು ಸೇರಿ ಗೂ ಡಿಗ ೋಗುತ್ತ ರ. ಗೂ ಡಲ್ಲಿನ ದೇವರತ್ತುಗ ಲ್ಲಿ ಬರೀ ಎತ್ತುಗ ನು ಮ ತ್ರ ೊರಡಿಸಿಕೊ ಂಡು ಆಕ ಗ ನು ಅಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು, ಎತ್ತು ೊ ಡಕೊ ಂಡು ಊರಿಗ ಬರುತ್ತ ರ. ಅಂಗ ಬರುವ ಗ ಊರ ೊ ರಭ ಗದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಟಿ ೊ ಡಯುವವರು ಕ ಯುತ್ತಿರುತ್ತ ರ. ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ು ಬರುವುದನು ನೋಡಿ ಮೊ ದಲು ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗ ಮುಗಿದು, ಆಮೇ ತಪ್ಪಟಿ ೊ ಡದುಕೊ ಂಡು ಎತ್ತುಗ ಮುಂದ ಮುಂದ ಅವರು ನಡಯುತ್ತ ರ. ಊರೂ ಗ ದೇವಸ್ತ ನದಲ್ಲಿ ಯಜಮ ನರು, ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಗೂ ಭಕ್ತರು ದೇವರತ್ತುಗ ು ಬರುವುದನು ಕ ಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುತ್ತ ರ. ಇವರಿಗ ಬರುವ ಸೂ ಚನ ಕೂ ಡಷುದುಕ್ಕ ಗಿ ಕೇ..ಅಂತ ದೂ ರದಿಂದ ೀ ಕೇಕ ಕುತ್ತ ಬರುತ್ತ ರ. ದೇವರತ್ತುಗ ನು ಬಂದವಂಬುದರ ಸಂಕೇತವ ಗಿ ಡಗಮು ಬ ರಿಸುತ್ತ ರ. ಬ ರಿಸಿದ ಮೇ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊ ಂಡು ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಸೇರಿಕೊ ಂಡು ನಮನು ಎದುರುಗೂ ಳ್ಳಲು ಉರುಮ ಬಡಿಸಿಕೊ ಂಡು ಊರು ಬ ಗಿಲಿಗ ಬರುತ್ತ ರ. ಆಗ ಊರಿನ ಜನರಲ್ಲರು ಸ್ ೀವು (ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಬರುವ ದಿಗ ನೀರು ಕುವುದು) ಕಲು ಂಗಸರು ಮನಗೂ ಂದು ತುಂಬಿದ ಕೂ ಡ ನೀರುನು ೊ ತ್ತುಕೊ ಂಡು ಬರುತ್ತ ರ. ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ಎದುರುಗೂ ಂಡ ದ ಮೇ ಜನರು ಮುಂದ ಮುಂದ ಸ್ ೀವು ಕುತ್ತ ೋಗುತ್ತ ರ. ಎಲ್ಲರು ಸೇರಿ ದೇವಸ್ಥ ನಕ್ಕ ನಡಯುತ್ತೇವ. ದೇವಸ್ಥ ನದ ಮುಂದಕ್ಕ ೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊ ದಲು ಊರಿನ ಬಡೇಕಲ್ಲಿನ ಕಡಯಿಂದ ದೇವಸ್ಥ ನಕ್ಕ ದೇವರತ್ತುಗ ನು ಈಜು ಬಿಡುತ್ತ ರ(ಮ೦ಸುವುದು). ಅನಂತರ ದೇವಸ್ಥ ನದ ಮುಂದಕ್ಕ ೋಗುತ್ತ ರ. ೋದಮೇ ಪೂ ಜ ರಿ ದೇವಸ್ಥ ನದ ಒ ಗ ಇರುವ ದೇವರತ್ತುಗ ಒಡವಯನು ಕಿ ರಿಯ ಕಂಬ್ಳಿ ಕೊ ಪ್ಪಯಲ್ಲಿ ಕುತ್ತ ನ. ಅದನು ಕಿ ರಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಪದಿ(ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಇರುವ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಸನಿ ದಿ)ಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಪೂ ಜಿಸುತ್ತ ನ. ಹೀಗ ಪೂ ಜ ಮ ಡಿಯ ದ ಮೇ ಮತ್ತ ಮುತ್ಯಯ್ಯಗ ನು ಸ ಗು ಕುತ್ತ ರ. ಆವ ಗ ಕಿ ರಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ೊ ಡದುಕೊ ಂಡು ೋಗಿ ಗೂ ಡಿಗ ಕೂ ಡಿ ಮತ್ತ ಮನಗ ವ ಪಸ್ಸು ಬರಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಬ ಗ ಮತ್ತ ದೇವಸ್ಥ ನದ ತ್ತಿರ ಪೂ ಜ . ದೇವಸ್ಥ ನದ ತ್ತಿರ ಪೂ ಜ ಆದ ಮೇ ಎಲ್ಲರ ಮನಗ ಲ್ಲಿಯೂ ಎತ್ತುಗ ನು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಸಿಂಗರಮ ಡಿ ಪೂ ಜ ಮ ಡುತ್ತ ರ.

ಮತ್ತ ಮಧ್ಯ ದೇವರತ್ತುಗ ನು ಊರಿನ ದೇವಸ್ಥ ನದ ಮುಂದಕ್ಕ ೊ ಡದುಕೊ ಂಡು ಬರಲು ಊರಿನ ಕುಲಸ ವಿರದವರು ಗೂ ಡಿಗ ತರ ುತ್ತ ರ. ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ೊ ಡದುಕೊ ಂಡು ಬರಲು ೋದ ಗ ಕಿ ರಿ ಮನತನದ ಹಿರಿಯ ಮನಯವರು ಸಜ ಅನ ಮಜಿಗ ತರುತ್ತ ರ. ಎತ್ತುಗ ನು ಗೂ ಡಿನಿಂದ ೊ ರಡಿಸಿಕೊ ಂಡು ೊ ಸದ ಗಿ ಒಂದು ವಡಪು(ಅಗಿ ಕುಂಡ)ಮ ಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಕಿ ಕಿ

ಆಗ ಕೈಬೂಗಸು ಒಡಿ ಆ ಮಜಿಗ ಸಜ ಅನವನು ಎಲ್ಲ ಭಕ್ತರು ತಿನುತ್ತ್ರ. ಮೂದಲು ಯ ರ ದರೂಬ್ಬರು ನೀಡುತ್ತ್ರ. ಅನಂತರ ಅವರೂ ತಿನುತ್ತ್ರ. ಆಮೀ ಪುರ ರು (ಒಂದು ಉಪಬಡಗು) ದೀವರಂತ್ತುಗ ಒಡವಯನು ತಂದಿರುತ್ತ್ರ. ಆ ಒಡವಯನು ಕಿ ೂಡದುಕೂಂಡು ಊರಿಗ ಬರುತ್ತ್ರ. ಈ ಮೂದ ೀ ೀಳಿದಂತ ಯ ವ ಗ ದರೂ ಊರೂ ಗ ಮುತ್ತರ್ಯ್ಯಗ ು ಬರಲಿ ಎದುರುಗೂ ೄದು ಸೀ ವು ಕುವುದು. ಈಜು ಬಿಡುವುದು ಮ ಮೂ ಗಿ ನಡಯುತ್ತದ. ಆನಂತರ ಮಣೀವು ಇಡುತ್ತ್ರ.

ಮಣೀವು

ಮಣೀವು ಒಂದು ವಿಶಿ್ಟ ಧ ರ್ಮಿಕ ಆಚರಣಯ ಗಿದ. ಬ್ಬದ ದಿನ ಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೂಂದು ಗುಂಪಿನ ಜನರು ಇಷ್ಟಿ್ಟ ದುಡ ಕಿ ಬ್ಲ್ಲ ಕೂಂಡು ಚೂರು ಚೂರು ಮ ಡಿಕೂಂಡು ತರುತ್ತ್ರ. ಆಮೀ ಕಟ್ಲ ಶುರುವ ದ ಗ ಮೂದಲು ದೀವರಂತ್ತುಗಳಿಗ ಕಿ ಆಮೀ ದ ಸಯ್ಯರಿಗ ಜನರಿಗ ಕೂಡ್ತ್ರ. ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಎ ್ಟ ಜನ ಇರ್ತ್ರ ಅ ್ಟ ರ ಶಿ ಬಲ್ಲವನು ಕುತ್ತ ೂೀಗುತ್ತ್ರ. ತಂದವರಲ್ಲರೂ ಆ ರ ಶಿಗ ಒಂದೂಂದು ಚೂರು ಬಲ್ಲವನು ಕುತ್ತ ೂೀಗುತ್ತ್ರ. ಆವ ಗ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಆ ್..ಆ ್.. ಅಂಥ ಕುಣಯುತ್ತ ದೀವರ ಮನ, ಬಡಕಲ್ಲು ಅವಲ್ಲವನೂ ಸುತ್ತಿಕೂಂಡು ರ ಶಿ ಕಿದ ಬಲ್ಲ ಗುಡಗ ತ್ತಿರ ಬರುತ್ತ್ರ. ಬಂದು ಆ ಗುಡಗಳಿಗ ಎರಗಿ ಮಣ್ಣು ಸಮೀತ ಬಲ್ಲವನು ತಿನುತ್ತ್ರ. ಒಬ್ಬೂಬ್ಬ ದ ಸಯ್ಯ ಬಲ್ಲ ಎ ್ಲ ಮುಗಿದರೂ ಏ ುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಬನಿಗ ೂಡದು ಎಬ್ಬಿಸಬೀಕು. ಅನಂತರ ಮೀಸಲು ಲಿನಿಂದ ಮ ಡಿದ ಮಜಿಗಯನು ದ ಸಯ್ಯಗಳಿಗ, ಉಳಿದ ಇತರಯವರ ಬೂಗಸಗ ೂಯು ಕುಡಿಸುತ್ತ್ರ. ಯ ವ ಗ ದರೂ ಮಣೀವು ಇಡಲಿ ಈ ಕಟ್ಲಯನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ್ರ. ದೀವರಂತ್ತುಗ ು ಮ್ ್ಯಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಬ ್ ್ ಪ್ರ್ರಮುಖ್ಯ ದೀವರಂತ್ತುಗಳಿಲ್ಲದ ಇವರ ಯ ವ ದೀವರುಗ ು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯ ವುದೀ ದೀವರಿಗ ದರು ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗ ಮುಗಿಯುವುದು ಮೂದಲು, ಅನಂತರ ಬ್ಬ.

ಇಲ್ಲಿಯೀ ಗಮನಿಸಬೀಕ ದ ಇನೂ ಂದು ವಿ ಯವಂದರ ಕ ಸು ಇಡುವುದು. ದೀವರುಗ ು ಯ ವುದೀ ಆದರೂ ಕ ಸು ಇಡುತ್ತ್ರ. ಒಂದು ಗುಂಪಿಗ ಸೀರಿದವರು. ಒಬ್ಬರ ತ್ತಿರಕ್ಕ ಒಂದೂಂದು ದುಡು ಕೂಡುತ್ತ್ರ. ಆ ದುಡು ಎ್ಟೀ ಆಗಿರಬ ುದು. ನ ಣ್ಯವನು ಮ ತ್ರ ಕ ಸು ಇಡುವುದು. ನೂೀಟನು ಕ ಸಿಗ ಇಡಲು ಬರೂೀದಿಲ್ಲ. ಪೂಜ ಆಗುವ ಗಹೀಗ ಪ್ರತೀ ಗುಂಪಿನವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕ ಸನು ಪೂಜ ರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುತ್ತ್ರ. ಬ್ಬಗ ಂದು ಗಲು ೂತ್ತು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಕ ಸು ಅಂತ ಇಡುತ್ತ್ರ. ಇದನು ದೂ ುಕ ಸು ಎನುತ್ತ್ರ. ಏಕಂದರ ಆ ಕ ಸನು ಕಂಬಳಿ ಗದುಗಿಯ ಮೀ ಗಲಿ,

ಕೈಯ ್ಲಗಲಿ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಲದ ದೂ ್ಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಆ ಕ ಸನು ತಗೋಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಕ ಸನು ಕಿ ರಿ ತಗದುಕೂ ್ಳುತ್ತ್ತಾನ. ಆದರ ಪೂರ್ತಿ ತಗದುಕೂ ್ಳದ ಒಂದರಡು ಕ ಸನು ಅ್ಲೀ ಬಿಡಬೇಕು. ಅದನು ಚನ ಪ್ಪನವರು (ಉಪಬಡಗು) ತಗದುಕೂ ್ಳಬೇಕು. ಕಿ ರಿ ಹೀಗ ತಗದುಕೂಂಡ ಕ ಸನು ದ ಸಯ್ಯರಿಗ ಒಂದೂಂದು ದುಡು ಕೂ ಡಬೇಕು. ಪೂ ಜ ರಿಗಳಿಗೂ ಈ ಕ ಸು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತ್ತಾರ. ಆದರ ಅವರೇನು ಯ ರಿಗೂ ಈ ಕ ಸನು ಕೂ ಡುವಧಿಲ್ಲ. ಇದನು ಕಿ ರಿ ಮ ತ್ರ ಕೂ ಡಬೇಕು ಯ ಕ ಅಂದ್ರ ದೂ ಪ ರತಿಗ ್ ತಿರುಗುವ ಗ (ದೇವರತ್ತುಗ ್ ಗುಡಿ ಮುಂದ ಬಂದು ನಿಂತ ಗ, ದೇವರ ಪೂ ಜ ಮ ಡಿ ಪೂ ಜ ರಿಗ ್ಳ ಕಿ ರಿ ಬ ಯಿಗ ್ಳನು ಪೇಟದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೂ ಂಡು, ದೀಪದ ಕ ರದ ಆರತಿ ಮ ಡುವ ವಸ್ತುಗ ್ಲ್ಲಿ ದೂ ಪವನು ತುಂಬಿಕೂ ಂಡು ಗಂಟಗ ್ಳನು ಬ ರಿಸುತ್ತ ದೇವರತ್ತುಗ ್ ಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ್ತಾರ. ಇದನ ೀ ದೂ ಪ ರತಿಗ ತ್ತುವುದು ಎನು ತ್ತ್ತಾರ.) ದ ಸಯ್ಯಗ ್ಳ ದೇವರತ್ತುಗ ್ ಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ್ತಾರ. ಇದು ಒಂದು ತರ ದೇವರತ್ತುಗಳಿಗ ಊಳಿಗ ಮ ಡಿದಂತ, ಅದಕ್ಕ ಕಿ ರಿ ತನಗ ಬಂದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ್ ಕ ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೂಂದು ದುಡನು ಅವರಿಗ ಕೂ ಡುತ್ತ್ತಾನ.

ದೇವರ ಗುಡಿ ಮುಂದ ಮ ತ್ರ ಹಿಂಗ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ್ ಕ ಸನು ನಲದ ಮೇ ಇಡುತ್ತ್ತಾರ. ಇನೂ ಕಲವು ಕಡ ಕ ಸನು ಕಂಬಳಿ ಗದುಗ ಕಿ ಇಡ್ತ್ತಾರ. ಆ ಕ ಸನು ಕಿ ರಿ ತಗದುಕೂ ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕೂ ಡ ಒಂದರಡು ದುಡು ಬಿಡಬೇಕು. ಬಿಟ್ಟಿದನು ಮತ್ತ ಚನ ಪ್ಪನವರು ತಗೂಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ ಕಂಬಳಿಯನು ನನ ಗಲಿಗ ಕ್ತ್ತಾರ.

ಕಂಬಲಯ

ಈ ದೇವರನು ನಲಗೇತನ ್ಟ್ಟಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರು ಆಚರಿಸುತ್ತ್ತಾರ. ಕಂಬಲಯ ಗುಡಗ ್ಳ ಅಂತ ಈಗ ಗೂ ಡಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂ ರದಲ್ಲಿವ. ಇದಕ್ಕ ಮ ಮೂ ಲಿನಂತ ಕ ಸೂಮೀಸಲು ಹಿಡಿಯುವುದು ಇದ. ಸೋಮುವ ರ ಸ ಯಂಕ ಲ ಕಿ ರಿ ಮೀಸಲು ಹಿಡಿದುಕೂಂಡು ಎತ್ತುಗ ್ ಜ ೂ ತಗ ಊರಿಗ ೂ ರಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಂಬಲಯಕ್ಕ ನಡಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಂದು ಮನತನದವರಿಗೂ ಒಂದೂ ಂದು ಗುಡ ಇದ. ಅವುಗ ್ಳನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಪೂ ಜಿಸಿಕೂ ್ಳುತ್ತ್ತಾರ. ದೂ ಡ ಕಂಬಲಯ ಅಂತ ಒಂದು ಗುಡ ಇದ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ದ ಕಟ್ಲ ನಡಯುತ್ತ. ಕಿ ರಿ ಮತ್ತು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ್ಳ ದೂ ಡ ಕಂಬಲಯನ ್ತ್ತಿರ ಇರುತ್ತ್ತಾರ. ಇಲ್ಲಿ ಪೂ ಜ ಮುಗಿದ ಮೇ ಪ್ರಸ ದ ಕೂ ಡುತ್ತ್ತಾರ. ಆಮೇ ಬರಗಲು ಕುಲದವರು ರ ಗಿ ಮುದ ಮ ಡಿಕೂ ಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತ್ತಾರ. ಬರೀ ರ ಗಿ ಮುದ ಯನು ಸಣ್ಣ ಚಂಡುಗ ಗಿ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತ್ತಾರ. ಅದರ ಜ ೂ ತಗ ತಂಗಿನಕ ಯಿ ಇರುತ್ತ. ಅವರು ಮುದ ಕ ಯಿಚೂ ರು ಕೂ ಡುತ್ತ್ತಾರ. ಅದನು ಪಡದವರು ತಿಂದು ವ ಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತ್ತಾರ. ಆ ಮುದ ಕೂ ಡುವ ಗ

ಕಿ ರಿ ಕೊಪ್ಪಯೊ ೇಗ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುದಗ ೇನು ತಂದು ಕ್ತ್ರ. ಆಮೇ ಭಕ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಕೊಡ್ತಾರ. ಅವನು ತಿಂದು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇನು ಸ ಗು ಕಿ ಊರಿಗ ವ ಪಸ್ಸು ೋೇಗುತ್ತ್ರ.

ದೀವಳಿಗ

ದೀಪ ವಳಿಯ ಅಮ ವ ಸಯ ಮುಂದ ಗುರುವ ರದ ದಿನವೋ ಶುಕ್ರವ ರದ ದಿನವೋ ಊರಿನ ಕುಲಸ ವಿರದವರು ಸೇರಿ ದೇವರು ಮ ಡಲು ಮ ತ ಡುತ್ತ್ರ. ಮ ತ ಡಿದ ಮೇ ಬರುವ ಸೋಮುವ ರ ದೀವಳಿಗ ಗೂಡು ಮ ಡ್ತ್ರ. ಗೂಡು ಮ ಡ ದು ೇಗ ಅಂದ್ರ : ಸೋಮುವ ರ ಊರಿನ ಜನ ತಮ ತಮ ೊಲಗಳಿಂದ ಸಜ ತನ ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಸಜ ಕದಿದವರು ರ ಗಿ ತನ ತರ್ತ್ರ. ಹಿಂಗ ತಂದ ತನಗ ೇನ ್ಲ ಊರ ೊರಗ ಮೃದ ನವಿದ ಜ ಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಕುತ್ತ್ರ. ಹೀಗ ಕೊಡು ಕಿದ ತನಗ ೇನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗ ಉಳಿಸಿ ಉಳಿದದನಲ್ಲ ಐದು ಪಂಡಗ ಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಆ ಪಂಡಗ ೇಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗ ಒಂದು, ಹಿಂಗ ಕಟ್ಟಿದ ಮೇ , ಉಳಿಸಿರುತ್ತ್ರಲ್ಲ ಅವುಗ ೇನು ಊರಿನ ಸ ವಿರದವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದೊಂದೂ, ಎರಡರಡೂ ತನಗ ೇ ಸಿಕ್ಕರೂ ಸ ಕು. ಅಂಗ ಪಂಡಗ ೇನು ೊತ್ತುಕೊ ್ಳವವರು ೊತ್ತುಕೊ ್ಳತ್ತ್ರ. ಸ ವಿರದವರು ತನಗ ೇನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ತಪ್ಪಟಿ ೊಡಸಿಕೊಂಡು ದೇವಸ್ಥ್ನದ ಮುಂದಕ್ಕ ಬರಬೇಕು. ಆಗ ಕೈಮುಗಿದು ಸ ವಿರದವರು ಅವರ ಮನಗಳಿಗ ೋೇಗ್ತ್ರ. ಆಮೇ ಪಂಡಗ ೇ ಇರುತ್ತವಲ್ಲ ಅವುಗ ೇಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇ ಪಂಡಯನು ೊರತು ಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಪಂಡಗ ೇ ದೇವರ ಪೂಜ ರಿಗ ೇ ೊತ್ತುಕೊಂಡು ೋೇಗುತ್ತ್ರ. ಆಮೇ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇ ಪಂಡಯನು ಹಿರಿಯರು, ಸ ವಿರದವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಆಡವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇ ಗೂಡಿಗ ೊತ್ತುಕೊಂಡು ೋೇಗುತ್ತ್ರ. ಆಗ ಕಿ ರಿ ತಮ ಹಿರಿಯರ ಮನಯಿಂದ ಮಜಿಗ, ಅನ ವನು ಎಡಗಗ (ಬುಟ್ಟಿಗ) ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ತನಯ ಪಂಡ ೊತ್ತುಕೊಂಡು ೋೇಗುವವರ ಜೊತಯಲ್ಲಿ ಗೂಡಿಗ ಬರಬೇಕು. ೋೇದವರು ಪಂಡಯನು ಅಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇ ಪದಿಗ ಪೂಜ ಮ ಡಿ ಆಮೇ ಕ ಸು ಇಡಬೇಕು. ಕ ಸು ಯ ರ್ಯರು ೇಗೇಗ ಇಡಬೇಕೋ ಗ ಇಡುತ್ತ್ರ. ಆ ಕ ಸನು ನ ನು ತಗೋಬೇಕು. ಆಮೇ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇನು ಗೂಡಿನಿಂದ ೊರಗ ೊರಡಿಸಿ ಪೂರ್ವಕ್ಕ ಮುಖಮ ಡಿಕೊಂಡು ಮೂರುಸಲ ಈಜು ಬಿಡಬೇಕು. ಹಿಂಗ ಮ ಡಿದ ಮೇ ಮನಯಿಂದ ತಂದಿದ ಮೊಸರು, ಸಜ ಅನ ವನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು, ಬಂದಿದ ಜನರಿಗಲ್ಲ ಬೊಗಸಗ ಒಯ್ಯಬೇಕು. ಅದನು ತಿಂದು, ಕೈ ಮುಗಿದು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇನು ಅಡವಿಗ ಮೇಯಲು ಸ ಗು ಕಬೇಕು. ಅನಂತರ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪ್ರಸ ದ ಸಜ ತನಯನು ತಿಂದು ಬರಬೇಕು. ಆವೂತ್ತಿನಿಂದ ಮುಂದಿನ ಗುಗರಿ ೇಬ್ಬ ಆಗುವವರಗೂ ಉಳ್ಳಿ(ಉರುಳಿ) ಕ ೇನು ತಿನು ವ

ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಉಳ್ಳಿ ತಿನಬ ರದು ಎನು ವುದನು ಊರಿನ ಗ ಎಲ್ಲರೂ ಪ ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯ ರೋ ಭಕ್ತಿ ಇದ ಜನರು ಮ ತ್ರ ಪ ಲಿಸುತ್ತ ರ. ಹೀಗ ದೀವಳಿಗ ಗೂ ಡು ಆದ ನಂತರ ಬರುವ ಸೋಮವ ರ ಹಿರಿಯರ ಬ್ಬ ಮ ಡುತ್ತ ರ. ಇದರ ಕಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂಂದು ಮನತನದ ಅಣ್ಣ ತಮಂದಿರಲ್ಲ ಸೇರಿ ಖರ್ಚುವಚ್ಚ ಕಿಕೂಂಡು ಹಿರಿಯರ ಮನತನಗ ಲ್ಲಿ ಯ ರ ದರೂ ಹಿರಿಯರು (ಮದುವಯ ಗಿ ಸತ್ತವರು) ಇದ್ರ ಅವರನು ಹಿರಿಯರ ಗುಂಪಿಗ ಸೇರಿಸಿಕೂ ಳ್ಳುತ್ತ ರ.

ಇದು ಆದ ಮೇ ಮುಂದಿನ ಶ ನಿವ ರ ದೇವರ ಮೀಸಲು ೯ ತ್ತ ರ. ಆಗ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ ಮನಗ ಲ್ಲಿ ಏನ ದರೂ ಕರದರ ಅದರ ಲನು ದೇವರಿಗ ಮೀಸಲು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ದೇವರ ಗೂ ಡಿಗೂ ಮೀಸಲು ೯ ತ್ತ ರ. ಆಗ ಕಿ ರಿ ಗೂ ಡಲ್ಲಿ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಲನು ಕರದು ಮಜಿಗ ಮ ಡಿ ಬಣ್ಣ ತಗದು ಸೋಮುವ ರದ ದಿನ ಬ ಗ ದೇವರಗುಡಿ ಮುಂದಕ್ಕ ತಂದು ಇಡುತ್ತ ನ. ಸ ವಿರದವರು ಭ ನುವ ರದ ಲನು ದೇವರ ಗುಡಿಗ ತಂದು ಕೂ ಡ್ತ ರ. ಅವೂತ್ತು ಲನು ಬ ಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆವೂತ್ತಿನ ಲನು ಸಣ್ಣಮಕ್ಕಳಿಗ, ನ ಯಿ, ಕುರಿಮರಿಗಳಿಗ ಕೂ ಡ ಕೂ ಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸೋಮುವ ರ ಸ ಯಂಕ ಲ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು, ಸ ವಿರದವರು ಸೇರಿ ದೇವರ ಗುಡಿಗ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ನು ೂ ಡದು ಕೂ ಂಡು ೂ ೕಗಲು ಬರುತ್ತ ರ. ಗೂ ಡಿಂದ ೂ ಡಕೂ ಂಡು ಬಂದ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ನು ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೂ ಂಡು ಪೂ ಜ ಮ ಡಿ ಗ ಗೂ ಡಿಗ ಸ ಗು ಕ್ತ ರ. ಕಿ ರಿ ಅವುಗ ನು ೂ ಡದುಕೂ ಂಡು ೂ ೕಗಿ ಗೂ ಡಿಗ ಕೂ ಡಿ ವ ಪಸ್ಸು ಮನಗ ಬರಬೇಕು. ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಿ ರಿ ಜ ೂ ತಗ ಬೂ ಮದೇವಡ್ಲವರು ಯ ರ ದರೂ ಒಬ್ರು ಯ ವ ಗ್ಲೂ ಇದೇ ಇರ್ತ ರ.

ಮರುದಿನ ಮಂಗ ವ ರ ಬ ಗ ಇನು ನ ಲ್ಕು ಗಂಟಗ 'ದಗಮು' ೂ ಡಯಬೇಕು. ೂ ಡದ ತಕಣ ಉರುಮ, ತಪ್ಪಟಿ, ವ ಲಗವನು ೂ ಡಿಬೇಕು. ಆವ ಗ ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು, ಸ ವಿರದವರು ಕೂ ಡಿಕೂ ಂಡು ದೇವರು ಮ ಡಲು ಆರಂಬಿಸುತ್ತ ರ. ಆಗ ಗುಡಿಯ ಒ ಗಡ ಇದ ಗರುಡಗಂಬವನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಪದಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಕೂ ಡ್ತ ರ. ಅದಕ್ಕ ಮೀಸಲು ತುಪ್ಪ ಕಿ ದೀಪ ಉರಿಸುತ್ತರ. ಆಮೇ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಒ ಗ ಇದಂತ ಮುದ್ರಕೋಲು ದೇವರತ್ತಿನ ಕ ಲುಗಗರಿ, ಮುಖ ರಂಬಗ ನು ತಂದು ಕಿ ರಿ ಕಂಬ್ಳಿ ಕೂ ಪ್ಪಯೂ ಕ್ಕ ಕ್ತ ರ. ಆವುಗ ನು ಕಿ ರಿ ಪದಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೂ ಜ ಮ ಡಬೇಕು. ಆಗ ದೇವರ ಗುಡಿ ಒ ಗೂ ಪೂ ಜ ಮ ಡ್ತ ರ. ಪೂ ಜ ಮುಗಿದ ಮೇ ಕ ಸು ಇಡ್ತ ರ. ಆನಂತರ ಸ ವಿರದವರ ಮನಗ ಲ್ಲಿ ಏ ು ಜನ ಪದಗ ು (ಹಿರಿಯರು) ೂ ೕಗಿ ಒಂದೂತ್ತು

ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಬಂದ ಪದಗಳಿಗೆ ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗೆ ಬಂದ ೆಣ್ಣುಕ ಯಿಯನು ಪ್ರಸಾದ ಕೂಡಬೇಕು. ಆಮೇ ಗಗರಿ, ಮುದ್ರಕೋಲು, ಮುಖರಂಬಗ ೆನು ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಾ ೆ ಗೂಡಿನಿಂದ ದೇವರತ್ತುಗ ೆನು ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದಕ್ಕ ೊಡಮುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕ ಎತ್ತುಗ ೆನು ೊಡಕೊಂಡು ಬರಲು ಹಿರಿಯರು, ಸ ವಿರದವರು ಗೂಡಿಗೆ ೋೇಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆ ಗಗರಿ, ಮುಖರಂಬ, ಕೋಡು ಅಣಸುಗ ೆನು ಪುರೋರ (ಉಪಬಡಗು) ಮನೆಯವರ ೆತ್ತಿರ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬರುವವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಮನೆಯವರು ಸಜ್ಜೆ ಅನ್ನ, ಮಜಿಗೆ ಮಾಡಿ ಎಡಿಗೆಗೆ ತುಂಬಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದೇವರತ್ತುಗ ೆನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವುಗ ೆಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗ ೆನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ೊರಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇ ಸಜ್ಜೆ ಅನ್ನ ಮಜಿಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕುಡೀತೀವಿ. ಆ ಅನ್ನವನು ವಿ ೆದಂಬಲಿ ಅಂತ ಕರಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಟ್ಲೆ ಮುಗಿದ ಮೇ ದೇವರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೆ ಸಿಂಗರಿಸಿದ ವಡವಗ ೆನು ಬಿಚ್ಚಿ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ವಾಪಸ್ಸುಕೊಟ್ಟು ಎತ್ತುಗ ೆನು ೊಡಕೊಂಡು ಗೂಡಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಈ ದೀವಳಿಗೆ ಮುಗಿದ ೆದಿನ್ನದು ದಿನಕ್ಕ ಮರುದೀವಳಿಗೆ ಅಂತ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಆವೊತ್ತು ಹಿಂಗ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆನು ೊಡಕೊಂಡು ಬರಾದಿಲ್ಲ. ಮೀಸಲು ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಗರಡುಗಂಬದ ದೀಪ ೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಪೂಜೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆಮೇ ಭಕ್ತರೆಲ್ಲ ಕಿ ರಿ ಮತ್ತು ಪೂಜಾರಿಗ ೆ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀ ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕಟ್ಲೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

ಗುಗರಿ ೆಬ್ಬ

ಕಂಪ ೆದೇವರು ಆದ ಒಂದು ವಾರದ ಮೇ ಗುಗರಿ ೆಬ್ಬ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಶ ೆನಿವಾರ ಮೀಸಲು ೀಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಗರಿ ೆಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೊಂದು ವ ್ಷ ದೇವರು ಗಂಗಮಾಗೆ ೋೇಗುತ್ತದೆ. ಸೋಮುವಾರದ ೆನೂಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಗೆ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆನು ೊಡದುಕೊಂಡು ಬಂದು ದೇವರುಗ ೆನು ೊತ್ತು ಗಂಗಮಾಗೆ ೊರಡುತ್ತಾರೆ. ೊರಡುವಾಗ ಕಿ ರಿಗೆ, ಪುಜಾರಿಗಳಿಗೆ, ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮಾದಿಗರು ೊಸ ಚಪ್ಪಲಿಗ ೆನು ೊಲಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಕುತ್ತಾರೆ. ದೇವರಗುದ ಎನುವ ೆ ್ಳದ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ದೇವರನು ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ದೇವರಗುದದ ೆತ್ತಿರಕ್ಕ ೋೇಗುವಷ್ಟರ ್ಲೇ ಮದ್ಯಾ ಕುರಿಗ ೆನು ದೇವರ ಸುತ್ತ ಪ್ರದಕಿಣಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ದೇವರುಗ ೆನು ದೇವರತ್ತುಗ ೆನ ಇಳಿಸಿದ ಸ್ಥ ೆದ ್ಲೇ ಚಿಲುಮೆ ತಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದ ನೀರಿನಿಂದ ದೇವರುಗ ೆ ಸಮಾನುಗ ೆನ ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿ ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಿ ರಿ ಇನೂಂದು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ

(ದಡದಲ್ಲಿ) ದವಂತ್ತುಗ ೆ ಕೋ ಡು ಅಣಸು, ಗಗಡ್ಲು, ಮುಖ ರಂಬಗ ಳನು ಚಿಲುಮಯ ನೀರಲ್ಲಿ ತೂ ಯಬೀಕು.

ಇಲ್ಲಿ ಚನ ಕೀಶವ, ಗ್ರಾದಿಪ ಲನ ಯಕ ದೀವರುಗ ೆ ವಸ್ತುಗಳನು ದ ಕೂ ಳಲು ಬಿಲ್ಲುಗ ಳನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಂದ ತಂದಿದ ಮೀಸಲು ಲಿನಿಂದ ತೂ ಳಿತ ರ. ಗಂಗಮ ಮ ಡುತ್ತ ರ. ಆವ ಗ ಮ ಮೂ ಲಿ ತಂಬಿಟ್ಟು, ನನಅಕ್ಕಿ ತಂದಿರುತ್ತ ರ. ಎಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೀ ದೀವರುಗ ಳನು ಮತ್ತ ಕಟ್ಟಿ ಪೂ ಜ ಮ ಡಿ ನನಅಕ್ಕಿ ತಿಂದು ಊರಿನ ಕಡಗ ೂರಡುತ್ತ ರ.

ಹಿಂದ ಈ ದೀವರು ಗಂಗಮಗ ಮಜಿಗ ಬ ವಿಗ ೂೀಗುತ್ತಿದವಂತ. ಮಜಿಗ ಬ ವಿ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ಟ್ಟಿ ನಲಗೀತನ ಟ್ಟಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಬೂ ಮನ ಳ್ಳಿ ತ್ತಿರ ಇದ. ಅನಂತರದ ಕ ಲಕ್ಕ ದೀವರಗುದಕ್ಕ ೂೀಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ತಿಪ್ಪಲಯ ಸರವು (ೆ ್ಳದ ಒಂದು ಬ ಗ) ಸ್ಥ ಳಕ್ಕ ೂೀಗುತ್ತದ. ಹಿಂದ ಈ ಗಂಗಮಗ ಪೂ ಜ ಮ ಡಲು ೂವನು ನಿಡುಗಂಟಿ(ನಿಡಗಲ್ಲು) ಗುಡದಿಂದ ತರುತ್ತಿದರಂತ. ಜ ೂೀಗಪ್ಪಗ ೆ ವೀ ೆ ಧರಿಸಿಕೂ ಂಡು ೂೀಗಿ ಬರುತ್ತಿದರಂತ. ಈಗ ಇ ್ ತ್ತಿರ ಮ ್ ಲು ಕಟ್ಟ (ಮಲ್ಲಿಗಗ ೆ ಕಟ್ಟ) ಯಿಂದ ತರುತ್ತ ರ. ಬುಡಿಗಿಯವರು (ಉಪಬಡಗು) ಮೂ ದಲು ೂವು ತರುತಿದ್ರು

ಮೀ ೀಳಿದಂತ ನಿಡಗಂಟಿಗ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಯ ತಕ್ಕ ಗಿ ವೀ ೆ ಧರಿಸಿಕೂ ಂಡು ೂೀಗುತ್ತಿದರು ಎಂಬುದಕ್ಕ ಸಮುದ ಯದ ಒ ಳಗ ಸಿಗುವ ಉತ್ತರ ಅತ್ಯಂತ ಕೂ ತೂ ಹಲದ ಯಕವ ಗಿದ. ಹಿಂದ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರು ನಿಡಗಲ್ಲಿನಿಂದ ದೀವರನು ೂತ್ತುಕೂ ಂಡು ಬಂದಿದರಂತ. ಅದಕ್ಕ ನಿಡಗಲ್ಲಿನವರು ಇವರು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದರ ಸಂಘ ರ್ಷಕ್ಕ ಇಳಿಯುತ್ತ ರ. ಮೂ ದ ಲ್ಲ ಕಡಿಯಲು ಬರುತ್ತಿದರಂತ.

ದೀವರು ಗಂಗಮಗ ೂರಟ ಗ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಳು ಮುಂದ ಇರುತ್ತವ. ಯ ವ ಲೂ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಳು ಮುಂದೀನ ಇರಬೀಕ ದುದು ನಿಯಮ. ್ ಳ್ಕಕ್ಕ ೂೀಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚ ದಿಯಲ್ಲಿ ರೀವು ಪಿ ್ ಎಂದು ಒಂದು ಕುರಿಮರಿಯನು ಕಡಿಯುತ್ತ ರ. ಕಡಿಯುವ ಗ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಮುಂದ ಕಡಯಲ್ಲ. ಯ ಕಂದ್ರ ಇವರ ದೀವರಿಗ ರಕ್ತ ಕಂಡರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಮುಂದ ಈ ಕುರಿಮರಿಯನು ಕಡಿಯುವ ಗ ದೀವರಿಗ ಕ ಣದಂತ ಪಂಚಯನು ಅಡ ಹಿಡಿಯುತ್ತ ರ. ಹೀಗ ಅಡ ಹಿಡಿಯಲು ಕಂಬ್ಳಿಯನು ಬ ಳಸುತ್ತ ರ. ಗಂಗಮ ಮುಗಿಸಿಕೂ ಂಡು ಊರ ಬ ಗಿಲಿಗ ಬಂದ ಗ ದೂ ಳು ಪಿ ್ ಅಂತ ಒಂದು ಮರಿಯನು ಕಡಿಯುತ್ತ ರ. ಆಗಲೂ ಅ ್ಟೀ, ದೀವರಿಗ ತರ ಹಿಡಿದಿರಬೀಕು. ದೀವರು ಬರುವ ದ ರಿ ರಕ್ತವ ದರ ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗೀನ ದರೂ ಆಗಿ ದೀವರು ಟಕ್ಕ

ಬಿದರ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಳನು ದೇವರ ಎದುರು ಮರಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕೈ ಮುಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರಕ್ತ ಏನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳು ಓಡುವ ರಭಸಕ್ಕೆ ರಕ್ತದ ಕಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಗಂಗಮಗ ಳೇಗಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಾಗ ಜನರು ಕುರುಳಗಳನು ಕೀಳುವುದು, ಅಡಬಿದು ಕಾಲಿಂದ ತುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಗಳನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆದಿನ(ಸೋಮುವಾರ) ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಯ ಳತ್ತಿಗೆ ದೇವರು ಗುಡಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳನು ಊರು ಳರಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕಿರಿ ಳಡದು ಕೊಂಡು ಳೇಗಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಳಡದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಆ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ತಿ ದೇವರತ್ತುಗಳು ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಊರಿನ ಭಕ್ತರು ಹುಲ್ಲನು ತಂದು ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಕುತ್ತಾರೆ.

ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಊರಿನ ಮನೆ ಮನೆಯಿಂದ ಕಾಸಿದ ಉಳ್ಳಿ, ಕಡ್ಲೆ, ಅಲಸಂದಯನು ಬರಸಿ ಗುಗರಿ ಕುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ದೇವರತ್ತುಗಳನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಗೂಡಿಗೆ ಕೊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆವಾಗ ಕಿರಿ ದೇವರತ್ತುಗಳ ಹಿಂದ ತರಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗಗಿ ದೇವರ ಎತ್ತುಗಳನು ಕಿರಿ ಳೇಗುವವರಗೂ ಬೂಮದೇವಡ್ಲೋರು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಂಗಳವಾರದ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮತ್ತೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಟ್ಟೆ ಇರುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಕೋಲನು ಹಿಡಿದು ಪೂಜಾರಿ ದೇವರಗುಡಿಯ ಸುತ್ತ ಕುಣಯುತ್ತಾನೆ. ಪದಗಳು, ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಸೇರಿ ಮುಂದ ಕುಣಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನು 'ಬಸವಂತ ಡುವುದು' ಎಂದು ಕರಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲಾ ಆರಿಶಿಣ, ಕುಂಕುಮ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳ ಮುಂದ, ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳ ಹಿಂದ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕೋಲು ಹಿಡಿದ ಪೂಜಾರಿ, ಹೀಗೆ ದೇವರ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ ಮೂರು ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿ ಸ್ವಾಮಿಯನು ಒಳಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸೋಮುವಾರದ ರಾತ್ರಿ ಕಿದ ಗುಗರಿಯನು ಬುಧವಾರ ಕಂಪಳದೇವರ ಗುಡಯ ಹತ್ತಿರ ತಗದುಕೊಂಡು ಳೇಗಿ ತಿಂದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗುಗರಿಯನು ತಿನಲು ಬೇಕಾಗುವ ಬಲ್ಲವನು ಕಿರಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಮಂಗಳವಾರದ ಕಟ್ಟೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಆನಂತರ ಊರ ಜನ ಬುಧವಾರ ಕಂಪಳದೇವರನು ತಗದುಕೊಂಡು ಬ , ಭರ್ಜಿ, ಮೊದ ದವುಗಳನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಡವಿಗೆ ಬೇಟ ಳೇಗುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟ ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾದುದು ಬೇಟಯಲ್ಲಿ ಮೊಲಗಳನು ಮಾತ್ರ ಇವರು ಬೇಟಯಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟಯಾಡಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ದೇವರುಗಳು ತಾಗಳನು ಕೂಡಿಸುವ ಕಟ್ಟೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಚನಕೇಶವ, ಗ್ರಾದಿಪಾಲನಾಯಕ ಎರಡೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಾಗಳನು

ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಮೇ ಗುಡಿಯ ಒ ಕ್ಕ ೋಗ್ತವ. ಅಲ್ಲಿಗ ಗುಗರಿ ಬ್ಬ ಮುಗಿಯುತ್ತ. ಗುರುವ ರ ಕೂ ಡ ಒಂದು ಕೂ ಡದಲ್ಲಿ ಗುಗರಿ ಇರುತ್ತವ. ಅವುಗ ನು ತಗದುಕೊಂಡೋಗಿ ಊರ ೋರಗ ತಿಂದು ಬರುತ್ತ ರ.

ನಲಗೇತು ಎರಗಯ್ಯ

ನಲಗೇತು ಎರಗಯ್ಯ ಎನು ವ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರನೊ ಬ್ಬನ ಒಂದು ಬ್ಬವನು ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರು ಆಚರಿಸುತ್ತ ರ. ಈ ಬ್ಬ ಬ ದಿನಗಳಿಗೂ ಮ ಆಚರಿಸ ಗುತ್ತದ. ಎರಗಯ್ಯ ದೇವರು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ತ ಲ್ಲೂಕು ಐನಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ(ಎನ್. ಚ್ 13) ಆನಿ ಗ ್ಳದ ದಡದ ಮೇ ಈ ದೇವರ ಸನಿ ದಿ ಇದ. ಈ ದೇವರಿಗ ಸೋಮುವ ರ ಮೀಸಲು ತಗದುಕೊಂಡು ೋಗುತ್ತ ರ. ಈ ದೇವರಿಗ ಚನ ಪ್ಪನೂ ರು(ಬಳಿಯ ಸರು)ಮೀಸಲು ತಿಳಿಸಲು ಭ ನುವ ರದ ದಿನ ದೇವಂತ್ತುಗ ಗೂ ಡಿಗ ಬರುತ್ತ ನ. ಮೀಸಲು ತಿಳಿಸಿದ ಮೇ ಕಿ ರಿ ಗೂ ಡಿನಿಂದ ಬ ಗ ಮೀಸಲು ತಗೊಂಡು ದೇವರ ಗುಡಿ ತ್ತಿರ ಬಂದು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತ ನ. ಆಗ ಊರಿನ ಜನರಲ್ಲ ಮೀಸಲು ಲು ತಂದು ಒಂದು ಸ್ವ ರಯಲ್ಲಿ ಕೂ ಡಿಸುತ್ತ ರ. ಆ ಲನು ಗಡಿಗಗಳಿಗ ಸರಿಯ ಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಣ್ಣುಕ ಯಿ ತಗೊಂಡು ಏ ಎಂಟು ಜನ ೋರಡದು. ಬ ಗ ೋರಟರ ಅಲ್ಲಿಗ ೋಗುವ ೊತ್ತಿಗ ಮಧ್ಯ 12 ಗಂಟ ಆಗುತ್ತದ. ಅಲ್ಲಿಗ ೋಗಿ ಣ್ಣುಕ ಯಿ ಮ ಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ೊತ್ತು ಕುಂತುಕೂ ಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ೊತ್ತು ಮು ಗೋ ಸಮಯ ತ್ತಿರ ಬರುತ್ತದ. ಆಗ ಗ ಮರಳಿ ಬರದೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ರಂಗೇನ ಳ್ಳಿ ಬ ವಿಗ ತ್ತಿರ ಲು ಕ ಯಿಸಿಕೂ ಳ್ಳತ್ತ ರ. ಅದರ ಜ ೊತಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ೊಯಿದ ಮಂಡಕ್ಕಿಯನು ಲನು ಜ ೊತಗ ಕಿ ಕ ಯಿಸಿ ಕುಡಿದು ಅಲ್ಲಿಂದ ೊರಡುತ್ತ ರ. ಈ ಬ್ಬಕ್ಕ ಏ ಜನ ಪದಗ , ಕೋಮುದ ರು ಮತ್ತು ಸ ವಿರದವರು ೊರಡಬೇಕು.

ಎರಗಯ್ಯ ಮ ಗ ಲದಲ್ಲಿ ಮ ಬರದಂಗ ಮ ಡಿಬಿಡ್ತ ನ ಎಂಬುದು ಈ ಸಮುದ ಯದ ನಂಬಿಕ. ಹೀಗ ದ ಗ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರು ಈ ನಲಗೇತು ಎರಗಯ್ಯನನು ಪೂ ಜಿಸುತ್ತ ರ. ಮೊ ದಲಿಗ ಈತನೇ ಮ ಯನು ಹೀಗ ಮ ಡುತ್ತ ಇದ ನ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆತನಿಗ ಕೃ ಮುಗಿಯುತ್ತ ರ. ಮುಂದಿನವ ರ (ಸೋಮುವ ರ) ನಿನಗ ಲು ೊಯು ಪೂ ಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವ ಅಂತ ರಕ ಮ ಡಿಕೂ ಳ್ಳತ್ತ ರ.

ದೀವರ ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿಗ ೌ

ಕನ ್ಟಕ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ್ ಅಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೀಕ ರೂೀಚಕ ಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗಳಿವ. ಆಧುನಿಕ ಪ್ರ ರಗ ೌ ಏನಲ್ಲ ಪ್ರಭ ವಿಸಿದರೂ ತಮದೀ ಆದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಗೂ ಅನನ್ಯತಗ ್ನು ಉಳಿಸಿಕೂಂಡಿವ. ಅಂಥ ಸಂಪ್ರದ ಯುಗ ್ಲಿ 'ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿಗ ್ೌ' ಒಂದು ವಿಶಿ ್ಟ ಸಂಪ್ರದ ಯ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸೀಮಂಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ವ ಸಿಸುವ ಮ ್ಯಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಇದು, ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗ ್ಲವು ಒ ್ನೂೀಟಗ ್ನು ನೀಡುತ್ತದ.

ಕಿ ರಿ ಪದದ ಅರ್ಥ

ಪದ ಕೂೀಶ'ಗ ೌ ೀ ೌವಂತ ಕಿ ರ್ ಅಥವ ಕಿ ರಿ ಎಂದರ ದನಗ ್ ವಿಶಿ ್ಟವ ದ ಒಂದು ತಳಿ. ಈ ತಳಿಯ ದನಗ ್ನು ಸರ್ಕ ್ರದ ಅದೀನದಲ್ಲಿ ಸ ಕ ಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದ ಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದ. ಕನ ್ಟಕದ ್ಲವು ಕಡಗ ್ಲ್ಲಿ ಕಿ ರಿ ದನಗ ೌ ಸಿಗುತ್ತವ. ಮ ್ಯಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದೂ ್ಗ ಕಿ ರಿ ಪದಕ್ಕ ಕ ಯುವವನು ಎಂಬ ಸ ಮ ನ್ಯ ಅರ್ಥವಿದ. ಇಲ್ಲಿಯ ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿಗ ೌ ಇದೀ ಹಿನ ಯೂ ್ಗ ಬ ್ಕಗೂಂಡಿರುವಂತದು ಸ್ಪ ್ಟ. ಎ ್ಲ ಕಿ ರಿಗಳಿಗಿಂತ ದೀವರತ್ತಿನ ಕಿ ರಿಗ ೌ ಅತೀ ಗೌರವ ನ್ವಿತರು.

ದೀವರ ಎತ್ತುಗ ೌ

ಕನ ್ಟಕದ ್ಲವ ರು ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ್ಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರು ತಮ ದೃವಕ್ಕ ್ರಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗೂಳಿಯನು (ಎತ್ತನು) ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಸ ಮ ನ್ಯ. ಆಕ ್ನು ದೀವರಿಗ ಬಿಡುವ ಪದತಿ ಕಡಿಮ. ಗಯೀ ಇ ್ಲಲ್ಲ ದೀವರಿಗ ಬಿಡುವ ಎತ್ತುಗ ್ ಸಂಖ್ಯ ಅತೀ ಕಡಿಮ. ಆದರ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ದೀವರಿಗ ಆಕ ೌ ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗ ರಡನು ಯ ವುದೀ ಭೀದಭ ವವಿಲ್ಲದ ಬಿಡುತ್ ್ರ. ಹೀಗ ದೀವರಿಗ ಬಿಟ್ಟ ದನಗ ್ ಸಂಖ್ಯ ನೂರನು ದ ಟಿರುತ್ತದ. ಎತ್ತುಗ ್ನು ಕ ಯುವುದಕ್ಕ ಗುಡಿಕಟ್ಟಿನ ಹಿರಿಯರು ಗೂ ಕುಲಸ ವಿರದವರು ಕಿ ರಿಗ ್ನು ನೀಮಿಸುತ್ ್ರ. ಅವರನೀ ದೀವರ ಎತ್ತಿನ ಕಿ ರಿಗ ೌ ಎಂದು ಕರಯುತ್ ್ರ. ಈ ಕಿ ರಿಗ ೌ ಊರಿಂದ ೂರಗ ಕ ಡಿಗ ್ತ್ತಿರವ ಗಿ ಮು ್ಳ ಬೀಲಿಯಿಂದ ದೂ ಡಿಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೂಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಆ ದನಗ ್ನು ಜತನದಿಂದ ಕ ದು ಸಂಬ ಳಿಸುತ್ ್ರ. ಈ ದೂ ಡಿಯನು ಗೂ ಡು ಎಂಬ ಪೂ ಜ್ಯ ಸರಿನಿಂದ, ದೀವರಂತ್ತುಗ ್ನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೌ, ಸುರಬುಗ ೌ ಎಂಬ ಗೌರವ ನ ಮಗಳಿಂದ ಕರಯುತ್ ್ರ.

ದೇವರತ್ತುಗ ೆನು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಎಂದು ಕರಯುವುದೇ ಚ್ಚು. ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಎಂದರ ಹಿರಿಯರು ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ೆನು ಇವರು ಕುಲದ ಹಿರಿಯರ ಪ್ರತಿರೂಪವ ಗಿ ಕಂಡಿದ ರ. ಹೀಗ ದೇವರತ್ತುಗ ೆನು ಪರಿಭ ವಿಸುವ ಕ್ರಮ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಕಂಪ ೆರಂಗ, ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಬೋ ೇರದೇವರು, ಬೋ ೇಸದೇವರು, ಬಂಗ ರದೇವರು, ಬೊ ಮದೇವರು ಇವೇ ಮೊ ದ ದ ದೃವದ ಒಕ್ಕಲುಗ ೆಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿದ. ಈ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಇವರ ಆಚರಣಗ ೆಲ್ಲಿ ಎ ್ಟ ಮುಖ್ಯವಂದರ, ಯ ವುದೇ ೆಬ್ಬ ಪ್ರ ರಂಭವ ಗುವುದು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಪೂಜ ಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಮೀಸಲು ಲು, ತುಪ್ಪ ಬಂದ ನಂತರವೇ.

ಇಲ್ಲಿ ಗೂ ಡು, ದೇವರಗುಡಿ ಮತ್ತು ಉದಿಪದಿ, ಒಡಪು ಇವುಗ ೆ ಬಗ ಕಲವು ವಿಚ ರಗ ೆನು ೇ ುವುದು ಉಚಿತ. ಈಗ ಗ ೇ ೇಳಿದ ಗ ಗೂ ಡು ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ೆನು ಕೂ ಡಲು ಊರ ೂರಗ ಮು ್ಳ ಕ ್ಯಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ದೊ ಡಿ, ಈ ದೊ ಡಿಯೊ ೆಗ ಒಡಪು ಇರುತ್ತದ. ಒಡಪು ಎಂದರ ದಿನ ಲು ಬಳಿಗ, ಸ ಯಂಕ ಲ ಬಂಕಿ ಕಲು ಮ ಡಿರುವ ಒಂದು ಗುಂಡಿ. ಇದು ಸ ಮ ನ್ಯವ ದ ಗುಂಡಿಯಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೂ ದೃವ ಮ ನ್ಯತ ಇದ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೊ ರಯುವ ಬೂ ದಿಯನು ವಿಭೂ ತಿಯಂತ ೆಣಗ ಧರಿಸುತ್ತ ರ. ಗ ಗಿಯೇ ಈ ಗುಂಡಿಯನು ಕೇವಲ ಗುಂಡಿಯಂದು ಕರಯದೇ ಒಡಪು ಎಂದು ಕರದಿದ ರ. ದೇವರ ಗುಡಿ ೆಟ್ಟಯಲ್ಲಿರುತ್ತದ. ಆ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಪೂಜ ಸ್ಥ ನವೊಂದಿರುತ್ತದ. ಅಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಲಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಣ್ಣಯಿಂದ ಗರುಡಗಂಬದ ದೀಪಗ ೆನು ಉರಿಸುತ್ತ ರ. ಮತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಒಡಪು ಇರುತ್ತದ.

ಕಿ ರಿಗ ೆ ನೇಮಕ ಮತ್ತು ಕಲಸ ಕ ರ್ಯಗ ು

ಕಿ ರಿಗ ೆನು ನೇಮಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ. ಗುಡಿಕಟ್ಟಿನ ಕುಲಸ ವಿರದವರು, ಹಿರಿಯರು ಸೇರಿ ಒಂದು ಕುಟುಂಬವನ ೇ ಈ ಕಲಸಕ್ಕ ನೇಮಿಸುತ್ತ ರ. ಈಗ ಗ ೇ ಸುಮ ರು ವ ್ಷಗ ೆ ಹಿಂದಯೇ ಈ ಕುಟುಂಬಗ ೆನು ಆಯ್ಕ ಮ ಡಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಕುಟುಂಬದ ಒ ೆಗಿನ ಜನ, ಯ ರು ಈ ವೃತ್ತಿ ಮ ಡಬೇಕಂಬುದನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತ ರ. ಕಿ ರಿಗ ೆ ಕಲಸಗ ು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣತರವ ದಂತ ೆವು ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ೆನು ದಿನ ಲು ಮೇಯಿಸುವುದು. ಸುರಕಿತವ ಗಿ ನೋ ೇಡಿಕೂ ್ಳವುದು, ೆಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕ ಲನು ಮೀಸಲಿಡಿದು, ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಬಣ್ಣಯನು ಮತ್ತು ಒಂದಿ ್ಟ ಮೀಸಲು ಲನು ದೇವರಗುಡಿಗ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು, ಗೂ ಡಿಂದ ದೇವರತ್ತುಗ ೆನು ಕರತಂದು ೆಬ್ಬ ಮುಗಿಸಿಕೊ ಂಡು ಕರದೊ ಯ್ಯುವುದು. ಗುಡಿಯ ಮುಂಭ ಗದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಪದಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜ ಕ ರ್ಯ ನರವೇರಿಸುವುದು. ಗಯೇ ಭಕ್ತರು ಗೂ ಡಿಗ ಮಲಗಲು ಬಂದ ಗ

ಅವರಿಗ ಪೂಜ ಮ ಡಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸ ದ ನೀಡಿ ಕ ೆಹಿಸುವುದು ಇತ್ಯ ದಿ. ಇಂತ ೆ ಅನೇಕ ಮ ೆತ್ವದ ಧ ರಿಕ ಕಲಸ ಕ ರ್ಯಗ ೆನು ಮತ್ತು ಸ ಮ ನ್ಯ ಕ ರ್ಯಗ ೆನು ಕಿ ರಿಗ ೆ ಮ ಡಬೇಕ ಗಿರುತ್ತದ.

ಕಿ ರಿಗ ೆ ವೇ ೆ ಭೂ ೆಣ ಮತ್ತು ಜೀವನ ನಿರ್ವ ೆಣ

ದೇವರ ಕಲಸವಂದು ಎತ್ತುಗ ೆನು ಕ ಯುವ ಕಿ ರಿಗಳಿಗ ಕುಲಸ ವಿರದವರಿಂದ ದೃವಿಕ ದೀಕಯ ಗುತ್ತದ. ಇವರು ದೀಕಯ ದ ದಿನದಿಂದ ಮ್ಯಗ ಪೂರ್ತಿ ಬಟ್ಟ ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತ ಗ ಒಂದು ಪ ಗು. ಸೊಂಟಕ್ಕ ಒಂದು ಪಂಚ, ೊದಿಯಲು ಒಂದು ಪಚ್ಚಡ, ಗಲ ಮೇ ೊಂದು ಕಂಬಳಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಿದುರಿನ ಒಂದು ಕೋಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಕುಡಿಕ ಇದು ಕಿ ರಿಗ ೆ ಸ ಮ ನ್ಯ ವೇ ೆ. ಇವರು ಬ ೆ ೆ ದಿನಗ ೆ ಕ ಲ ಗೂ ಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದರಿಕ ಸೂಪ್ಪಿನ ತೊಕಗ ೆ ಮೇ ಮಲಗುತ್ತಿದರು. ಈಗೀಗ ಊರಿಗ ಬಂದು ಮಲಗುವ ಪರಿಪ ಠವಿದ.

ಭಕ್ತರು ನೀಡುವ ದವಸ ಧ ನ್ಯಗ ೇ ಇವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವ ೆಣಗ ಆಧ ರ ಸುಗಿಯ ಕ ಲದಲ್ಲಿ ಕಿ ರಿಗ ೆ ಪ್ರತಿ ಭಕ್ತರು ಕಣಗಳಿಗ ಬೇಟಿ ನೀಡಿ ದ ನ್ಯಗ ೆನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತ ರ. ಕಿ ರಿ ೋಗದೇ ಇದರು ಕಲ ಭಕ್ತರು ಕಿ ರಿಯ ಮನಗ ತಮ ಭಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನು ದವಸವನು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತ ರ. ೆಬ್ಬ ೆರಿದಿನಗ ೆಲ್ಲಿ ದೂ ರಯುವ ಕ ಯಿ, ಕ ಸು ಕೂಡ ಜೀವನ ನಿರ್ವ ೆಣಗ ಪೂ ರಕ.

ಇವರ ವಿಶೀ ೆವೇನಂದರ ಅತಿಯ ದ ಮಡಿವಂತಿಕ ಕಿ ರಿಗ ೆ ತಮ ಮನಯಲ್ಲಿ ಬೇರ ಸದಸ್ಯರು ಉಂಡ ತಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರಯರ ಮನಗ ೆಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವುದಿಲ್ಲ. ತೀರ ಉಣ್ಣ ೇ ಬೇಕ ದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದರ ದೂ ನ ಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುತ್ತ ರ. ಪ್ರಯ ಣ ಏನಂದರೂ ಕ ಲನ ಡಿಗಯದು. ಬ ೆ ೆ ಎಂದರ ದ್ವಿಚಕ್ರದಲ್ಲಿ, ಅದು ಸ್ವಗೋತ್ರದವರ ದರ ಮ ತ್ರ. ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗ ೋಗುವುದೇ ಅಪರೂ ಪ. ಇಂತ ೆ ಮಡಿವಂತಿಕ ಇದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲಗೂ ೆತ್ತಿದ.

ದೇವರ ರೂಪ ತ ದ ಕಿ ರಿಗ ೆ

ಎತ್ತುಗ ೆನು ಕ ಯುತ್ತಿದ ಈ ಕಿ ರಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಸುಮ ರು ವ ೆ್ಗಳಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ ಎಂಬುದಕ್ಕ ೆಲವ ರು ಉದ ೆರಣಗ ೆ ಸಿಗುತ್ತವ. ಅಂತ ಉದ ೆರಣಗ ೆಲ್ಲಿ ಹಿಂದೇ ಕಿ ರಿಗಳಿಗ ಕ ರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತ , ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪ ಯಗಳಿಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಮಡಿದ ಕಿ ರಿಗ ೆ ಇಂದು ಪೂ ಜ್ಯನೀಯರ ಗಿದ ರ. ಅಂತವರಲ್ಲಿ ಗ್ರ ದಿಪ ಲನ ಯಕ, ನಲಗೀತ ಎರಗಯ್ಯ ಮೊ ದ ದವರು. ಧ ರಿಕ ವೃತ್ತಿಯ ಗಿರುವ ಕಿ ರಿತನ ಇಂದು ಅಂಥ ಆಕ ೆ್ಣಾಯ ಕ ರ್ಯವ ಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಜನರಿಗ ದೃವದ ಬಗಗ ಇರುವ ಭಯ, ನಂಬಿಕ ಸಂಪ್ರದ ಯ ರೂ ಪದಲ್ಲಿಯ ದರೂ ಉಳಿದಿದ. ಮುಂದಯೂ ಉಳಿಯುತ್ತದ.

ಮಣ್ಣೇವು ಒಂದು ಜನಪದ ಆಚರಣಾ

ಜನಪದ ಸಮುದ ಯಗ ಳ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಪ ರಂಪರಿಕವ ಗಿ ಸ ಗಿಬಂದ ಅನೇಕ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಾಗ ು ಇವ. ಅಂಥ ಆಚರಣಾಗ ಳಲ್ಲಿ ಮಣೇವು ಒಂದು. ವೈ ್ಣವ ಸಂಪ್ರದ ಯಕ್ಕ ಸೇರಿದ ಈ ಆಚರಣಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯ ಳಲವ ರು ಸಮುದ ಯಗ ಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರು ಗೊ ಕ ಡುಗೊ ಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಮಣೇವು ಆಚರಣಾ ಅತ್ಯಂತ ವಿ ್ಟವನಿಸಿದ. ಈ ಆಚರಣಾ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ಳ ವಿಕ ಸದ ಸ್ವರೂ ಪ, ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋ ನ ಇವೇ ಮೊ ದ ದ ಮ ಹತ್ವದ ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಅತೀ ಮುಖ್ಯವನಿಸುತ್ತದ. ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲದ ಈ ಸಂಪ್ರದ ಯ ೊಂದಿರುವ ಆಶ'ಯಗ ು, ಅರ್ಥಗ ು ಯ ರನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರ ಗಿಸಬಲ್ಲವು. ಇಂಥ ಬ ುಮುಖ್ಯವ ದ ಆಚರಣಾ ಎನಿಸಿದ ಮಣೇವು ಆಚರಣಾಯು ಮ ್ಯಸ ನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಬ ಳಕಯಲ್ಲಿರುವ ಕ್ರಮವನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಬ ುದುದ ಗಿದ.

ಮಣೇವು

ಮಣೇವು ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಪ್ರತಿಯೊ ಂದು ಳಬ್ಬದಲ್ಲೂ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಆಚರಣಾ. ದೇವರು ಗೊ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಳ (ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ು) ಸಂಯುಕ್ತ ಸನ ದಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ನಡಯುತ್ತದ.

ಮಣೇವು ಬಗ ೀ ುವ ಮೊ ದಲು ದ ಸಯ್ಯಗ ಳ ಸಂಪ್ರದ ಯದ ಬಗ ೀ ಳಬೇಕ ಗುತ್ತದ. ಮ ್ಯಸಮಂಡಲದ ಧ ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಯೊ ಳಗ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಭ ಗವ ಗಿದ ರ. ಗಡಿಕಟ್ಟಿನ ಕುಲಸ ವಿರದವರು ದ ಸಯ್ಯನನು ನೇಮಿಸಿ ದೀಕ ಕೊ ಡುತ್ತ ್ರ. ಅಂದಿನಿಂದ ದ ಸಯ್ಯ ದೇವರ ಒಂದು ಭ ಗ ಮತ್ತು ನಿ ವಂತ ದೃವ ಸೇವಕನ ಗಿ ಮ ಪ ್ಯಟ ಗುತ್ತ ್ನ. ಳಣಾಗ ಉದ ನ ಮ ಧರಿಸಿ, ಕೊ ದಲನು ಕತ್ತರಿಸದ ಮಡಿವಂತಿಕಯಿಂದ ಇರುತ್ತ ್ರ. ವಿಶೀ ಳವಂದರ ಸಮುದ ಯದ ಎ ್ಲ ಕುಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗ ದ ಸಯ್ಯಗ ಗುವ ಅವಕ ಶ'ವಿಲ್ಲ. ಕಲವೇ ಕಲವು ಬಡಗಿನವಗಿ ಮ ತ್ರ ಈ ಅವಕ ಶ'. ಗ ಗಿ ಅವಕ ಶ' ಪಡದಿರುವ ಬಡಗಿನವರು ಯ ವ ಗಲೂ ಒಬ್ಬ ದ ಸಯ್ಯನನು ಇರಿಸಿಕೊ ್ಳವುದು ಅನಿವ ರ್ಯ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ್ಲೀ ಇಂಥವರು ದ ಸಯ್ಯ ಎಂಬುದ ಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುತ್ತ ್ರ. ನಂತರ ಸಮಯ ಬಂದ ಗ ಧ ರಿಕ ಶಿ ್ಟಚ ರದ ಮೂ ಲಕ ದೀಕ ಕೊ ಡುತ್ತ ್ರ. ಇವರು ಆಚರಣಾಗ ಳ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ೂರಗ ಸ ಮ ನ್ಯರಂತ ಇರುತ್ತ ್ರ. ಆಚರಣಾಯ ಸಂದರ್ಭದ ಇವರ ಸ್ವರೂ ಪ ಗಮನ ಳ್ಗ. ಕದರಿದ ಉದನಯ ತಲಗೊ ದಲು, ಸೊ ಂಟಕ್ಕೊ ಂದು ಚಲ್ಲಣ ಅಥವ ಪಂಚ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶ'ಂಖ, ಮತ್ತೊ ಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜ ಗಟ, ಕಂಕಳಿಗೊ ಂದು ಬಿದಿರಿನ ಕೋ ಲು, ಗಲಿಗ ಒಂದು ಕಂಬಳಿ ಇದು

ದ ಸಯ್ಯಗ ಿ ಆಚರಣ ಸಂದರ್ಭದ ವೇ ಿ ಭೂ ೇಣ. ಇವರು ಭಕ್ತರ ಮನಗಳಿಗ ಬಿಕಗ ೋೇಗುವುದುಂಟು. ಬಿಕಗ ೋೇಗುವವರಲ್ಲಿ ಕಲವರು ಶ ಸ್ತ್ರಕ್ಕ ಮತ್ತ ಕಲವರು ಜೇವನೋೇಪ ಯಕ್ಕ ೋೇಗುತ್ತ ರ.

ಪ್ರತಿ ೇಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದ ದೇವರ ಕಟ್ಟ ಕ ರ್ಯಗ ೇಲ್ಲಿ ಇವರು ಕಡ ಯವ ಗಿ ಜರಿರಬೇಕು. ಭ ಗಿಯ ಗಬೇಕು. ದೇವರ ಸನಿ ದಿಗ ಬರುವ ದೇವರತ್ತುಗ ೇನು ಸ್ವಗತಿಸುವುದು, ಸಮೂ ಿ ದೇವರಿಗ ಕೈ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕ ಸೂ ಚನ ನೀಡುವುದು ಇವೇ ಮೂ ದ ದ ಮ ೇತ್ವದ ಕಲಸಗ ೇನು ಶ ಂಖ ಊದುವುದರ ಮೂ ಲಕ ನವೇರಿಸುತ್ತ ರ. ಈ ದ ಸಯ್ಯಗಳಿಗ ಭಕ್ತರು ಬಲ್ಲ, ಕ ಯಿ, ಬ ೇ ೇಣ್ಣನ ಸೇವ ಮ ಡುತ್ತ ರ. ಅದನು ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಪದತಿಯನ ೇ ಮಣೇವು ಎಂದು ಕರಯ ಗುತ್ತದ. ನಲಗೇತಲ ೇಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲವನು ಮ ತ್ರ ನೀಡುತ್ತ ರ. ಉಳಿದ ಕಂಪ ೇದೇವರ ೇಟ್ಟಿ, ನನಿ ವ ಿ ಮೂ ದ ದ ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಕೇಂದ್ರಗ ೇಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲದ ಜ ೂ ತಗ ಬ ೇ ೇಣ್ಣು, ಕ ಯಿ ಚೂ ರು ಕೂ ಡುವುದುಂಟು.

ಗುಡಿಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರತಿಯೂ ಂದು ಕೋೇಮಿನವರು ಇಂತಿ ಷ್ಟ ಅಂತ ೇಣ ಕೂ ಡಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬಲ್ಲ ಕೂ ಂಡು ಅದನು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಚೂ ರುಗ ಗಿ ಮ ಡಿ ತರುತ್ತ ರ. ಇವರ ಜ ೂ ತಗ ದೇವರಿಗ ೇರಕ ಮ ಡಿಕೂ ಂಡ ಭಕ್ತರೂ ವ್ಯಯಕ್ತಿಕವ ಗಿ ಬಲ್ಲ ತರುತ್ತ ರ. ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಿ ಸ ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೀ ನಲದ ಮೇ ಎ ಷ್ಟ ಜನ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಇರುತ್ತ ರೋೇ ಅ ಷ್ಟ ಗುಡಗ ೇಲ್ಲಿ ಕುತ್ತ ರ. ಇತ್ತ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಕೂ ದಲನು ವಿಕ ರವ ಗಿ ಕದರಿಕೂ ಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿಡಿದ ಕೋೇಲನು ಮೇ ತ್ತಿ ಎಂದು ಕೂ ಗಿಕೂ ಂಡು ಕುಣಯುತ್ತ ದೇವರ ಗುಡಿ ಗೂ ಊರಿನ ಬಡಕಲ್ಲನು ಸುತ್ತಿಕೂ ಂಡು ಬರುತ್ತ ರ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದ ಸಯ್ಯರಿಗ ಮೈಮೇ ಆವೇಶ ತುಂಬಿಕೂ ಂಡಿರುತ್ತದ. ಗ ಕೂ ಗುತ್ತ ಕುಣಯುತ್ತ ಬಂದವರು ಬಲ್ಲದ ಗುಡಗಳಿಗ ಅಡ ಬೀ ುತ್ತ ರ. ಕೈಗ ೇನು ಬ ೇಸದ ಇಡೀ ದೇ ೇವನು ಉದ ಮಲಗಿಸಿ ಬ ಯಿಯಿಂದ ೇ ಬಲ್ಲ ತಿನು ವ ಬರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣನೂ ಬಲ್ಲದ ಜ ೂ ತಗ ತಿನು ತ್ತ ರ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಮ ಧ ನವಿಲ್ಲ. ಕೂ ನಗ ಬೇರಯವರು ಬನು ತಟ್ಟಿ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತ ರ. ಅನಂತರ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಿ ಮೀಸಲು ಲಿನಿಂದ ಬಂದ ಮಜಿಗ ಕುಡಿಯುತ್ತ ರ. ಇಲ್ಲಿಗ ಮಣೇವು ಪ್ರಕ್ರಿಯ ಮುಗಿಯುತ್ತದ. ಮೂ ದ ೇ ೇಳಿದ ಗ ಪ್ರತಿಯೂ ಂದು ೇಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಮಣೇವು ಆಚರಣ ತೀರ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿದ. ಈ ಆಚರಣಯಲ್ಲಿ ನಡಯುವ ಘಟನಗ ು ಕೇವಲ ಘಟನಗ ೇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ವಿಕ ಸದಲ್ಲಿ ನಡದ ಮ ೇತ್ವದ ಚಟುವಟಿಕಗ ಿ ಉಳಿಕಗ ಗಿವ. ಈ ಬಗ ಗಂಬೀರವ ಗಿ ಆ ೋೇಚಿಸಿದರ ಕುತೂ ೇಲಕರ ಅಂಶ ಗ ು ದೂ ರಯುತ್ತವ.

ಅಲಕಿತ ಜನಪದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರ : ನಲಗೇತು ಎರಗಯ್ಯ

ಅಲಕಿತ ಜನಪದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರು ಎನು ವ ವಿಚ ರದ ಬಗ ಮ ತನ ಡುವ ಮೊದಲಿಗ ಅಲಕಿತ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನಯ ಅರ್ಥ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಗಗ ತಿಳಿಯುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಏಕಂದರ ಅಲಕಿತ ಎಂಬ ಈ ಪರಿಭ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದೂ ೆಗ ಸ ಮ ಜಿಕ, ರ ಜಕೀಯ ಗೂ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಕೀತ್ರಗ ೆ ವಿಚ ರ ಮಂಥನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚ್ಚು ಚ್ಚು ಬ ೆಕಯ ಗುತ್ತಿದ. ಇ ್ಲಲ್ಲ ಅಲಕಿತ ಎಂಬ ಈ ಪದಕ್ಕಿರುವ ಅರ್ಥ ಹಿರದ ದುದು. ಸ ಮ ಜಿಕ ನ್ ್ಯಯದ ವಿಶ ಲ ನ ಯಿಂದ ೂರಡುವ ಈ ವ್ ್ಯಖ್ ್ಯನಗ ು ಅಲಕಿತರು ಎಂದರ ವಂಚಿತರು, ಶೂೀಷಿತರು, ನಿರ್ಲಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಎಂದು ಅರ್ಥ್ೈಸಿವ. ಹೀಗ ೀ ಾವ ಗ ಈ ‘ಅಲಕಿತ’ದ ೆಟ್ಟಿಗ ಕ ರಣಾ ದ ಮುಖ್ಯವ ಹಿನಿಯ ಕ್ರೂರಿತಯ ಬಗಯೂ ಮ ಹಿತಿ ಇರುತ್ತದ. ಸಮುದ ಯದ ಕಲವು ಸಂಗತಿಗ ು ಮ ತ್ರ ವಿಜೃಂಭಿಸಿ ೆಲವು ಸಂಗತಿಗ ು ಕಣರಯ ಗುವ ಕ್ರಿಯಿಯ ಹಿಂದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಕ ರಣಗ ು ಕ ಣುತ್ತವ. ಒಂದು ಸ್ವತಃ ಸಮುದ ಯವೀ ನನ ನಂಬಿಕಗ ವಿರೂೀಧವ ಗಿ ನಡದ ಸಂಗತಿಗ ು ಬಗ ನಿರ್ಲಕ ತೂೀರುವ ಸ ಧ್ಯತ ಮತ್ತೂಂದು ಅಧ್ಯಯನಕ ರರು ಒಂದು ವಿ ೆಯದ ಬಗ ಮ ಹಿತಿ ಸುಲಭವ ಗಿ ದೂರಯ ರದು ಅಥವ ದೂರಯುವ ಮ ಹಿತಿ ತ ವು ನಂಬಿರುವ ತತ್ವ ಸಿದ ಂತಗಳಿಗ ಪೂರಕವ ಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಬರುವ ನಿರ್ಲಕ. ಇಂಥ ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಗಿ ಸಮುದ ಯಗ ು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಕಲವು ಅಂಶ ಗ ೆನು ಮ ತ್ರ ಮರಸುತ್ತ ೆಲವು ಅಂಶ ಗ ೆನು ಮರಸುತ್ತವ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯಿ ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನಡದಿದ. ಇದು ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗ ಅಡಿಯುಂಟು ಮ ಡುತ್ತದ.

ಹೀಗ ಒಂದು ವಿ ೆಯವನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಗ ೀ ಒಂದು ಪ್ರಧ ನ ಇನೂ ಂದು ಅಪ್ರಧ ನ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿ ದೂೀ ೆ ನಮಗ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ಎಂಬ ಪ್ರಶ ಇಲ್ಲಿ ಎದುರ ಗುತ್ತದ. ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಅಧ್ಯಯನಗ ೆ ಆರಂಭಕ ರರ ದ ಪ ಶ್ ್ಚತ್ಯ ವಿದ್ ್ವಂಸರುಗಳಿಂದ ಬ ುವಳಿಯ ಗಿ ಬಂದುದು ಎಂದು ೀಳಿದರೂ ಇದು ಪೂ ರ್ಣ ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ನಮ ದೀಶಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೂೀನಗ ೂ ೆಗೂ ಇಂಥ ದೂೀ ೆ ಇತ್ತಂಬುದಕ್ಕ ಅನೀಕ ಉದ ೆರಣಗ ೆನು ಕೂ ಡಬ ುದು. ಆದರಿಂದ ಇದು ಮನು ್ಯನ ಬ ೆ ೆ ಮುಖ್ಯವ ದ ಮಿತಿ. ಒಂದು ತತ್ವವು ಸಮುದ ಯ, ಸಂಸ್ಕ ತಿ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗ ೆ ವ ರಸುದ ರಿಕಯಿಂದ ನೂೀಡಲು ೂರಡುವ ದೃಷ್ಟಿಗ ಸ ೆಜವ ಗಿ ಪ್ರಧ ನತ– ಅಪ್ರಧ ನತ ಅಂಟಿಕೂ ಂಡು ಬಿಡುತ್ತು. ಇತಿ ಸ ರಚನಯಲ್ಲಂತೂ ಈ ಮ ದರಿಯ ರಚನಗ ು ಪ್ರಧ ನ ಪ ತ್ರವಹಿಸುತ್ತವ. ಉದ ೆರಣಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚ ುವಳಿಯಿಂದ ಕಣ ಗ ಂದಿ, ಸುಭ ೇಚಂದ್ರ ಬೂೀಸ್, ಲ ಲಜಪತ್ರ ಯ್, ನ ೆರು ಮೊದ ದ ಬರ ಣಕಯ ್ಟ ನ ಯಕರ ಸ ಧನಗ ೆನು ಮ ತ್ರ ೀ ೆ ಗುತ್ತದ. ಅದೀ ಕ ಲಕ್ಕ ನಿಜವ ದ ೂೀರ ಟ ಮ ಡಿದ

ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಥಾನಗ ಳ ಅರಸ–ಅರಸಿಯರ, ವೀರ–ಸೇನಾನಿಗ ಳ ಬಗೆಗ ಮ ಹಿತಿಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಸ ಲಿನಲ್ಲಿ ಮ ತ್ರ. ಇನೂ ಚ್ಚು ಅಂದರ ಮುಖ್ಯ ನ ಯಕರು ಎನಿಸಿಕೊಂಡವರ ಸ ಸದೂ ಗ ಪೂರಕ ೋರ ಟಗ ರ ಗಿ ಚಿತ್ರಿತರ ಗುತ್ತ ರ. ರ ಜ ವಂಶದ ಚರಿತ್ರಯಲ್ಲಿಯೂ ಅ ್ಟ. ಮೈಸೂರು ಅರಸರ ಚರಿತ್ರಯಂದರ ನ ಲ್ವಡಿ ಕೃ ್ಣರ ಜ ಒಡಯರು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕ ಲಮ ನ ಮ ತ್ರ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಉಳಿದಲ್ಲವು ನಪಮ ತ್ರ ಸಮೀಕ. ಇಂಥ ದೃಷ್ಟಿ ದೂ ೀ ನಮ ಎ ್ಲ ವಲಯಗಳಿಂದಲೂ ದೂರವ ಗಬೇಕಂಬ ಚಿಂತನ ಆರಂಭವ ಗಿದ. ಆದರೂ ಅದರ ಅನು ನ ಇನೂ ಸರಿಯ ದ ಪ್ರಮ ಣದಲ್ಲಿ ಸ ಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರ ಬಗೆಗ ನಡದ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಗೂ ಸಮುದ ಯಗ ಳ ಅಂತರ್ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಈ ದೃಷ್ಟಿ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲ. 1950ರ ದಶಕದಿಂದ ಆರಂಭವ ದ ಈ ಸಂಶ ೋಧ ಗೂ ಚರ್ಚಯ ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಕಲವೇ ಕಲವು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರ ಬಗೆಗ ಮ ತ್ರ ಗಮನ ರಿಸಿವ. ಗ ಗಿ 50 ವ ್ಷಗ ಳ ದೀರ್ಘ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮ ಯ ಮ ದೇಶ್ವರ, ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ, ಜುಂಜಪ್ಪ, ಮೈ ರಲಿಂಗ, ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಎಲ್ಲಮ, ಸಿರಿ, ಕೋಟಿಚನ ಯ್ಯ ಇಂಥ ಕಲವೇ ಕಲವು ನ ಯಕರ ಬಗ ಚರ್ಚ, ಚಿಂತನ–ಮಂಥನ ನಡದಿವ. ಗ ದರ ನಮ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವಲಯದೂ ಗ ಇರುವ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರು ಇವರಿ ್ಟೇನ ? ಖಂಡಿತ ಅಲ್ಲ. ಇವರ ಸ ಧನಗಳಿಗ ಪೂರಕವ ಗಿ ತಮದೇ ನ ಯೂ ಗ ಸ ಧನ ಮ ಡಿದ ಲವ ರು ನ ಯಕರಿದ ರ. ಗಯೇ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮೇ ಯ ವ ನ ಯಕರಿಗೂ ಕಡಿಮ ಅಲ್ಲದ ಸ ಧನಗ್ಯದು ನಮಗ ಕ ಣದ ಗ ೂತು ೋಗಿರುವ ನ ಯಕರೂ ಇದ ರ. ಇಂಥ ನ ಯಕರ ಬಗ ವಿಚ ರ ಮ ಡಿ ನಮ ಅರಿವಿನ ನ ಗ ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ ತುತ ್ಗಿ ನಡಯಬೇಕಿದ. ಇಂಥ ಅ ೋಚನಯ ಹಿನ ಯೂ ಗ ಇಲ್ಲಿಯವರಗೂ ಪ್ರಸ್ತ ಪವ ಗಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕನನು ಗೂ ಚ್ಚು ಚರ್ಚಗೂ ಗ ಗದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕಿಯನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಇಲ್ಲಿದ. ಈ ಪ್ರಯತದ ಭ ಗವ ಗಿ, ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರ ಅಧ್ಯಯನಗ ಲ್ಲಿ ಕಲವರು ಮ ತ್ರ ಮುಖ್ಯರ ಗಿ ಇನೂ ಲವರು ಅಮುಖ್ಯವ ಗಿದಕ್ಕ ಸಮುದ ಯ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಗ ರಡೂ ಕ ರಣ ಎಂಬುದನು ಮೂದ ೀ ೀಳಿದ ೀನ. ಈ ಅಂಶಗಳಿಗ ಒಂದರಡು ಪೂರಕ ದೃ ್ಟಾಂತಗ ನು ಗಮನಿಸಬ ುದು.

ಯ ರದರೂ ಒಬ್ಬ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕ ಸ ಕ ್ಟ ಸ ದಿಸಿದರೂ ನಮ ಗಮನಕ್ಕ ಬರದೇ ೋಗುತ್ತ ನ. ಇದಕ್ಕ ಸಮುದ ಯ ೀಗ ಕ ರಣವ ಗುತ್ತದ ಎಂಬುದು ಕುತೂ ಲ, ಅನೇಕ ಸಲ ಸಮುದ ಯ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಗ ವಿರುದ್ಧವ ಗಿ ನಡದುಕೊಂಡ ನ ಯಕನನು ತೀವ್ರವ ಗಿ ನಿರ್ಲಕಿಸ ಗುತ್ತದ. ಉದ ರಣಗ ಮ ್ಯಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಯರಮಂಚಿ

ನ ಯಕ 'ಸನಿ ' ಎಂಬ ಮುಸ್ಲಿಂ ಣ್ಣೊಬ್ಬ ನು ತನ ಕುಲಸ್ಥನೊಬ್ಬನಿಗ ಮದುವ ಮ ಡಿಸಿದ. ಇಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ ಸಮುದ ಯದೂ ಗ ಚ್ಚಿನ ಗೌರವವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕ ಬೇಡರ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತಯ ನ ಶ ಕ್ರಿಯಗ ನು ಮ ಡಿದ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಕ ರಣವಿರಬ ುದು ಎನಿ ಸುತ್ತದ.

ಅತಿಮ ನು ನ ಯ ಸ ಧನ ಮ ಡಿದ ನ ಯಕರು ಮ ತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ, ಸ ಮ ಜಿಕ ನ್ಯ ಯದ ಕಲ್ಪನಯೊಂದಿಗ ಕಲಸ ಮ ಡಿದ ಯರಮಂಚಿ ನ ಯಕರಂಥವರು ಸಮುದ ಯದ ಜ ಣ ವಿಸ ತಿಗ ಒ ಗ ಗುತ್ತ ರ. ಇದು ಸಮುದ ಯದ ತಪ್ಪು ಎಂದು ೀ ುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ನಂಬಿಕ ಜಗತ್ತು ಎನು ವುದು ಉಚಿತ. ಇಂಥ ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಕನ ್ಟಕದ ಬ ುತ್ತೇಕ ಸಮುದ ಯಗ ಲ್ಲಿ ನೂ ರ ರು ಜನ ನ ಯಕರು ಕ ಣದ ಗಿದ ರ. ಇಂಥ ನ ಯಕರ ಬಗ ಮ ಹಿತಿ ಮ ತ್ರ ಕಡಿಮ ಪ್ರಮ ಣದ ್ಲದರೂ ದೂ ರಯುತ್ತದ ಎಂಬುದು ಸಮ ಧ ನಕರ ಸಂಗತಿಯ ದರೂ, ಸ ವತ್ರಿಕವ ಗಿ, ಸ ರ್ವಜನಿಕವ ಗಿ ದೂ ರಯ ರದು ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕ ದ ಸಂಗತಿ. ಸಮುದ ಯಗ ು ನಿರ್ಲಕಿಸಿದ ನ ಯಕರು ಕಲವರ ದರ ಮತ್ತ ಕಲವರು ಅಧ್ಯಯನಕ ರರಿಂದ ನಿರ್ಲಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ ರ. ಇದಕ್ಕ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರಿಗ ಮ ಹಿತಿ ದೂ ರಯುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವ ಇವರ ತತ್ವ ಸಿದ ಂತಗಳಿಗ ಪೂ ರಕವ ಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕ ರಣವಿರುತ್ತದ ಎಂದು ೀಳಿದ. ಅಧ್ಯಯನಗ ು ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಕಲವು ಸ್ಯದ್ಧ ಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೂ ೀನಗಳಿಂದ ಮುನ ಡಯಬೇಕ ಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಸಂಗತಿಗ ನೂ ಇಡಿಯ ಗಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕ ್ಟವ ಗುತ್ತದ. ಉದ ರಣಗ ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿಯ ಬಗ ವಿಚ ರ ಮ ಡುವ ಗ ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ ಕೇಂದ್ರಿತವ ಗಿಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ನಡಯುತ್ತದ.

ರ ಚಪ್ಪ ಜಿ, ಸಿದಪ್ಪ ಜಿ ಅಂಥ ನ ಯಕರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲದ ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ ಅದೀನ ನ ಯಕರ ಗಿ ಮ ತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತ ರ. ಆದರ ರ ಚಪ್ಪ ಜಿ, ಸಿದಪ್ಪ ಜಿ ಅವರು ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿಯ ಶಿ ್ಯರ ಗುವ ಮೊ ದಲು ಗೂ ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿಯ ಕ ನಂತರದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗ ಬಗ ಇವರಿಬ್ಬರನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವ ಗಿ ವಿಚ ರ ಮ ಡುವ ಅನಿವ ರ್ಯತ ಇದ. ಈ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರಗ ವಿಚ ರ ಮ ಡಿರುವ ಸಂಗತಿಗ ಬಗ ಮರು ವ್ಯ ಖ್ಯ ನಗ ಗಬೇಕಿದ. ಅಧ್ಯಯನಕ ರರಿಗ ಸಮುದ ಯದಿಂದ ಮ ಹಿತಿ ಪಡಯುವುದು ಕ ್ಟಸ ಧ್ಯ. ಈ ಕ ರಣದಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ನ ಯಕರು ಬ ಕಿಗ ಬರದೇ ೋೀಗಿದ ರ. ಇಂಥ ಮಿತಿಗ ನು ಮೀರುವ ಭ ಗವ ಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರಗ ಸಮುದ ಯ ಗೂ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರಗ ಅಲಕಕ್ಕ ಗುರಿಯ ದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕನೊ ಬ್ಬನ ಪರಿಚಯ ತಕ ವಿಶ್ಲೀ ಣ ಮ ಡ ಗಿದ.

ನಲಗೀತು ಎರಗಯ್ಯ

ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರ ಈ ಎರಗಯ್ಯ. ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಬ ೇಮುಖ್ಯ ಬಳಿಯ ದ ನಲಗೀತು ವಂಶ ಸ್ಥ ಎರಗಯ್ಯನ ವೃತ್ತಿ ಕಿ ರಿತನ. ಕಿ ರಿಯ ಗಿ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕನಂತ ಸಮುದ ಯದಿಂದ ಗೂ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರಿಂದ ಅ್ಟೇನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಯದ ಒಬ್ಬ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರ. ಈ ಸುಮದ ಯದ ಬ ೇತೀಕ ನ ಯಕರು ಮೂಲತಃ ಕಿ ರಿಗ ೀ ಆಗಿದ ರ. ಭಕ್ತರು ದೀವರಿಗ ೇರಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಎತ್ತುಗ ೆ ಪ ಲನ–ಪೂೀ ೇಣಯ ೂಣ ೂತ್ತ ಕ ರ್ಯ ಈ ಕಿ ರಿಗ ೇದು. ಕ ಡಿನಲ್ಲಿ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತಿ ಗೂ ್ಷುದ ಯಕ ಬದುಕನು ನಡಸುವ ಇವರು ಸದ ಪ್ರಯ ಣಸುವ ಅ ಮ ರಿ ಜೀವನ ಸ ಗಿಸುತ್ತ್ರ. ಇಂಥ ವಿಶಿ ್ಟ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮನು ೆರಿಗಿಂತ ಪ್ರ ಣಗ ೆ ಜ ೂತ ೂೀರ ಡಿರುವುದೀ ಚ್ಚು. ಆದರ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎರಗಯ್ಯ ಇದಕ್ಕ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವ ಗಿ ಮನು ೆರೂ ಡನ ೂೀರ ಟ ನಡಸಿರುವುದು ವಿಶ ೇ.

ಬೀಡರ ೇಟ್ಟಿಯೂ ಂದರ ನಲಗೀತು ವಂಶ ಸ್ಥರು ಪೂಜ ರಿಕ ಮತ್ತು ಕಿ ರಿತನ ಎರಡೂ ಕ ರ್ಯಗ ೇನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತ್ರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಿ ರಿತನ ಮ ಡುತ್ತಿದವನು ಎರಗಯ್ಯ. ಇವನ ಅಣ್ಣ ಪೂಜ ರಿಯ ಗಿರುತ್ತ್ನ. ಅಣ್ಣ ಪೂಜ ರಿಗ ವಿವ ೇವ ಗಿದು, ತಮ ಎರಗಯ್ಯ ಅವಿವ ಹಿತನ ಗಿದ. ಹೀಗಿರುವ ಗ ಅಣ್ಣನ ಂಡತಿ ಮೈದುನ ಎರಗಯ್ಯನ ಮೀ ಮೂೀ ೇಗೂ ಂಡು ಅವನ ಸಂಪರ್ಕ ಬಯಸುತ್ತ್ . ಆದರ ಎರಗಯ್ಯ ಮ ತ್ರ ಅತ್ತಿಗ ಅವ್ವನ ಸಮ ನ ಎಂದು ೀಳಿ ಅತ್ತಿಗಯ ಬಯಕಯನು ನಿರ ಕರಿಸುತ್ತ್ನ. ಆದರ ಅತ್ತಿಗಯ ಬೀಡಿಕ ಮ ತ್ರ ಮುಂದುವರಯುತ್ತದ.

ಇದರಿಂದ ಪ ರ ಗಲು ಎರಗಯ್ಯ ತನ ಪಶ ಗ ೆ ಹಿಂಡಿನೂ ಂದಿಗ ೇಟ್ಟಿಯಿಂದ ದೂ ರದ ಸ್ಥ ೇಕ್ಕ ೂೀಗಿ ಬೀಡು ಬಿಡುತ್ತ್ನ (ಈಗಿನ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ್ಲಯ ಕೂ ನಬೀವು ಗ್ರ ಮದ ೇತ್ತಿರವಿರುವ ಐಯ್ಯನ ೇಳ್ಳಿ ಗೂ ಲ್ಲರ ೇಟ್ಟಿಯೀ ಆ ಸ್ಥ ೇ). ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದ್ಲೀ ಐಯ್ಯನ ೇಳ್ಳಿಯ ಗೂ ಲ್ಲರ ಕರಿಯಮ ಎಂಬುವವ ೆ ಜ ೂತ ಸಂಪರ್ಕ ಬ ಸುತ್ತ್ನ. ಇದ ದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗ ್ಲೀ ಎರಗಯ್ಯನ ಸ ವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದ. ಈ ಸ ವಿನ ಸುದಿಯನು ಪಶ ಗುಂಪಿನ ಒಂದು ಗೂ ಳಿ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರಿಗ ತಲುಪಿಸುತ್ತದ. ತಲುಪಿಸುವ ಕ್ರಮ ಅದ್ಭುತವ ಗಿದ. ಎರಗಯ್ಯ ತನ ಬರಳಿಗ ಧರಿಸಿದ ಮುತ್ತಿನ ಉಂಗುರವನು ಬ ಯಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತು ತನ ಮೂ ಗೂ ೇಗ ಏರಿಸಿಕೂ ಂಡು ೇಟ್ಟಿಯ ಯಜಮ ನರ ಮುಂದ ಸೀನುತ್ತದ. ಇದರಿಂದ ಎರಗಯ್ಯನಿಗ ಒದಗಿರುವ ಅಪ ಯದ ಅರಿವು ೇಟ್ಟಿ ಯಜಮ ನರಿಗ ತಿಳಿದು ಗೂ ಳಿಯನು ಹಿಂಬ ಲಿಸುತ್ತ್ರ. ೂೀಗಿ ನೂೀಡಿದರ ಎರಗಯ್ಯ ಸತ್ತು ಬಿದಿದ. ಆಗ ಆತನನೂ ಅ್ಲೀ

ಂತು ೆಟ್ಟಿಗೆ ವಾಪಾಸ್ಸಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮಾದಿ ಗುಡಿಗೆ ಈಗ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕಲವರು ಹೋಗಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಪರಿಪಾಠವಿದೆ.

ಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಇಡೀ ಊರೇ ಹೋಗಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಐಯ್ಯನ ಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕರಿಯಮ್ಮ ದೇವತೆಯನು ಆ ಸಮಾದಿ ಗುಡಿಯ ತ್ತಿರ ತಂದು ಆಕೆಗೆ ಉಡಿ-ಮಡಿ ತುಂಬಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ನಲಗೇತು ಬಡಗಿನ ಅಣ್ಣ-ತಮಂದಿರು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಕುರಿ ಬಲಿಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನೂ ಒಂದು ಬಳಿಯ ಜನ ಮಾತ್ರ ದೂರ ಹೋಗಿ ಸುಟ್ಟು ತಿಂದು ಬರುತ್ತಾರೆ (ಇದು ಎರಗಯ್ಯನ ತಿಥಿ ಎಂದು ಸ ಕಲವು ಹಿರಿಯರು ೇಳುವುದುಂಟು) ಎರಗಯ್ಯನ ಸಾವು ಮಾತ್ರ ನಿಗೂಢ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ೊಂಡಿದೆ. ಈ ನಿಗೂಢತೆ ಬಗೆಗೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿನ ಬಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ.

ತನ ಬೇಡಿಕೆಯನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಹೋಗಿ ಗೊಲ್ಲರ ಕರಿಯವ್ವನ ಜೊತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಬೆಳೆಸಿದ ಈತನನು ಅತ್ತಿಗೆಯೇ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದಳು ಎಂದು ಕಲವರು ೇಳಿದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕಲವರು ಕರಿಯವ್ವನ ಕಡೆಯ ಗೊಲ್ಲರು ಬಡಿದು ಸಾಯಿಸಿದರೆಂದು ೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರೆಡೂ ಕಾರಣಗಳನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಎರಗಯ್ಯನನು ಕುರಿತಂತೆ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಅಬಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ೊಂದಿಲ್ಲ. ಗೂ ಉಳಿದಲ್ಲ ನಾಯಕರಿಗಿಂತ ಈತನನು ಬಿನವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಾಯಕವಾದ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದೇ ಹೋಗುವುದು ಆತಂಕದ ಸಂಗತಿ. ಆದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಕೂತಿರುವ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ವೇಗದ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಬೇಕಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ

1. ಅಲಕಿತ ವಚನಕಾರರ ಲೋಕದೃಷ್ಟಿ, ಬಿ.ಎಂ. ಪುಟ್ಟಯ್ಯ, 1999, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಂಪಿ.
2. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ವೀರರು, ವಿರೂಪಾಕ್ಷಿ ಪೂಜಾರಳ್ಳಿ,2002, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಂಪಿ.
3. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಭಾಗ-1(ಪ್ರ.ಸಂ)ಎಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ, 2001, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡಮಿ, ಬಂಗಳೂರು
4. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮಾಜ ುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ನಡುವೆ, ಗಂಗಾಧರ ದೈವಜ್ಞ, 2000 ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಂಪಿ.
5. ಬುಡಕಟ್ಟು ದೈವಾರಾಧನೆ, ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ 2000, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಂಪಿ.
6. ಜನಪದ ನಾಯಕತ್ವ (ಸಂ) ಚಕ್ಕೆರೆ ಶಿವಶಂಕರ, 2003, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡಮಿ,ಬಂಗಳೂರು.
7. ಮನದ ದ ಕನಸುಗಳು, (ಸಂ) ಕಾೇಗೌಡನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಮೀರಾಸಾಬಿಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡಮಿ, ಬಂಗಳೂರು.
8. ಧರ್ಮ (ಸಂ) ರಮತ್ ತರೀಕೆರೆ, 2000 ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಂಪಿ.

ನಲಗೇತಲ ಹಟ್ಟಿಯ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನೋಟ

ನಲಗೇತನ ಹಟ್ಟಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲ, ಚಳ್ಳಕರ ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಒಂದು ಹಟ್ಟಿ. ಈಚಗ ಒಂದು ನೂರೋ ಇನೂರೋ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಯಷ್ಟೇ ಕಟ್ಟಿದ ಹಟ್ಟಿಯಿದು. ಇದು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರೇ ಹಚ್ಚು ಇರುವ ಹಟ್ಟಿ. ಬೇರ ಜ ತಿಯವರು ಇದರೂ ಸಂಖ್ಯ ತೀರ ಕಡಿಮ. ವಿಶೇಷವಂದ ಈ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವ ಸಿಸುವ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಯ ವುದೂ ಬೇರ ಅಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧವೇ, ಇಂಥದೇ ಭ ವನ ತಕ ಸಂಬಂಧ ಇತರ ಜ ತಿಯವರಿಗೂ ಇದ ಎನು ವುದು ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುವ ಸಂಗತಿ. ಒಟ್ಟರ ನಲಗೇತನ ಹಟ್ಟಿ 600 ರಿಂದ 700 ಮನಗಳ ಹಟ್ಟಿಯ ಗಿದು, ಇಲ್ಲಿ ಸುಮ ರು 50 ಪಿಂಜ ರ, 100 ಮ ದಿಗ ಸಮುದ ಯಗಳ ಮನಗಳಿದು, ಉಳಿದವಲ್ಲವೂ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರವ.

ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಬಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದ ದ ನಲಗೇತಲು ಗುಂಪಿನವರು ಈ ಹಟ್ಟಿಯ ಸ್ಥ ಪಕರು ಎಂಬುದು ನಂಬಿಕ. ಅದಕ್ಕ ಗಿಯೇ ಇದನು ನಲಗೇತಲ ಹಟ್ಟಿ ಎಂದು ಕರದಿರುವುದು. ಹ ಗಂತ ಇನು ಳಿದ ಬಡಗಿನವರು ಇದರ ಸ್ಥ ಪನ ಗೂ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗ ಕ ರಣವ ಗಿಲ್ಲ ಅಥವ ಶ್ರಮಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭ ವಿಸಿದರ ತಪ್ಪ ಗುತ್ತದ. ಸಮುದ ಯದೂಳಗ ಹಲವು ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಮುಖರನಿಸಿರುವ ನಲಗೇತಲು ಯಜಮ ನರ ಗಿ ರೂಪಿತಗೂಂಡಿದ ರ. ಇದು ಸಹಜವಾಬಂತ ಇವರ ಹಸರು ಒಂದು ಊರಿನ ಹಸರ ಗಿದ.

ಈ ಹಟ್ಟಿಯ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯ ಇಲ್ಲಿಗ ಒಂದು ನೂರು, ನೂರ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಅ ಮ ರಿ ಸಮುದ ಯವ ಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕ ಈಗಲೂ ಅನೇಕ ಆಧ ರಗಳನು ಕೂಡಬಹುದ ಗಿದ. ಇಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯ ತ ಮ ರಿನ ಜನರು ಈ ಬಗ ಇನೂ ಹಸಿಯ ದ ಅನುಭವಗಳನು ಹೇಳುತ್ತ ರ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಟ್ಟಿಯ ಕಲವು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿ ವ ಸಮ ಡಿದ ಅಡಿಪ ಯಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ಕಡ ಇನೂ ಸ ಕಿಭೂತವ ಗಿ ನಿಂತಿವ. ತಮಗ ಎಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಅಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಕೂಂಡು ಜೀವಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವ. ಇಂಥಲ್ಲಿ ಇವರ ಮನಗಳ ಸ್ವರೂಪ ವಿಶಿಷ್ಟವ ಗಿರುವುದು ತಿಳಿಯಬೇಕ ದ ಸಂಗತಿ. ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಗೋಡಕಟ್ಟಿ ಕ ಡು ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಮೇ ಛ ದಿಕ ಹ ಕುವುದು. (ಇದಕ್ಕೂ ಹಿಂದ ಬರೀ ಕಟ್ಟಿಗ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಸುತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅದನೇ ಎಲ್ಲಿಗ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗ ಕೂಂಡೂಯ್ಯುತ್ತಿದರಂತ) ಅನೇಕ ಸಲ ತಮ ತ ಣಗಳನು ಬದ ಯಿಸುತ್ತಿದ ಇವರಿಗ ಇಂಥ ಮನ ನಿಮ ರ್ಣ ಪದ್ಧತಿ ತುಂಬ ಉಪಯೋಗವು ಳ್ಳಂಥದು. ಈಗಲೂ ಸಹ ಈ ಮ ದರಿಯ ಮನಗಳನು

ಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬ ುದ ಗಿದ. ವಿಶೀ ಎಂದರ, ಪಶುಪ ಲಘುನೀ ಪ್ರಥ ನ ವೃತ್ತಿಯ ಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ ಈ ಜನ ಸಮುದ ಯ ಕಲವು ಸಂದರ್ಭಗ ಲ್ಲು ಉಪ್ಪು ತಯ ರಿಸಿದಕ್ಕ ಕೂಡ ಇಂದು ನಿದರ್ಶನಗ ು ಸಿಗುತ್ತವ. ಟ್ಟಿಯ ಪಕ್ಕದ ್ಯದ ದಂಡಯ ಮೀ ಉಪ್ಪು ತಯ ರಿಸಿದ ಸ್ಥ ಗ ು ಇವ.

ಟ್ಟಿಗ ನು ತಮ ಅವಶ್ಯಕತ ಮತ್ತ ಅನುಕೂಲತಗಳಿಗ ಅನುಗುಣವ ಗಿ ಬದ ಯಿಸಿದ ಇವರು ಒಂದು ಕಡ ನ ನಿಂತಿದ ರ. ಗ ನ ನಿಂದ ಸ್ಥ ವೀ ನಲಗೀತನ ಟ್ಟಿ. ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವ ದ ಸಂಗತಿಯೊಂದಿದ. ಏನಂದರ ಈ ಸಮುದ ಯದ ಅ ಮ ರಿ ಮನೋಭ ವ ಆಚರಣಗ ಮೂಲಕ ಉಳಿದಿದ. ಉದ ರಣಗ ಇಲ್ಲಿ ಚ ಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪದಿಯ ಗ ದೀವರು ಆಚರಣಯನು ಗಮನಿಸಬ ುದು ಈ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಮೂರು ವ ರ್ಕೊಮ್ಮ ಆಚರಣಗೂ ುತ್ತದ. ಈ ಆಚರಣಯಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಜನ ಮತ್ತು ದೀವರು ಮೂರು ದಿನಗ ಕ ಲ ಊರ ೂರಗ ನಲಸುತ್ತ ರ. ಅಲ್ಲಿ ದೀವರ ಗುಡಿ ಗೂ ವ ಸದ ಮನಗ ನು ತ ತ್ಕ ಲಿಕ ಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊ ುತ್ತ ರ. ಗೂ ಮೂರು ದಿನಗ ಕ ಲ ಅಲ್ಲಿಯೀ ನಲಸಿ ನಂತರ ಟ್ಟಿಯೊ ಗ ವ ಪಸ್ಸ ಗುತ್ತ ರ. ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಹೀಗ ಇದಕ್ಕಿದಂತ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವ ಗಿ ಆಚರಣಯ ಸ್ವರೂಪವನು ಪಡಯುವುದು ಅಧ್ಯಯನಕ ರರಿಗ ದಿಗ್ಭ್ರಮ ಮೂಡಿಸುತ್ತದ. ಇಂಥ ಲವ ರು ಉದ ರಣಗ ು ನಲಗೀತನ ಟ್ಟಿಯ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಬದುಕಿನೊ ಗಿವ ಎಂಬುದು ಗಮನ ರ್ಹ.

ಇಡೀ ಮ ್ಯಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು, ಕ್ರೌಂಚಕ ಡು, ಕೊಂಕಿ ಜರಮ ಯಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬುದು ಹಿರಿಯರ ಅಬಿಪ್ರ ಯ. ಈ ನ ಶ್ರೀಶೈಲ ಎಂಬುದ ಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರು ಅಬಿಪ್ರ ಯಪಟ್ಟಿದ ರ. ಇದು ಸತ್ಯವೂ ಎನುವುದಕ್ಕ ತ್ತ ರು ಆಧ ರಗ ು ಸಿಗುತ್ತವ. ಶ್ರೀಶೈಲದಿಂದ ೂರಟು ನಿಡಗಲ್ಲು ಮ ರ್ಗವ ಗಿ ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿಗ ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೀರ ಬೀರ ಗುಂಪುಗ ಗಿ ಸಿಡಿದು ೂೀಗಿರುವುದಕ್ಕ ಇಂದಿಗೂ ಸಿಗುವ ಐತಿ ್ಯಗ ು, ಭೌತಿಕ ನ ಗ ು ಇದಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಆಧ ರಗ ಗುತ್ತವ.

ಇಲ್ಲಿ ಕಂಪ ದೀವರ ಟ್ಟಿಯ ಬಗಯೂ ಕಲವು ಮ ಹಿತಿಗ ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅನುಕೂಲ. ಕಂಪ ಎಂದರ ಗುಂಪು. ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಗುಂಪನು ಮ ್ಯಸ ಗಂಪ , ಮ ್ಯಸ ಕಂಪ , ಮ ್ಯಸಮಂಡಲ ಎಂದು ಕರಯುವುದು ವ ಡಿಕ. ಕಂಪ ದೀವರ ಟ್ಟಿ ಈ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿಯೀ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಬೀಕು. ಇಡೀ ಮ ್ಯಸಕಂಪ ಅಲ್ಲಿ ವ ್ಯಜ್ಯಗ ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ದೂರವ ಗಿರಲು ಸ ಧ್ಯವಿದ. ಇದಕ್ಕ ನಲಗೀತಲ ಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವ ಸವ ಗಿರುವ ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಗುಂಪು ಸ್ಪ ್ಟ ಉದ ರಣ. ಇವರು ಕಂಪ ದೀವರ ಟ್ಟಿಯಿಂದ ಸಿಡಿದು ಬಂದವರು ಎನುವುದಕ್ಕ ವಿಫುಲ ಆಧ ರಗ ು ಸಿಗುತ್ತವ.

ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ೆಬ್ಬ ಆರಂಭವ ಗುವುದೀ ಕಂಪ ೆದೀವರ ಪೂಜ ಯೊಂದಿಗ. ಇಲ್ಲಿನ ದೀವರತ್ತುಗ ು (ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು) ಕಂಪ ೆದೀವರ ಭ ಗವ ಗಿಯೀ ಬರುತ್ತವ. ಅ ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಇದರ ಬಗ ೆಟ್ಟಿಯ ಹಿರಿಯರ ಅನುಭವಗ ು ಇನು ೆಸಿ ೆಸಿಯ ಗಿವ. ವಿಶೀ ೆವಂದರ ಈ ಕುರಿತಂತ ಗುಪ್ತತ ಮನಮ ಡಿದು, ಯ ರೂ ಬ್ಬರು ಬಿಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮ ತನ ಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಗುಪ್ತತಗ ು ೆಲವಿದು ಅವುಗ ೆನು ಭೀದಿಸಿದರ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಚರಿತ್ರ ಸ್ಪ ್ಟವ ಗುತ್ತದ.

ನಲಗೀತನ ೆಟ್ಟಿ ಅ ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದ ಧ ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥ ೆಲವು ಜ ತಿಗ ೆ ಸಂಗಮಸ್ಥ ನ. ಇದು ೆಸಿ ಜ ತ್ಯ ತೀತತಯ ಬಗ ಮ ತನ ಡುವ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಯನು ಅಣುಕಿಸುವಂತಿದ. ಪಶುಪ ಲನ ವೃತ್ತಿಯನು ಮ ಡುತ್ತ ಅ ದ ಡುತ್ತಿದ ಈ ಸಮುದ ಯ ನ ನ ತರದ ಕ ್ಟಗ ೆನು ಅನುಭವಿಸಿದ. ಅಂಥ ಕ ್ಟಗ ೆಲ್ಲಿ ತಮಗ ಸ ೆಕರಿಸಿದವರು ಯ ರೀ ಆಗಲಿ, ಅವರು ಯ ವುದೀ ಜ ತಿ, ಮತ, ಪಂಥಕ್ಕ ಸೀರಿರಲಿ ಅವರನು ತಮ ಕುಲದೂ ೆಗ ಸೀರಿಸಿಕೂ ್ಳವುದರ ಮೂ ಲಕ ಗೌರವಿಸಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಇದಕ್ಕ ಒಂದರಡು ಉದ ೆರಣಗ ೆನು ಮೌಖಿಕ ಮ ಹಿತಿಯನ ದರಿಸಿ ನೂ ೀಡಬ ುದು.

ಅ. ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ತಮ ದನಗ ೆ ಹಿಂಡಿನೂ ಡನ ನ ಯಕನ ೆಟ್ಟಿಯ ಭೂ ಪ್ರದೀಶ'ದಲ್ಲಿ ವ ಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಗ ಏನೀನೂ ೀ ಕ ರಣಗಳಿಗ ಗಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಡಕುಂಟ ಗುತ್ತದ. ಪರಿಣ ಮ ದನಗ ೂ ಸೀರಿದಂತ ಒಂದು ಸಮುದ ಯ ಮೂ ರು ಗುಂಪ ಗಿ ಒಡಯುತ್ತದ. ಈ ಮೂ ರು ಗುಂಪುಗ ್ಳೀ ೆಕ್ಕುದ ರಿಕಗ ಗಿ ಜಗ ೆಗ ು ನಡಯುತ್ತವ. ನ ವು ಶ್ರೀ ೆ, ನ ವು ಶ್ರೀ ೆ ಎಂಬ ಭ ವನ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ, ಕೂ ನಗ ತಮ ದನಗಳಿಗ ಪಂದ್ಯವನು ಏಪ ್ಟಟುಮ ಡುತ್ತ ್ರ. ಆ ಪಂದ್ಯ ಎಂತ ೆದು ಅಂದ್ರ ದನಗ ೆನು ಮರಸುವುದು (ಓಡಿಸುವುದು). ಅವು ಓಡುವ ದಿಗ ಅಡ ಕತ್ತರಿಗ ೆನು ವಿ ೆದ ಕ ಲುವಯನು ೆರಿಸುವುದು. ದನಗ ು ಅವುಗ ೆನು ದ ಟಿ ಓಡಬೀಕು. ಯ ರ ಗುಂಪಿನ ದನಗ ು ಇವುಗ ೆನು ದ ಟಿ ಓಡುತ್ತವಯೋ ೀ ಅವರು ಶ್ರೀ ೆರು ಎಂಬ ೆರತ್ತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ದನಗ ು ಮ ತ್ರ ಗಲ್ಲುತ್ತವ. ಆ ಗುಂಪು ನಲಗೀತಲದು. ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಪಂದ್ಯವನು ಗದಿದಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಬುಡಬುಡಿಕಯವನು ಸ ೆಕರಿಸಿದನಂತ, ಅದಕ್ಕ ಗಿ ಆತನ ಸ ಯಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯ ಗಿ ನಲಗೀತಲ ತಮ ಧ ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಯೂ ೆಗ ಒಂದು ೆಕ್ಕುದ ರಿಕಯನು ನೀಡಿದರು.

ಆ. ನನಿನ ೆ ಎಂಬ ಊರೂ ೆಗ ಇಂದಿಗೂ ಒಂದು ಕ ಗ ಪ್ರವೀಶ' ಮ ಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನು ವುದು ಸ್ವ ರಸ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕ ಪೂ ರಕವ ಗಿ ಒಂದು ಐತಿ ್ಯವಿದ. ಅದರ ಪ್ರಕ ರ ನನಿವ ೆಕ್ಕ ಬೀರ

ಶ್ಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಪ ಯವಿದ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಇಡೀ ಆ ಊರಿಗ ೂರಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರ ಣ–ಪಕಿ ಪ್ರವೇಶ್ ಮ ಡದಂತ ಮಂತ್ರದಕಟ್ಟು ಮ ಡಿಸಿದರಂತ. ಅಂದು ಅಂಥ ಕಟ್ಟು ಮ ಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗ ಅವರು ತಮ ಧ ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಯ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಕೂಟ್ಟು ತಮೂ ೆಗ ಸೀರಿಸಿಕೂ ಂಡರಂತ.

ಇಂಥ ಅನೀಕ ಸ್ವರಸ್ಯಕರವ ದ ಕಥಗ ು ಗೂ ಐತಿ ್ಯಗಳಿಂದ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದೂ ೆಗ ಇರುವ ಸ ಮರಸ್ಯದ ನ ಗ ು ತಿಳಿಯುತ್ತವ. ಇಲ್ಲಿ ೀ ೆಬೀಕ ದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿ ಎಂದರ, ಇ ್ಟೂಂದು ಜ ತಿ ಸ ಮರಸ್ಯವನು ಗಳಿಸಿದ ಈ ಸಮುದ ಯ ಅದನು ೀ ೆಲು ಬಯುಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯ ಕಂದು ನೂೀಡಿದರ ಈ ೂತ್ತಿಗ ಜನರಲ್ಲಿ ಬ ದಿರುವ ಕ್ರೂರ ಮನೂೀಭ ವ ಅದನು ಸಂಘ ್ಕ್ಕಡ ಮ ಡುವುದಂಬ ಬೀತಿ ಕ ರಣವ ಗಿದ.

ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯ ಬಗ ೀ ುವ ಗ ೀ ್ ೀಬೀಕ ದ ಮತ್ತೂಂದು ಸಂಗತಿ ಮಡಮಂತಿಕಯದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮಡಿವಂತಿಕ ಈವರಗೂ ೀಳಿದ ಸ ಮರಸ್ಯವನು ಅಣುಕಿಸುವಂತಿದ. ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಬ ್ ್ ಮುಖ್ಯವ ದ ಗುಣ ಈ ಶ್ುದ್ಧತಯ ಕಲ್ಪನ. ಉಣ್ಣುವ ಊಟ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ತೂ ಡುವ ಬಟ್ಟ, ಬ ಸುವ ಸಂಬಂಧ ಹೀಗ ಇಡೀ ಬದುಕುವ ಬ ೀ ಮಡಿವಂತಿಕಯಿಂದ ಕೂ ಡಿದ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೀವರ ಪೂ ಜ ರಿಗ ು, ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ್ ಕಿ ರಿಗ ು, ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಮೂ ದಲ ಸ್ಥ ನ ಪಡಯುತ್ತ ರ. ಇವರು ತಮ ಮನಗ ್ ್ೀ ಮಡಿವಂತಿಕಯ ಅನನ್ಯತ ೂ ಂದಿರುತ್ತ ರ. ಕೂೀಳಿ, ೆಂದಿ ಮ ಂಸ ಸಂಪೂ ರ್ಣ ನಿ ೀಧ. ಇವರು ಯ ವುದೀ ಊರಲ್ಲಿ ವ್ಯವ ಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬ ಸಿದರೂ ಆ ಊರ ್ ೀ ಕೂೀಳಿ ಇಲ್ಲದಂತ ಗುತ್ತವ ಎಂಬುದು ಒಂದು ನಂಬಿಕ. ತಿನು ವುದು ೂೀಗಲಿ ಊರೂ ೆಗೀ ಕೂೀಳಿಗ ್ ಪ್ರವೀಶ್ ನಿಷಿದ್ಧ. ಇದರ ಕ ರಣಗ ು ಯ ರಿಗೂ ಸ್ಪ ್ಟವ ಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರ ಈ ನಂಬಿಕಯನು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬುತ್ತ ರ. ವಿಶ್ೀ ೆವಂದರ, ಇವರು ದೀವರುಗಳಿಗ ಕೂೀಳಿ, ೆಂದಿ, ಮದ್ಯ ನಿ ೀಧ ಎಂಬುದನು ಅರಿತ ಕ ್ಳರು ಆ ದೀವರುಗಳಿಗ ಕೂೀಳಿ– ೆಂದಿ ಮ ಂಸ ಗೂ ಮದ್ಯದ ೀಪನ ಮ ಡಿ ಕುಲಗಡಿಸಿ ಅವುಗ ್ ಒಡವ –ವಸ್ತ್ರಗ ೆನು ಅಪ ೆರಿಸುತ್ತ ರ.

ಈ ೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀವಸ್ಥ ನವಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚನ ಕೀಶ್ವ, ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ದೀವರುಗ ು ಇವ. ಇವು ಒಂದೂ ವರ ಮ ರು ಉದ ಇದು ವಿಶ್ ್ಟ ಸ್ವರೂ ಪದಲ್ಲಿವ. ಪ್ರ ಚೀನ ಕ ಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದ ಯ ಉಪಯೂೀಗಿಸುತ್ತಿದ ಬಿಲ್ಲು, ಬ ಣ, ಕೂೀಲು, ಇನೂ ಮೂ ದ ದ ವಸ್ತುಗಳಿದು, ಅವು ಸಮುದ ಯ ಚ ರಿತ್ರಿಕ ಬದುಕಿನ ಸ್ವರೂ ಪವನು ಗೂ ಅವರ ಪೂ ಜ ಕಲ್ಪನಯನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವ. ಚನ ಕೀಶ್ವ ದೀವರಲ್ಲಿ ಮ ತ್ರ ಬಂಗ ರದ ಕೂ ೆಲಿದ. ಈ ಎ ್ಲ ವಸ್ತುಗ ೆನು ಬಟ್ಟ ಗೂ ಕಂಬಳಿಯಿಂದ ಬಿಗಿದು ದುಂಡ ಗಿ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತ ರ. ಅವುಗ ್ ಮೀ ಬಳ್ಳಿಯ

ಪಟ್ಟಿಗ ೇನು ಕಿರುತ್ತಾರ. ದೇವರಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಸನಿ ದಿ ಇದ. ಇದನು ಪದಿ ಎಂದು ಕರಯುತ್ತಾರ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಡಪು (ಬಂಕಿ ಕಲು ಸಿದಪಡಿಸಿದ ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಡಿ) ಇರುತ್ತದ. ಒಡವು ಈ ಸಮುದ ಯದ ಪೂ ಜನೀಯ ಸ್ಥ ೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗ ಸುಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಬೂ ದಿಯನು ದೇವರ ದೂ ್ತ ಎಂದು, ೊಟ್ಟ ನೋವ ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಬ ಯಿಗ ಕಿಕೂ ್ಳುತ್ತಾರ. ಜ್ವರ ಬಂದರ ಮ್ಯಗ ೀಪಿಸಿಕೂ ್ಳುತ್ತಾರ. ಇಲ್ಲವೇ ಆಶೀವ ್ದಕ್ಕ ಇರ ಂದು ೇಣಗ ಧರಿಸುತ್ತಾರ.

ಚನ ಕೇಶ್ವ ಮತ್ತು ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ದೇವರುಗ ು ಈಗ ಗ ೀ ೀಳಿದಂತ ಒಂದೇ ಗುಡಿಯೂ ೇಗ ಕುಳಿತಿವ. ಈ ಗುಡಿಗ ಒಂದು ಪೌಳಿ ಇದ. (ಗುಡಿ, ಪೌಳಿಗ ೇನು ಇತ್ತೀಚಿನವರಗೂ ಬರೀ ುಲ್ಲಿನಿಂದ, ಕ ್ಳಗಳಿಂದ ನಿಮ ್ಣ ಮ ಡುತ್ತಿದು ಈಗ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಸಿಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಂದ ನಿಮ ್ಣ ಮ ಡ ಗುತ್ತಿದ) ಈ ಪೌಳಿ (ಕ ಂಪೌಂಡ್) ಯೂ ೇಗ ಮಂದ ಬೂ ಮದೇವರು ಒಂದಿದ. ಸಮುದ ಯದ ನಂಬಿಕಯ ಪ್ರಕ ರ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಇಲ್ಲಿನ ಎ ್ಲ ದೃವಗಳಿಗಿಂತ ಪವ ಡ ಸದೃಶ್ಯವ ದಂತ ೇವು. ಆದರಿಂದ ೀ ಯ ವುದೇ ೇಬ್ಬ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೆ ಪೂ ಜ ಇಲ್ಲದ ಮುಕ್ತಾಯವ ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ೇನು ಬಿಟ್ಟರ ಚನ ಕೇಶ್ವ ಪ್ರಭ ವಿ ದೇವರು. ಉಳಿದಂತ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಇನು ಳಿದ ದೇವರುಗ ೆ ್ಟ ಪ್ರಭ ವಿಯಲ್ಲ.

ಚನ ಕೇಶ್ವ ಮೂ ಲತಃ ವೃ ್ಣವ ಸಂಪ್ರದ ಯದ ದೇವರು, ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಶೃವ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಪ್ರತೀಕ. ಗಯೀ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು ಶೃವ ಗೂ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ವೃ ್ಣವ ಪಂಥದ ಭ ಗವ ಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಾರ. ಅಂದ್ರ ಶೃವ ವೃ ್ಣವ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ೆ ಸಮಿ ಲನ ಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಸಮಿಲನ ಸ್ಥಿತಿ ಯ ವ ಗ ಮತ್ತು ಯ ಕ ಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತಂಬುದನು ಕಂಡುಕೂ ್ಳಬೇಕ ಗಿದ. ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲದ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಎಂಬ ಪಶುಪ ಲಕ ವೀರನ ಜ ೂತ ವೃ ್ಣವ ದೇವರ ದ ಚನ ಕೇಶ್ವ ಸೇರಿಸಿಕೂ ಂಡಿರುವ ಚ ರಿತ್ರಿಕ ಒತ್ತಡಗ ೇನು ಶ ೋದಿಸಬೇಕಿದ. ಇಲ್ಲಿ ಚನ ಕೇಶ್ವ ಎಂದರ ಬೇಲೂರು ಚನ ಕೇಶ್ವ ಎಂದು ಭ ವಿಸಿದರ ತಪ್ಪಾದೀತು. ಇವರು ಚನ ಯ್ಯ ಮತ್ತು ಕ ್ಯಸಯ್ಯನನು ಸೇರಿಸಿ ಚನ ಕ ್ಯಸಯ್ಯ ಮ ಡಿಕೂ ಂಡಿದ ರ. ಇದರ ಮೂ ರ್ತಿ ಕೂ ಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ದೇವರ ಕಲ್ಪನಯಲ್ಲಿಯೀ ಇದ. ಈ ಬಗ ಮೌಖಿಕರೂ ಪಗ ು ಗೂ ಆಚರಣ ರೂ ಪಗ ು ಅನೇಕ ಒ ೇನೋಟಗ ೇನು ನೀಡುತ್ತವ. ಗಮನ ್ಹ ಸಂಗತಿ ಎಂದರ ಹೀಗ ಮೂ ಲ ನ ಗ ೆ ಕಡಗ ಚಲಿಸುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯೂ ೇಗಿನ ಸ್ಥ ನಮ ನಗಳಿಗ ದಕ್ಕ ಉಂಟ ಗುತ್ತದ ಎಂಬ ಭಯ ೇಲವು ವಿಚ ರಗ ೇನು ಗುಪ್ತವ ಗಿರಿಸಿದ. ಇಲ್ಲಿಯ ದೇವರುಗ ೇನು ನಿಡಗಲ್ಲು ಕಡಯಿಂದ ನಲಗೇತಲ ೇಟ್ಟಿಯ ಜನ ಕದು ತಂದಿದ ರ ಎಂಬ ಮ ತು ಸಮುದ ಯದ ೇಲವರಿಗ ಚನ ಗಿ ಗೂ ತ್ತು. ಆದರ ಅವರು ಅದನು ನಿಖರವ ಗಿ ೀ ುವುದಿಲ್ಲ.

ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಧ ರಿಕ ರ ಜಕ ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥ ವೃಶಿ ್ಟತಯಿಂದ ಕೂ ಡಿದು, ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಯೂ ಗಯೀ ಇದ. ಇಡೀ ದೀವಕ ರ್ಯಗಳಿಗ ಯಜಮ ನ ಇರುತ್ತ್ನ. ಈ ಯಜಮ ನಿಕ ವಂಶ್ಪ ರಂಪರ್ಯವಲ್ಲ ಆದರೂ ಒಮ ಯಜಮ ನನ ದರ ಆ ಗುಂಪನು ಯ ವುದೀ ಪ್ರಭಲ ಕ ರಣಗಳಿಲ್ಲದ ಆ ಅದಿಕ ರದಿಂದ ತಗಯಲು ಯ ರಿಗೂ ೆಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಲ್ಲನೂೀರು ಎನು ವ ಬಡಗಿನವರು ಯಜಮ ನರ ಗಿದ ರ. ದೀವರ ಕ ರ್ಯಗ ೆ ಪೂರ್ಣ ಜವ ಬ ರಿ ಯಜಮ ನನದು. ಇವರ ಜ ೂತಗ ಏ ು ಜನ ಹಿರಿಯರು (ಪದಗ ು) ಇರುತ್ತ್ರ. ಇಡೀ ಸಮುದ ಯವನು ಮೂ ಗನೂೀರು, ಕಂಪಲಯ್ಯಗ ು, ಪುರ ರು, ಬೂ ರಗಲು, ಗುಡಪೂೀರು, ನಲಗೀತಲು ಮುಂತ ಗಿ ಏ ು ಗುಂಪುಗ ಗಿ ವಿಭ ಗಿಸಿ, ಒಂದೂ ಂದು ಗುಂಪಿಗ ಒಬ್ಬೂ ಬ್ಬ ಹಿರಿಯರನು ನೀಮಿಸುತ್ತ್ರ.

ಯಜಮ ನನಿಗ ಸಲ ಸೂ ಚನಗ ೆ ಮೀರಗ ದೀವರ ಕ ರ್ಯ ಮ ಡಬೀಕ ದುದು ಹಿರಿಯರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವರ ಜ ೂತಗ ಒಂದೂ ಂದು ಮನತನದವರಿಗ ಒಂದೂ ಂದು ಕ ರ್ಯ ಮ ಡಬೀಕ ದ ಜವ ಬ ರಿ ಇರುತ್ತದ. ಮೀಸಲು ೀ ುವುದು, ಡಗಮು ಬಡಿಯುವುದು, ಪತ್ರ ತರುವುದು, ವ ಸಿಕೂ ಯ್ಯುವುದು, ದೀವರ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂ ಜ ರಿಗ ಸ ೆಕರಿಸುವುದು ಇಂಥ ಅನೀಕ ಕ ರ್ಯಗ ು ಮನತನಗ ೆ ಮೀ ೆಂಚಿಕಯ ಗಿದ. ಇವರ ಜ ೂತಗ ದೀವರ ಸೀವಕರ ಗಿ ಪೂ ಜ ರಿ, ಕಿ ರಿ, ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಇರುತ್ತ್ರ. ಉರುಮ, ತಪ್ಪಡಿಗ ೆನು ಬಡಿಯಲು ಬೀರ ಜ ತಿಯಿಾದ ಅಂದ್ರ ಮ ದಿಗ ಗೂ ೂ ಯ ಕುಲಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತ್ರ. ಇವರಲ್ಲರ ಜ ೂತಗ ಭಕ್ತ ಸಂಕುಲ ಇರುತ್ತವ. ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥಯೂ ೆಗ ಈಗ ಗ ೀ ೀಳಿರುವ ಗ ಯಜಮ ನ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರದೀ (ಪದಗ ು) ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥ ನ. ಇವರು ಯ ವುದೀ ತೀರ್ಮ ನ ತಗದುಕೂ ಂಡರೂ ಭಕ್ತಸಮೂ ೆ ಒಪ್ಪಬೀಕ ಗುತ್ತದ.

ಒಂದೀ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಷಿತವ ಗಿರುವ ನ ಲ್ಕು ದೃವಗಳಿಗೂ (ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ು, ಚನ ಕೀಶ್ವ, ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಮಂದಬೂ ಮದೀವರು) ಒಕ್ಕಲು ಪ್ರತ್ಯೀಕವ ಗಿದರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಬ್ಬರು ಅನ್ಯೂೀನ್ಯವ ಗಿದ ರ. ಅ್ಟೀ ಅಲ್ಲದ ಇವಲ್ಲ ಬೀರ ಬೀರ ದೀವರುಗ ೆಲ್ಲ ಎಂಬುದೀ ಇವರ ಭ ವನ. ಆದರಿಂದ ೀ ಈ ಎ ್ಲ ದೀವರುಗ ೆನು ಒಂದೀ ಗುಡಿಯೂ ೆಗ ಪ್ರತಿ ಷಿಸಿದ ರ.

ಒಂದು ವ ೆ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಮವ ಸ್ಯ, ುಣ್ಣಮಗ ಒಂದರಂತ ೆಬ್ಬಗ ೆನು ಮ ಡುವ ಇವರಿಗ ಕಟ್ಟಗ ೆನು ಮ ಡಲು ಯ ವುದೀ ತರ ೆದ ಬೀಸರವಿಲ್ಲ. ಮನಯ ಕಲಸಗ ು ಒಂದು ದಿನ ತಡವ ದರೂ ತೂ ಂದರಯಿಲ್ಲ. ಆದರ ದೀವರ ಕಲಸ ಮೂ ದಲು ಮುಗಿಯಬೀಕು ಅನು ವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ದೃಢ ಭ ವನ. ಈ ಹಿನ ಯೂ ೆಗ ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯೂ ೆಗ ಆಚರಿಸುವ ೆಬ್ಬಗ ೆ ವಿವರ ಹೀಗಿದ : ವ ೆ್ಷದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿನ ೆಬ್ಬದ ಮೂ ಲಕ ಆರಂಭಗೂ ಂಡು ಕಂಬಲಯ, ನ ಗಪ್ಪಲು (ನ ಗರಪಂಚಮಿ),

ಮ ರಮ, ದೀವಳಿಗ, ಗುಗರಿ ೆಬ್ಬ, ಯುಗ ದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸಮ ಪ್ತಿಯ ಗುತ್ತದ. ಎತ್ತನು ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ ಸ್ಥ ನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನೋಡುವ ಈ ಸಮುದ ಯಕ್ಕ ವ ರ್ಷ ಆರಂಭವ ಗುವುದೇ ಎತ್ತನು ಪೂಜಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ. ಇಲ್ಲಿ ೇಳಿದ ೆಬ್ಬಗ ು ಪ್ರತಿವ ರ್ಷ ಕಡ ಯವ ಗಿ ಮ ಡುವಂತ ುಗ ು. ಇವುಗ ್ ಜ ೂತಗ ಇನು ಒಂದೂಂದು ದಿನ ಪೂಜ ಮ ಡುವ ೆಬ್ಬಗ ೂ ಇವ. ನಲಗೀತು ಎರಗಯ್ಯ, ಫಲಮ ರು ಗುಡ, ಕಂಪ ೆದೀವರು ಇನೂ ಮೂದ ದವು. ಗಯಿ ಮೂರು ವ ರ್ಷಕ್ಕೂಮಿಯೂೀ ಅಥವ ಇನೂ ಚ್ಚಿನ ವ ರ್ಷಗಳಿಗ ಒಮಿಯೂೀ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ದೂಡ ೆಬ್ಬಗ ೂ ಇವ. ಅವುಗ ಂದರ ಉದಿ ಪದಿಯ ಗ ್ ದೀವರು, ಪೂರ್ವದ ದೀವರು, ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ್ ಮ ರಮ ಮೂದ ದವು.

ಒಟ್ಟ ರಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ನ ಯ ಗಿ ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಆಚರಣಗ ೆನು ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ೆನು ಅತ್ಯಂತ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟ ಗಿ ಪ ಲಿಸುತ್ತ , ತನ ದೀ ಆದ ಅನನ್ಯತಯನು ಉಳಿಸಿಕೂಂಡು ಬಂದಿದ. ಇಂಥ ಪ್ರಬಲ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ತ ಣಗ ೂ ೆಗ ಈಗಿನ ಜ ಗತೀಕರಣ, ಉದ ರೀಕರಣ ನೀತಿಗ ು ಪ್ರವೀಶ ಪಡದು ತಲ್ಲಣಗ ೆನು ಉಂಟುಮ ಡುತ್ತಿರುವುದು ತೀರ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿದ. ಈ ಸ್ಥಿತಿ ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಿನವ ಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬೀರ ೀ ೆಬೀಕ ಗಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಸಕ ರ್ರದ ಅದಿಕ ರ ವಿಕೀಂದ್ರಿಕರಣದ ಪರಿಣ ಮ (ಗ್ರ ಮ ಪಂಚ ಯಿತಿ ಚುನ ವಣಗ ು) ೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿ ಬಿಗುವಿನ, ಉಸಿರು ಕಟ್ಟಿಸುವ ವ ತ ವರಣವಿದ. ಇದು ಬ ುತೀಕ ೆಳ್ಳಿಗ ೆಲಿ ಸ ಮ ನ್ಯ ಸಮಸ್ಯ. ಎ ರ್ಲ್ಲೀ ಕಡ ಇಂಥ ಒ ್ ಜಗ ೆಗ ್ ಪರಿಣ ಮ ೆಬ್ಬಗ ೀ ರದ ಗುತ್ತಿವ. ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯ ಒ ೆಗೂ ಇಂಥ ಪರಿಣ ಮ ಆಗಿದು, ದೀವರ ಪೂಜ ರಿಕ ಗೂ ಯಜಮ ನಿಕಯ ವಿ ೆಯದಲ್ಲಿ ಸ ಕ ಸ್ಟ ವಿವ ದಗ ು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗಿದು ಈ ವಿ ೆಯ ಈಗ ನ್ಯ ಯ ಲಯದ ಮೆಟ್ಟ ೀರಿದ.

ಈ ಮೂದಲು ಊರಿನ ಜನರ ವ್ಯ ೆಮ್ಯಗ ು ಏನೀ ಇದರೂ ದೀವರ ಕಟ್ಟಗ ು ಪ್ರ ರಂಭವ ಗುವವರಗ ಮ ತ್ರ ಇರುತ್ತಿದವು. ಆನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮ ಗಮ. ಕಟ್ಲಗ ೂ ೆಗ ಕೂಡಿ ಮ ಡಬೀಕ ದುದು ೆಟ್ಟಿಯ ಬ ಂಧವ್ಯವನು ಯ ಂತ್ರಿಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯ ದರೂ ಉಳಿಸಿತ್ತು. ಆದರ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಧುನಿಕತ ಮನು ್ಯನಿಗ ಕೂಟ್ಟ ವ್ಯಯುಕ್ತಿಕ ವಾೀ ಟದ ಮನೂೀಭ ವಗಳಿಂದ ಗಿ ನಲಗೀತಲ ೆಟ್ಟಿಯ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಬದುಕು ತನ ಪರಂಪರಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕ ಗೂ ಬಿಗುವಿನ ಬಂಧವನು ಕ ದುಕೂ ್ಳತ್ತಿದ ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿ ದದ ಸಂಗತಿ

ಮ್ಯಾಸ ನ ಯಕರ ಯುಗ ದಿ ᳴ಬ್ಬ

ಯುಗ ದಿ ರ ಾಷ್ಟ್ರದ ದ್ಯಂತ ಜರಗುವ ಒಂದು ᳴ಬ್ಬ . ಆದರೂ ಎ ್ಲ ಕಡೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜರಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಪಮುಖ ಕ ರಣ ಭೌಗೋಳಿಕ ಮತ್ತು ಧ ಮಿ ಕ ಅನನ್ಯತೆಯ ಸುಪ್ತ ಪಜೆ. ಯುಗ ದಿ ಎಂದರೆ ᳴ೊಸ ಯುಗದ ಆದಿಯನ್ನು ಸಂಭಮದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಲು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆ. ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನ ವು ᳴ೀಗೆ ವತಿ ಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದೇ ನಡ ವಳಿಗಳು ಮುಂದಿನ ವ ᳴ ದುದ್ದಕ್ಕೂ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ಎಂದು ನಂಬ ಗಿದೆ. ᳴ೊಸ ವ ᳴ ದಲ್ಲಿ ಚಂದನ ದಶ ನ ಪಡೆದು ಕೃತ ಥ ರ ಗುವುದು, ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ ಸೇವಿಸಿ ಮುಂದಿನ ದಿನಮ ನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಹಿ ಕಹಿ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಮ ನವ ಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮನೋಭ ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವ ಗುವುದು ಈ ᳴ಬ್ಬದ ವಿಶೇ ᳴. ಇವು ಪಪಂಚದ ಎ ್ಲಿಡೆ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಸ ಮ ನ್ಯ ನಂಬಿಕೆಗಳು. ಈ ಸ ಮ ನ್ಯ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ರ ಾಷ್ಟ್ರದ್ಯಂತ ᳴ಲವು ಜ ತಿ ಜನ ಂಗ ಮತ ಸಮುದ ಯಗಳು ತಮವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನ ್ಟ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಣೆಗೊಳಪಡಿಸುವ ಪರಿ ತುಂಬ ಕೂತೂ ᳴ಲಕರವ ದುದು.

ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲಿಯ ದ್ಯಂತ ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರ ᳴ಟ್ಟಿಗಳಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವುಗಳ ಕೇಂದ ಬಿಂದುಗಳ ಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ᳴ಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲಿ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ನಲಗೇತನ ᳴ಟ್ಟಿಯೂ ಒಂದು. ಈ ᳴ಟ್ಟಿಯ ಯುಗ ದಿ ᳴ಬ್ಬದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯ ದೃ ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಪಸ್ತುತ ᳴ೇಖನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವ ಗಿದೆ.

ನಲಗೇತನ ᳴ಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಸನ ಯಕ, ᳴ೊ ᳴ಮ ದಿಗ ಮತ್ತು ಪಿಂಜ ರ ಜನ ಂಗಗಳ ತಿಜ ತಿ ಸಂಗಮ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಸಮುದ ಯಗಳು ಒಂದೊಕ್ಕೊಂದು ಸಂಪೂಣ ವ ಗಿ ಅನ್ಯೂನ್ಯವ ಗಿ ತಮ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಸ ಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪಿಂಜ ರ ಸಮುದ ಯದ ಕೆಲವು ᳴ಬ್ಬಗಳನ್ನು ಉಳಿದೆರಡು ಸಮುದ ಯಗಳು ಆಚರಿಸುವ ವಿಶಿ ್ಟತೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕ ಣಬ ᳴ದು. ᳴ಗೆಯೇ ಪಿಂಜ ರರು ಕೂಡ ಉಳಿದ ಎರಡು ಸಮುದ ಯಗಳ ᳴ಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಭ ಗವಹಿಸುವ ಕಮವೂ ಇದೆ ಮ ದಿಗರು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರ ᳴ಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಬ ᳴ಳ ್ಟ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬ ᳴ದು.

ಯುಗ ದಿ ಗೂಡು ಮತ್ತು ಚರಗ

ಈ ಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯುಗ ದಿ ಒಟ್ಟು ನ ಲ್ಕು ದಿಗಳ ಕ ಲ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ನ ಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ದಿನವ ದ ಅಮವ ಸೆಯ ದಿನ ರ ತಿ ದೇವರೆತ್ತುಗಳ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಮ ತಮ ಕುರಿಗಳ ದೊಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಚರಗ ಚೆಲ್ಲುವ ಕ ಯ ಕಮ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ದೇವರ ಎತ್ತುಗಳ ಗೂಡು ಕ ಡಿಗೆ ೊಂದಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿನ ಭಕ್ತ ದಿಗಳ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಯ ವುದ ದರೂ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನ ೊಲಕ್ಕೆ ಗೂಡನ್ನು ಸಳ ಂತರಿಸುತ್ತ ರೆ. ತ ತ್ಕ ಲಿಕವ ಗಿ ಆ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಗೂಡು ನಿಮಿ ಸಿ ಕೆಲವು ವಿಶಿ ್ಟ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸ ಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ದೇವರ ಎತ್ತುಗಳ ಗೂಡಿಗೆ ಚರಗ ಚೆಲ್ಲುವುದು. ಚರಗ ಚಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿದಿ ್ಟ ಕುಲದವರು ಬೇಟೆಯನ್ನು(ಕುರಿ ಮ ತ) ನೀಡಿತ್ತ ರೆ. ಅದನ್ನು ಬಲಿಮ ಡಿ ಅದರ ಕರಸು ಮತ್ತು ಪದಿಯಲ್ಲಿನ ಣ್ಣ ಕ ಯಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ದೇವರ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಚರಗ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗೂಡು ಕಿಸಿದ ೊಲದ ಯಜಮ ನ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಕುರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ನೆ. ಗೆಯೇ ಕೆಲವು ಭಕ್ತರು ಗೂಡಲ್ಲಿ ಜವಳ ತೆಗೆಸುವುದ ಗಿಯೋ ಅಥವ ಕುರಿಗ ರರು ತಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದ ಗಲಿ ಎಂದೋ ತಮ ಶಕ್ತಿಯನುಸ ರ ಕುರಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ರೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಬಲಿ ನೀಡಿ ಚರಗಕ್ಕೆ ಬಲಿ ನೀಡಿದ ಕುರಿಯ ಮ ಂಸದ ಅಡಿಗೆ ಮ ಡಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಊಟಮ ಡುತ್ತ ರೆ. ಊಟಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ೂವು, ುಣಸೆ ರಸ ಗೂ ಬೆಲ್ಲದಿಂದ ತಯ ರಿಸಿದ ಬೇವನ್ನು ಭಕ್ತರೆಲ್ಲರೂ ಎಕ್ಕೆ ಎ ೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಸ್ತ್ರಿ ಎ ೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ ರೆ.

ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ

ಗೂಡಿಂದ ವ ಪ ಸ್ಸ ದ ಭಕ್ತರು ತಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಕಿ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ರೆ. ಇತ್ತ ದೇವ ಸ ನದ ಬಳಿ ಪೂಜ ರಿ ದೇವರೆತ್ತುಗಳ ಗೂಡಲ್ಲಿ ತಯ ರಿಸಿದ ಮ ದರಿಯ ್ಲೇ ಬೇವನ್ನು ತಯ ರಿಸುತ್ತ ನೆ. ಇದನ್ನು ಎ ್ಲ ಮನೆಗಳವರು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಪೂಜೆಗೆ ಇಟ್ಟು ಬೇವು ಕುಡಿಯುತ್ತ ರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ೂವು, ಕಡ್ಲೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಬೆರಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮ ದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಮ ಡಿದ ಬೇವುಬೆಲ್ಲವನ್ನು ತಿಂದು ನಂತರ ಊಟಮ ಡುತ್ತ ರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸ ಬೇಕ ದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ನಮ ನ ಗರೀಕ ಸಮ ಜದ ಬೇವುಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬದ ಗಿ ಬೇವು, ುಣಸೆ ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನುವ ಕಮ. ಇದು ಈ ಸಮುದ ಯದ ಆದಿಮ ಸಿ ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರ ದರ್ಶನ

ಹೊಸ ವರ್ಷದ ಚಂದ್ರನ ದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಕೃತಾರ್ಥಭಾವ ತಾಳುವುದು ಈ ಹಬ್ಬದ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ. ಈ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಧನ್ಯತೆ ಅನುಭವ ತಾಳುವುದು ತುಂಬ ಕೂತೂಹಲ ಮತ್ತು ಸಂತಸ ತರುವ ವಿಷಯ. ಚಂದ್ರನನು ನೋಡಿದ ಅನಂತರ ಊರಿನ ಹಿರಿಯರಿಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು ತುಂಬ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯವನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವದ ಈ ಬುಡಕಟ್ಟು ಯುಗಾದಿಯ ಚಂದ್ರನ ದರ್ಶನದಲ್ಲೂ ಭವಿಷ್ಯವನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ತಂಬ ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿ. ಅರ್ದ ಚಂದ್ರನ ಗಿರುವ ಆ ದಿನದ ಚಂದ್ರನ ತುದಿಗಳು ಯಾವ ಕಡೆ ಬಿದಿದ, ಯಾವ ಕಡೆ ಎದಿದ ಎನುವುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ವರ್ಷದ ಧನ ಧಾನ್ಯಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನು ನಿರ್ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರನ ತಂಕ ತುದಿ ಮೇಲೆ ದು ಬಡಗ ತುದಿ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ ಆ ವರ್ಷ ಹಣ ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯ ಕಡಿಮ ಎನುವುದು ಇವರ ಅಬಿಪ್ರಾಯ. ಇವರ ಇಂಥ ಲೋಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೀ ಮೂಢನಂಬಿಕ ತುಂಬಿದಯೇ? ಅಥವ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕತ ಇದಯೇ? ಎಂಬುದರ ಬಗ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಿದ. ಬಹುಶಃ ಚಂದ್ರನ ಅಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದಿನ ಮಳೆ ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣದ ಸೂಚಕವಿರಬಹುದು.

ಸಾಗು ಹೊಡಯುವುದು

ರೈತರು ಯುಗಾದಿಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕ ತಮ ಎಲ್ಲಾ ಬಗಳನು ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ಬಿಡುವಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿರುತಾನ. ಗಾಯೇ ಮಾರಿ ಯನ ಆಗಮನದ ನಿರೀಕಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನ. ಉಗಾದಿಯ ಬೇವು ಬಲ್ಲ ತಿನುವ ದಿನ ಒಪ್ಪಯ ದಿನವಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ದಿನ ಹೊಲಕ್ಕ ಹೋನಾರು ಹೊಡುತ್ತಾನ. ಇದನೇ ಸಾಗು ಹೊಡುವುದು ಎನುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನ ರೈತ ನೇಗಿಲು ಊಡಿ ಅದರ ಮುಂದ ಮೂರು ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗಳನಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಿ ನಾಮಾಕಾವಸ್ಥಗ ಮೂರೋ ಇಲ್ಲವೇ ಐದು ಸಾಲು ಹೊಡದು ಮುಗಿಸುತ್ತಾನ.

ಬೇಟ ಹೊರಡುವುದು

ಮ್ಯಾಸನಾಯಕರ ತಮ ಆದಿಮ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ ಬೇಟಯನು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಕಲವು ಹಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಯುಗಾದಿಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲೂ ಆಚರಣಯಲ್ಲಿದ. ಯುಗಾದಿಯ ಬೇವು ಬಲ್ಲವನು ತಿನುವ ದಿನ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಕುಟುಂಬಕ್ಕ ಒಬ್ಬರಂತ ಸೇರಿ ಬೇಟ ಹೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಬೇಟಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೊಲಗಳನು ಮಾತ್ರ ಬೇಟಯಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇಟ ಹೊರಟು ಮ್ಯಾಸರು ತಮ ಕಂಪಳದ ದೈವ ಕಂಪಳರಂಗನನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇಟಗ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ದಿನ ಬೇಟಗ ಹೋದ ಜನ ಬೇಟ ಮುಗಿಸಿ ಸಂಜ

ೀಟ್ಟಿಗ ವ ಪ ಸ್ಸುಗುತ್ತ್ರ. ಅವರು ಬರುವ ಗ ೀಟ್ಟಿಯ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನ ಣ್ಣು ಮಕ್ಕ ು ಬೀಟಗ ರರಿಗ ಆರತಿ ಎತ್ತಿ ಸ್ವ್ವಗತಿಸುತ್ತ್ರ. ಆರತಿ ಎತ್ತಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗಲ್ಲ ದುಡು ಕೂಡುವ ಪದ್ಧತಿಯೂ ಇದ. ಬೀಟಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಮೂಲಗ ಸಂಖ್ಯಯ ಆಧ ರದಲ್ಲಿ ಪೂಜ ರಿ, ಕಿ ರಿ, ಯಜಮ ನ ಇವರಿಗ ೀಂಚಿಕಯ ಗುತ್ತದ. ಹೀಗ ೀಂಚಿಕಯ ದ ಮೂಲಗ ೀನು ಸ ರು ಮ ಡಿ ತಮ ಅಣ್ಣ ತಮಂದಿರಿಗ ೀಂಚುವುದು ಒಮದು ಸಂಪ್ರದ ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತ್ತಪಿಸ ಬೀಕ ದ ಮತ್ತೂಂದು ಅಂಶೀವಂದರ ಯುಗ ದಿಯ ಅಮವ ಸದಿನ ಜ ೀನು ಬೀಟಯನು ೀಟ್ಟುು ಜನ ತಮ ಇಚ ಯನುಸ ರ ಮ ಡುತ್ತ್ರ. ಈ ದಿನ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜ ೀನು ತುಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಷ್ಟವಂದು ಭ ವಿಸಿ ಅನೀಕ ಔ ೀದಿಗಳಿಗ ಬ ೀಕಮ ಡುತ್ತ್ರ.

ಕ್ರೀಡಗ ು

ಕ್ರೀಡಗ ು ಮ ನವನ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭ ಜ್ಯ ಅಂಗಗ ು. ಇವು ಮನರಂಜನಯ ಪ್ರಧ ನ ಉದೀಶೀದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶೀನಗೂ ಳ್ಳತ್ತವ ಆದರೂ ಅವುಗ ಹಿಂದಿನ ಆಶೀಯಗ ು ಮನು ್ಯ ಸಂಬಂಧಗ ೀನು ಬಸಯುವ ಉದೀಶೀವನು ೂಡಿರುತ್ತವ. ಕ್ರೀಡಗ ೀನು ಕೀವಲ ಮಕ್ಕ ಆಟಗ ಂದು ತಿಳಿದಿರುವ ನಮಗ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ಯುಗ ದಿ ೀಬ್ಬದಲ್ಲಿ ವಯೀ ಭೀದವಿಲ್ಲದ ಆಡುವುದನು ನೂೀಡಿದರ ಅಶ್ಚ್ಯರ್ಯವ ಗುತ್ತದ. ವಿಶೀ ೀವ ಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡಯುವ ಕ್ರೀಡ ಸ್ಪರ್ಧಗ ಂದರ : ಭ ರ ಎತ್ತುವುದು (ಗುಗರು ಗುಂಡು ಎತ್ತುವುದು), ಕುದುರ ಚಂಡ ಟ, ಕ ಯಿ ಗುದುವುದು . ಇತ್ತೀಚಗ ೂಸ ತ ಮ ರಿನ ಯುವಕರು ಆಧುನಿಕ ಕ್ರೀಡ ಕ್ರಿಕಟ್ ಆಟವನು ಇದರೂ ೀಗ ಸೀರಿಸಿದ ರ. ಈ ಕ್ರೀಡಗಳಿಗ ತಂಡಗ ೀನು ರಚಿಸುವ ಗ ಬಳಿಗ ೀ(ಎನುಮಲರು, ಮಂದಲರು) ಆಧ ರದ ಮೀ ಎರಡು ಗುಂಪುಗ ಗಿ ಮ ಡಿಕೂ ಳ್ಳತ್ತ್ರ. ಈ ತಂಡಗ ೀಲ್ಲಿ ಸೂೀತ ತಂಡವನು ಗದ ತಂಡ ಹಿಯ್ಯಳಿಸಿ ಸ್ಯಮ ಡುವುದನು ಕ ಣಬ ುದು.

ಮೂಂಡರ ವೀ

ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಯುಗ ದಿ ೀಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮಂದಲರ ಪುರು ೀರು ಮೂಂಡರ ವೀ ಧರಿಸಿ ಮನ ಮನಗ ತರಳಿ ಬಿಕ ಮ ಡುವುದುಂಟು. ಬರೀ ಮ್ಯಯಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಕೂೀರಯನು ಎಗಲ ಮೀ ಕಿಕೂಂಡು ಕೃಯಲ್ಲಿ ಒನಕ ಹಿಡಿದು ತಮ ಮ ಡುತ್ತ್ತ ಮನಗ ೀಲ್ಲಿ ೂೀಳಿಗ ಮೂದ ದ ಪದ ರ್ಥಗ ೀನು ಗೂ ೀಣವನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತ್ರ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರ ೀವ ದ ೀಣವನು ತಮ ಸ್ವ್ವರ್ಥಕ್ಕ್ಗಿ ಬ ೀಸದ ಯ ವುದ ದರೂ ದೀವರ ಕ ರ್ಯಕ್ಕ ಬ ೀಸುತ್ತ್ರ. ಈ ವೀ ಕುವುದರಲ್ಲಿ ಣ್ಣು ಮಕ್ಕ ು ಕೂಡ ವಿವಿಧ ವೀ ೀಗ ೀನು ಧರಿಸಿ ೀಣ ಸಂಗ್ರ ಮ ಡುತ್ತ್ರ. ಇವರು ಮನ ಮನಗ ತರಳಿ ೀಣ ಕೀಳಿದ ಗ ಬೀಡಿದ ಷ್ಟು ಕ ಸು ನೀಡದಿದರ ಅವರ ಮನಗ ೀಲ್ಲಿ

ಯ ವುದ ದರು ವಸ್ತುಗ ಿನು ಕದು ಅವರಿಂದ ಿಣ ವಸೂಲಿ ಮ ಡುವ ತಂತ್ರವನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ರ. ಈ ಣ್ಣು ಮಕ್ಕ ು ಹೀಗ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಿಣದಿಂದ ಇತ್ತಿಚಗ ದೀವರಿಗ ಎರಡು ಛತ್ರಿಗ ಿನು ಮ ಡಿಸಿದ ರ.

ನೀರು ಚ ್ಲಟ

ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ಯುಗ ದಿ ಿಬ್ಬದ ಕೂನಯ ದಿನ ನಂಟರು ಬಂಟರು ಪರಸ್ಪರ ನೀರು ಚ ್ಲಟ ಆಡುತ್ತ ರ. ಶಿ ್ಟರ ಓಕಳಿ ಆಟಕ್ಕಿಂತ ಮೂದ ೀ ಆಚರಣಯಲ್ಲಿದ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಈ ಸಮುದ ಯದ ೂೀಕ ದೃ ್ಟಿಯನು ಕ ಣಸುತ್ತದ.

ಇಂಥ ಿಲವು ಆಚರಣಗ ಿನು ತಮ ಯುಗ ದಿ ಿಬ್ಬದಲ್ಲಿ ನಡಸುವ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ನ ಗರೀಕ ಸಮ ಜದ ಯುಗ ದಿಗಿಂತ ಬಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಿಬ್ಬವನು ಆಚರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮದೀ ಆದ ಅನನ್ಯತಯನು ಮರಿದಿದ ರ.

ಮ ್ಯಸ ನ ಯಕರ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯ: ಚ ರಿತಿಕ ವಿವೇಚನೆ

ಪಪಂಚದ ಪತಿ ಸಮುದ ಯದೊಳಗೂ ಅದರದೇ ಆದ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯೊಂದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸ ಹಿತ್ಯ ಆಯ ಸಮುದ ಯದ ಜೀವನ ಡಿಯ ಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದ ಯಗಳು ತಮ ಬದುಕಿನ ಭಕ್ತಿ-ಭ ವ-ನೀತಿ-ಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಬಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಧ್ಯ ಕನ ಟಕದ ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೆ ೆನಿಂತಿರುವ ಆದಿಮ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಮ ್ಯಸಬೇಡರು, ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರು ಪಥ ನವ ದವು. ಇವೆರಡೂ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಶೀಮಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಸಮನ ಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತ ೆ ಶಕ್ತಿಶ ಲಿ ಸಮುದ ಯಗಳ ಗಿವೆ. ಇವೆರಡೂ ಸಮುದ ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿದ ವಿದ್ವ ಂಸರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು "ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯದ ದೃ ್ಟಯಲ್ಲಿ ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ್ಟ ಸ ್ತ್ಯ ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂಬುದ ಗಿ ಅಬಿಪ ಯಪಡುತ್ತ ರೆ. ಈ ಮ ತು ಒಂದು ೆಂತದವರೆಗೆ ಸರಿಯೆನಿಸ ಬ ೆದು. ಆದರೆ ಪೂಣ ಸತ್ಯವಂತೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸ ಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಮ ಜ ನಪದದ ವಿದ್ವತ್‌ವಲಯ ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನಪಿಯ ರೂಪ ಗೂ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಮ ತಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ ಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂದು ತೀಮ ನಿಸುವುದು ಎ ್ಟ ಸರಿ? ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಸಮುದ ಯದೊಳಗೆ ಉಸಿರ ಡುತ್ತಿರುವ ಸ ಹಿತ್ಯ ರ ಶಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನ ವಲಯ ವಿಫಲವ ಗಿದೆ ಎಂದು ಬೇಕ ದರೆ ೇಳಬ ೆದು. ಈ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸ ಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ೆಚ್ಚಿನ ಪಮ ಣ ಗದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿದೆ ಗೂ ಅದು ಯ ವ ಗ ಬೇಕು ಆಗ ಅಬಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭ ೆಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳಿಗಿಂತ ತೆಲುಗು ಭ ೆಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳೇ ೆಚ್ಚು. ಗ ಗಿ ಮ ್ಯಸಬೇಡ ಸಮುದ ಯದ ಸ ಹಿತ್ಯವನ್ನು ನಿದಿ ್ಟ ಪಕ ರ ಎಂಬ ಮ ನದಂಡವನ್ನು, ಕನ್ನಡ ಭ ೆಯ ಗಡಿಯನ್ನು ದ ಟಿ ೆಡುಕ ಡಬೇಕ ಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಪಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈಮರವ ಗುವ ಪಯತ್ನ ಈ ೇಖನದ್ದ ಗಿದೆ.

ಮ ್ಯಸಬೇಡ ಸಮುದ ಯವು ಚಿತದುಗ ಮ ತವಲ್ಲದೆ ಬಳ್ಳ ರಿಯ ಕೂಡ್ಲಿಗಿ, ೊಸಪೇಟೆ; ದ ವಣಗೆರೆಯ ಜಗಳೂರು, ತುಮಕೂರಿನ ಪ ವಗಡ ಇವೇ ಮೊದ ದ ತ ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೆ ೆನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬ ೆದು. ಬೇಟೆ ಇವರ ಮೂಲವೃತ್ತಿ ಯ ಗಿದ್ದರೂ ಕ ಲದ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬದ ವಣೆಯಿಂದ ಗಿ ಪಶುಪ ಲನೆ ಗೂ ಕೃ ಯ ಕಡೆಗೆ ಪಲ್ಲಟಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು

ಕ ಣಬ ುದು. ಇಂದು ಬೇಟೆ ಏನಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಪವೃತ್ತಿಯ ಗಿ, ಆಚರಣೆಯ ಮೂಲವ ಗಿ ಉಳಿದುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬ ುದು. ಆಂಧದ ಶೀಶೈಲ ಮೂಲದವರ ದ ಇವರು ತಮ ಪಶುಗಳಿಗೆ ುಲ್ಲು-ನೀರು ೆರಸಿ ಕನ ಟಕದ ಂಪೆಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಕ ಲಿಟ್ಟು ಆನೆಗೊಂದಿಯ ಬಳಿ ಬೀಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ರೆ. ಆಗ ಆ ಪದೇಶವನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮ ಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರ ಪೀತಿಗೂ ಪ ತರ ಗಿದ್ದ ರೆ. ನಂತರ ವಿಜಯನಗರ ಸ ಮ ಜ್ಯ ಪತನಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಚಿತದುಗ ಗೂ ತುಮಕೂರು ಜಿ ್ಲೆಗಳ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಬರುತ್ತ ರೆ. ಮೂಲತಃ ತೆಲುಗು ಭ ಕರ ದ ಇವರು ಕನ ಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ತಮ ಬ ್ಯ ವ್ಯವ ರಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಂತೆ ಕ ಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮುದ ಯದ ಆಂತರಿಕ ವ್ಯವ ರಗಳಿಗೆ ತೆಲುಗು ಮ ತ ಇಂದಿಗೂ ಅತೀ ಭದವ ಗಿದೆ. ಈ ಕ ರಣಕ್ಕ ಗಿಯೇ ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಭ ೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಇದ್ದರೂ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅವರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥೈ ಸಿಕೊಳ್ಳಲು ೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ ೆಕ ರಿಯ ಗುತ್ತದೆ. ದುರ ದೃ ್ಟವೆಂದರೆ ಈವರೆಗೂ ಈ ಸಮುದ ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿರುವ ಬ ುತೇಕರು ಕನ್ನಡ ಭ ೆಯ ಸ ಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮ ತ ಗಮನಿಸಿ ತೆಲುಗು ಸ ಹಿತ್ಯದ ಕಡೆ ನಿಲ ಕ್ಷೆ ಮ ಡಿದ್ದ ರೆ. ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಮುದ ಯದ ಒಳಗೂ ಕ ಲದ ಕ ರಣದಿಂದ ತೆಲುಗು ನಿರೂಪಣೆಗಳು ತ ೆಮ ರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯ ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಗ ವಣೆಯ ಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಎ ್ಲ ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಗಿ ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ತೆಲುಗು ಸ ಹಿತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಗೂ ವಿಶಿ ್ಟ ರಚನೆಗಳ ಕಡೆ ವಿಶೇ ೆ ಗಮನ ನೀಡಿ ಗಂಬೀರವ ದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕ ದುದು ಅತೀ ಜರೂರು ಎನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯದ ಸಂಗ ೆ ಆಗಬೇಕ ದ ್ಟು ಪಮ ಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನ ಪಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ೇಳಲು ಆಗದು. ಇಂಥ ಕೆಲವ ರು ಪಯತ್ನಗಳು ಸಮುದ ಯದ ಆರಂಬಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗೂ ನಡೆದಿವೆ. ಇಂಥ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮ ಹಿತಿಯನ್ನು ಗೂ ಸಂಗ ೆವ ಗದೆ ಉಳಿದಿರುವ ಕ್ಷೇತಗಳ ಮ ಹಿತಿಯನ್ನು ಗಮನವಹಿಸಿ ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಶೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ವಿವಿಧ ವಿಭ ಗಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸ ಬ ುದ ಗಿದೆ.

೧. ಸೋಬ ನೆ ಪದಗಳು

೨. ದೇವರ ಪದಗಳು

೩. ದೇವರ ಕಥೆಗಳು

೪. ಕುಲ ಚರಿತೆಗಳು

೫. ಕಟ್ಟೆಮನೆ ಪತ ಸ ಹಿತ್ಯ

೬. ಕೋ ಟ ಮತ್ತು ಭಜನೆ ಪದಗಳು

೭. ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಥನ ಕ ವ್ಯಗಳು

೮. ಗ ದೆ -ಒಗಟುಗಳು ಇತ್ಯ ದಿ.

೧. ಸೋಬ ನೆ ಪದಗಳು : ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಬ್ಬಗಳ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ದೇವರ ಸನ್ನಿದಿಯಲ್ಲಿ ಸೋಬ ನೆ ಪದಗಳನ್ನು ಡುತ್ತ ರೆ. ತಮ ಇ ್ಟ ದೈವದ ುಟ್ಟು-ಬೆಳವಣಗೆ-ಸ ಧನೆ ಮುಂತ ದ ಸಂಗತಿಗಳ ವಣ ನೆಯನ್ನು ಮ ಡುವ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ತ ಸುಗಟ್ಟ ಡುತ್ತ ರೆ. ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಪತೀ ಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ತಮ ದೈವಗಳನ್ನು ತ ವು ಕಂಡಂತೆ ವಿಶಿ ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಣ ಸುವ ಪಯತ್ನ ಈ ಸೋಬ ನೆ ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕ ಣಬ ುದು.

ಕುತೂ ಲದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೈವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಈ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ ಮ ನ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಒಂದೇ ದೇವರಿಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟ್ಟಿಯ ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಿನ್ನತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸೋಬ ನೆ ಪದಗಳನ್ನು ಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ಮ ತವಲ್ಲದೆ ಬಿಡುವಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮ ಡುವ ಗಲೂ ಡುವುದುಂಟು.

ಈ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಡುವ ಸೋಬ ನೆ ಪದಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಮ ದರಿ ಮದುವೆ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳನ್ನು ಸಿರು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಕೂರಿಸುವ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಡುವುದುಂಟು. ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಕುಳಿತ ಮದುಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂದಿಗಳು ' ೂಸಗೆ' ಕುವ ಗ ಡುವ ಈ ಡುಗಳು ೂಸಗೆ ೂಯ್ಯುವ ಕುಟುಂಬ, ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೀತಿ ಸುವ ಕೆಲಸ ಮ ಡುತ್ತವೆ. ಇ ್ಟ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವ ದ ಸೋಬ ನೆ ಪದ ಗೂ ಮ ್ಯಸಬೇಡರನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿದ ಕೃ ್ಣಮೂತಿ ನೂರು, ಕರಿಶೆಟ್ಟಿ ರುದಪ್ಪ, ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ವಿರೂಪ ಕ್ಷಿ ಪೂಜ ರ ಳ್ಳಿ ಮೊದ ದವರು ಪ ಸಂಗಿಕವ ಗಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದ ರೆ. ಆದರೆ ಪತ್ಯೇಕವ ಗಿ ಸಂಗಹಿಸಿ ಪಕಟಿಸುವ ಯ ವ ಪಯತ್ನವೂ ಕನ್ನಡ ಜ ನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ವ ಸ್ತವವ ಗಿ ನೋಡುವುದ ದರೆ ಮ ್ಯಸರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪೂರಕ ಸ ಮ ಗಿ ಇದ ಗಿದ್ದು ಈ ಎ ್ಲ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗಹಿಸಿ, ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕ ದುದು ಇಂದಿನ ಅತೀ ತುತ ಗಿದೆ.

೨. ದೇವರ ಪದಗಳು : ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪದಗಳ ಪ ತ ಅತ್ಯಂತ ಮ ತ್ವದ್ದ ಗಿದೆ. ತಮ ಮ ್ಯಸಗಂಪಳದ ಸುಮ ರು ೩೨ ವಿವಿಧ ದೈವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕಟ್ಟಿ ಡುತ್ತಿರುವ ೩೨ಕ್ಕೂ ಚ್ಚಿನ ಡುಗಳು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಪದಗಳು ೪ ಅಥವ ೬ ಸ ಲುಗಳಿದ್ದು,

ಅ ್ಟರ ್ಲೀ ಒಂದು ದೈವದ ಇಡೀ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ ರ ಂಶ ರೂಪದಲ್ಲಿ ೀಳುತ್ತಿವೆ. ಉದ :- ಮ ್ಯಸರ ಮ ್ತ್ವದ ದೈವ ಕಂಪಳದೇವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ನೋಡಬ ುದು.

ಅದಿ ಮ s ಇದಿs ಮ s ನಡುಮಿದಯ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ಮಲs
ಸ್ವಾಮಿ ಮಲs ಕೆಂದಿವ ಡೂರ । ಮೇ ೌರ ಜ ಣ।
ಸನ್ನ ನ ಮಲು ಚಿನ್ನವ ಡುರ ॥
ಅಡಿಕೊಟ್ಟು ವಡಿಸಿಂಬ ನೆತ್ತಿಮೀದ ಪೆಟ್ಟಿಕೋನಿ
ದಂಡು ಕಿ ತ ನೇ ವಚ್ಚೇರ । ಮೇ ೌರ ಜ ಣ।
ಬುದ್ಧಿವಂತಡು ಭೂಮಿರ ಜುರ ॥

ಈ ಪದದಲ್ಲಿ ಮ ್ಯಸರ ಕ ಡಿನ ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಕಂಪಳರಂಗ ಸಣ್ಣ ನ ಮಧರಿಸಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ರೂ ದಲ್ಲಿ ಗುಂಪಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮ ಹಿತಿ ಇದೆ. ಸಮುದ ಯವೊಂದರ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮ ಹಿತಿಗಳು ಮ ್ತ್ವದ ಪ ತವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ೩೨ ಡುಗಳನ್ನು ನ ನು ಸಂಗಹಿಸಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು 'ಬಡಗಿಕಟ್ಟಿದ ಬೆಡಗಿನ ಮ ಳಿಗೆ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಪಕಟಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಪದವಿಗ ಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮ ಡಿದ ಬಿ. ಪ ಪಣ್ಣ ಅವರು ಇಂಥ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ತಮ ಪಬಂಧದಲ್ಲಿ ದ ಖಲಿಸಿದ ್ದರೆ. ಇದರ ೊರತ ಗಿ ಇನ್ನೂ ಗಂಬೀರ ವ ದ ಸಂಗ ್ ಸಂಪ ದನೆ ಅಧ್ಯಯನ ಕ ರ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ.

೩. ದೇವರ ಕಥೆಗಳು : ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಪಸ ರದಲ್ಲಿರುವ ಸ ಹಿತ್ಯರ ಶಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕಥೆಗಳದೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭ ಗ. ತಮ ಕುಲ ದೈವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮ ಪೂರ್ವಿಕರಿಂದ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ೀಳುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಗದ್ಯ ಪಕ ರಗಳು ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ತೆಲುಗು ಭ ೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಕಥೆಗಳು ಸಮುದ ಯದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕರ ದ ಗ ದರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಪ ಪನ ಯಕ, ಯರಗ ಟ ನ ಯಕ ಮೊದ ದವರ ಬಗ್ಗೆ ಮ ಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಸ ಹಿತ್ಯವನ್ನು ಈವರೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಕ ರರು ತಮ ಕ್ಷೇತಕ ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಣ್ಣ ಪಮ ಣದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಸಮಗವ ದ ಸಂಗ ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕ ಗಿದೆ.

೪. ಕುಲ ಚರಿತೆಗಳು : ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಸಮುದ ಯದ ಚರಿತೆ ಬರೆ ದ ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಚರಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ದ ಖ ಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮುದ ಯದ ಅನುಭವಿ ಹಿರಿಯರ ಬ ಯಲ್ಲಿ ಸ ಕ ್ಟ ಮ ಹಿತಿ ರಿದ ಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಕ ಣಬ ುದು. ತೆಲುಗು ಗೂ ಕನ್ನಡ ಈ ಎರಡೂ ಭ ೆಗಳಲ್ಲಿ ೀಳಲ್ಪಡುವ ಈ ಕಥನಗಳ ಪಮ ಣ ದೊಡ್ಡದು. ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಮೂಲಪುರು ್ ಚೆಟ್ಲುಗುಟ್ಲು ಮಲ್ಲಿನ ಯಕನಿಂದ ಶುರುವ ಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರಿಸುಮ ರು ೮ ರಿಂದ ೧೦ ತ ೆಮ ರುಗಳ ದೀಘ ಇತಿ ಸವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕುಲ ಚರಿತೆಗಳು ಈ ಸಮುದ ಯದ ಪತೀ ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ತಮದೇ ಆದ

ವಿಶಿ ್ಟತೆ ಯೊಂದಿಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವುದು ಕುತೂ ಿಲದ ಸಂಗತಿಯ ಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಕ್ಷರ ಬಲ್ಲ ಕೆಲವು ಹಿರಿಯರು ಬರೆ ಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಕುಲ ಚರಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದ ರೆ. ಜಗಳೂರು ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ಐಯ್ಯನ ಿಳ್ಳಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವ ಮಿ ಅವರು ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಕುಲ ಚರಿತೆಯನ್ನು ಮೂರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದ ರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಹಿರಿಯರು ತಮಗೆ ಬರೆಯಲು ಬರದಿದ್ದರೂ ಅಕ್ಷರ ಬಲ್ಲವರ ಸ ಯದಿಂದ ೇಳಿ ಬರೆಸಿದ್ದ ರೆ. ನಮ ಮುಂದಿನ ತ ೆಮ ರಿಗೆ ಈ ಮ ಹಿತಿ ಸಿಗುವಂತ ಗಲಿ ಎಂಬ ಭ ವನೆ ಇಂಥ ಬರೆ ಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಆಶಯವ ಗಿದೆ. ಇಂಥ ಬರೆ ಿಗಳನ್ನು ಸಮುದ ಯದ ಜನ ತಮ ಪರಂಪರೆಯ ಆಸ್ತಿ ಎಂಬಂತೆ ಕ ಪ ಡುತ್ತಿದ್ದ ರೆ. ಆದರೂ ಇನ್ನೂ ಿಲವ ರು ಿಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಕುಲ ಚರಿತೆಗಳನ್ನು ಮೌಖಿಕ ರೂಪದಿಂದ ಬರೆ ಿ ಮ ಧ್ಯಮಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಿದೆ. ಇದು ಸ ಧ್ಯವ ದರೆ ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಕುಲ ಮೂಲ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸ ಕ ್ಟಿ ಸ ಯವ ಗಲಿದೆ.

೫. ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳ ಪತಸ ಹಿತ್ಯ : ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದ ನಿಖರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ವತ್‌ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸ ಕ ್ಟಿ ಚಚೆ ಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸಮುದ ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ ಲಮ ನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೨ ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಧ ರಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಕ ಗದ ಪತಗಳೂ ಇಂದಿಗೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನನ್ನಿವ ಳ, ನ ಯಕನ ಿಟ್ಟಿ, ಗೋನೂರು ಈ ಮೂರು ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳ ದ ಖ ಿಗಳಂತೂ ಸ ಕ ್ಟಿ ಇದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮಗತೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ ಿಸಿ ಪಕಟಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ದ ಖ ಿಗಳಲ್ಲಿ ನ್ ್ಯಯ ತೀಮ ನದ ವ್ಯವ ರ ಪತಗಳು, ನ್ ್ಯಯ ಮ ಡಿ ಿೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶ ಪತಗಳು, ಿಬ್ಬ ಿರಿದಿನಗಳಿಗೆ ಿೊರಡಿಸಿದ ಆ ್ವನ ಪತಿಕೆಗಳು ಮುಖ್ಯವ ಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬರೆ ಿ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯದ ಪರಿದಿಯೊಳಗೇ ಪರಿಗಣಸಬೇಕ ಗುತ್ತದೆ. ಈವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿರುವ ಕೆಲವರು ಈ ದ ಖ ಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಮ ಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗಹಿಸಿ ತಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದುಂಟು. ಅಂಥ ಪಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕೃ ್ಣಮೂತಿ ಿನೂರು, ವಿರೂಪ ಕ್ಷಿ ಪೂಜ ರ ಿಳ್ಳಿ, ೆಚ್.ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವ ಮಿ, ಬಿ. ಪ ಪಣ್ಣ ಅವರನ್ನು ಸರಿಸಬ ಿದು.

೬. ಕೋಲು ಮತ್ತು ಭಜನೆ ಪದಗಳು : ಕೋ ಟ ಮತ್ತು ಭಜನೆ ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಕ ಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಧ ನವ ದವುಗಳ ಗಿವೆ. ಈ ಕ ಿಗಳಿಗೆ ಿೊಂದಿಕೊಂಡಂತಿರುವ ಸ ಹಿತ್ಯವಿದೆ. ಇದು ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭ ಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಸರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಸಂಗಹಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಬೇಕ ದ ತುತು ಇದೆ. ಈ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆ ಿದ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯಲ್ಲಿರುವ

ದ ಸರ ಪದಗಳು ಗೂ ತತ್ವಪದಕ ರರ ಡುಗಳು ಕೋ ಟ ಮತ್ತು ಭಜನೆಯ ತ ಳ-ಲಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವ ಗಿ ರೂಪ ಂತರಗೊಂಡು ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಗೆಯೇ ರ ಮ ಯಣ-ಮ ಭ ರತ ಮೊದ ದ ಪುರ ಣ ಕ ವ್ಯಗಳ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಪದಗಳೂ ಸೇರಿವೆ. ಇತಿ ಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ವಿ ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಇವೆ. ತೆಲಗು ಭ ೆಯ ಪದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ವಿಪುಲವ ಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇ ವ ಗಿ ಪಸ್ತ ಪಿಸಬ ುದು.

ತೆಲುಗು ಭ ೆಯ ಡುಗಳ ಮ ದರಿಗ ಗಿ ಕೋಲು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಒಂದು ಉದ ರಣೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದ ದರೆ :

ದ ತ ಲಚ್ಚಂ ಪಟ್ಟರ ಜೋಗಿ
ಕ ಶಿ ಕ ವುಂಡಲ ಧರಿಸ್ ್ಯರೆ ಜೋಗಿ
ಸಂಕ ಕಿ ಜೋಳಿಗ ಎಯ್ ್ಯರ ಜೋಗಿ
ಚೇತೂಲ ಕಿನ್ನೂರಿ ನುಡಿಸ್ ್ಯರ ಜೋಗಿ
ದೇಶಂ ದೇಶಂ ತಿರುಗ್ ್ಯರ ಜೋಗಿ ॥ಪ॥

ಈ ಮೇಲಿನ ತೆಲುಗು ಡಿನ ಸ ಲುಗಳು ಜೋಗಿಯೊಬ್ಬನ ವಣ ನೆ ಮ ಡುತ್ತಿವೆ. ಬ ುಶಃ ಈ ರೀತಿಯ ಪದಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಮುದ ಯದ ಆದಿ ಮೂಲದ ಉಳಿಕೆಗಳು ಆಗಿರಲು ಸ ಧ್ಯ. ಗ ಗಿ ಇಂಥ ವಿಶಿ ್ಟ ರಚನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಗಂಬೀರವ ಗಿ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬೇಕ ದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಕಟವ ದ 'ಬಡಗಿಕಟ್ಟಿದ ಬೆಡಗಿನ ಮ ಳಿಗೆ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೋ ಟದ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗಹಿಸಿ ಪಕಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ನಮವ ಗ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ನಲಗೇತನ ಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ೧೨೦ಕ್ಕೂ ಿಚ್ಚಿನ ಡುಗಳನ್ನು ಸಂಗಹಿಸ ಗಿದೆ. ಇಂಥ ಇನ್ನೂ ಲವ ರು ಪಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಭಜನೆ ಪದಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಯ ರೂ ಗಂಬೀರವ ಗಿ ಪರಿಗಣಸದೇ ಇರುವುದು ಈ ಕ್ಷೇತ ಅಧ್ಯಯನದ ಬ ುದೊಡ್ಡ ಕೊರತೆಯ ಗಿ ಕ ಣುತ್ತಿದೆ. ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವ ಪಯತ್ನ ಇನ ್ನದರೂ ಆರಂಭವ ಗಬೇಕಿದೆ.

೭. ಕಥನಕ ವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮ ಕ ವ್ಯಗಳು : ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯ, ಜ ನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಮ ತ್ವ ಪಡೆಯುವ ಗೀತ ಪಕ ರಗಳೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಥನ ಕ ವ್ಯಗಳದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದು ಮ ಕ ವ್ಯ ಪಕ ರದ್ದು. ಕಥನಕ ವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ ಯದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರರು, ಪ ದೇಶಿಕ, ಐತಿ ಸಿಕ ವೀರರು ಮೊದ ದವರ ವಸ್ತುವಿ ಯಗಳು ಪಥ ನವ ಗಿದ್ದು ಇಂಥ ನೂರ ರು ಕ ವ್ಯಗಳು ಸಮುದ ಯದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಸಿರ ಡುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥವುಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನಿವ ಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಕೆಲವು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಡ . ಎ.ಎಸ್. ಪಭ ಕರ್ ಅವರು ಸಂಗಹಿಸಿ ಪಕಟಿಸಿದ್ ್ದರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೃ ್ಣಮೂತಿ ನೂರು ಅವರ 'ವೀರಗೀತೆಗಳು', 'ಕತ್ತಲ ದ ರಿ ದೂರ', 'ಸ ವಿರದ ಸಿರಿಬೆಳಗು'

ಮೊದ ದ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವ ರು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸಂಗಹಿಸ ಪಕಟಿಸಿದ್ದ ರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ, ವಿರೂಪ ಕ್ಷಿ ಪೂಜ ರ ಳ್ಳಿ (ಗ ದರಿಪ ಲನ ಯಕ) ಮೊದ ದ ಸಂಶೋಧಕರು ತಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಪೂರಕವ ದ ಕೆಲವ ರು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬಳಸಿದ್ದ ರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಕ ವ್ಯಗಳನ್ನು ಪತ್ಯೇಕವ ಗಿ ಪಕಟಿಸಬೇಕಿದೆ.

'ಮ ಕ ವ್ಯ' ಎನ್ನುವ ಸರಿನಲ್ಲೂ ಈ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ತ್ತ ರು ಕ ವ್ಯಗಳು ಪಚಲಿತದಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೂಪ ಕ್ಷಿ ಪೂಜ ರ ಳ್ಳಿ ಅವರು ಂಪಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯ ಲಯ ದಿಂದ ಗ ದಿಪ ಲನ ಯಕ ಮ ಕ ವ್ಯವನ್ನು ಪಕಟಿಸಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯ ವ ಕ ವ್ಯವೂ ಪಕಟಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಗಮನಿಸಬೇಕ ದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಕಥನಕ ವ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಸರಲ್ಲಿ ಪಕಟವ ಗಿರುವ ಲವ ರು ಕ ವ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಮ ದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಪಕಟಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ತ್ತ ರು ಮ ಕ ವ್ಯಗಳು ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಸರಲ್ಲಿ ದ ಖ ಗುವುದರಲ್ಲಿ ಯ ವುದೇ ಅನುಮ ನವಿಲ್ಲ. ಅ ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬರೆ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಿಗದೆ ಶುದ್ದ ಸ ಂಪದ ಯಿಕವ ಗಿ ಡಲ್ಪಡುವ ಬೊಮಲಿಂಗ, ಚನ್ನಯ್ಯ-ಕ್ಯ ಸಯ್ಯ, ನಲಗೇತು ಎಜಗಯ್ಯ, ಜಗಳೂರು ಪ ಪನ ಯಕ ಇವೆ ಮೊದ ದ ಕ ವ್ಯಗಳು ಮ ಕ ವ್ಯ ಗಳ ಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯ ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ ಸಂಗಹಿಸಿ ಪಕಟಿಸಬೇಕಿದೆ.

೮. ಗ ದೆ-ಒಗಟುಗಳು : ಗ ದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟು ಪಕ ರಗಳು ಎ ಪದೇಶ ಸಮುದ ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವಂತ ಸ ಮ ನ್ಯ ಪಕ ರಗಳೆನಿಸಿದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕತಿ ಗೂ ಪದೇಶ ನಿ ಗುಣಗಳಿಂದ ಗಿ ಅನನ್ಯವ ಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಗ ದೆ - ಒಗಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದೇಶ ಗೂ ಸಮುದ ಯ - ಸಂಸ್ಕ ತಿಗಳೊಳಗೆ ಬಿನ್ನವ ಗಿರಲು ಸ ಧ್ಯ. ಈ ಹಿನ್ನೆ ಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸಬೇಡ ಸಂಸ್ಕತಿಯ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಗ ದೆ-ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕುತೂ ಲದ ಯಕವ ದುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಉದ ರಣೆಯ ಗಿ ಒಂದೆರಡು ಗ ದೆ ಮತ್ತು ಒಗಟುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬ ದು.

ಎರಡು ಗ ದೆಗಳು

೧. ಪೀತಲಿ ತಿನ್ನನ ಎನುಮಿಕಿ ಕೊಮು ಕೋಸ್ತೆ ಇಡುಸ್ತ ಂದೆ
(ಏಲು ತಿನ್ನುವ ಎಮೆಗೆ ಕೋಡು ಕೊಯ್ದರೆ ಬಿಟ್ಟೀತೆ)

೨. ಮೀಸಲು ವಚ್ಚಿನ ನಿಕಿ ನ್ಯ ಲ ಕೂಮುಸ ದು
(ಮೀಸೆ ಬಂದವನಿಗೆ ನೆಲ ಕ ಣಸುವುದಿಲ್ಲ)

ಎರಡು ಒಗಟುಗಳು

೧. ಸೆಟ್ಟು ಸೆಟ್ಟುಕಿ ಜೋಗಿಲು
(ಗಿಡಗಿಡಕ್ಕೂ ಜೋಗಿಗಳು - ಮೇಕೆಗಳು)

೨. ಗುಡ್ಡಮು ಸುತ್ತ ಗುಂಡುರ ಡ್ಲು

(ಗುಡ್ಡದ ಸುತ್ತ ಗುಂಡುಕಲ್ಲು - ಪ ತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮುದ್ದೆಗಳು)

ಮೇಲಿನ ಉದ ರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ ಮ ನ್ಯ ಅಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸಮುದ ಯದ ಅನನ್ಯ ಅನುಭವವೂ ದ ಖ ಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕ ಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟ ರೆ, ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿರುವ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಕ ರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವ ಗಿ ಬಳಕೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಸಮಗವ ದ ಸಂಗ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ವ ್ಯಪಕವ ದ ನೆ ಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಈ ಪಯತ್ನ ಗಂಬೀರವ ಗಿ ನಡೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸ ಹಿತ್ಯ ಪಮ ಣ ಕಡಿಮೆ ಎನ್ನುವ ಮ ತು ಸುಳ್ಳ ಗಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಈ ಸಮುದ ಯದ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಸಮಗ ದಶ ನ ಸ ಧ್ಯವ ಗುತ್ತದೆ. ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಚರಿತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕ ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡುವುದು ಸುಲಭವ ಗುತ್ತದೆ. ಮರೆಯ ದ ವಿವರಗಳು, ಘಟನೆಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ ಸಗಳನ್ನು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಬ ುದ ಗಿದೆ. ಈಗ ಗ ೀ ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಮೌಖಿಕ ಚರಿತೆ ಮೂಲಕ ಗ ದರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಜಗಳೂರು ಪ ಪನ ಯಕ, ಯರಮಂಚಿನ ಯಕ, ಯರಗ ಟನ ಯಕ, ಕೊಡಗು ಬೊಮ ಯ್ಯ, ದಡ್ಡಿಸೂರನ ಯಕ, ದೇವಮ, ನ ಯಕನ ಟ್ಟಿ ಸಿಪ್ಪೇಸ್ವ ಮಿ ಮೊದ ದ ಚ ರಿತಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಗಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತ ಷ್ಟ ಆಕರವನ್ನು ತುಂಬುವಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯ ನೆರವ ಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮ ತಿಲ್ಲ.

ಪರ ಮಶ ನ ಗಂಥಗಳು

೧. ಕೃ ಷ್ಣಮೂತಿ ನೂರು, ೧೯೯೨, ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಸಂಸ್ಕ ತಿ, ಕನ ಟಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅಕ ಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೨. ಕರಿಶೆಟ್ಟಿರುದಪ್ಪ, ೧೯೯೬, ಮ ್ಯಸನ ಯಕ ಜನ ಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನ, ಕನ್ನಡ ಸ ಹಿತ್ಯ ಪರಿ ತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.
೩. ವಿರೂಪ ಕ್ಷಿ ಪೂಜ ರ ಳ್ಳಿ, ೨೦೦೨, ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲೆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ವೀರರು, ಪಸ ರ ಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ, ಂಪಿ.
೪. ವಿರೂಪ ಕ್ಷಿ ಪೂಜ ರ ಳ್ಳಿ, ೧೯೯೯, ಗ ದಿಪ ಲನ ಯಕ, ಪಸ ರ ಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ, ಂಪಿ.
೫. ಎಸ್.ಎಂ. ಮುತ್ತಯ್ಯ, ೨೦೦೦, ಜ ನಪದ ಸಂಕಥನ, ಅಕ್ಷಯ ಪಕ ಶನ, ಚಿತದುಗ .
೬. ಎಸ್.ಎಂ. ಮುತ್ತಯ್ಯ (ಸಂ), ೨೦೧೧, ಬಡಗಿಕಟ್ಟಿದ ಬೆಡಗಿನ ಮ ಳಿಗೆ, ದೇಸಿ ಪಕ ಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು.
೭. ಎ.ಎಸ್. ಪಭ ಕರ, ೧೯೯೯, ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಕಥನಗಳು, ಪಸ ರ ಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ, ಂಪಿ.
೮. ಚ್.ಆರ್. ತಿಪ್ಪೇಸ್ವ ಮಿ, ೨೦೦೦, ಕಟ್ಟೆಮನೆಗಳು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ(ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಅಪಕಟಿತ) ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯನಿಲಯ, ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ.
೯. ಬಿ. ಪ ಪಣ್ಣ, ೨೦೧೧, ನನ್ನಿವ ಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಳ್ಳಿಗಳ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ (ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪಬಂಧ), ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ನ ಯಕ ಜನ ಂಗದ ಮೌಖಿಕ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ು

ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕಯ ವಿ ಯದಲ್ಲಿ ಕನ ಟಕದ ಅನೇಕ ಸಮುದ ಯಗ ು ಮುಂಚೂ ಣಯಲ್ಲಿವ. ಅಂಥ ಎ ಲ ಸಮುದ ಯಗ ು ಚರಿತ್ರಯಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ುವ ವರ್ಗಗ ಹಿತ ಸಕ್ತಿಗಳಿಗ ತಮನು ತ ವು ತೇದುಕೂ ಂಡಂಥವು ಜ ೂ ತಗ ತೇದಿಸಿಕೂಡಂಥವು. ಹೀಗ ಅದೀನವರ್ತಿಗ ಗಿ ಬದುಕಿದ ಸಮುದ ಯಗಳಿಗ ಬ ಸ್ಟ ದಿನಗ ಕ ಲ ಅಕರ ಜ ್ಞನ ದಕ್ಕಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿ ಯವ. ಇಂಥ ಅಕರ ಜ ್ಞನ ವಂಚಿತ ಸಮುದ ಯಗ ಆಶ ಯ-ಅಬಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸ ಧ್ಯವ ದುದು ಮ ತಿನ ಮೂ ಲಕವೇ. ಅಂಥ ಮ ತು ವಿವಿಧ ಆಯ ಮಗ ಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೂಂಡು ಇಂದು ವಿದ್ವ ಂಸರಿ ಪಲಯುದಲ್ಲಿ 'ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯ' ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯ' ಎಂಬ ಸರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದ. ಆದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮೂ ದಲಿಗೇ ಸ್ಪ ಟಪಡಿಸಿಕೂ ಳಬೇಕ ದ ಒಂದು ಮ ತಂದರ : ಮೌಖಿಕತಗೂ ದಮನಕ್ಕೂ ಗ ದ ಸಮುದ ಯಗಳಿಗೂ ತೀರ ನಿಕಟವ ದ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ಸ್ಪ ಷ್ಟ.

ಜನಪದ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅಥವ ಮೌಖಿಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಎಂದ ಗ ಕಥ, ಗ ದ, ಒಗಟು, ಕಥನಗೀತ ಮ ಕ ವ್ಯ ಇವೇ ಮೂ ದ ದ ಪ್ರಕ ರಗ ು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವ. ಈ ಎ ಲ ಪ್ರಕ ರಗ ು ಬ ುತೇಕ ಎ ಲ ಜನ ಂಗಗ ಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವ. ಗೂ ಅವುಗ ಸ್ವರೂ ಪವು ಕೂ ಡ ಬ ತೇಕ ಒಂದೇ ಮ ದರಿಯುಲ್ಲಿರುತ್ತದ. ಈ ಮ ತು 'ಮ ಕ ವ್ಯ' ಎನು ವ ಪ್ರಕ ರಕ್ಕ ಮ ತ್ರ ಅನ್ವಯುವ ಗದು. ಏಕ ಂದರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಬಂಧ ಉಳಿದಲ್ಲ ಪ್ರಕ ರಗಳಿಗಿಂತ ಮ ಕ ವ್ಯ ಪ್ರಕ ರದಲ್ಲಿ ಚ್ಚು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯವು ತ ನು ನ ನಿಂತಿರುವ ಜನ ಂಗದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಚರಿತ್ರಯ ಗಿ, ಕುಲಚರಿತ್ರಯ ಗಿ, ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ವೀರರ ಸ ಸಗ ಥಯ ಗಿ, ಜನ ಂಗದ ಧರ ಗ್ರಂಥವ ಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಒಂದು ಸಮುದ ಯದ ಬದುಕಿಗ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವೂ ಅನಿವ ರ್ಯವೂ ಆಗಿರುವ ಅಂಶ ಗ ು ಅಂಥ ಪುರ ಣಗ ಆಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಯೊ ಂದು ಸಮುದ ಯವು ಮ ಕ ವ್ಯ ಮ ದರಿಯ ಪುರ ಣವೂಂದನು ತನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿರಿಸಿಕೂ ಂಡಿರುತ್ತದ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನ ಯಕ ಜನ ಂಗದ ಒಡಲಲ್ಲಿರಿಸಿಕೂ ಂಡಿರುವ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ಸ್ಟ ಎಂದು ುಡುಕ ೂ ರಟರ ದೂ ರಯುವ ಫಲಿತ ಆಶ್ಚ ರ್ಯಕರವ ಗಿರುತ್ತದ. ಏಕಂದರ ಇಂದು ಅನೇಕ ಜನ ವಿದ್ವ ಂಸರು ಗುರುತಿಸಿರುವ ಗ ಸುಮ ರು ತ್ತಕ್ಕೂ ಚ್ಚು ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ು ನ ಯಕ ಸಮ ಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವ ಗಿವ. ಅಂಥ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ಪರಿಚಯ ತಕ ಸಮೀಕ ನಡಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದ ಆಶ ಯ.

ಮ ಕ ವ್ಯ ಪ್ರಕ ರಕ್ಕೂ, ನ ಯಕ ಜನ ಂಗಕ್ಕೂ ತ –ತ ಂತರಗ ಸಂಬಂಧವಿದ. ವ ಲೀಕಿ, ಭ ರತೀಯ ಮ ಕ ವ್ಯ ಪರಂಪರಗ ನ ಂದಿ ಡಿದವನು ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ಅಂಥ ಸಂಬಂಧವನು

ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಬರೆದ ರಾಮಾಯಣ ಇಂದು ರಾಮಾಯಣಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರಂಪರೆಯನ್ನೇ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ. ಹೀಗೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಎಂಬ ಕವಿ ಅಕ್ಷರ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಅಕ್ಷರಲೋಕದಿಂದ ದೂರವಿದ್ದ ಜನ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೌಖಿಕ ರಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲೂ, ಜಾನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲೂ ನಾಯಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಸ್ಥಾನವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕಾದುದು.

ಇಂದಿನ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಚಿಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ, ಪ್ರತಿರೋಧ, ದೇಶಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕಡೆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆನಿಸಿವೆ. ಇಂಥ ತಾತ್ವಿಕ ಬಿತ್ತಿಯೊಳಗೆ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುವ ಯಾವ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಬ್ಬರ ಹೆಸರುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಸುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ಅವರೆಂದರೆ ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ, ವೀರೂಪಾಕ್ಷಿ ಪೂಜಾರಹಳ್ಳಿ, ಇವರಿಬ್ಬರು ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಿರುವ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಗಂಭೀರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ವೀರೂಪಾಕ್ಷಿ ಪೂಜಾರಹಳ್ಳಿ ಅವರು ಗಾದ್ರಿಪಾಲನಾಯಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎ.ಎಸ್.ಪ್ರಭಾಕರ ಅವರು ಕಂಪಳದೇವರು, ಜಗಲೂರು ಪಾಪನಾಯಕ, ಮಾರಮ್ಮ, 'ಬೋರೇದೇವರು' ಗಾದ್ರಿಪಾಲನಾಯಕ ಎಂಬ ಐದು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ವೀರೂಪಾಕ್ಷಿ ಪೂಜಾರಹಳ್ಳಿ, ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾಯಕ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪೂರಕ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು ಏನೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನಕಾರರು ನಾಯಕರ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗ —ಕಾಡುಗೊಲ್ಲರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ವಾಂಸರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಯಾವುದೋ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಬಹುದಾದರೂ ಜನಪದ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವಷ್ಟು ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ನಾಯಕ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿವೆ. ಇನ್ನೂ ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿವೆ ಈಗಾಗಲೇ ಊಹಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೂಗನಾಯಕ,

ದ ನಸ ಲಮ, ಶ್ಕ್ಲಮಲ್ಲಿನ ಯಕ, ಕ ಟಮಲ್ಲನ ಯ, ಸೂ ರ್ಯಯರಗಟ್ಟನ ಯಕ, ಯರಮಂಚನ ಯಕ, ಕಂಚವ್ವ, ಕ ಮವ್ವ, ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಜಗ ೂರು ಪ ಪನ ಯಕ, ಬೋ ೀರಯ್ಯ, ರಪ್ಪಲಸೂ ರಿ, ಚಿನ ಪ ಲನ ಯಕ, ಪಚ್ಚಪದಿ ಪ ಲಮ ಇಂಥ ೆತ್ತ ರು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ನ ಯಕ–ನ ಯಕಿಯರ ಕುರಿತಂತ ೆತ್ತಕ್ಕೊ ಚ್ಚಿನ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ು ದೂ ರಯುತ್ತವ.. ಇವುಗ ಲ್ಲಿ ಈಗ ಗ ೀ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ, ಜಗಲೂ ರು ಪ ಪನ ಯಕ, ಬೋ ೀರಯ್ಯ, ಮ ರಮ, ಕಂಪ ೇದೀವರು ಎಂಬ ಐದು ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ು ಸಂಗ್ರ ೇವ ಗಿದು, ಅವುಗ ೇನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ಸ್ಥೂಲವ ಗಿ ಸಮೀಕಿಸಬ ುದು.

1. ಮ ರಮನ ಕ ವ್ಯ : ಶ್ಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿಗ ೆ ಸಮಿ ಲನ :

ಮ ರಮ ದಲಿತ ೋ ೀಕದೂ ೇಗ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಒಂದು ಜೀವಂತ ಪುರ ಣ, ವಿಶ ೀ ೇವ ಗಿ ಮ ಂಸ ರವೀ ಪ್ರಧ ನವ ಗಿರುವ ಸಮುದ ಯಗ ೇಲ್ಲಿ ಮ ರಮನಿಗ ಮ ೇತ್ವದ ಸ್ಥ ನ. ಮ ರಮನ ಸರಿನಲ್ಲಿ ಕುರಿ–ಕೋ ೀಣ–ಕೋ ೀಳಿಗ ೆ ಬಲಿ ಮ ಡಿ ತಿಂದು ಖುಷಿಪಡುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಇವತ್ತಿಗೂ ಗಟ್ಟಿಯ ದ ಸಂಪ್ರದ ಯವ ಗಿದ. ಮ ರಮನನು ಗೂ ಲ್ಲರು,ನ ಯಕರು, ಮ ದಿಗರು ಅತೀ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪೂ ಜಿಸುತ್ತ ರ. ಗೂ ಡಿ ೋಗ ುತ್ತ ರ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮ ರಮನ ಕ ವ್ಯದಲ್ಲಿ ನ ಯಕರು ಕಂಡ ಮ ರಮನ ಚಿತ್ರಣವಿದ.

ಕ ವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮ ರಮನ ಕುರಿತಂತ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗತಿಗ ು ಕ ಣುತ್ತವ. ಒಂದು ಮ ರಮನ ಶ್ಕ್ತಿ ಸ ಧನ. ಮತ್ತೊ ಂದು ಭಕ್ತರ ಆಚರಣಗ ು, ಇವರಡೂ ಒಂದರೂ ಡನೂ ಂದು ಬರತು ಮೀ ೃಸಿವ. ಮ ರಿಯ ಶ್ಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂ ಪ ಎಂಥದು ಎಂದು ೀ ುತ್ತ ಆ ಶ್ಕ್ತಿ ಅಪ ಯಕ ರಿಯ ಗದಂತ ಮ ಡಬ ುದ ದ ಸ ಧ್ಯತಗ ೇನು ಕುರಿತು ೀ ುವುದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿ ೃವ ದುದು. ಮ ರಮ ಎಂಥವ ು ಎಂಬುದನು ಕ ವ್ಯ ಆರಂಭಕ್ಕ ಹೀಗ ೀ ುತ್ತದ.

"ಗಂಡ ಇಲ್ಲ ದೋ ೆ ಗಂಬೀರ ನೋ ಡಿರಿ
ಗಂಧ ದ ರ ಶಿ ಗಡಿ ಮುಂದ ಗೌ ರಸಂದ್ರ
ಗಂಡಿಲ್ಲದು ಪರಿಸಿ ನ್ಯರಿಸ್ಯ "

ಅಂದರ ಪುರ ೆ ಇಲ್ಲದಯೂ ತನ ಜೀವನ ಸ ಗಿಸುವ ಮಹಿ ಯೊ ಬ್ಬ ೆ ಸ ೇಸ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಕ ವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮ ರಿಯ ಚಿತ್ರಣ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತವ ಗಿದ. ಪುರು ೆ ಪೂ ಜ ರಿ ಮ ರಕ್ಕನನು ಕಂಚಿನ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಣ್ಣ ಒಯ್ಕಂಡು ತ ಬ ಚುವ ಚಿತ್ರಣ ವಿಶಿ ೃ ಅರ್ಥಗ ೇನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದ.

ಬ ುತೀಕ ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ು ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಾಗ ್ ಸಮರ್ಥನ ಮ ಡುವ ಪ್ರಧ ನ ಉದೀಶ ವಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 'ಮ ರಿ ಮುನಿಸಿಕೊಂಡರ ಮನು ್ಯರಿಗ ಅಪ ಯ.ಮ ರಿಯ ಮುಂದ ಯ ವುದೀ ತರ ್ದ ಜಂಭದ ತರ ್ದ ನಡ ವಳಿ ತೋರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ತೋರಿದರ ಕ ್ಟಗ ು ಆರಂಭ. ಆ ಕ ್ಟಗ ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅಮನನು ಶ ಂತಿಪಡಿಸಬೀಕು. ಶ ಂತಿಪಡಿಸುವ ಮ ರ್ಗಗ ್ನು ಕ ವ್ಯ ಹೀಗ ಸೂಚಿಸುತ್ತದ. ಬೀವಿನಸೀರ ಉಡುವುದು, ಬ ಯಿಬೀಗ ಕುವುದು, ಕೋಣ ಬಲಿ ಕೊಡುವುದು. ಇನು ಮುಂತ ದ ಅಮನ್ನು ಶ ಂತಿಪಡಿಸುವ ಮ ರ್ಗಗ ು. ಈಗಲೂ ಗೌರಸಂದ್ರದ ಮ ರಿಯ ಜ ತ್ರಯಲ್ಲಿ ಮೀ ತಿಳಿಸಿದ ಎ ್ಲ ಆಚರಣಾಗ ು ಗಟ್ಟಿಯ ಗಿ ಆಚರಣಾಗೂ ್ಳುವುದನು ಕ ಣಬ ುದ ಗಿದ.

ಇ ್ಟದ ಮೀ ಕ ವ್ಯದ ಕೊನಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಥನದ ನಿರೂಪಣಾಯ ವಿಶಿ ್ಟಂಶ್ವನು ಗಮನಿಸಬೀಕು. ಮ ರಿಯನು ಡಿ ೂಗಳಿದ ನ ಯಕಿ ಕೊನಗ ಹೀಗ ೀ ುತ್ತ .

"ಅಕ ್ಕ ನಿಮ ಆಡೀವಿ ಅಕ ್ಕ ನಿಮ ಪ ಡೀವಿ
ಅಕ್ಕ ನಿಮ ನಿದ್ರಿ ಕ ್ದೀವಿ !ಮ ರಕ್ಕ
ಪಟ್ಟ ಮಂಚದಲಿ ಪವಡೀಸ!"

ಮೀಲಿನ ಮ ತುಗ ು ಕಥನಗ ರ್ತಿಯ ಸಮುದ ಯದ ೂೀಕದೃಷ್ಟಿಯನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದ. ಅಮನನು ಡಿ ೂಗ ುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ ಸಮಸ್ಯಗಳಿಗ ಪರಿ ರ ಬೀಡುವ ಗ ಯಕಿ ಕೊನಗ ನಮಗ ಗಿ 'ಅಮ ' ನ ನಿದ್ರ ಯಿತಂದು ಪರಿತಪಿಸುವದು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿ ್ಟವ ದುದು.

2. ಕಂಪ ್ರಂಗನ ಕ ವ್ಯ : ವೈ ್ಣವ ಸಂಪ್ರದ ಯದ ಛ ಯ

ಮ ್ಯಸಬೀಡರು ಆರ ದಿಸುವ ದೈವಗ ್ಲ್ಲಿ ಕಂಪ ್ರಂಗ ಪ್ರಮುಖ. ವಿ ್ಣುವಿನ ಪ್ರತಿರೂಪವ ಗಿ ಕಂಪ ್ರಂಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತ ನ. ರಂಗ ಎಂಬುದೀ ಆತನ ನಿಜನ ಮ. ಈ ನಿಜನ ಮಕ್ಕ ಕಂಪ ್ ಸೀರಿ ಕಂಪ ್ರಂಗ ಎಂದ ಗಿದ. 'ಕಂಪ ್ ' ಎಂದರ 'ಗುಂಪು' ಎಂಬರ್ಥ ೂರಡುತ್ತದ. ಬೀಡರು ಮೂಲತಃ ವಲಸಿಗ ರರ ಗಿದು, ಗುಂಪು ಗುಂಪ ಗಿ ಅ ಮ ರಿ ಜೀವನ ನಡಸುತ್ತಿದರು. ಅಂಥ ಗುಂಪುಗ ್ನು ಬೀಡಗಂಪ ್ ಎಂಬುದ ಗಿಯೂ ಕರಯ ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಬೀಡಗಂಪ ್ ಎಂಬ ಸರು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ. ಹೀಗ ಕಂಪ ್ದವರು ರಂಗನನು ಅಂದರ ವಿ ್ಣುವನು 'ತಮ ್ಪನನ ಗಿ ಮ ಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಸ್ಪ ್ಟ. ಮಧ್ಯಕ ಲಿನ ಬೀಡರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೈ ್ಣವ ಧರ ಪ್ರವೀಶ್ ಪಡದ

ಸಂಗತಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ರಂಗ ಬೇಡಗಂಪಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸಮೀಕರಣಗೊಂಡು ಕಂಪಣರಂಗನಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಹೀಗೆ ವೈಷ್ಣವ ಧರದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದ ರಂಗ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ವಿಷ್ಣುವಿನಂತಲ್ಲದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿನ. ಇಲ್ಲಿ ರಂಗನಿಗೆ ಮೂಲದ ಯಾವ ಅನನ್ಯತೆಗಳು ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಕಂಡಿವೆ. ಬೇಡರ ಕಂಪಣರಂಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬುಡಕಟ್ಟು ವೀರನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾವ್ಯ ಅಂತ ಕಂಪಣರಂಗ ಲಕಿಯನು (ಲಸುಮವ್ವ) ವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭವನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕಂಪಣ ರಂಗನ ವಿವಿಧ ಸಾಧನೆಗಳನು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಬೋರದೇವರ ಕಾವ್ಯ : ಸಿದರ ಮಿಂಡ ಬೋರಯ್ಯ

ಬೋರದೇವರು ನಾಯ್ಕನಹಟ್ಟಿಯ ಸಮೀಪದ ಕಂದಾಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತಿರುವ ಬೇಡರ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ದೈವ. ಮುಖ್ಯ ದೇವರ ಗುಡಿ ಕುದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದರೂ, ಉಳಿದಂತೆ ಬೇಡರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತರ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾನುವಾರ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವ ಈ ದೈವಕ್ಕೆ ಮಾಂಸಾಹಾರವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಈ ಬೋರಯ್ಯನ ಸಿದಿ ಸಾಧನೆ ಎಂಥದು, ಮೂಲತಃ ಬೋರಯ್ಯ ಯಾರು ಎಂಬುದರ ಬಗೆ ಕಾವ್ಯ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಡೀ ಕಾವ್ಯವನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಜೋಗಿಗಳು ಗೂ ಸಿದರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುವವ ಈ ಬೋರಯ್ಯ, ಅದನು ಕಾವ್ಯ ಜೋಗೀರ, ಸಿದರ ಮಿಂಡ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧರು, ಜೋಗಿಗಳು ಬೋರಯ್ಯನಿಗೆ ಆ ಮೂಲಕ ಬೇಡ ಕಂಪಣಕ್ಕೆ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದರು ಎಂಬ ಸಹಜ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುತ್ತದೆ. ಅದನು ಕುರಿತು ಇನಷ್ಟು ಗಂಬೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ತುರ್ತು ಇದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಬೋರಯ್ಯನ ವಿಚಿತ್ರ ಮನಸ್ಸಿನ ಕುರಿತುತೆಯೂ ಕಾವ್ಯ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗದ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಹೀಗಿದೆ.

> "ಹಾಳ್ಳದಾಗ ಒಬ್ಬ ಕಳ್ಳ ಕುಂತ್ಯಾದಾನೇ
> ವಾಳ್ಳೆ ಕಣ್ಣೇ ಬರ ದೋರ! ಬೋರ ವಯ್ಯ
> ಕಳ್ಳ ಕಂಡಾರ ಬಿಡ ನಿಮು"

ಇಲ್ಲಿಯ ಧ್ವನಿ ಶ್ಲೇಷಾರ್ಥವನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬನುಬಿದ ಕಸ್ಪರನು ಸಂಹರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಒಂದಾದರೆ, ತಾನೇ ಕಳ್ಳನಾಗುವ ಪರಿ ಮತ್ತೊಂದು. ಇವೆರಡು ಸಂಗತಿಗಳ ನಂತರ

ಮುಖ್ಯವಾಗುವ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಬೋರಯ್ಯನನ್ನು ಕುರಿತು ನಮಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟ ಕೋಟಲೆ ಬರದಂತೆ ನೋಡಿಕೋ ಎನ್ನುವ ಭಕ್ತರ ಹಂಬಲ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಜಗಲೂರು ಪಾಪಯ್ಯ : ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮನೆಗಾರನ ಕಥನ

ಜಗಳೂರು ಪಾಪನಾಯಕ ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಒಬ್ಬ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರ. ತನ್ನ ಸಮುದಾಯದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿ ಕಾಲವಾಗಿ, ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ದೈವನಾದವನು. ಈತನನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೈತನ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಕಾವ್ಯದ ನಿರೂಪಕಿ ಜಗಳೂರು ಪಾಪನಾಯಕನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ಅದು ಹೀಗಿದೆ. ಜಗಲೂರು ಎಂಬ ಮುಗಿಲ ಮುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮನೆಗಾರ. ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಈತ ಒಡೆದು ಮೂಡಿದವರು (ಒಡಮೂಡುವುದು ಎಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ಪರ್ಶವಿಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಸ್ವಯಂಭುವಾಗಿ ಜನಿಸುವುದು. ಈ ಕಲ್ಪನೆ ಶೈವ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹುತ್ತ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಗಳು ಒಡಮೂಡಿರುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ಇದೇ ತತ್ವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಾಯಕನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು). ಬಿಲ್ಲಿಡಿದು ಬ್ಯಾಟೆ ಆಡುವವನು. ಈ ಬಿಲ್ಲು ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈತನು ಸ್ಟ್ಟ ಸಮರ್ಥನೆಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ನಿರೂಪಕಿಯೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಗುಲಗಂಜಿಗೆ ಗುರಿ ಹಿಡಿಯಬಲ್ಲವನು. ಇಷ್ಟಲ್ಲದರ ಜೊತೆಗೆ ಈಗ ದೈವವಾಗಿ ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬೇಡಿದ ವರವನ್ನು ಕೊಡುವವನು. ಇಂಥ ಅಚಲ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವ ನಿರೂಪಕಿ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಬೇಡಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಬೇಡಿದಳೆ. ಆ ಬೇಡಿಕೆ ಯಾವುದೆಂದರೆ: ಆಕೆಯ ಮಗ ದೊರೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಮಾರ್ಮಿಕವಾಗಿಯೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿದೆ. ದೊರೆತನ ಎಂಬುದು ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ದೇಶವಾಳುವ ರಾಜನಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ 'ದೊರೆ' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಈ ದೊರೆಗೆ ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರಾಜನಂತೆ ಆಡಳಿತದ ಅಧಿಕಾರವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಕಾನೂನು, ಆಡಳಿತ, ಧರ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಲ್ಲೂ ತುತ್ತತುದಿಯ ಸ್ಥಾನ. ಇಂಥ ದೊರೆಯನ್ನು ಕುಲಸ್ಥರಿರದವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ನಿರೂಪಕಿ ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ಪಟ್ಟ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ದೊರೆತರೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಹೊಂಬಾಳೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

5. ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ : ಬುಡಕಟ್ಟೊಂದರ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಕನಸು.

ಕನ ್ಣಟಕ ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ೆಲ್ಲಿ ಈಗ ಗ ೀ ತನ ಸ ್ಥನವನು ಗುರುತಿಸಿಕೂ ಂಡಿರುವ ಮ ಕ ವ್ಯ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ. ಗಂಜಿಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕನ ಸಮ ದಿ ಇದು, ಅಲ್ಲಿ ೆತ್ತು ೆಲವು ಆಚರಣಗ ು ಜೀವಂತವ ಗಿವ. ಅ್ಟ್ೀ ಅಲ್ಲ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ್ಲಯ ೆಲವ ರು ೆಟ್ಟಿಗ ೆಲ್ಲಿ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಪೂ ಜ ಸ್ಥ ೆಗ ು, ಆಚರಣ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ು ಕಂಡುಬರುತ್ತವ.

ಬೀಡರು ಪಶುಪ ಲನಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕ ಡಿನ ಕ ್ಟಗಳಿಗ ಕನಸಿನ ರೂ ಪದ ಪರಿ ರಗ ೆನು ಕಂಡುಕೂ ಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ ವ ಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮ ಕ ವ್ಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದ.

ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮ ಕ ವ್ಯವು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಗ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಪಶುಪಲನ ಮ ಡುವ ಗ ತನ ಪಶುಗ ೆನು ರಕಿಸುವ ಸಲುವ ಗಿ ಕ ಡಿನ ುಲಿಯೂ ಡನ ಒಪ್ಪಂದ ಮ ಡಿಕೂ ಳ್ಳುತ್ತ ್ನ. ತಮ ಸ ೆಜ ಭ ವನಗ ೆನು ಮೀರಿ ಒಬ್ಬರನು ಒಬ್ಬರು ಸ ೆಕರಿಸಿ ಬ ುವುದೀ ಒಪ್ಪಂದದ ಆಶ ಯ. ಆದರ ಕೂ ನಗ ುಲಿಯ ಮರಿಗ ೆನು ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಅವರ ತಮ ಚಿನ ಪ ಲನ ಯಕ ಮೂ ದ ದವರು ಕೂ ಲ್ಲುತ್ತ ್ರ. ಇದರಿಂದ ುಲಿ ಕುಪಿತಗೂ ಂಡು ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕನನು ಕೂ ಲ್ಲಲು ೋರಡುತ್ತದ. ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ಗಂಜಿಗಟ್ಟಿ ಮ ರ್ಗವ ಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೂ ಂಡು ೋೀಗುತ್ತ ್ನ. ಎ ್ಲಗ ೋೀದರೂ ುಲಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ತನ ಜನಿಗ ಆಕಳಿಂದ ಲು ಕರಿದು ೋ ೆರಿಸಿ ತನನು ರಕಿಸಿಕೂ ಳ್ಳುತ್ತ ್ನ. ಆದರೂ ಕೂ ನಗ ುಲಿ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕರ ಮಧ್ಯ ೋೀರ ಟ ನಡದು ುಲಿ ಗೂ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕರಿಬ್ಬರೂ ಸ ಯುತ್ತ ್ರ. ಇದಿ ್ಟ್ ಕಥಯನು ಮ ಕ ವ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವರಸ್ಯಕರವ ಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದ.

ಒಟ್ಟ ್ರ ನ ಯಕರ / ಬೀಡರ ಜನಪದ ಮ ಕ ವ್ಯಗ ೆ ಪರಿಚಯವಿ ್ಟ. ಮೀಲಿನ ಸಮೀಕ ಅತ್ಯಂತ ಮೀಲು ನೂ ೀಟದು ಮ ತ್ರ. ಆ ೆವ ದ ಒ ೆನೂ ೀಟಗ ೆ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೀ ೆಣ ಇನೂ ಆಗಬೀಕಿದ. ಅದನು ವಿದ್ವ ಂಸರು ಸಮುದ ಯದ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ತಿ ುವಳಿಕಯ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೀಷಿಸಬೀಕಿದ. ಮ ಕ ವ್ಯ ೀ ುವ ಸಂಗತಿಗ ು ಅಪೂ ರ್ಣವ ಗಿರುವುದು ಸ್ಪ ್ಟವ ಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಗ ಗಿ ಅಂಥ ಅಪೂ ರ್ಣವ ಗಿರುವ ಕ ವ್ಯಗಳಿಗ ಪೂ ರ್ಣತಯನು ಒದಗಿಸಿಕೂ ಡುವ ಕಲಸವೂ ವಿಶ್ಲೀ ೆಣಯ ಜೂ ತ ಜೂ ತಗ ನಡಯಬೀಕಿದ.

ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ದೀವರ ಪದಗ ು

ಕೋ ಟದ ಕ ಭ ರತದ ದ್ಯಂತ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಕ ಯ ಗಿದ. ಇದು ಪ್ರದೇಶ ಜನ ಂಗ, ಜ ತಿ, ಲಿಂಗ ಇಂತ ಯ ವುದೀ ಒಂದು ವಲಯಕ್ಕ ಸೀಮಿತವ ಗದೀ ಸರ್ವವ್ಯ ಪಿ ಕ ಯನಿಸಿದ. ಹೀಗ ವ್ಯ ಪಕವ ದ ಭೂಪ್ರದೀಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜನಸಮುದ ಯಗ ನಡುವ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಈ ಕ ಗ ಅ್ಟೀ ವೈವಿಧ್ಯಮಯತ ಗೂ ವೈಶಿ್ಟ್ಯತಗ ು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದ. ಕೋ ಟ ಆಟವೂ ಹೌದು ನೃತ್ಯವೂ ಹೌದು ಎಂಬುದು ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂ ಲಕ ರಿಯ ದುದು. ಈ ಕ ಯಲ್ಲಿ ಸ ಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ನೃತ್ಯಗ ಸ ಮರಸ್ಯವನು ಕ ಣುತ್ತೀವ. ಕೋ ಟ ಕ ಯ ಬ ವಣಗಿಯ ಚರಿತ್ರಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ವರಸ್ಯದ ಸಂಗತಿಗ ಂದರ ಪ್ರ ಚೀನ ಕ ಯ ದ ಕೋ ಟವು ಮೊದಲು ರ ಜ ಸ್ಥ ನಗಳಿಗ ಮ ತ್ರ ಸೀಮಿತವ ಗಿದು ನಂತರ ಜನಸ ಮ ನ್ಯರ ಕ ಯ ಗಿ ಎಲ್ಲರನೂ ರಂಜಿಸುವ, ಅವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕಯನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಅವಕ ಶವ ಗಿಯೂ ಬ ಯಿತು. ಗಿಯೀ ಆರಂಭಕ್ಕ ಪುರು ರು ಮ ತ್ರ ಭ ಗವಹಿಸುತ್ತಿದ ಈ ಕ ಕ ಲ ಬದ ದಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಪ್ರವೀಶ ವಕ ಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದ. ಅ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಮೊದಲು ಕೀವಲ ಮನೋರಂಜನಯ ಪ್ರಧ ನ ಉದೀಶ ೂಂದಿ ೌಕಿಕ ಕ ಎನಿಸಿದು ಮುಂದುವರಿದಂತ ಧ ರಿಕ ಆಯ ಮವನು ಪಡದುಕೊಂಡಿದ. ವಿಶೀ ವ ಗಿ ವೈ ್ಣವ ಧರಕ್ಕೂ ಕೋ ಟಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದನು ಗುರುತಿಸಬ ುದು. ಗೋಪಿಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕೃ ್ಣನ ಮಧ್ಯದ ಕೋ ಟ ಧರ ಪ್ರಚ ರದ ಉದೀಶಕ್ಕ ತಿರುಗಿರುವುದನು ಇಂದು ಕ ಣುತ್ತೀವ. ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಕೋ ಟದ ಪದ್ಯ ಸ ಹಿತ್ಯ ವೈ ್ಣವ ಧರ ಪ್ರಚ ರದ ಮ ಧ್ಯಮವ ಗಿರುವುದು ಸ್ಪ್ಟವ ಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಇಂತ ಲವು ವೈಶಿ್ಟ್ಯತಗ ನೂ ಗೂಂಡ ಈ ಕ ಭ ರತದ ದ್ಯಂತ ನೂರ ರು ಬಗಗ ಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವುದನು ಗುರುತಿಸ ಗಿದ. ಕನ ್ಣಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ದೀಶದ ಯ ವುದೀ ರ ಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ್ಟ ಕೋ ಟಗ ಸಂಖ್ಯ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯತಯನು ಕ ಣಬ ುದು. ಸದ್ಯಕ್ಕ ಕನ ್ಣಟಕದ ಬ ುತೀಕ ಜಿ್ಲಗ ಲ್ಲಿ ಕೋ ಟ ಪ್ರಚಲಿತವಿದು ಇಲ್ಲಿ ಬ ಕಿಗೂ ್ಟತ್ತಿರುವ ಸುಮ ರು ೧೪೦ ಕ್ಕೂ ಚ್ಚಿನ ಕೋ ಟದ ವಿಧಗ ನು ಗುರುತಿಸ ಗಿದ.

ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲಿ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತ ಲ್ಲೂಕು ನಲಗೇತನ ಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಮ್ಯ ಸ ಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಒಂದು ಟ್ಟಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ತೆಲಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭ ಯಲ್ಲಿ ಮ ತನ ಡುತ್ತ ರೆ. ಇವರು ಚನ್ನಕೇಶವ ಮತ್ತು ತಿಮಪ್ಪನ ದೈವದ ಒಕ್ಕಲು. ಈ ಟ್ಟಿಯೊಳಗೆ ಮಕ್ಕಳು, ವಯಸ್ಕರು, ಗಂಡಸರು, ಂಗಸರು ಇಂಥ ಯ ವುದೇ ಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಕೋ ಟವ ಡುತ್ತ ರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೋ ಟ ಬರೀ ಮನೋರಂಜನೆಯ ಗಿರದೇ ಧ ಮಿ ಕ ಆಯ ಮದೊಳಗೂ ಬಳಕೆಯ ಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನ . ಬ್ಬದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇ

ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಸಿ ದೇವರಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಆಡುವ ಕೋ ಟ ಮನೋರಂಜನೆಯ ದರೆ, ಅದೇ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಮಳೆ ಬರ ಿಂದು ದೇವರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯನಿಸಿ ಆಡುವ ಕೋ ಟವು ಧ ಮಿ ಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕ ಯ ಕ ರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಚಲಿತ ವಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಕೋ ಟ ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಈ ಊರಿಗೆ ಮ ತವೇ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ ಕನ ಟಕದ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಮ ತ ವಿಶಿ ್ಟ. ಸ್ತುತಿ ಪದಗಳು, ತ ಳುಪುಕಡ್ಡಿ ಪದಗಳು, ಿಜೆಕೋಲು ಪದಗಳು, ವಿಶಿ ್ಟ ಕೋ ಟದ ಪದಗಳು, ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳ ಕೋ ಟದ ಪದಗಳು, ಕೊಂಡ ಡುವ ಪದಗಳು–ಭ ಗ–೧,ಭ ಗ–೨, ಮಂಗಳ ರತಿ ಪದಗಳು ಇವೇ ಆ ಎಂಟು ವಿಭ ಗಗಳು. ಈ ಭೂ ಪದೇಶದ ಕೋ ಟದ ಸ ಮ ನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂದರೆ ಪತೀ ಕೋ ಟದ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಿೂರಗಿನ ಗುಂಪು ಒಳಗಿನ ಗುಂಪು ಎಂಬ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವರಡು ಗುಂಪುಗಳು ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುತ್ತ್ತ ಮಂಡ ಕ ರದಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಮ ಡುತ್ತ್ತರೆ. ನೃತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸ ಹಿತ್ಯವನ್ನು ಡುತ್ತ್ತರೆ. ಕೋಲುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಮದಲ್ಲಿ ತ ಳುಪುಕಡ್ಡಿ, ಎತ್ತು ಕಡ್ಡಿ, ಗೀರ್ ಕಡ್ಡಿ, ಿಜೆಕೋಲು ಕಡ್ಡಿ, ಮುತ್ತಯ್ಯಗಳ ಕೋಲು ಕಡ್ಡಿ ಎನ್ನುವ ಕಮಗಳಿವೆ. ಪತೀ ಕೋ ಟದ ನೃತ್ಯವು ತ ಳಪುಕಡ್ಡಿ ಡುಗಳಿಂದ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತ ಳುಪುಕಡ್ಡಿ ಕೋ ಟದಲ್ಲಿ ನಿಧ ನ ಗತಿಯ ನೃತ್ಯ ಗೂ ಡು ಪಧ ನವ ಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಂತರ ನೃತ್ಯ ಗೂ ಡುಗಳು ವೇಗ ಪಡೆದು ತೀವಗತಿಯ ಸಿ ತಿಯನ್ನು ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಗೆಯೇ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೋಲು ಕಮಗಳು ಬಳಕೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೋ ಟದಲ್ಲಿ ೨೯ ಬಗೆಯ ವಿವಿಧ ನೃತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಐದು ರೀತಿಯ ಕಡ್ಡಿ ಬಡಿಯುವ ಕಮಗಳು ಇವೆ. ಕೊಂಡ ಡುವ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಮ ತ ನೃತ್ಯ ಗೂ ಕಡ್ಡಿ ಬಡಿತಗಳಿರದೆ ಒಳ ಿೂರ ಗುಂಪುಗಳು ಎದುರು ಬದುರ ಗಿ ನಿಂತು ಪರಸ್ಪರ ಪಶ್ನೋತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಡುಗಳನ್ನು ಮ ತ ಡುವುದುಂಟು.

ಕೋ ಟದ ಕೊನೆಗೆ ಒಳಗಿನಗುಂಪು ಮತ್ತು ಿೂರಗಿನ ಗುಂಪು ಎದುರು ಬದರ ಗಿ ನಿಂತು ಒಂದು ಗುಂಪು ಒಗಟಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ದೈವವೊಂದರ ವಣ ನೆಯಿರುವ ಪದವನ್ನು ಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪು ಆ ಡು ವಣ ಸುತ್ತಿರುವ ದೇವರ ಿಸರನ್ನು ೀಳಬೇಕು. ಗೇಯೇ ಿಸರು ೀಳಿದ ಗುಂಪು ಮತ್ತೊಂದು ಒಗಟು ರೂಪದ ಪದವನ್ನು ೀಳುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರಿಗಿರುವ ಗುಂಪು ಉತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಿಸರು ೀಳಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸವ ್ ಜವ ಬ್ ರೀತಿಯ ಸ್ಪಧೆ ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಡುಗ ರಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಎ ್ಲ ಸಂದಭ ದ ಕೋ ಟಗಳಲ್ಲಿ ೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರು ಸೇರಿ ದೇವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಕೋ ಟ ಮ ಡಿದ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಮ ತ ಡ ಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಡುವ ಒಗಟಿನ ರೂಪದ ದೇವರ ಪದಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವರ ಚರಿತೆಯ ಯ ವುದೋ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಮ ತ ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ದೀಘ ವಿವರಗಳು ಸಮುದ ಯದ ಒಡಲಲ್ಲಿರಬ ುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆ ಬಹಿರಂಗವ ಗಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವ ಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಕುತೂ ಲದ ಸಂಗತಿ. ಇದೇನೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ಪದಗಳು ಮ ್ಯಸನ ್ಯಯಕರ ಇ೨ ದೈವಗಳ ಚರಿತೆಯ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಅತೀ ಮ ತ್ವದ ಸಂಗತಿಯ ಗಿದೆ. ಅಂಥ ಇ೨ ಪದಗಳನ್ನು ಸಂಗಹಿಸಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡ ಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಪದಗಳು ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಅಥ ಮ ಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅ ್ಟೇನು ಕ ್ಟವ ಗ ರದು. ಈ ಸಮುದ ಯದ ಭ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತೆಲಗು ಮಿಶಿತವ ದುದು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯ ವುದೇ ಕನ್ನಡ ಮಿಶವ ಗಿರದೆ ಶುದ್ಧ ತೆಲಗಿನಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಡುವ ರ ಗ ಬ ಳ ವಿಶಿ ್ಟವ ಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಡಿಸಿ ಕೇಳಿಯೇ ಸವಿಯಬೇಕು.

ವಡಲು

ಮಿಕಿ ದಂಡು ಪೃಣ ನ ತೂರುಪುಂಡ ತುಮತ ,
ಸ್ವಗ ೀಟೀ ನೌ ೀ ತಲ್ಲಿರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ, ಸ ಗಿದ ರ ಸುಗುಣ ತ್ತುರ
ಮುಕ್ಕ ಸುಕ್ಕ ಬಲ್ಲರ ವೀ ಮುನೂ ರ್ವೀಯ್ಲು ಪಕ್ಕ ನ ,
ತೂ ಡಸ ರ ಬಲ್ಲನ ವೀರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ, ತೂ ಂಬಯ್ಲೀಲು ಪಕ್ಕ ನ ರ

ಕಂಪ ದ ್ಯವರಿ

ಅದಿ ಮ ಈದೀ ಮ ನೂ ಡಿಮಿದಯ್ಯ ಸ್ವಮೀಮ ,
ಸ್ವಮಿ ಮ ಕಿಂದಿವ ಡುರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ, ಸನ ನ ಮಲು ಚಿನವ ಡುರ
ಅಡಕೂ ಟ್ಟು ವಡ್ರಿಸಿಂಬ ನತ್ತಿಮೀದ ಪಟ್ಟಿಕೂ ೀನಿ,
ದಂಡು ಕಿ ತ ನೀ ವಚ್ಚೀರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ, ಬುದ್ಧಿವಂತಡು ಭೂ ಮಿರ ಜುರ

ಸಿಂತಗುಟ್ಲು ಬೂ ೀರುವ

ಬೂ ೀರು ಬೂ ೀರು ಕಿನೀರ ಲು ಮ ಯ ಮಯ್ಯ ಮ ಯಗುರು,
ವ ರಪ ರಪು ಜ ನ ಪ ಲುರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ , ನ ್ಯಲಪ ಲು ಸೀಸಿಕೂ ಂಟೀರ
ಕೀಲು ಕಟ್ಲು ತೀರೂ ಮಿಂದ ಕಿನ ರ ೀ ಮೀಕಿ ಜ ಣ , ಕಿನ ರ ೀಕ ಯ ೂ ಂಪುರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ, ಕನ ತ್ತಿ ಮಮ ಚೂ ಡುರ

ನಲಗೀತಲು ಮುತ್ತಗ ರು

ಗುಂಡುದಿರುಗ ಬ ರ ನ ವ ಗುಮಡೀಲು ಸ್ವಗ ನ,
ದಿಮ ತಿರುಗ ಬ ರ ನ ವೀರ

ಮೀ ೌರು ಜ ಣ , ಸೂರಂಗೂಮುಲನಗ ರೂರ
ಆಕಿಲ ಮ ಕಿಲ ಗಂಟ ರ್ವ ಕ ತ್ತಿ ದೂಂಚು ೀದು
ನೂಕ ಸೀಸಿನಿ ಗುಮ ೂಚ್ಚೀರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ , ರೂಂಡು ಸೀತು ತ್ತ ಮುಕ್ಕುರ

ಚನ ಯ್ಯ ಕ ್ಯಸಯ್ಯ
ಕೂ ಡುನೌಡು ಕೂ ಡಿತಿಮಯ್ಯ ಕುಂಡ ನ ವಂಡಿತಿಮಯ್ಯ,
ಚನುಗನಪಲ್ಲಿ ಸರುವುಯನಕ ರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ಪ ಲಕ ಯಿಲು ಇಸುಮು ಯ ರ
ಯಂಡಿ ಕಟ್ಲು ತೀರುಮಿಂದ ಯ ಡ ತಿರಿಗಿತಿಮೀಮಿ
ಸೀತು ಪ ಲ ಮಕ್ಕುಲು ಕೂ ಡ ನವುರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ , ಪ ಲಪೂೀಗುಲು ಪೃನ ಪ ರೀರ

ಕ ಟಪ್ಪಡು
ಕೂೀಟಿಲಿಂಗ ೂ ಡಿಕಟ್ಟೀಕೂೀನಿ ಕಲ್ಕಧರ್ಮರ ಜು ಯಡ್ಲ,
ಜಂಬು ದೀಪ ಲು ಗಡಮಿಂದ ರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ , ಕೂ ಟಿ ಮೂ ಕ್ಕುಲು ಕಲಗ ಮೂ ಕ್ಕೀರ
ಕುಂದಿರ್ಪ ಬಂಡ ಮಿಂದ ಏಸಿಂಡ ಡು ಶ ಸನ ಲು
ಎಂಡಿ ಪತ್ತುರ್ಲು ಯಡ್ಲ ಸದುವೀರ
ಮೀ ೌರ ಜ ಣ ದ ನ ಪತ್ರಲು ಸದುವೀರ

ನನ ಲು ಮುತ್ತಿಗ ರು
ಮಂಚಿದೀ ಮ ್ಲೀಲು ದಂಡ ಮಂಚಮ ಕಿ ತಗ ಏಸಿ ಮಂಚಿ ಮಗುಡೀ ದಂಡು ಬೂೀಯೀರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ಮಂಚಮಕ್ಕ ಮನಸುರ ದೂರ
ಮದಿರ ರ ್ಯಗಟಿ ಗಡಿ ಕುಸುವು ಸ್ವಮ ಲು ಬಂಡ ಸಲಮ ನೀ ು ಬೂೀಡಿಗೂಟ್ಟು ಈದು ೂೀನ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ದುಂಡು ಮ ್ಲಲು ದುಲ್ಲಬ ರೀರ

ನಲಗೀತಲ ಮುತ್ತಿಗ ರು
ಚಿನ ದಯ ಕ್ಷತ್ತಗುಡಮು ಸೃಂಗ ರುಮ್ಮನ ವನುಮು ನ ತೂ ಗಿ ನಿಮಲಯ್ಯಿ ತೂ ಗೀರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ಬೂ ದಿ ಬ ೀವಲ ಹಿಂಡೀ ಪೂೀಯೀರ
ನಲಗೀತುಲು ನಗುರುಮಿಂದ ದಿಮ ದಿರಗ ಬ ರ ನ ವ ಮಕಮು ಪಲ್ಲಿ ಮ ರ ಚಲುವ ಲು
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ಸಿಟಿ ಬ ೀವಲು ಹಿಂಡು ಮಡ್ಲೀರ

ದಡಿಸೂ ರನ ಯಕ
ಯರ್ರಮಂಚೀ ರೀವೂೀ ನ ಎದುರು ಎಕ್ಕ ರ ಜು ಮೀನು
ರ ಜು ಮ ನ್ಯಲು ಕೂ ಡ ನೌಡೂ ರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ಮಕಿನಿ ಮಕ್ಕಲು ನ ವೀ ಅನು ರ
ನಿಮಪಂಡ ನಿರ್ವಣ ್ಣಲು ನೀಲದಟ್ಟಿ ಮ ನ್ಯಡುದ ರ
ನಿಡಗಂಟಿ ನ ್ಯ ನ ನ ರ
ಮೀ ೌರು ಜ ಣ ಮಕಿನಿ ಮಕ್ಕುಕಿ ತ ನೀ ವಚ್ಚಿರ

ನರಸಿಂ ೀ ಓಬಿಳಿ ದ ್ಯವರಿ
ಅಡ ಕಟ್ಟು ವಡ್ರಿಸಿಂಬ ದಡಿ ಕಿ ವಚ್ಚಿನ ವೀರ ಗುಬ್ಬಗುಡುಸುನ ನವ ಡೂ ರ

ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ಭೂಮಿರ ಜೂರ
ಮುರ್ರಮ ವನುಮು ನ ಯನುಗವೃಕ ಯಿ ಪುಟ್ಟೀರ
ಆಕ ಚೀ 'ಲಯ್ಯಿ ಪುಟ್ಟೀರ
ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ಅಡವಿ ಸಂಚಲು ಬತುಮು ಸಡಿಪೀರ

ದೂಡೂ ೀಬಳಿ ದ್ಯವರಿ
ಉಟ್ಟು ಉಟ್ಟೂ ವ ನ ನ ವುಂಟೀರ ದ ನಿಂಟಿ ಯನಕ ಮುಂಡಸ ಕಿನಿ ಮುಚ್ಚು ಕುಕ್ಕರ
ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ಪೂಡ ಪೋತ ಪಕ್ಕ ಗರಿಸೀರ
ಉಂಡಿ ಉಂಡಿ ಊಂಡ್ಯ ಕ ಪಂಡ್ಲು ದ ನಿ ಸೀಸುಕೂಂಟಿ ಜಲ್ಲು ತುರುಬೀ ಜಲ್ಲು ಗರಿಸೀರ
ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ನ್ಯಯ್ಯಬೋತೀ ನತ್ತಿ ಕುಕ್ಕರ

ಯರಗಟ್ಟ ನ ಯಕ
ಏಸಿಂಡದಿ ವನುಮ ್ಲಲು ದಂಡ ಪುಟ್ಟಿಂಡೀದಿ ಜಗು ಜಂಪುಲು
ಗೂಡಗು ವಜರ ೀ ವ ಕೀದುರು ಬೂರ
ಮೀ ಕೌರ ಜ ಣ ತಲುವ ಚಪ್ಪನ ಜ ನ ಡ್ಯತೀರ
ಗೋೀಲು ಗರೀ ಕಟ್ಟಿನೂಮು ಗುಂಡ ಕ ವ ೀನ ರ
ಪಂತಗರೀ ಕಟ್ಟೀನಮು ರ
ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ೃದಯಮು ಕ ಬ್ರತಮೀ ಸಡಿಪೀರ

ಪದಿ ಮುತ್ತಿಗ ರು
ಸಿಂತಮ ನೂ ಸಿಲುಕ ರ ಚಿನ ವ ನಿ ಕ ನೀರೀಮಿ
ಮುರ್ರ ಮ ವನುಮು ನ ರ
ಮೀ ಕೌರ ಜ ಣ ಸನ ಮ ್ಲಲು ದುಲ್ಲ ಬ ರರ
ಪ ರಿ ಪ ರಿ ವಚ್ಚೀನ ವೀ ಪ ಲಪೋೀಗುಲ
ಗವ್ವ ಮುರ್ರಮ ನು ವನುಮು ನ ರ
ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ವಕ್ಕಮ ನೀಕಿ ಸಿಲುಕಲು ವ ೀರ

ಗ ದರಿ ದ್ಯವರಿ
ಉರುವಕೂಂಡ ಉರ್ತಪಿ ್ಲ ಉಗಿಪೋೀಸಿ ಸ ಕೂದ ಮು
ಪನಗೂಂಡ ಲಗುಡ ವಚ್ಚಿರ
ಮೀ ಕೌ ಜ ಣ ಪಂತ ಡಿ ಕೂಂಡಪೋೀಯೀರ
ಉತ್ತರ ಉರುಮ ಉರುಮ ನ ದರ
ಮರಗ ನರಸ ಗ ದ್ರಯ್ಯ ಕನುವ ನ ರ
ಮೀ ಕೌರ ಜ ಣ ಸನ ಮುತ್ತು ವ ನಗುರೀಸರ

ಬೋೀಸೀದೀವರು
ಎದು ಮಟ್ಟೂ ಮೂ ನ ಉಬ್ಬನ ರ ಗುಬ್ಬಗೂಡುಗು ಕಿಂದಿವ ಡೂರ
ಮೀ ಕೌರ ಜ ಣ ಗಜ ಬ್ರ 'ದಂಡವ ಡೂರ ಭೂಮಿರ ಜರ
ನಲ್ಲಟಿ ನಲ್ಲಟೀವ ಡೂ ನ ಮ ೀ ಸಕ್ಕಳಿವ ಡು ಬ್ರ 'ದಂಡವ ಡೂರ
ಮೀ ಕೌರ ಜ ಣ ಗಂಡಿ ಕ್ವಟ ತ ಗ ಡೂರ

ದಡಿ ಕ ಮನ ಯಕ

ಮುನೂರುಟ್ಲ್ಲ ಮುದ ಬೋನ ಜ ರ ಮಡಿಸ ರ ಜೂಕ ಮು ಸ ಸಿಂತ ಲು ವನುಮು ನ ರ
ಮೇ ಶ್ರಿ ಜ ಣ ಸುತ್ತುಮ ್ಲಲು ಸಡಮೊಕ್ಕರ
ಪುಲಿ ಉಗುರ ಪಚ್ಚಡುಮುಗೊಪ್ಪಿ ಪಂಜರು
ಬ ಕೇ ಸೇತುಲ ಪಟ್ಟಿ ಸಿಂತಗುಟ್ಲು ನೋಮೊ ನ ರ
ಮೇ ಶ್ರಿ ಜ ಣ ಮುತ್ತು ೀ ಬಸುವಂತ ಡೀರ

ಚಿತ್ತರು ದ್ಯವರಿ

ಎದು ದೊಕ್ಕಿನಿ ಎಜ ನ ನ ಉಬ್ಬನ ರ ಗುಬ್ಬಗೊಡುಗುಲು ಕಿಂದಿ ವ ಡೂರ
ಮೇ ಶ್ರಿ ಜ ಣ ಅಡ ಬೊಟ್ಟುಲು ದೊಡವ ಡುರ
ಊಟಕುಂಟ ವನುಮು ನ ಯ ಡತಿರಿಗಿ ಮೇಮುಚೀತು ಮಿಕುಮ ೀನ ದೊಡವನೀ ದಂಡೂನಸೀರ
ಮೇ ಶ್ರಿ ಜ ಣ ಆನಗಲ್ಲುಕಿ ಏಗ ಬೋಯೀರ

ಮಲ್ಲಿನ ಯಕನ ಬೊಮದೇವರು

ಸನ ಪಂಗು ಪಟ್ಟಿಕೋನಿ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಜ ನಿ ವ ರಮೇಸಿಕೋನಿ ಸಂದಮ ಮ
ಮುನೂರು ಗುಂಚಲು ಮುಜುಗು ೋೀನ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗಸಂದಮ ಮ
ಪಂಚಂಗ ಪ ರ ಸದುವ ಸಂದ ಮ ಮ

ಜಗಲೂರುಮುತ್ತ

ತೂರುಪ ಕಿಲಿ ತೋರಬಡಿಸ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಪಡುಮಟ್ವಕಿಲಿ ಪ ರ ಬಡಿಸ ಸಂದಮ ಮ
ಗಂಗಿ ವ ಕಿಲಿ ಯಡ್ಲನವುಡು ಸಂದಮಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಜ ೋೀಗಿ ಚಕ್ಕುರ್ಲು ಅಡಮಯ್ಯ ಸಂದಮ ಮ

ಮಂದ ಬೊಮದೇವರು

ಪುಟ್ಟಮಿಂದ ಚಿಟ್ಟುಪುಟ್ಟಿ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಚಿಟ್ಟುಮಿಂದ ಚಂಡುಪುಟ್ಟಿ ಸಂದಮ ಮ
ಚಂಡುಮಿಂದ ಮು ಪ್ಪಬುಟ್ಟಿ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಮು ಪ್ಪಮಿಂದ ಬಳ್ಳಿಪ ರ ಸಂದಮ ಮ

ಸೂರಪ್ಪಡು

ಏಟಗಡ ಸೇನುವ ಡು ಸಂದಮ ಮ ರಂಗಸಂದಮ ಮ
ಏಡುಮಟ್ಲು ಮೋಜುಗ ಡು ಸಂದಮ ಮ
ಎನ ಮಿಂದ ಗುವ ್ವ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಮರುಮುಮಿಂದ ನೇಯಬ ರ ಸಂದಮ ಮ

ಬಂಗ ರು ದೇವರು

ದಿನಮಿಂದ ದ ನಿನಗರು ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ದಿಯ್ಯಗಂಬ ತ್ತು ನ ಸಂದಮ ಮ
ಏಟುಪಡಿನ ಮಿಕುಮುತ ್ಲ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಏಗದಂಕ ಗಂಟಬ ರ ಸಂದಮ ಮ???

ಠ ಜಲು ದ್ಯವರಿ
ಸುಕ್ಕಬಟ್ಟು ಸುರೀನ ಲು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಎಮ್ರಪಟ್ರಿ ಕಂದನ ಲು ಸಂದಮು ಮ
ಠ ಜನ ಲು ದೂಂಚನವುಡು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಕ ಮಠ ಜ ಕೂಡುಕು ಪುಟ್ಟ ಸಂದಮು ಮ

ನಲಗೀತು ಯರಗಯ್ಯ
ಸೀಗಿಮು ನು ಸಿಕ 'ಗಂಟಿ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಬ 'ಮು ನು ಟಿವ್ವಟ ಯ ಸಂದಮು ಮ
ಗರುಡ 'ಿ ಮ ನುಕಿಂದ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗಮು ಮ
ದಕ್ಕ ೀದು ಮುಡುವ ಯ ಸಂದಮು ಮ

ಕಂಬಲಯ
ಎದು ಮಿಂದ ಆಮದ ಲು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಎದು ಮಿಂದ ಏಸಿಕೂೀನಿ ಸಂದಮು ಮ
ತ ನ ವಟ್ಟ ಕ್ವಂಡ ಕಿ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಸನ ಕಂಬ ತ್ತು ಕಿ ಸಂದಮು ಮ

ದಡ್ಲು ಮ ರವ
ಚಂದ್ರಗ ಏ ಸನ ಜೀರ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಸೂನು ಪಟ್ಟಿದಕ್ಕನಿಯ್ಯ ಸಂದಮು ಮ
ಸಂದಮು ಮಲಂತ ಗುಬ್ಬ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಗೂೀರಿ ಪಟ್ಟಿ ಸದುವ ೀದು ಸಂದಮು ಮ

ಠ ಗಿಮು ನು ಸೌಡವ
ಠ ಗಿಮು ನು ಪುಟ್ಟನವುಡು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ನ ನು ಬಟ್ಟ ಕಟ್ಟನರಗು ಸಂದಮು ಮ
ಠ ಗಿಮು ನು ರಚ್ಚ ಕೂಟ್ಟ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಠ ಯ್ಲಿ ಮಚ್ಚಿನ ಟದ್ಯತಿ ಸಂದಮು ಮ ಗ ಲಿಮು ರವ

ಗ ಳಿ ಮ ರವ
ಯರ್ರಗಟ್ಟು ಏಗುತ ದ ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ಏಪಕ್ವಮು ತೂಗುತ ದ ಸಂದಮು ಮ
ಯನಕ ವಚ್ಚುನು ಯರ್ರ ಬುಡುಸು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಂದಮು ಮ
ನಿದರಂಕ್ಕಿ ತೂಗುತ ದ ಸಂದಮು ಮ

ಗ ಳಿ ಮ ರವ
ಪುಟ್ಟಮಿಂದ ಕವಿಳಿ ಚಟ್ಟು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗಸಂದಮು ಮ
ಕ ಯಿಗ ಸಿ ಜಗುತ ದ ಸಂದಮು ಮ
ದೂಡಿನ ನ ರೂಡಿಬುಟುಸು ಸಂದಮು ಮ ರಂಗ ಸಮದಮು ಮ
ನಿದರಂಕ್ಕಿ ತೂಗುತ ದ ಸಂದಮು ಮ

ಮುತ್ತಿಗ ರ ಮ ರವ

ಕ್ವಂಡಕಿ ಮ ಯ ವುಲರ್ರ್ರ ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಕೂ ೀಗಿ ್ಯಲ ಕುಯ್ಯ ೀದು ಸಂದಮ ಮ
ಕ್ವಂಟಮಿಂದ ಕ್ವಬರಿ ಬಡಸು ಸಂದಮ ಮ ರಂಗಸಂದಮ ಮ
ಕೂ ೀಗಿಲಯ್ಯಿ ತ ನುಗಿಸ ಸಂದಮ ಮ

ಕಂಚವ ಕ ಮವ
ಸಲ್ಲ ಕಡವ ಸಂಕದ ಡು ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಅರವಸೀಮ ಗೂ ಲ್ಲದ ಸಿ ಸಂದಮ ಮ
ಮುದ್ರ ಮ ಲಡ ಕ ್ಯದಿಗನು ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಮುಡುವಲಕ್ಕ ಜ ಮುಲಯ್ಯ ಸಂದಮ ಮ

ದ ್ಯವರಿ ಗುದ ಗಂಗವ
ಕಟ್ಟಮಿಂದ ಕವಿಳಿ ಚಟ್ಟು ಸಂದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ಕ ಯ ಕ್ಕಿ ಜಗು ತ ದ ಸಂದಮ ಮ
ಎದು ಮಿಂದ ರಟ್ಟಿಬದುಸು ಸಮದಮ ಮ ರಂಗ ಸಂದಮ ಮ
ನಿದರೂ ಚ್ಚಿ ತೂ ೀಗುತ ದ ಸಂದಮ ಮ

ಮ ್ಯಸನ ಯಕರ ಪ ರಂಪರಿಕ ಕೃ ಪದ್ಧತಿ

ಭ ರತದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೆತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ವ ೆ ಗಳಿಂದ ಮಿತಿಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಕ ರಣದಿಂದ ಗಿ ದೇಶ ೇಲವ ರು ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸವ ಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತ ಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರದ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಒಂದು. ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವ ಗಿ ಆ ರ ಒದಗಿಸುವ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗ ದ ಪಭುತ್ವಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ೇಸಿರುಕ ಂತಿ ಎಂಬ ಪರಿ ರ ಸೂತವನ್ನು ಕಂಡವು. ಈ ೇಸಿರುಕ ಂತಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ ನ ತಂತಜ ನ ಆಧರಿತ ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಗಳ ದವು, ಆದರೆ ೈಬಿಡ್‌ಬೀಜ, ರಸಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನ ಶಕಗಳ ತಯ ರಿಕೆಗ ಗಿ ಬ ುರ ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ನಮೊಳಗೆ ಪವೇಶಮ ಡಿದ್ದು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕ ರಣವ ಯಿತು. ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಿಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಎನ್ನುವ ಆಕ ೆ ಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ ವಿರ ರು ವ ೆ ಗಳ ತನ್ನ ಪರಂಪರೆಯ ಕೃ ಜ ನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಬ ುರ ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ ಕಪಿಮು ಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಿಕೊಂಡ. ಆ ಮೂಲಕ ಈ ನೆಲದ ರೈತರನ್ನು ಪರ ವಲಂಬಿಗಳ ಗಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇ ೆ ನಿಮ ಣವ ಗುತ್ತ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕ ಣಬ ುದು. ಆದಿಯಿಂದಲೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಬೀಜ–ಗೊಬ್ಬರ–ಕೀಟನ ಶಕಗಳ ಜ ನವನ್ನು ೊಂದಿದ್ದ ರೈತ ಈ ೊಸ ಕ ಲದ ಬೆಳವಣಗೆಯಿಂದ ಗಿ ತನ್ನ ಜ ನದ ಬಗ್ಗೆ ತ ನೆ ಕೀಳರಿಮೆಗೆ ಒಳಗ ಗಿ ೈಬಿಡ್ ಜ ನದ ಕಡೆ ಚಲಿಸತೊಡಗಿದ್ದು ಈ ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ. ರೈತ ಇಂದಿಗೆ ಇಂಥ ಪರ ದೀನತೆ – ಪರ ವಲಂಬಿತನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳ್ಳುವ ಅನಿವ ಯ ತೆಯಿದ್ದು ಬಿಡುಗಡೆಯ ದಿಗಳನ್ನು ಶೋದಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇಂಥ ದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮ ಪ ರಂಪರಿಕ ಕೃ ಜ ನಗಳನ್ನು ಪುನರುಜೀವನಗೂಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ ಮುಖ್ಯವ ಗಿದ. ಈ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜ಼ಿ್ಲಯಲ್ಲಿ ನ ನಿಂತಿರುವ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ೇಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಪ್ರ ಚೀನ ಪರಂಪರಂಯ ಕೃಷಿಪದ್ಧತಿಗ ೇನು ಅಧ್ಯಯನಮ ಡಿ ಅದರೂ ೇಗ ಬೀಜೂೀತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂರಕಣಾಯ ಕ್ರಮಗ ೇನು ಶೋೀದಿಸಿವಿಶ್ಲೀಷಿಸುವ ಪ್ರಧ ನ ಉದೀಶ್ ಈ ೀಖನಕ್ಕಿದ.

ಚಿತದುಗ ಜ಼ಿ್ಲಿಯ ಭೌಗೋೀಳಿಕ ಹಿನ್ನೆ ಿ ಮತ್ತು ಕೃ ಪರಿಸರ

ಮಧ್ಯೆ ಕನ ಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜ಼ಿ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತದುಗ ವೂ ಒಂದ ಗಿದ್ದು ೇಲವ ರು ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಗಮನ ೆ ವ ದ ಜ಼ಿ್ಲಿಯೆನಿಸಿದೆ.೧೯೯೭ ರಲ್ಲಿ ೊಸ ಜ಼ಿ್ಲಿಗಳ ಉದಯದ ನಂತರ ೊಸ ರೂಪ ಪಡೆದ ಚಿತದುಗ ಜ಼ಿ್ಲಿ; ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಹಿರಿಯೂರು, ೊಳ ್ಕೆರೆ, ೊಸದುಗ ಮತ್ತು ಮೊಳಕ ಲುರು ಎಂಬ ಆರು ತ ಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ೊಂದಿದೆ. ಈ ಜ಼ಿ್ಲಿಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀಣ ೭,೭೦,೦೦೦ ೀಕ್ಟೇರುಗಳಿದ್ದು ಬ ುಭ ಗ ಮರುಳು ಮಿಶಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

೪,೦೮,೧೬೮ ೇಕ್ಟೇರುಗಳ ಸ ಗುವಳಿ ೭೭,೨೫೫ ೇಕ್ಟೇರುಗಳ ನೀರ ವರಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗೂ ೭೩,೭೧೯ ೇಕ್ಟೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಭೂಮಿಯಿದೆ. ಜಿ ್ಲೆಯ ಬ ುಭ ಗ ಬರುಡ ಗಿದ್ದು ುವ ಮ ನವು ೩೫ ಡಿ.ಸೆ.ನಿಂದ ೪೨ ಡಿ.ಸೆನವರೆಗೆ ಉ ್ಣಂಶ ೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜಿ ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸವ ಋತುಮ ನದ ಏಕೈಕ ನದಿ ವೇದ ವತಿ ುರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ನೀರ ವರಿಯಿಂದ ವಂಚಿತರ ಗಿ ರೈತರು ಕೇವಲ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಆಶಯಿಸಿದ ್ದರೆ.(www.chittaradurga.com).

ಜಿ ್ಲಯಲ್ಲಿ ಬ ು ು ಕ ಲದಿಂದಲೂ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕಗ ು ನಡಯುತ್ತಿರುವ ಬಗ ಮೌಖಿಕ ಕಥನಗ ುಲ್ಲಿ ವಿವರಗ ು ದೂ ರಯುತ್ತವ. 1801ರಲ್ಲಿ ಬುಕನನ್ ಈ ಪ್ರದೀಶ'ಗ ುಲ್ಲಿ ತಿರುಗ ಡಿದ ಪ್ರವ ಸದ ವಿವರಗ ುನು ಗಮನಿಸಿದರ ಅ ್ವತ್ತಿಗ ಗ ೀ ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕಗ ು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದರ ಕುರು ುಗ ು ಸಿಗುತ್ತವ. ಜಿ ್ಲಯು ಅನೀಕ ವೈವಿದ್ಯತಗಳಿಂದ ಕೂ ಡಿದು, ಹಿರಿಯೂ ರು ತ ಲ್ಲೂಕಿನ ವ ಣವಿ ಸಸ ಗರದ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು ಭ ಗಗ ುಲ್ಲಿರುವ ತೂ ೀಟಗ ುನು ಬಿಟ್ಟರ ಹಿರಿಯೂ ರು, ಚ ್ಳಕರ, ಮೂ ುಕ ಲುರು ತ ಲ್ಲೂಕುಗ ು ವಿರ ು ಬಟ್ಟಗ ು ವಿಶ ಲ ಸಮತಲ ಭೂ ಪ್ರದೀಶ'ಗ ು. ಇಲ್ಲಿನ ತ ಪಮ ನ ಚ್ಚಿದು ಸಹಿಸಲು ಅಸದ ುವ ಗುತ್ತದ. ಇದಕ್ಕ ವಿರುದ್ಧವ ಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ೂ ು ್ಕರ, ೂ ಸದುರ್ಗ ತ ಲ್ಲೂಕುಗ ು ಎತ್ತರ ದ ಬಟ್ಟ ಪ್ರದೀಶ'ಗಳಿಂದ ಗಿ ಕಡಿಮ ಉ ್ಣಂಶ'ದ ಭೂ ಪ್ರದೀಶ'ಗ ಗಿವ. ಪೂ ರ್ವದ ವಿಶ ಲ ಸಮತಲ ಭೂ ಪ್ರದೀಶ'ದಲ್ಲಿ ಮ ಯ ಪ್ರಮ ಣವು ಕಡಿಮ ಇರುವುದರಿಂದ, ವ ುಕ್ಕ ಒಂದೀ ಬ ಯ ಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸ ಯ ತೀರ ಬರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ. ಆದರ ಜಿ ್ಲಯ ಪಶ್ಚಿಮದ ತ ಲ್ಲೂಕುಗ ುಲ್ಲಿ ಮ ಯ ಪ್ರಮ ಣ ಪೂ ರ್ವಕ್ಕಿಂತ ಚ್ಚಗಿದ ರಿಂದ ಮತ್ತು ಭೂ ಮಿಯ ಫಲವತ್ತತ, ುವ ಮ ನ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿಂದ ಎ ್ಲ ವಿಧದ ಬ ಗ ುನು ಸ ು ಬ ಯಬ ುದ ಗಿದ, ಅವಿಭಜಿತ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯಲ್ಲಿ ುರಿಯುತ್ತಿದ ಏಕಮ ತ್ರ ದೂ ಡನದಿ ತುಂಗಭದ್ರ, ವಿಭಜನಯ ನಂತರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿ ್ಲಯಿಂದ ದೂ ರ ಸರಿದಿದು, ಈಗ ವೀದ ವತಿ, ಸುವರ್ಣಮುಖಿಯಂತ ು ಚಿಕ್ಕನದಿಗ ೀ ಜಿ ್ಲಗ ಆಧ ರ. ಇವುಗ ು ಜ ೂ ತಗ ುಲವ ರು ಕಆ ು್ಳಗ ು ಆಶ್ರಯವೂ ಪ್ರಮುಖವ ಗಿದ. (ಸಿ.ಸೂ ೀಮಶ ೀಖರ್, ಚಿತ್ರದುರ್ಗಜಿ್ಲಯ ಜನಜೀವನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ–3, www.sampada.net) ಜಿ ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಮುಖವ ಗಿ ಎರೆನೆಲ, ಕೆಂಪುನೆಲ, ಮರಳುನೆಲ, ಕೆಂಬಗಡೆನೆಲ, ಮರಳು ಮಿಶಿತ ಬೂದಿ ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲ ಇದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ ಯ ಮ ಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದು ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯ ದರೂ ಮಣ್ಣಿನ ುವ ಗುಣದಿಂದ ಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬ ುದ ಗಿದೆ. ಈ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಪ ರಂಭದ ಬೆಳೆಗಳ ಗಿ ಸಜೆ, ನವಣೆ, ರ ಗಿ, ಸ ವೆ, ಮುಂಗ ರಿ ಜೋಳ, ಬಳ್ಳಿಶೇಂಗ , ಕುಸುಬೆ, ಗುರೆಳ್ಳು, ಜಣಬಿ, ಪುಂಡಿ ಮೊದ ದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರದ ್ಲದ ಭ ರೀ ಬದ ವಣೆಗಳಿಂದ ಗಿ ಈ ಬೆಳೆಗಳು ಕಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯ ಗಿ ವ ಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದಿತವ ದ ನೆಟೆಶೇಂಗ ಪೈಜೋಳ, ಈರುಳ್ಳಿ, ುತ್ತಿ, ಬತ್ತ, ಅಡಿಕೆ,

ೂವು ಮೊದ ದ ಬೆಳೆಗಳು ವಿಜೃಂಬಿಸಿದವು. ಇದರಿಂದ ಗಿ ೈಬಿಡ್ ಆ ರದಿಂದ ಆರೋಗ್ಯದ ತೊಂದರೆಗಳು ಒಂದು ಕಡೆಯ ದರೆ ತಮ ಪರಂಪರೆಯ ಜ ನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪರ ದೀನತೆ ಕ ಡಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ, ಈ ನಡುವೆ ೈಬಿಡ್ ತಳಿಗಳ ಆಭಟದ ನಡುವೆಯೂ ದೇಶೀ ಬೆಳೆಗಳ ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬೀಜಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪದನೆ ಮತ್ತು ಸಂರಣೆಯ ಕಮಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಚ ಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಧ ನಕರ ಸಂಗತಿಯ ಗಿದೆ. ಈ ಕ ರಣದಿಂದ ಗಿ ಅಂಥ ಪ ರಂಪರಿಕ ಜ ನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗಹಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇ ಸಿ ಪುನರ್ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆ ೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಬುಡಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಪ ರಂಪರಿಕ ಕೃ ವಿಧ ನಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಪಧ ನ ಉದ್ದೇಶವ ಗಿದೆ.

ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ವೈಶಿ ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ೊಂದಿರುವಂತೆ ಐತಿ ಸಿಕ ಗೂ ಜನ ಂಗಿಕವ ದ ವೈಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ೊಂದಿದೆ. ವಿಬಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಸಮುದ ಯಗಳು ನೆ ೆನಿಂತಿದ್ದು ಮ್ಯ ಸಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದ ಯ ಲವ ರು ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಗಮನ ವ ದವುಗಳ ಗಿವೆ. ಈ ಸಮುದ ಯಗಳ ಮೂಲ,ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಚರಿತೆಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ತಿಳಿಯಬ ುದು.

ಮ್ಯ ಸಬೇಡರು : ಚಿತದುಗ ಜಿ ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತೀ ೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದ ಯ ಇದ ಗಿದೆ. ತೆಲುಗು ಭ ಕರ ದ ಇವರು ಆಂದದ ಶೀಶೈಲದ ಕಡೆಯಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದು ಚಳ್ಳಕೆರೆ, ಜಗಳೂರು, ಭೂಭ ಗಗಳಲ್ಲಿ ನೆ ೆನಿಂತು, ನಂತರ ಜಿ ್ಲೆಯ ವಿವಿದೆಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ ರೆ. ಮೂಲತಃ ಬೇಟೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ನಂತರ ಪಶುಪ ಲಕರ ಗಿ ಜೀವನ ನಿವ ಹಿಸಿದ ಇವರು ಚಿತದುಗ ಭೂಭ ಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರ ಕೃ ಕರ ಗಿ ಬದ ಗಿದ್ ರೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕೃ ಯಲ್ಲಿ ತಮದೇ ಆದ ಕೃ ಪದ್ದತಿಗಳು ಮತ್ತು ನ ಟಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ವಿಶೇ ವ ಗಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಎ ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಈ ಸಮುದ ಯ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯ ಪ ವಿತ್ಯತೆಯನ್ನು ಕ ಪ ಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಯತ್ನದ ಭ ಗವ ಗಿಯೇ ಕೃ ಜ ನವು ಉಳಿದಿದೆ.

ಕೃ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣ ವಿಧ ನಗಳು

ಇಂದು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು ಇಂದು ಕೃ ಯನ್ನೇ ಪಧ ನ ವೃತ್ತಿಯನ ್ಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವ ದ ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕ ಣಬ ುದ ಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗಿರುವ ಪಧ ನ ಲಕ್ಷಣವ ದ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಬದುಕಿನ ಎ ್ಲ ಕ್ಷೇತಗಳಲ್ಲೂ ತಮ ತನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕ ಣಬ ುದು. ಇಂಥ ಬದುಕಿನ

ಭ ಗವ ಗಿ ಆಧುನಿಕ ಪ ರಗಳ ನಡುವೆಯೂ ನ ಟಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಗೂ ಪ ಚೀನ ಗೂ ಸರಳ ಕೃ ಪದ್ದತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ್ರೆ. ಉದ : ಈರುಳ್ಳಿ, ೂವು, ಶೇಂಗ , ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪ ರಂಪರಿಕ ಬೆಳೆಗಳ ದ ರ ಗಿ, ನವಣೆ, ಸ ವೆ, ಸಜೆ, ಮುಂಗ ರಿ ಜೋಳ, ೆಸರು, ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, ಜಣಬಿ, ಪುಂಡಿ, ಕುಸುಬೆ, ಗುರೆಳ್ಳು, ಮೊದ ದ ನ ಟಿತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ್ರೆ. ಆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪ್ವದನೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಮಗಳು ತುಂಬ ವಿಶಿ ಷ್ಟವ ಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪತ್ಯೇಕವ ಗಿ ಗೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವ ಗಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಗಮನಿಸಬ ಎದ ಗಿದೆ.

ಸಜೆ : ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಪಥ ನವ ದ ಗೂ ಪವಿತವ ದ ಆ ರ ಧ ನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಜೆಯೂ ಕೂಡ ಒಂದು. ಈ ಸಮುದ ಯಗಳ ದೇವರಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯ ಮ ಡಲು ಸಜೆ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಅತೀ ಮ ತ್ವದ ಸ ನವಿದೆ. ಈ ಕ ರಣದಿಂದ ಗಿಯೇ ೈಬಿಡ್ ಕ ಲದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಧ ನ್ಯ ಉಳಿದು ಬರಲು ಸ ಧ್ಯವ ಗಿದೆ. ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ, ಕಡಬು, ಇತ್ಯ ದಿ ಆ ರ ಪದ ಥ ಗಳ ತಯ ರಿಕೆಗೆ ಬರುವ ಸಜೆಕ ಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆರಿಸುವ ಕಮ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವ ಗಿದ್ದು ಬೆಳೆದು ತೆನೆಬಿಟ್ಟ ಸಜೆ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢವ ದ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮುರಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಡುತ್ತ್ರೆ. ಸಜೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಬ ು ಬೇಗ ುಳ ಬೀಳುವ ಸ ಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದು ತೆನೆ ಸಮೇತ ಇಡುವುದರಿಂದ ುಳಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬ ುದು. ಬಿತ್ತುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತೆನೆಯಿಂದ ಕ ಳನ್ನು ಬೇಪ ಡಿಸಿ ಬೀಜದ ಮುಖತೊಳೆದು (ಬೀಜವನ್ನು ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು) ಬಿತ್ತುತ್ತ್ರೆ. ಈ ಬೀಜಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಯ ವುದೇ ವಿಶೇ ಷವ ದ ಕೀಟನ ಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನವಣೆ: ಚಿತದುಗ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಮನು ್ಯರಿಗೆ ನವಣೆ ಅನ್ನ, ದನಗಳಿಗೆ ನವಣೆ ುಲ್ಲು ಬ ು ಜನಪಿಯ. ಪ ಚೀನ ಕ ಲದಿಂದಲೂ ಈ ನವಣೆಯನ್ನು ೆಚಿನ ಪಮ ಣದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದಭ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಅನುಭವದ ಪಕ ರ ಈ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಯ ವುದೇ ರೀತಿಯ ಕೀಟಬ ಧೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆದ ನವಣೆಯನ್ನು ಗ ಳಿಗೆ ತೂರಿ ಗಟ್ಟಿಯ ದುದನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬೀಜವ ಗಿ ಬಳಸುವುದುಂಟು.

ರ ಗಿ : ಈ ಭ ಗದ ರ ಗಿಯ ತಳಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ ಚೀನ ಗೂ ವೈವಿದ್ಯಮಯವ ಗಿವೆ.. ಈ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಕೀಟಬ ಧೆ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ಸ ಮ ನ್ಯ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢವ ದ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಅವುಗಳಿಂದ ಕ ಳುಗಳನ್ನು ಬೇಪ ಡಿಸಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳ ಗಿ ಬಳಸುವುದುಂಟು. ವಿಶೇ ಷವೆಂದರೆ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವ ಗ ಬಿತ್ತಬೇಕ ದ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಈಸರಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನ್ನು ರಿದು ಚ್ಚಿ ಬಿತ್ತುತ್ತ್ರೆ. ಇದರಿಂದ ಬೀಜಗಳು ಸರಿಯ ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆದು ಯ ವುದೇ ಬೇರು ರೋಗಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಮ ಡಲು ಅನುಕೂಲವ ಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.

ಸ ವೆ : ಸ ವೆ ಅನ್ನ ಈ ಭ ಗದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಜನಪಿಯ ಆ ರವ ಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಈ ಬೆಳೆ ಪಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೀಟಭ ದೆಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುವಂತದ್ದ ಗಿದೆ. ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪದನೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇ ಕಮಗಳು ಇಲ್ಲವ ದರೂ ಈ ತಳಿಗಳೇ ಅಂಥ ಶೀಮಂತವ ದ ಫಲವಂತಿಕೆಯ ಗುಣ ಗೂ ರಕ್ಷಣ ತಕ ಗುಣವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಬೆಳೆದ ಸ ವೆ ಕ ಳಿನಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯ ದುದನ್ನು ಬೀಜವ ಗಿ ಬಿತ್ತುವುದುಂಟು. ಈ ಕ ಳುಗಳ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಟ್ಟೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಭದವ ಗಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮ ಡುವವರೆಗೂ ಇಡುತ್ತ ರೆ.

ಜೋಳ : ಇಲ್ಲಿನ ಭೂಪದೇಶದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದ ಯಗಳು ಪ ರಂಪರಿಕವ ಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಳದ ತಳಿಯೆಂದರೆ ಮುಂಗ ರಿನ ಜೋಳ. ಈ ಬೆಳೆದ ದೃಢವ ದ ತೆನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಒಂದು ಬಟ್ಟೆ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಡುತ್ತ ರೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಳುಗಳು ಚ್ಚು ಬ ದಿಸುವುದರಿಂದ ಆಗ ಗ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುತ್ತ ರೆ. ಇಂಥ ಎಚ್ಚರ ಬಿತ್ತುವ ಕ ಳದವರೆಗೂ ವಹಿಸಬೇಕ ಗುತ್ತದೆ.

ಅಲಸಂದೆ ಮತ್ತು ಸರು : ಈ ಎರಡು ದ್ವಿದಳ ಧ ನ್ಯಗಳು ಸ ರಿಗೆ ಬಳಸುವಂತ ವುಗಳ ಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳನ್ನು ಕ ಯಿ ಸಮೇತ ದೃಢವ ದ ಕ ಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿತ್ತುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ ಲನ್ನು ಬೇಪ ಡಿಸಿ ಬಿತ್ತುವುದುಂಟು. ಳಗಳ ಬ ಧೆ ಇವುಗಳಿಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಇರುವ ಕ ಳಿನ ಲ್ಲೀ ಗಟ್ಟಿಕ ಳುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುತ್ತ ರೆ.

ತೊಗರಿ : ತೊಗರಿಯ ನ ಟಿ ತಳಿಗಳು ಈ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಚ್ಚು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ತೊಗರಿ ಕ ಳುಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯ ದುದನ್ನು ೊರತೆಗೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ನೀರಿನ ಜೊತೆ ಬೆರೆಸಿ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಚ್ಚಿ ಳಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಕಮವಿದ್ದು, ಇಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟು ಗ ಗ ಗಮನ ರಿಸುವುದರ ಮುಖ ಂತರ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕ ಗುತ್ತದೆ.

ಅವರೆ: ಅವರೆ ಕ ಳುಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢವ ಗಿ ಬೆಳೆದ ತೂತಿಲ್ಲದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಆಡಿನ ಮೂತ ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣವನ್ನು ಸವರಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಡಬೇಕು. ಬಿತ್ತುವವರೆಗೂ ಆಗ ಗ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಳ ಬೀಳದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಬೇಕು.

ಬದನೆ: ಣ್ಣದ ಬದನೆಕ ಯಿಯಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೂದಿಯ ಮಿಶಣವನ್ನು ಮ ಡಿ ಚನ್ನ ಗಿ ಒಣಗಿಸಿ ನಂತರ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಡುತ್ತ ರೆ.

ಮೆಣಸಿನ ಬೀಜ : ಮೆಣಸಿನ ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವ ಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಮೆಣಸಿನ ಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೊರತೆಗೆದು ಬೂದಿ ಚ್ಚಿ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಡುವುದು.

ಬೀಜಸಂರಕ್ಷಕ ಕಮಗಳ ವೈಜ ನಿಕ ವಿಶ್ಲೇ ಣೆ

ಮೇ ೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಈ ಭ ಗದ ರೈತರ ಪ ಚೀನ ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೃ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪ್ದಿಸುವ ಕಮಗಳು ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿದ್ದು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ವಿಶೇ ಿವ ಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸ ೆಜ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದ ಕ ಳುಗಳಿಂದ ೀ ಗಟ್ಟಿಯ ದ, ಶಕ್ತಿಶ ಲಿ ಎನಿಸುವಂತ ೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬಿತ್ತಲು ಬಳಸ ಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳೆಂದು ಆರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೆಳುಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಮುಖ್ಯವ ಗಿ/ ಪಥ ನವ ಗಿ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು, ಬೂದಿ, ಉಪ್ಪು, ೆರಿಶಿಣ, ಸುಣ್ಣ, ಚವಳುಮಣ್ಣು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಈಸರಬಳ್ಳಿ, ಆಡಿನ ಮೂತ, ಇವೇ ಮೊದ ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸ ಗುತ್ತದೆ. ಇವು ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭವ ಗಿ ದೊರೆಯುವಂತ ೆವುಗಳ ಗಿದ್ದು, ಇವುಗಳನ್ನು ತಮ ಪರಂಪರೆಯ ಕೃ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ದೀಘ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳ ಗಿದೆ. ಇವರ್ ್ಯರು ಈ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೋಗನಿರೋಧಕ / ಕೀಟನ ಶಕ ಗುಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಯೋಗಶ ೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ವೈಜ ನಿಕ ಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ನಿಜವ ದ ಸತ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವರು ಬಳಸುವ ಈ ಪರಿಕರಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ೆಳುಗಳಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತ ೆ ಶಕ್ತಿಗಳು ಏನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಗ ೀ ಅನೇಕ ಸಸ್ಯಶ ಸ್ತ್ರಜರು ಪತ್ತೆ ೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬ ೆದ ಗಿದೆ,

ಬೂದಿ : ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಬೀಜಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೂದಿಯನ್ನು ಪಥ ನವ ಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವ ಗಿರುವ ಮೈಕೋ ಗೂ ಮೈಕೋ ನ್ಯೂಟಿಯನ್ಸ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅ ್ಟೀ ಅಲ್ಲದೆ ಮೈಕೋ ಆಗ ್ಯ ನಿಸಂಗಳು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರ ್ಟ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬೀಜಗಳು ಕೆಡದಂತೆ, ೆಳುಗಳು ಮುಟ್ಟದಂತೆ ಸ ೆಕ ರಿಯ ಗುತ್ತದೆ.

ಸುಣ್ಣ : ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂ ್‌ಕಂಟೆಂಟ್ ಜ ಸ್ತಿ ಇದ್ದು, ಬೀಜಗಳು ಕೆಡದಂತೆ ನಿವ ಹಿಸುವ ಗುಣವಿರುತ್ತದೆ. ಸುಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳಿಬಣ್ಣ ಬಿಸಿಲನ್ನು ೆಚ್ಚು ಸ್ವೀಕರಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಸವರಿದರೆ ಆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ತಂಪು ಸಿತಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಚವಳುವಣ್ಣು : ೆಳ್ಳದ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಈ ಚವಳುವಣ್ಣು ಡಿಟರ್‌ಜೆಂಟನ ಗುಣಗಳನ್ನು ೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜನರು ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಗೂ ತ ೆ ತೊಳೆಯಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತ್ರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಆಸಿಡಿಕ್ ಜ ಸ್ತಿ ಇದ್ದು, ಸೋಡಿಯಂ ಕೂಡ ೆಚ್ಚಿನ ಪಮ ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೋಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಆಸಿಡಿಕ್ ಅಂಶಗಳು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಅಪ ಯ ತಂದೊಡ್ಡುವ ಮೈಕೋ ಆಗ ್ಯ ನಿಸಂಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಬೀಜಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಸ ಧ್ಯವ ಗುತ್ತದೆ..

ಕೆಮಣ್ಣು : ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮೈಕೋ ಆಗ್ಯ ನಿಸಂಗಳು ಗೂ ಪೋರೋಸ್ಯಟಿಕ್ ಅಂಶವೂ ಕಡಿಮೆ ಪಮ ಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಗೆಯೇ ಈ ಕೆಂಪುಮಣ್ಣು ಆಸಿಡಿಕ್ ನಿಯಂತಣವನ್ನು ೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಈ ಮಣ್ಣಿನ ರಂದಗಳು ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ವ ಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೀಜಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸ ಕ ರಿಯ ಗಲಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಪ ರಂಪರಿಕ ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸ ಗುತ್ತಿದ್ದ ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬೇಕ ಗುವ ಜೀವರಕ್ಷಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ೀ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಆಘ ಟಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಉಳಿದು ಬಂದಿವೆ.

ಬೀಜ ಸಂರಕ್ಷಕ ಸಂಬಂದಿ ನಂಬಿಕೆ– ಸಂಪದ ಯ ಆಚರಣೆಗಳು

ಪ ಚೀನ ಕೃ ಕರು ತಮ ಪತಿ ಕೆಲಸ ಕ ಯ ಗಳನ್ನು ದೇವರ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ ಬದುಕನ್ನು ನಿವ ಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರ ಪರಿಣ ಮ ಆ ಛ ಯೆ ಅವರ ಕೃ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ವ್ಯಪಿಸಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆ ಯಲ್ಲಿ ಪ ಚೀನ ಕೃ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗ ಗಿ ಅವರು ನಂಬಿಕೊಂಡ ನಂಬಿಕೆ, ಸಂಪದ ಯ, ಆಚರಣೆಗಳು ಲವ ರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮ ಡಬ ಿದು.

೧. ಅಮವ ಸೆ ದಿನದ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಳುಗಳ ಬ ಧೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.
೨. ತಮ ಮನೆದೇವರ ಪೂಜೆಮ ಡಿ ಅದರ ಅದರ ತೀಥ ವನ್ನು ಬೀಜಗಳಿಗೆ ೀಪಿಸುವುದರಿಂದ ಳುಗಳು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ.
೩. ನವಣೆ ಮತ್ತಿತರ ಕೆಲವು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯ ರೂ ಸ್ನನ ಮ ಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಗೆಯೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವಂತ ಯ ವುದೇ ಆ ರ ಪದ ಥ ಗಳನ್ನು ತಯ ರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಗೇನ ದರೂ ಮ ಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬೀಜಗಳು ಸರಿಯ ಗಿ ಮೊಳಕೆ ಒಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.
೪. ಶೇಂಗ ಮತ್ತಿತರ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಶೇಂಗ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಂಚಲ್ಲಿ ಉರಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇಂಥ ಲವ ರು ನಂಬಿಕೆ–ಸಂಪದ ಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಚ ಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವೈಜ ನಿಕ ಸತ್ಯಗಳು ಅಡಗಿವೆ.

ಒಟ್ಟರೆ ಪ ಚೀನ ಕೃ ಪರಂಪರೆಯ ರೈತರು ಈ ರೀತಿಯ ದ ತಮದೇ ಆಗಿರುವಂತ ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ನೆಮದಿಯ ಜೀವನ ನಿವ ಹಿಸಿದ್ದ ರೆ. ಇವರ ಪಮುಖ ಬಂಡವ ಳ ವಿಶಿ ವ ದ ತಳಿಗಳು. ಇವರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ನ ಟಿ ತಳಿಗಳ ಬೀಜಗಳೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೋಗನಿರೋಧಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಸಮರಕ್ಷಣೆಗೆ

ಸುಲಭವ ದ ಮ ಗೋ ಪ ಯಗಳು ಇದ್ದವು. ಇವುಗಳ ಜೊತೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ ರೈತ ಸ್ವತಂತ ರೈತ ಪಿಯ ಗಿದ್ದು ಆದರೆ ಬದ ದ ಕ ಲದಿಂದ ಗಿ ಪ ಚೀನ ನ ಟಿತಳಿಗಳನ್ನು ಗೂ ಪ ರಂಪರಿಕ ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬ ುರ ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಅದೀನವ ದ ಕ ರಣದಿಂದ ರೈತ ಪರ ತಂತ ಸಿತಿ ತಲುಪಿ, ಆಥಿ ಕವ ಗಿ ದುಸಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಆಯು ್ಯಗಳನ್ನು ಕಳೆದು ಕಂಡು ಆ ಮೂಲಕ ಕೃ ಕ ರ್ಯದಿಂದ ೀ ದೂರವ ಗುವ ಮನಸಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೆ. ರೈತನ ಈ ಎ ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿ ರವೆಂದರೆ ಅವರ ಪ ರಂಪರಿಕ ತಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪುನರುಜೀವ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ೀಳಬೇಕ ಗುತ್ತದೆ.

ಪರ ಮಶ ನ ಸ ಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ ಕ ಯ ದ ವಿವರಗಳು

೧. ವಂದನ ಶಿವ(ಮೂಲ),ಮ ದವ ಐತ ಳ(ಅನು), ಬತ್ತದ ಚಿಲುಮೆ,೨೦೦೫, ಪಸ ರ ಂಗ, ಕನ್ನಡ ವಿ.ವಿ, ಂಪಿ

೨. ಚಕ್ಕರೆ ಶಿವಶಂಕರ(ಸಂ),ಜನಪದ ತಂತಜ ನ,೨೦೦೩,ಕನ ಟಕ ಜ ನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗ ನ ಅಕ ಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

೩. ಎಂ.ಜಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲೆಯ ವ್ಯವಸ ಯ ಜ ನಪದ,೧೯೯೫,ಕನ್ನಡ ಸ ಹಿತ್ಯ ಪರಿ ್ತ್, ಬೆಂಗಳೂರು

೪. ಕನ ಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಸಂ–೧.ಸಂ–೨, ಪ.ಸಂ: ಎಚ್.ಜೆ.ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ,೧೯೯೮, ಕನ ಟಕ ಜ ನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗ ನ ಅಕ ಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

೫. ಬಸವರ ಜ ನೆಲ್ಲೀಸರ(ಸಂ),ಜ ನಪದ ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಕ್ಷೇತಗಳು,೧೯೯೧,ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭ ಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯನಿಲಯ,ಶಂಕರಘಟ್ಟ.

೬. ಎಚ್.ಜೆ.ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ(ಸಂ), ವಿಶಿ ್ಟ ಜ ನಪದ,೧೯೯೦, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ ್ಯಲಯ ಸ್ ್ನತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ, ಬಿ.ಆರ್.ಪಿ

೭. ಗಂಗ ನ ಯ್ಕ್, ಲಂಬ ಣಗರು, ೨೦೦೪, ಕನ್ನಡಭ ರತಿ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ,ಶಂಕರಘಟ್ಟ

೮. ಮ ್ಯಸ ಬೇಡಸಮುದ ಯದ ಹಿರಿಯ ಮಹಿಳೆ ಶೀಮತಿ ಪ ಲಮ, ನಲಗೇತನ ್ಟ್ಟಿ, ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತ .,ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲೆ ಇವರ ಸಂದಶ ನದಿಂದ ಪಡೆದ ಮ ಹಿತಿ

೯. ಡ . ಬಿ.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವ ಮಿ, ಪ ಧ ್ಯಪಕರು, ಸೂಕ್ ್ಮಣು ಜೀವಶ ಸ್ತ್ರ ವಿಭ ಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯನಿಲಯ,ಶಂಕರಘಟ್ಟ ಇವರ ಸಂದಶ ನದಿಂದ ಪಡೆದ ಮ ಹಿತಿ

೧೦. ಡ . ಜಿ.ಕೆ.ಪೇಮ, ಕನ್ನಡ ಅಧ ್ಯಪಕಿ, ಸ ್ಯದಿ ಕ ಕ ೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಇವರ ಸಂದಶ ನದಿಂದ ಪಡೆದ ಮ ಹಿತಿ

೧೦. ರ ಘವೇಂದ ಆರ್, ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲೆಯ ಕೈಗ ರಿಕ ಚಿತ(ೇಖನ)ಇದರಲ್ಲಿ :**www.chithaaradurga.com**

೧೧. ಸಿ.ಸೋಮಶೇಖರ್, ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲೆಯ ಜನಜೀವನ–ಸಂಸ್ಕ ತಿ–೩(ೇಖನ)ಇದರಲ್ಲಿ:**www.sampada.net**

೧೨. ಜೆ.ಎಸ್. ಚನ್ನೇಶ್,ಜನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃ ತಂತಜ ನ(ೇಖನ),ಇದರಲ್ಲಿ:ಜ ನಪದ ಕನ ಟಕ–೫, ಸಂಪುಟ–೩,ಸಂಚಿಕೆ–೧,ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ ್ಯಲಯ, ಂಪಿ

ಮ್ಯಾಸ ಬೇಡರ ಮಳೆ ಜ ನ

ಮಳೆ ನೈಸಗಿ ಕವ ದ ಒಂದು ಪಕಿಯೆಯ ಗಿದ್ದು ಮನು ್ಯನ ಸ ಮ ನ್ಯ ತಕ ಕ್ಕೆ ದಕ್ಕದಿರುವ ಸಂಗತಿಯ ಗಿದೆ. ಪಕೃತಿಯ ಜೀವ ಸಂಕುಲದಲ್ಲಿ ಎ ್ಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಮಳೆ ಜೀವನ ಧ ರ.ಅದರಲ್ಲೂ ಮೂಲತಃ ಅ ಿಮ ರಿಯ ಗಿದ್ದ ಮನು ್ಯ ಭೂಮಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಆ ರವನ್ನು ತ ನೆ ಸೃ ್ಟಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ನೆ ಿನಿಂತ ನಂತರ ಇತರೆ ಯ ವುದೇ ಜೀವಿಗಿಂತಲೂ ಮನು ್ಯನಿಗೆ ಮಳೆ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ಗೂ ಅನಿವ ಯ ವೆನಿಸಿತು. ಈ ಕ ರಣದಿಂದ ೀ ಮನು ್ಯ ಮಳೆಯನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪರಿಭ ವಿಸಿದ್ದನೆ.ಹೀಗೆ ಮನು ್ಯನಿಗೆ ಮಳೆ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವೆಂದ ದ ಮೇ ೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಡ ರಂಬಿಸಿದ್ದನೆ. ಮಳೆ ಮತ್ತು ಮನು ್ಯನ ಇಂಥ ದೀಘ ಕ ಲದ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಗಿ ಮನು ್ಯ ಮಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನೆ. ಅಂದರೆ "ನಕ್ಷತ್ರ ವ ೆ ಗಳಿಂದ ಕ ಲಕ್ಕನುಗುಣವ ಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ರಬಸ, ಅದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಭ ಮತ್ತು ನಿ, ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳು ತುಂಬುತ್ತವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಇಂತಿಂಥ ಮಳೆ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ಯಾವುದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇಂತ ೆ ಮಳೆಗೆ ಇಂತ ೆ ಬೆಳೆ ಕಿದೆ ೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ. ಇದು ಬೆದೆ ಮಳೆ, ಇದು ೆದ ಮಳೆ ಮುಂತ ದುದನ್ನು ಗ ದೆಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಮ ತುಗಳ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲಕ ಮುಂದಿನ ಕೈ ಕರಿಗೆ ವರೆದ ನವ ಗಿ ಮ ಡಿ ೋಗಿದ್ದನೆ."(ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಸ ಯ ಜ ನಪದ, ಎಂ.ಜಿ. ಈಶ್ವರಪ್ಪ, ಪುಟ: ೧೫೫). ಮಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಇಂತ ೆ ಪ ರಂಪರಿಕ ಜ ನಗಳು ಧರೆಯ ಮೇಲಿನ ಎ ್ಲ ಸಮುದ ಯಗಳಲ್ಲೂ ಪಚಲಿತವಿದ್ದು ಅವುಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನ ಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ೆವ ಮ ನ, ಮಳೆಯ ಪಮ ಣ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವ ಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ, ಸಮುದ ಯಗಳ ೋಕದೃ ್ಟ ಇದಕ್ಕೆ ಪಮುಖ ಕ ರಣವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆ ೆಯೊಳಗೆ ಕನ ಟಕದ ಜಿ್ಲೆಗಳ ್ಲೇ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕವ ಗಿ ಅತೀ ಶೀಮಂತವ ದ ಸಮ ಜೋ–ಆಥಿ ಕ–ರ ಜಕೀಯ ದೃ ್ಟಯಿಂದ ಅ ್ಟೇ ಹಿಂದಿಳಿದ ಜಿ್ಲೆಯೆನಿಸಿರುವ ಚಿತದುಗ ಜಿ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆ ೆಸಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಪಮುಖವ ದ ಮ್ಯಾಸಬೇಡರ ಬುಡಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಮಳೆಜ ನವನ್ನು ಪರಿಶೋದಿಸುವ ಪಥ ನ ಉದ್ದೇಶ ಈ ೇಖನಕ್ಕಿದೆ.

'ಮ್ಯಾಸಬೇಡ' ಸಮುದ ಯ ಚಿತದುಗ , ದ ವಣಗೆ ರೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ತುಮಕೂರು ಜಿ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆ ೆಂತಿರುವ ವಿಶಿ ್ಟವ ದ ಒಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಇದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈಲಕ್ಷಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಮೂಲಕ ಇಂದಿಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೇ ಬದುಕುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕತೆಯ ಆಘ ಟಗಳ ನಡುವೆಯೂ ತನ್ನ ಪರ ಂಪರಿಕ ಜ ನಗಳನ್ನು

ನಂಬಿ ನಿವ ಸ ೀತೀಕರಣ ಪಕಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನ ೀ ಸಂಗತಿಯ ಗಿದೆ. ಮ್ಯ ಸಬೇಡ ಸಮುದ ಯದ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಉಸಿರ ಡುತ್ತಿರುವ ಇಂಥ ಪ ರಂಪರಿಕ ಜ ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈವರೆಗೂ ಈ ಸಮುದ ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ೀಚ್ಚಿನ ಪಸ್ತ ಪಗಳು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆ ೀಯೊಳಗೆ ಪಸ್ತುತ ಪಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಪ ರಂಪರಿಕ ಜ ನಗಳಲ್ಲಿ ಪಮುಖ ಶ ಖೆಯ ಗಿರುವ ಮಳೆ ಬಗೆಗಿನ ಜ ನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಪಯತ್ನಮ ಡ ಗಿದೆ.

ಮ್ಯ ಸಬೇಡರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅತೀ ಪ ಚೀನ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ೀಂದಿದ್ದು , ಅಂಥ ದೀಘ ಕ ಲದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಅವಸ್ತ ಂತರಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಬೇಟೆಗ ರರ ಗಿದ್ದ ಇವರು ನಂತರ ಪಶುಪ ಲಕರ ಗಿದ್ದರೆ, ತದನಂತರ ಕೃ ಕರ ಗಿ ಪರಿವತ ನೆಗೊಂಡಿದ್ದ ರೆ. ಈ ಮೂರು ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಳೆಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದು ನಿರಂತರವ ಗಿ ಮಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸ ಗಿಸಿರುವ ಈ ಸಮುದ ಯ, ಮಳೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಜ ನವನ್ನು ೀಂದಿದೆ. ಈ ಜ ನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭ ಗ ಕ ಲ್ಪನಿಕವ ಗಿದ್ದರೆ, ೀಚ್ಚಿನ ಭ ಗ ಅನುಭವಜನ್ಯವ ದುದ ಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಮಳೆ ೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಮಳೆ ಬರುವ, ೀಗುವ ಸೂಚನೆಗಳೇನು? ವಿವಿಧ ಮಳೆಗಳ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳು ನೀಡಿರುವ ಗೂ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವಗಳೇನು? ಮಳೆ ಬರದೇ ೀದ ಗ ಮ ಡುತ್ತಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ೀಕದೃ ಯ ವುದು? ಮಳೆ ಬೇಡವೆಂದ ಗ ಮ ಡುತ್ತಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ೀಕದೃ ಯ ವುದು? ಮಳೆ ಸಂಬಂದೀ ಸ ಹಿತ್ಯ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತಿತರ ನಿರೂಪಣೆಗಳೇನು ಎಂಬಿತ್ಯ ದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಗಮನಿಸಬ ುದ ಗಿದೆ

ೀಕದೃ

ಭೂಮಿ–ಆಕ ಶ, ಮಿಂಚು– ಮಳೆ, ಗುಡುಗು–ಸಿಡಿಲು ಇವೇ ಮೊದ ದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತಿಯೊಂದು ಸಮುದ ಯವು ತನ್ನದೇ ಆದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು, ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ೀಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ನ ವು ೀಕದೃ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಮುದ ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃ – ಸಿತಿ–ಲಯಗಳಿಗೆ ದೈವೀ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕ ರಣ ಮಳೆ ೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇ ವ ದ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸ ಜವ ಗಿ ದೇವರ ಕೃಫೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಕೆ.

ಮಳೆಗಳ ಪ ಥಮಿಕ ಜ ನ

ಶಿ ್ಟಧ ರೆಯ ಶ ಸ್ತ್ರಗಳು ವಿವರಿಸಿದ ೨೭ ಮಳೆ ನಕ್ಷತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದ ಯ ೧೮ ಮಳೆ ನಕ್ಷತಗಳನ್ನು ಮ ತ ನಂಬುತ್ತದೆ. ಈ ೧೮ ಮಳೆಗಳನ್ನು ತಮದೇ ಆದ ವಿಶಿ ್ಟ ೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಮಳೆಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ತಮ ಬದುಕನ್ನ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದ ೯ ಮಳೆಗಳನ್ನು ಕೇಡು ಮಳೆಗಳು ಎಂದು ಕರೆದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬ ುದು. ಈ ಸಮುದ ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವ ದ ಅನುಕೂಲಕರವ ದ ಮಳೆಗಳ ಬಗ್ಗ ಇರುವ ಪರಿಜ ನವನ್ನು ಪತ್ಯೇಕವ ಗಿ ವಿವರಿಸಬ ುದು

ರೇವತಿ

ಎ ್ಲ ಮಳೆಗಳಿಗೂ ತ ಯಿ ಎಂದು ರೇವತಿಯನ್ನು ಪರಿಭ ವಿಸ ಗಿದೆ. ಈ ಮಳೆ ಕಡ್ಡ್ಡಾಯವ ಗಿ ಬರಬೇಕು. ಬಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಮಳೆಗಳೆಲ್ಲವು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.

ಅಶ್ವಿನಿ

ಈ ಮಳೆ ಬರಬ ರದು ಎಂಬುದು ಮ್ಯ ಸ ಬೇಡರ ನಂಬಿಕೆ. ಆಶ್ವಿನಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಜ ನುವ ರುಗಳಿಗೆ ್ಲಲ್ಲಿನ ಸಮುಸ್ಯೆಯು ಗುತ್ತದಿ ಎಂಬ ಅಬಿಪ ಯುವಿದಿ. ಅದುಕ ್ಗಿಯೇ 'ಅಶ್ವಿನಿ ಮಳಿ ಬಂದುರಿ ್ಸಿವಿನ ಬ ಯಿಗೆ ್ಲಲ್ಲಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಅನುಭುವದು ಮ ತು ಹುಚಲಿತವಿದಿ. ಈ ಸಮುದ ಯು ಪಧ ನವ ಗಿ ಪಶುಪ ಲನೆಯನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬದುಕುವುದರಿಂದ ಮನು ್ಯರ ್ಟೇ ಪಶುಗಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವೂ ಕೂಡ ಅಗತ್ಯವ ಗಿದೆ. ಆ ಹಿನ್ನೆ ೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವಿಚ ರಗಳನ್ನು ಗಹಿಸಬೇಕ ಗುತ್ತದೆ.

ಭರಣ

ಭರಣಮಳೆ ಮುಂಗ ರಿನ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಳೆಯಿದು. ಈ ಮಳೆ ಕೃ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮ ್ತ್ವದ್ದ್ದಗಿದೆ. ಜೋಳ, ಎಳ್ಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಈ ಮಳೆ ಸೂಕ್ತವ ದ ಕ ಲವ ಗಿದೆ.

ಕೃತ್ತಿಕೆ

ಕೃತಿಕಿ ಎಂಬ ವಿಶಿ ್ಟ ೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಮಳೆಯೂ ಕೂಡ ಮುಂಗ ರಿನ ಪಸಲುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವ ದ ಮಳೆಯ ಗಿದೆ.

ರೋಹಿಣ

ಗ ಮೀಣ ಭ ೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ರೋಣ ಎಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಮಳೆ ಈಗ ಗ ೀ ಬಿತ್ತಿರುವ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲಕರ. ಈ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಜೋಳದ ಇಳುವರಿ ೆಚ್ಚ ಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಅನುಭವದ ಮ ತು. ಈ ಹಿನ್ನೆ ಯೊಳಗೆ 'ರೋಣ ಮಳಿ ಬಂದರಿ ಓಣಿಯೆಲ್ಲ ಜೋಳ' ಎಂಬ ಗ ದೆ ಮ ತು ಈ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಯಲ್ಲಿದೆ.

ಮೃಗಶಿರ–ಆರಿದ

ಈ ಎರಡು ಮಳೆಗಳು ಇಂಗ ರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಮ ಡಲು ಸ ಕವ ಗುವ ಮಳೆಗಳ ಗಿವೆ. ಗ ಮೀಣರ ಪರಿಭ ೆಯಲ್ಲಿ ಮಿಸಿಗಿರಿ, ಆದೆ ಮಳೆಗಳೆಂಬ ೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದಿ ಮಳಿ ಯ ವುದೀ ಬೆಳಿಗಳ ಬಿತ್ತನಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು 'ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದರಿ ಆರು ಕ ಳು' ಎಂಬ ಅನುಭವ ಜನ್ಯ ಮ ತು ಪಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ.

ಪುನವ ಸು–ಪು ್ಯ

ಮ್ ್ಯಸ ಬೇಡರು ದಟ್ಟವ ಗಿ ವ ಸಿಸುವ ಮಧ್ಯ ಕನ ಟಕ ಬ ಗದಲ್ಲಿ ಶೇಂಗ ಪಧ ನ ವ ಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯ ಗಿದೆ. ಶೇಂಗ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವ ದ ಈ ಮಳೆಗಳು ಇವರಿಗೆ ಅತೀ ಮ ತ್ವವ ದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪಧ ನವ ಗಿ ಪೆದ್ದಪು ್ಯ, ಸಿನ್ನಪು ್ಯ ಎಂಬ ಗ ಮ್ಯ ಭ ೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆಯ ಗಿದೆ.

ಆಶ್ಲೇ –ಮಘೆ

ಅಸ್ಲೆ ಮತ್ತು ಮಘೆ ಎಂಬ ಸಳೀಯ ೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಈ ಮಳೆಗಳು ಸಜೆ, ನವಣೆ, ಂ ಗಿ ಮೊದ ದ ಸಣ್ಣ ಕ ಳುಗಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವ ದವುಗಳ ಗಿವೆ. ಈ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಗಳ ರಬಸ ಕಡೆಮೆ. ವಿಶೇ ವ ಗಿ ಈ ಮಳೆಗಳು ೀಗೆ ಬಂದರೆ ಉತ್ತಮ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಮುದ ಯದ್ದೇ ಆದ ಕೆಲವು ಅನುಭವಗಳಿವೆ. ಉದ : ಅಸ್ಲೆ ಮಳೆಯ ಕ ಲದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳಬ ರದು. ಯ ವ ಗಲೂ ಮೋಡಕ ವಿದ ವ ತ ವರಣ ಇರಬೇಕು. ಈ ಅನುಭವವನ್ನು ' ಅಸ್ಲಿ ಮಳಿ ಬಿಸಿ ಗಿ ೋಯ್ತು' ಎಂದಿದ್ದರಿ. ಇನ್ನೂ ಮಘೆ ಮಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬೀಳಬೇಕು. ಮೋಡ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬ ರದು. ಇದನ್ನು 'ಮಘೆ ಮಳಿ ೋಗಿಯ್ ೀ ೋಯ್ತು' ಎಂಬ ಗ ದೆ ಮ ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಮ ಡ ಗಿದೆ.

ಉಬ್ಬೆ–ಉತ್ತರೆ

ಇಂಗ ರಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆಯ ದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮೂ ಧ ರವ ದವುಗಳು ಉಬ್ಬೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರೆ ಮಳೆಗಳು. ಉಬ್ಬೆ ಮಳೆ ರಬಸವಿಲ್ಲದೆ ನಿಧ ನವ ಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವ ಗಿ ಬರುವಂತ ್ದು. ಇದನ್ನು ರೈತರು 'ಉಬ್ಬಿ ಮಳಿ ಅಂದಿ ಉಬ್ಬಿ ಉಬ್ಬಿ ಬರುತ್ತದಿ' ಎಂದು ಸೂತಿಕರಿಸಿದ್ದ್ರಿ. ಇನ್ನು ಉತ್ತರಿ ಮಳಿ ಎ ್ಲ ಸಮುದ ಯಗಳಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ ರಣಗಳಿಗ ಗಿ ಗಮನ ್ ವ ದ ಮಳೆಯ ಗಿದೆ. ಮ್ಯ ್ಯಸನ ಯಕರ ಪ ರಂಪರಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರೆ ರೈತನಿಗೆ ಭ ್ ಕೊಟ್ಟ ಮಳೆಯ ಗಿದೆ. ಈ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ರೈತನ ಸಮಸ್ತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸ ಯಕವ ದುದು. ರೈತನ ಬೆಳೆ–ಜನ ಜ ನುವ ರುಗಳಿಗಿ ಉಪಯೋಗವ ಗುವ ಮಳಿ. ಅದುಕ ್ಗಿಯೇ ಮ್ಯ ್ಯಸ ನ ಯಕರು ತಿಲಗಿನಲ್ಲಿ ' ಉತ್ತರಿ ವ ನ ಸೂಸಿ ಎತ್ತರಿ ಗಂಪ' ಎಂಬುದ ಗಿ ್ೞಳಿದ್ದ್ರಿ. ತಿಲಗು ಬ ್ಯ ಈ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನ ಅಥ ಪಿಂ ದರೆ ಉತ್ತರೆ ಮಳೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪುಟ್ಟಿ ಎತ್ತು ಎಂದು ಅಥ ವ ಗುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟಿ ಎತ್ತು ಎಂಬುದು ಗೂಳೇ ್ೊರಡು ಎಂದ ಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಉತ್ತರೆ ಮಳೆ ಬರದೇ ್ೋದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಜ ನುವ ರುಗಳಿಗೆ ಸಂಕ ್ಟ ಬಂದದೊಗುತ್ತದೆ. ಗ ಗಿ ಆಸಳದಿಂದ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ್ೊರಡಬೇಕ ಗಿತ್ತದೆ.

್ಸ್ತ–ಚಿತ್ತ

್ಸ್ತ ಮಳೆಯೂ ಕೂಡ ಇಂಗ ರಿನ ಪೈರುಗಳ ಹಿತದೃ ್ಟಿಯಿಂದ ಪಮುಖವ ಗಿದ್ದು, ಜ ನುವ ರುಗಳ ಮೇವಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವ ದ ಮಳೆ ಇದ ಗಿದೆ. ಉತ್ತರೆ ಮಳೆ ರೈತನಿಗೆ ಕೈ ಬ ್ ನೀಡಿದ ಮಳೆಯ ದರೆ, ್ಸ್ತ ಮಳೆ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಭ ್ ನೀಡಿದ ಮಳೆಯ ಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಚಿತ್ತ ಮಳೆ ಬ ್ಳ ರಬಸವ ಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯ ಗಿದ್ದು, ಒಂದೇ ಕಡೆ ಸುರಿದು ಬಿಡುವುದು ಇದರ ಪಥ ನ ಲಕ್ಷಣ. ಅದುಕ ್ಗಿಯೇ ರೈತ ಈ ಮಳಿಯುನ್ನು 'ಕುರುಡು ಚಿತ್ತ' ಎಂಬುದ ಗಿ ಕರಿದಿದ್ದ್ನಿ.

ಸ್ವತಿ–ವಿಶ ಖ–ಅನುರ ಧ

ಈ ಮೂರು ಮಳೆಗಳು ಆಡು ಮ ತಿನ ಭ ್ಯಲ್ಲಿ ಕಮವ ಗಿ ಸ ತಿ, ಇಸ ಕಿ, ಅನುರ ಗಿ ಎಂಬ ್ಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ರೈತನ ಅಕ್ಕಡಿ (ಸ ರಿನ ಕ ಳು) ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಇದರ ್ೊರತ ಗಿಯೂ ದನಕರುಗಳಿಗೆ, ಕುರಿ ಮೇಕೆಗಳಿಗೆ ್ಲ್ಲಿ ದೃ ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಬ ್ಳ ಮುಖ್ಯವ ಗಿವೆ. ಇವು ್ಲವು ದಿನಗಳ ಕ ಲ ಸುರಿಯುವ ಸೈಕ್ಲೋನ್ ರೂಪದ ಮಳೆಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ ತಿ ಮತ್ತು ಇಸ ಕಿ ಮಳಿಗಳಿ ನಿರಂತರಿ ಎ ್ಟರುತ್ತದಿ ಎಂದರಿ ಇದುನ್ನು ಸಮುದ ಯುದು ಅನುಭವ 'ಸ ತಿ ಮಳಿ ಏತಿಸಿಂದರೂ ಬಿಡದು', 'ಇಸ ಕಿ ಮಳಿ ಈಡಲು ಗರಿ ಉದುರಿದರೂ ಬಿಡದು' ಎಂಬುದ ಗಿ ್ೞಳಿದಿ. ಗಿಯೇ ಅನುರ ಗಿ ಮಳಿಯ ಬಗ್ಗಿ ಈ ಸಮುದ ಯುದಲ್ಲಿ ಪಡಲಿತವಿರುವ 'ಅನ ್ರ ಗಿ ಮಳೆ ಬಂದರೆ

ಮಸೋ ರೋಗಪಿಲ್ಲ 'ಀೇಯ್ತು' ಎಂಬ ಮ ತು ಅನುರ ಧ ಮಳಿಗೆ ಇರುವ ಶಕ್ತಿಯುನ್ನು ಪಕಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಪತೀ ಮಳೆಯ ಬಗೆಗೆ ಕ ಲದ ಗತಿಯೊಳಗೆ ತಮದೇ ಆದ ಅನುಭವವನ್ನು ಸಮುದ ಗಳಿಗೆ ನೀಡಿಪಿ. ಇಡೀ ಮಳಿಗ ಲದ ಅನುಭವಗಳಿನ್ನು 'ತಿಂಗ ಳು ಮಳೆ ಬಂದರೆ ತಿಂಗಳ ಮಳೆ 'ಀೇಯ್ತು', 'ದ್ಯೆಗಿನ ಮಳಿ, ದ್ಯೆಗಿನ ಸಿಂಟ ಬಿಡಲ್ಲ', 'ಮುಂಗ ರು ಮಳಿಗೆ ಸಿಗದೇಡ, ಮರಿತು ಮ ತಿಗೆ ಸಿಗದೀಡ' ಎಂಬ ಅನುಭವ ಜನ್ಯ ಮ ತುಗಳಿನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಸಿಪಿ ನಮ ಆದಿವ ಸಿ ಸಮುದ ಯಗಳು.

ಮಳೆ ಬರುವ ಸೂಚನೆಗಳು

ಮಳೆ ಯ ವ ಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ^ವ ಮ ನದ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪನೆಯ ಆಧ ರದ ಮೇ ^ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲ ಆದಿವ ಸಿ ಸಮುದ ಯಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ^ವ ಮ ನದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳ ಆಧ ರದ ಮೇ ^ ಮಳೆ ಬರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಶಿ ್ಟ ಜ ನ ಮ ್ಯಸ ನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲೂ ಪಚಲಿತವಿದೆ. ಅಂಥ ಅನುಭವದ ಜ ನ ಧ ರಿತ ಮ ತುಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮ ಡಬ ^ದು

೧. ಸೂರ್ಯ ^ಟ್ಟೋ ಜ ಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕೆಂಪು ನರಸು ಮೂಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರತ್ತದೆ
೨. ಅತಿಯ ದ ಬಿಸಿಲು ಇದ್ದರೆ ಗಮವ ಗಿದ್ದು ಆ ದಿನ ಮಳೆ ಬರುವುದು
೩. ಗಟ್ಟಿ ಮೋಡಗಳ ದ ಗ ಮಳೆ ಬರುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ
೪. ಕೆಲವು ನಿದಿ ್ಟ ದಿಕ್ಕಿನ ಗ ಳಿ ಬೀಸಿದ ಗ ತಪ್ಪದೆ ಮಳೆ ಬರತ್ತದೆ.ಉದ : ^ನುಮನ ಮೂ ^ ಗ ಳಿ
೫. ನ ಯಿ ಆಕ ಶಕ್ಕೆ ಮುಖ ಮ ಡಿ ಕೂಗಿದರೆ ಮಳೆಬರುತ್ತದೆ.
೬. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಎದ್ದು ರಿದರೆ ಮಳೆ ಖ ಯಂ
೭. ಮುದ್ದೆಕೋಲು ಎಂಬ ^ಸರಿನ ಕೀಟಗಳು ರ ಟ ನಡೆಸಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ
೮. ನೆಲಗುಮ ಕೂಗಿದ ಗ ಮಳೆ ಬರುವುದು ಗ ್ಯರಂಟಿ
೯. ಎಮ ^ಸುಗಳು ಲು ಕಡಿಮೆ ನೀಡಿದರೆ ಮಳೆಬರುವ ಸೂಚನೆಯ ಗಿರುತ್ತದೆ
೧೦.ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವ ಗ ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗಿ ^ೀಗುತ್ತದ್ದರೆ ಮಳೆಬರುವ ಸ ಧ್ಯತೆ ^ಚ್ಚು
೧೧.ಕಪ್ಪು ಇರುವೆಗಳು ಬಿಳಿ ಮೊಟ್ಟೆ ^ೂರ ಕಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುವುದು

೧೨. ಸಣ್ಣ ಪಮ ಣದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕ ಮನ ಬಿಲ್ಲು ಮೂಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುವ ಸೂಚನೆಯ ಗಿದೆ.

೧೩. ಈ ರೀತಿಯ ್ವ ಮ ನದ ಸೂಚನೆಗಳಲ್ಲದೆ ಕ ಲ್ಪನಿಕ ಸೂಚನೆಗಳು ಅನೇಕ. ಉದ : ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಳು, ಪೊಲೀಸರು ಗೂ ೀಸಿಗೆ ಕ ಣಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಳೆ ಬರುವುದು ನಿಶ್ಚಿತ

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶ'ಗ ್ನು ಗಮನಿಸಿದರ ಪ್ರ ಣ–ಪಕ ಪರಿಸರದಿಂದ ೀ ಮ ಬರುವ ಸೂ ಚನಗ ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕ್ರಮ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ. ಮನು ್ಯನಿಗಿಂತ ಪ್ರ ಣ ಪಕಿಗ ು ಚ್ಚು ಸಂವೇದನ ಶೀಲವ ಗಿದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬದ ವಣಗ ್ನು ಅರಿಯಬಲ್ಲವು. ಇದನು ಮ ನವ ತನ ಅನುಭವದ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೂ ಂಡಿದ ನ.

ಮಳೆ ಬಿಡುವ ಸೂಚನೆಗಳು

ಪ ಕೃತಿಕ ಸೂಚನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಳೆ ಬರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿತಿ ತಿಳಿಯುವ ಮನು ್ಯ ್ತಿದ ಮ ಿ ಬಿಡುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪಕೃತಿಯಿಂದ ೀ ಕೆಲವು ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮ್ಯ ಸಬೇಡ ಸಮುದ ಯದೊಳಗೆ ಆಧ ರಗಳಿವೆ. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಂಜು ಿಚ್ಚು ಬಿದ್ದರೆ ಹಿಡಿದ ಹಿಡಿದ ಮಳೆ ಬರವ ಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ಬೀಳದೆ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಕ ಮನ ಬಿಲ್ಲು ಮೂಡಿದರೆ ಗೂ ಮಳೆಬಿದ್ದು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕ ಮನಬಿಲ್ಲು ಮೂಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅನುಭವದ ಮ ತುಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮಳೆ ಬರಿಸುವ ಆಚರಣೆಗಳು

ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮನು ್ಯ ಬ ್ಳ ಕ ಲ ಬದುಕ ರ. ಿೂಲದಲ್ಲಿ ಪೈರು ಇಟ್ಟ ಗಲಂತೂ ಮಳೆಯ ಅಗತ್ಯ ತುಂಬ ಇದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ತಡವ ದರೂ ರೈತ ಕಂಗ ಗುತ್ತ ನೆ. ಇಂಥ ಸಂದಭ ಗಳಲ್ಲಿ ಿೂೀದ ಮಳೆಯನ್ನು ಬರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಬಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಪಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ ನೆ. ಸದರಿ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕ ಸಮುದ ಯ ಈ ವಿ ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಿೂಂದಿದ್ದು, ಮಳೆ ಬರದೇ ಿೂೀದ ಗ ಮಳೆ ಬರಿಸಲು ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಕೆಲವು ಆಚರಣಗಳನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ವಿವರಿಸಬ ುದು.

ಬಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ನೀರು : ಪತೀ ಊರಿಗೆ ಒಂದು ಬಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲು ಇರುತ್ತದೆ. ಗೆ ಪತೀ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ್ಟ್ಟಿಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಬಡ್ಡೆಕಲ್ಲು ಇದ್ದು, ಮಳೆ ಬರದೇ ಿೂೀದ ಸಂದಭ ಗಳಲ್ಲಿ ್ಟ್ಟಿಯ ಪತೀ ಕುಟುಂಬದಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕೊಡ ನೀರು ತಂದು ಆ ಬಡ್ಡೆ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸುರಿಯುತ್ತ ರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ

ನೂರ ಒಂದು ಕೊಡ ನೀರು ಕಬೇಕೆಂಬುದು ನಂಬಿಕೆ. ಹೀಗೆ ಮ ಡುವುದರಿಂದ ಮಳೆ ಬರುತ್ತೆಂದು ನಂಬಿ ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮ ಡುವುದುಂಟು.

ಮುಸರೆ ಚೆಲ್ಲುವುದು : ಟ್ಟಿಂಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮಳೆಯ ಗಿ ಕೇವಲ ಮೋಡ ಗ ಳಿಯ ಆಭ ಟ ಮ ತವಿದ್ದ ಗ, ಮಳೆಯನ್ನು ಯ ವುದ ದರೂ ಕ್ಷುದ ಶಕ್ತಿಗಳು ತಡೆಯುತ್ತಿರಬ ುದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯರು ಸೇರಿ ಮುಸುರೆ ಚೆಲ್ಲುವ ತೀಮ ನ ಮ ಡುತ್ತ ರೆ. ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಅನ್ನ, ಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕ ಯಿ ಸೇರಿಸಿ ಟ್ಟಿ ಸುತ್ತ ಮುಸುರೆ ಚೆಲ್ಲುತ್ತ ರೆ. ಇದರಿಂದ ದು ಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಉಂಟ ದ ಕಂಟಕ ಬಗೆ ರಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಂಬಿಕೆ

ಕೊಡ ಹಿಡಿಯುವುದು : ಮಳೆಗ ಲದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಟ್ಟಿಂಯ ಯಜಮ ನರು ಸೇರಿ ಯ ವುದ ದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಕೊಡ ಹಿಡಿಯುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀಮ ನಿಸುತ್ತ ರೆ. ಸಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಸೋಮವ ರ ಮ ತ ಈ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮ ಡುತ್ತ ರೆ. ಈ ತೀಮ ನವನ್ನು ಟ್ಟಿಂಯ ಪತೀ ಮನೆಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಡಂಗೂರ ಸ ರಿಸುತ್ತ ರೆ. ನಿಗದಿಯ ದ ಸೋಮುವ ರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಟ್ಟಿಂಯ ಎಲ್ಲ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ಜೋಳ ರ ಗಿ ಮತ್ತಿತರ ದ ನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದು ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಯಜಮ ನರ ಬಳಿ ನೀಡುತ್ತ ರೆ. ಗೆ ನೀಡಿದ ದ ನ್ಯವನ್ನು ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಒಂದು ನಿದಿ ಷ್ಟ ಜ ಗವನ್ನು ಸಗಣಿಯಿಂದ ಬಳಿದು ಅದರ ಮೇ ರ ಶಿಯ ಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತ ರೆ. ಆಮೇ ಒಂದು ೊಸದ ದ ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿ ಆ ದ ನ್ಯದ ರ ಶಿ ಮೇ ಇಡುತ್ತ ರೆ. ಆನಂತರ ಪೂಜೆ ಮ ಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಕ್ಕುದ ರರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಪರಸ್ಪರ ಎದುರು ಬದುರ ಗಿ ನಿಂತು ಆ ತುಂಬಿದ ಕೊಡಕ್ಕೆ ಕೈ ಕಿ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತ ರೆ. ಆಗ ಯಜಮ ನರು ಮಳೆ ಬರುವುದ ದರೆ ಕೊಡ ಜೋರ ಗಿ ತಿರುಗಬೇಕು ಎಂದು ಪತೀ ಮಳೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ದೇವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ರೆ. ಯ ವ ಮಳೆಗೆ ಕೊಡ ತಿರುಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಮಳೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ತಿರುಗದೇ ಇರುವ ಮಳೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇವರ ನಂಬಿಕೆ. ಇದು ಮಳೆಯ ಭವಿ ್ಯವನ್ನು ದೇವರ ಸತ್ಯದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯುವ ಮ ಗ ವ ಗಿದೆ.

ಗಣೆ ಹಿಡಿಯುವುದು : ಮಳೆಗ ಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರದೇ ಬರಗ ಲದ ಛ ಯೆ ಕಂಡ ಗ ಟ್ಟಿಂಯ ಹಿರಿಯರು ದೇವರ ಗಣೆ ಹಿಡಿಯುವ ತಿಮ ನ ಮ ಡುತ್ತ ರೆ. ಈ ಆಚರಣೆಯೂ ಕೂಡ ಮಳೆಯ ಭವಿ ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕಮವ ಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಮೂರು ದಿನ, ರ ತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸ ಗುವುದು. ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಯಜಮ ನರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆಸಲ್ಲಿಸಿ ದೇವರ ಸನ್ನಿದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಗಣೆಗಳನ್ನು ೊರತೆಗದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಿದಿ ಷ್ಟ ಕ್ಕುದ ರರು ನುಡಿಸುತ್ತ ರೆ. ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪತೀ ಮಳೆಯ ಸರೇಳಿ ಆಮಳೆ ಬರುವುದ ದರೆ ಸ್ವರ ಯ ವುದೇ ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ

ಸರ ಗವ ಗಿ ೋರಡಬೇಕು ಎಂದು ಮುಗಿಯುತ್ತ್ರೆ. ನುಡಿಸುವವರು ಗಣೆಯನ್ನು ನುಡಿಸಲು ಪ ರಂಬಿಸುತ್ತ್ರೆ. ಆಗ ಗಣೆ ಸರ ಗವ ಗಿ ನುಡಿದರೆ ಆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲವ ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅಥ ಮ ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ್ರೆ.

ಕೋ ಟ ಆಡುವುದು : ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭ ವ ಕಂಡ ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ನಿವ ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಚರಿಸುವ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೋ ಟವೂ ಒಂದು. ಮಳೆ ೋಗಿ ಬರದ ಭ ಯೆ ಬಂದ ಗ ಟ್ಟಿ ಹಿರಿಯರು ಕೊ ಟ ನಡೆಸಲು ನಿದ ರಿಸುತ್ತ್ರೆ. ಕೋ ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಕೆಲವರು ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುದೆ ರ ತಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೋ ಟವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತ್ರೆ. ಇದನ್ನು ಕನಿ ್ಟ ೫ ದಿನ ೭ ದಿನ ಕೆಲವೊಮೆ ೧೫ ದಿನದವರೆಗೂ ನಡೆಸುತ್ತ್ರೆ. ಒಟ್ಟ್ರೆ ಮಳೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಕೋ ಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಸಮ ನ್ಯ ಸಂದಭ ದಲ್ಲಿ ಡುವ ಡುಗಳಿಗಿಂತ ಬಿನ್ನವ ದ ಡುಗಳನ್ನು ಡುತ್ತ್ರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶೋಕ, ದೈವ ಪ ಥ ನೆ ಮಳೆರ ಯನ ಸು ತಿ ಇವೇ ಮೊದ ದ ಡುಗಳು ಪಧ ನವ ಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಳೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ದೃಢವ ದ ನಂಬಿಕೆ.

ಪುರ ಣ ಓದುವುದು : ಮಳೆಗ ಗಿ ಪುರ ಣ ಓದಿಸುವುದು ಕನ ಟಕದ ಬ ಪ ಲು ಸಮುದಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಕಮವ ಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರಲ್ಲೂ ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇವರು ಮಳೆ ಬರದೆ ೋದ ಗ ಅವರ ದೇವರ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಮ ರವ್ಯ ಸ ಭ ರತ, ಜೈಮಿನಿ ಭ ರತದ ಕೆಲವು ಭ ಗಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಸಂಪದ ಯ. ಇದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದ ಗಿ ಮಳೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ನಂಬಿಕೆ.

ಬಯ ಟ ಪದಶ ನ : ಮಳೆಯ ಅಭ ವ ಉಂಟ ದ ಗ ಅದರ ನಿವ ರಣೆಗೆ ಮ ಡುವ ಆಚಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಯ ಟ ಆಡುವುದು ಒಂದು. ಈ ಸಂದಭ ಕ್ಕೆ ಯ ವುದ ದರೂ ಕಥೆಯನ್ನು ಪದಶಿ ಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ನಿದಿ್ಷಪತ್ಯಗಳನ್ನು ಮ ತ ಪದಶಿ ಸುತ್ತ್ರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಶಬರ ಶಂಕರ ವಿಳ ಸ' ದಂತ ್ ಪತ್ಯಗಳು ಪಧ ನವ ಗಿವೆ.

ಬರಗಲ್ಲು ುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವುದು : ಮಳೆ ಬರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಮುದ ಯಗಳು ಊಹಿಸುವ ಕ ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬರಗಲ್ಲು ಇರುವುದು ಒಂದು. ಟ್ಟಿಯ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಯ ವುದೋ ಸಳದಲ್ಲಿ ಬರಗಲ್ಲು ಇರುವುದರಿಂದ ೀ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಟ್ಟಿಯ ಜನರೆಲ್ಲ ಬರಗಲ್ಲು ತೆಗೆಯಲು

ೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಲ್ಲನ್ನು ುಡುಕಿ ತೆಗದ ಮೇ ೆ ಅದನ್ನು ತಮ ಊರಿನ ಗಡಿ ದ ಟಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಊರಿನ ಗಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪ ಚೀನ ನಂಬಿಕೆ.

ತೊನ್ನು ೆಣಗಳನ್ನು ುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವುದು : ಮೈಮೇ ೆ ತೊನ್ನು ಇರುವ ಮನು ್ಯರ ಮೃತ ದೇ ್ಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ೂಳಬ ರದು . ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಶರೀರಗಳು ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯದೇ ಇರುವ ದೇ ್ಗಳು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಭ ಗಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಂಬಿಕೆ . ಆಗ ್ಟ್ಟಿಯ ಜನರು ಗುದ್ದಲಿ, ರೆ, ಚಲಿಕೆಗಳನ್ನು ೊತ್ತು ಸಶ ನದ ಕಡೆಗೆ ೊರಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ತೊನ್ನು ದೇ ್ದ ಗುರುತು ಪತ್ತೆ ಮ ಡಿ ಅದನ್ನು ೊರತೆಗೆದು ಸುಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಳೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯ ಗಿದ್ದ ವಿಘ್ನ ನಿವ ರಣೆಯ ಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಂಬಿಕೆ.

ಮಳೆ ನಿಲ್ಲಸುವ ಆಚರಣೆಗಳು

ಮಳೆ ಬರದೇ ೋದ ಗ ಅದನ್ನು ಬರಿಸಲು ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳಿರುವಂತೆ ಮಳೆ ಬಿಡದಂತೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ಗ ಅದು ಬರವ ಗುವಂತೆ ಮ ಡಲು ಈ ಸಮುದ ಯಗಳೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮ ಡುವುದುಂಟು. ಮಳೆಯ ಅಭ ವವ ದ ಗ ಇವರು ಅನುಭವಿಸುವ ಯ ತನೆಗಿಂತ ಮಳೆ ಬಿಡದೆ ಸುರಿದ ಗ ಇವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಇವರ ದನ,ಕುರಿ,ಮೇಕೆ ಮೊದ ದ ಜ ನುವ ರುಗಳಿಗೆತುಂಬ ಸಂಕ ್ಟ. ಗ ಗಿಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿ ರವ ಗಿ ್ಲವ ರು ಕಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದುಂಟು. ಅಂಥ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ೆಸರಿಸುವುದ ದರೆ : ಮುಸುರೆ ಚೆಲ್ಲವುದು, ಒ ೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು ಸುರಿಯುವುದು ಮತ್ತು ದೇವರ ಮೊರೆ ೋಗುವುದು. ಈ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ ಯದ ನಿದಿ ್ಟ ೋಕದೃ ್ಟಿಯಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಳೆಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದಂತೆ ಪಚಲಿತವಿರುವ ಈ ಸಮಸ್ತ ಜ ನವು ಬರೀ ಮೌಢ್ಯಗಳಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವೈಜ ನಿಕ ದೃ ್ಟಿಯೂ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕ ಲದ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ ಸಮುದ ಯಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕಿದ ಅನುಭವ ಜನ್ಯ ಜ ನಗಳಿವು. ಗ ಗಿಯೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಯ ವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗ ದರೂ ನೆರವೇರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದರೆ ಇವುಗಳ ಸತ ್ಯಸತ್ಯತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕ ರಣಕ್ಕ ಗಿಯೇ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಉತ್ತುಂಗುದ ಕ ಲದಲ್ಲಿ ಇವು ಇನ್ನೂ ಸಮುದ ಯದೊಳಗೆ ಜೀವಂತವ ಗಿವೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳ ಹಿಂದಿನ ೋಕ ಜ ನವನ್ನು ಇನ್ನ ್ಟ ಆಳವ ದ ವಿಶ್ಲೇ ್ಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಮ್ಯಸನ ಯಕ – ಕ ಡುಗೊಲ್ಲ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಸ ಮ್ಯತಗ

ಮಧ್ಯ ಕನ ್ಟಕದ ಭೂ ಭ ಗಗ ಲ್ಲಿ ನ ಸಿರುವ ಪಶುಪ ಲಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಂದರ ಮ್ಯಸನ ಯಕರು ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರು. ಈ ಎರಡೂ ಸಮುದ ಯಗ ಬಗ ಲವ ರು ವ ್ಗಗಳಿಂದ ತ್ತ್ರರು ಜನ ವಿದ್ವ್ಂಸರು ಸಂಶ ೋಧನ ತಕ ಅಧ್ಯಯನಗ ನು ನಡಸಿದ ರ. ಇವರಲ್ಲರೂ ಇವರಡು ಸಮುದ ಯಗ ನು ಮೂಲತಃ ಒಂದೀ ಗುಂಪ ಗಿದು, ಕಲವು ಮ ತ್ವದ ಕ ರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೀಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಗಿ ಬ ದಿವ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನು ೀಳಿದ ರ. ಗೀನ ಹೀಗ ಪ್ರತ್ಯೀಕಗೂ ್ಲು ಕ ರಣವ ದ ಸಂಗತಿಗ ನು ಶ ೋದಿಸಲು ಪ್ರಯತಿ ಸಿದ ರ. ಈ ಪ್ರಯತ ದ ಫಲವ ಗಿ ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ಸಮುದ ಯದ ಮೌಖಿಕ ಕಥನಗ ಲ್ಲಿ ಕಲವು ಸುಳಿವುಗಳಿವ. ಅದನು ಡ .ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥವ ಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿದ ರ. ಅವರು ಉಲ್ಲೀಖಿಸುವ ಐತಿ ್ಯವೊಂದು ಹೀಗಿದ : "ಈಗ ಮ್ಯಸಬೀಡರು ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರು ಎಂದು ಕರಯಲ್ಪಡುವ ಇವರು ಒಂದೀ ತ ಯಿ ಮಕ್ಕ ಂತ. ಇಬ್ಬರೂ ಗೋಪ ಲಕರ ಗಿದರು. ಬರಬಂದ ಗ ದನಗ ನು ಪಡುವಲ ಸೀಮಗ ತಿರುಗಿಸಿದರು. ಬ ್ಟ ದಿನಗಳಿಂದ ಆ ರವಿಲ್ಲದ ಸಿವಿನಿಂದ ಕಂಗಟ್ಟಿದವನು ತಡಯ ರದ ಆಗ ತ ನ ಈದ ಕುಂಟು ಆಕ ಕರುವಿನ ತೂ ಡಯನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ತಿಂದನಂತ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಬೀರಯು ದರಂತ." (ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ; 1999:88) ಇಲ್ಲಿಯ ಕೀಂದ್ರ ವಸ್ತುವನ ೀ ಆಧರಿಸಿ ಆನೀಕ ಪ ಠ ಂತರಗ ದೂ ರಯುತ್ತವ. ವಿಶ ೀ ದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರ ಈ ಸಂಬಂಧ ಮ್ಯಸಬೀಡ ನ ಯಕರ ಅಬಿವ್ಯಕ್ತಿಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೌನವಹಿಸಿವ. ಇದರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಮತ್ತು ಚ ರಿತ್ರಿಕ ಒತ್ತಡಗ ನು ಡುಕುವ ಅಗತ್ಯವಿದ. ಇದೀನೀ ಇದರೂ ಈ ಎರಡೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೀ ಆಗಿದು ಪ ವಿತ್ರ್ಯ ಪರಿಪ ಲನಯ ಸಂಬಂಧ ವಿಭಜನಗೊಂಡಿವ ಎಂಬುದನು ಯ ರ ದರೂ ಒಪ್ಪಬ ದ ದ ್ಟ ಮೌಖಿಕ ಗೂ ಆಚರಣ ತಕ ಪ್ರಕ ರಗ ಆಧ ರಗ ಗಿ ಒದಗಿಬರುತ್ತವ. ಇವರಡರ ಮೂಲ ಬೀರು ಒಂದೀ ಎಂಬುದಕ್ಕ ಇವರಡೂ ಸಂಸ್ಕ ತಿಗ ಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಮ ನ ಅಂಶ ಗ ಪೂರಕ ಶ ಕ್ತಿಗ ಗಿವ. ಗ ಗಿ ಈ ೀಖನದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸನ ಯಕರು ಮತ್ತು ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಸ ಮ್ಯತಗ ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ ವಿದ.

ಬೀಡರು ಮತ್ತು ಗೊಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಅವರುಗ ಬದುಕುವ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ೋಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯವರಗ ಸ ಕ ್ಟ ಸ ಮ್ಯತಗ ನು ಕ ಣಬ ದ ಗಿದು, ಅವುಗ ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ವಿವರಿಸಬ ದ ಗಿದ.

1. ಸಮ ನ ಭೌತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗ ೨ :

ಗೊಲ್ಲರು ಮತ್ತು ನ ಯಕರು ಮೂಲತಃ ಪಶುಪ ಲನ ವೃತ್ತಿಯನು ಅವಲಂಬಿಸಿದವರು. ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಪಶುಪ ಲನಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ೯ ಬ ೨ಪ ಲು ಕುಟುಂಬಗ ೨ ಜೀವನ ಸ ಗಿಸುತ್ತಿವ. ಒಂದು ಕಡ ನ ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಿತಿ ಇವರದಲ್ಲ. ಈಗೀಗ ನ ನಿಲ್ಲುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿವ ಅ ್ಟ ಮೇವು ನೀರು ಸಿಗುವಡಗ ಪ್ರಯ ಣ ಬ ಸಿ ಸಿಕ್ಕ್ಲ ೀ ಬಿಡ ರ ೊಡುವ ಸಂಸ್ಕತಿ ಇವರದು. ಗ ಗಿ ಇಬ್ಬರ ವ ಸ ಸ್ಥನಗಳಿಗ ಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಒಂದೇ ತರನ ದ ಸರುಗಳಿವ. ಇವರ ವೃತ್ತಿ ಪಶುಪ ಲನ ಮತ್ತು ನ ಕ ಡುವ ಸಿಗ ದರಿಂದ ಉಡುವ ಬಟ್ಟ, ತೂ ಡುವ ಆಭರಣಗ ್ಲಿ ಸಮ ನತ ಇದ. ಪುರು ್ರು ಮ್ಯಗ ಅಂಗಿ ಧರಿಸದೇ ತ ಗ ಪೇಟ ಸುತ್ತಿ ಬರೀ ಮ್ಯಲಿ ಓಡ ಡುವುದು ತೀರ ಸ ಮ ನ್ಯ. ಎರಡೂ ಸಮುದ ಯಗ ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗ ್ ಶ್ರೀರದ ಸ್ವರೂಪ ಒಂದೇ. ಮಹಿ ಯರ ದರೂ ರವಿಕ ಧರಿಸದಿರುವುದು ಉಭಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೂ ಸಮ ನ. ಕೈಗಳಿಗ ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ಂಗಸರು ಕಡಗ ಧರಿಸಿದರ. ಮ ್ಯಸಬೇಡರ ಂಗಸರು ಬದು ಎಂಬ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಆಭರಣವನು ಧರಿಸುವುದನು ಕ ಣಬ ೨ದು. ಇವರಡು ಗುಂಪಿನ ಸರುಗ ್ಲ್ಲಿಯೂ ಸ ಮ್ಯತ ಇದು ಕ ಣುತ್ತದ. ಉದ : ಕ ಟಮುಲಿಂಗ, ಚಿತ್ರಲಿಂಗ, ಬೂ ಮಲಿಂಗ ಇತ ್ಯದಿ. ಈ ಸರುಗ ೨ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮುದ ಯಗ ೨ ಪೂ ಜಿಸುವ ದೇವರುಗ ೊ ೌದು. ಆದರಿಂದ ಪೂ ಜಿಸುವ ದ್ಯವಗ ೨ ಕೂ ಡ ಎರಡೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ. ಈ ದೇವರುಗಳಿಗ ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುಡಿಗ ೨ ಕೂ ಡ ಒಂದೇ ತರನ ಗಿರುತ್ತವ ಎಂಬುದು ಕುತೂ ್ಲಕ ರಿಯ ದುದು. ಈ ಗುಂಪುಗ ್ಲಿ ದ್ಯವಗ ೨ ಸ ಮ ನ್ಯರಿಗಿಂತ ಬಿನ ವಲ್ಲ. ಗ ಗಿ ಮನು ್ಯರಂತ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲುಗ ್ಲ ೀ ದ್ಯವಗ ್ ಪ್ರತಿ ಪನ. ಸುತ್ತು ಗುಡಿಸಲು ಎಂದು ಕರಯಲ್ಪಡುವ ಆ ದೇವಸ್ಥನಗ ೨ ಕ ಂಸಿ ಎಂಬ ಒಂದು ತರನ ದ ೨ಲ್ಲಿನಿಂದ ನಿಮ ್ಣಗೂ ಂಡಿದು. ಲಕ್ಕಲಿ ಸೂಪ್ಪು ಅಥವ ಕ ್ಯಿಂದ ಗುಡಿಗ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಿಸ ಗಿರುತ್ತದ. ಇಂಥ ಗುಡಿಸಲುಗ ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ದೇವರುಗ ್ ಸ್ವರೂ ಪವೂ ಒಂದ. ಇಲ್ಲಿಯ ದೇವರು ಪಟ್ಟಿಗಿಯ ಕ ರದಲ್ಲಿ ಅಥವ ಕೋ ೀಲಿನ ಕ ರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದ. ಪೂ ಜ ಗೂ ್ಳವ ದೇವರು ವೃತ್ತಿಯ ಸ ಯಕ ಪರಿಕರಗ ಗಿರುತ್ತವ. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ ಯಕವ ಗುವ ವಸ್ತುಗ ೨ ಪೂ ಜ ಗೂ ್ಳವುದು ಒಂದು ಕ್ರಮವ ದರ, ಪರಂಪರಯನು ಕಟ್ಟಿ ಬ ಸಿದ ಹಿರಿಯರು ಪೂಜ ಸಲ್ಪಡುವುದು ಮತ್ತೂ ಂದು ಕ್ರಮ. ಭೌತಿಕವ ಗಿ ಇ ್ಟಲ್ಲ ಸಮ ನತಗ ್ನು ಪಡದಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ೨ ಊರು ಮತ್ತು ಕ ಡು ಎಂಬ ಎರಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪುಗ ಗುವಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಆಗಿವ. ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಇರುವಂತ ಗೂ ಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಊರುಗೂ ಲ್ಲ ಕ ಡುಗೂ ಲ್ಲ ಎಂಬ ಗುಹುಗಳಿವ.

2. ನಂಬಿಕ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗ ್ ಸಮ ನತ :

ಶ್ರೀರ, ವೃತ್ತಿ, ವ ಸ, ಉಡುಗ, ತೊಡುಗ, ದೈವ ಇವೇ ಮೊದ ದ ಸಂಗತಿಗ ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಮ ನತೆಯನು ೊಂದಿರುವ ಈ ಎರಡು ಬುಡುಕಟ್ಟುಗ ು, ಇವುಗ ನು ಆಧರಿಸಿಯೇ ುಟ್ಟುವ ನಂಬಿಕೆ–ಸಂಪ್ರದ ಯ ಗೂ ಆಚರಣಗ ್ಲಿಯೂ ಸಮ ನತೆ ೊಂದಿರುತ್ತವ ಎಂಬುದು ಯ ರಿಗ ದರೂ ಅರ್ಥವ ಗುವ ಸತ್ಯ.

ನಂಬಿಕಗ ್ಲಿ ಜನಿ ಗ ಆಕ ು/ಕುರಿ ಕಲ್ಪನ ಎರಡೂ ಸಮುದ ಯಗ ್ಲಿ ಇದ. ಜನಿ ಗ ಆಕ ು/ಕುರಿ ಪಶುಪ ಲಕರಿಗ ಅತ್ಯಂತ ಪವಿತ್ರವ ದುದು. ಗ್ರಾದಿಪ ಲಕನ ಯಕನನು ುಲಿಯಿಂದ ಪ ರು ಮ ಡಿದದು ಇಂಥ ಜನಿ ಗ ಆಕ ು. ಇದು ಸೇರಿಕೊಂಡಂತ ಇನು ಲವ ರು ಸಮ ನ ನಂಬಿಕಗ ು ಇರುವ ಸ ಧ್ಯತಗಳಿವ.

ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ್ಲಿ ಕ ಸು ಮೀಸಲು, ಬ್ಬಗ ು (ಎತ್ತಿನ ಬ್ಬ–ದೀವಳಿಗ, ಮರು ದೀವಳಿಗ), ಮಣೇವು, ವ ಸಕೊಯ್ಯುವುದು, ದೇವರಿಗ ಎತ್ತುಗ ನು ಬಿಡುವುದು, ಮೂರು ವ ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮ ಸ ಂಕೇತಿಕವ ಗಿ ಊರು ಬಿಡುವುದು, ಕಟ್ಟಮನಗ ನ್ಯ ಯ ಪಂಚ ಯ್ತಿ, ಡಗಮು, ಉರುಮ ಗಣಯಂಥ ವ ದ್ಯಗ ಬ ಕ, ಬ ನ ಕುರಿ ಕಡಯುವುದು ಇವೇ ಮೊದ ದ ಪದತಿಗ ು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗುತ್ತದ.

ಕ ಸು ಮೀಸಲು : ಮನಗ ್ಲಿ ಕರದ ಲನು ಬ ಸದೇ ದೇವರಿಗ ಮೀಸಲಿಡುವುದು ಮತ್ತು ಕುಲದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಂದ ದಕಿಣ ಪಡಯುವುದು ಕ ಸು ಮೀಸಲು ಪದತಿ. ಕ ಸು ಪೂಜ ರಿಗ ಸೇರಿದರ ಮೀಸಲು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಲಿನ ತುಪ್ಪ ತಗದು ದೇವರ ಮುಂದ ದೀಪ ಉರಿಸುವುದು. ಈ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಇಂದಿಗೂ ಎರಡು ಗುಂಪುಗ ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯ ಗಿದ.

ಬ್ಬಗ ು : ಎತ್ತುಗ ನು ವಿಶೇ ವ ಗಿ ಪೂಜಿಸುವ ಎತ್ತಿನ ಬ್ಬ ಮತ್ತು ಬ ಕನು ಗೌರವಿಸುವ ದೀವಳಿಗ ಬ್ಬಗ ು ಇದೇ ಸರಲ್ಲಿ ಉಭಯ ಗುಂಪುಗ ್ಲಿಯು ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವ.

ಮಣೇವು : ಬ್ಬಗ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದ ಸಯ್ಯಗಳಿಗ ಭಕ್ತರು ಬಲ್ಲ, ಬ ಣ್ಣು ಕ ಯಿಗ ನು ವಿಶಿ ್ಟವ ಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಪದತಿ ಇದು. ಬಲ್ಲ ಬ ಣ್ಣು ಕ ಯಿಗ ನು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಚೂರುಗ ಗಿ ಮ ಡಿ ದೇವಸ್ಥ ನಗ ಮುಂಭ ಗದ ಮಣ್ಣಿನ ನಲದ ಮೇ ಸ ಕ ್ಟಿ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಗಳಿಗ ಕುತ್ತಾರ. ಸಂಪ್ರದ ಯದ ಧ ರಿಕ ಪುರು ರ ದ ದ ಸಯ್ಯಗ ು ಜ ೂ ಲಿ ಗಿ ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕುಣಯುತ್ತ ಬಂದು ಬಲ್ಲ ಣ್ಣು ಕ ಯಿಗ ಚಿಕ್ಕ ರ ಶಿಗಳಿಗ ಬಿದು ಬ ಯ ಕಿ ತಿನು ತ್ತಾರ. ಇಂಥ ವಿಶಿ ್ಟಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಎರಡು ಗುಂಪುಗ ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದ.

ದೇವರತ್ತುಗ ೆನು ಬಿಡುವುದು : ದೇವರ ಕ ರ್ಯಕ್ಕ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗ ು ತೀರ ಅನಿವ ರ್ಯ. ಯ ವುದೇ ೆಬ್ಬವ ದರೂ ಅದು ದೇವರತ್ತುಗಳಿಗ ಮುಗಿಯುವುದರಿಂದ ೀ ಆರಂಭಗೂ ೊಳ್ಳುತ್ತದ. ಭಕ್ತರು ದೇವರಿಗ ೆರಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುಗ ೆನು, ವಿಶೀ ೆವ ಗಿ ೆಸುಗ ೆನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತ ರ. ದೃವದವರು ಗ ೆರಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ೆಸುಗಳಿಗ ದೇವರ ಮುದ್ರ ಕಿ ಕುಲ ಸ ವಿರದವರ ಸ್ವತ್ತ ಗಿಸುತ್ತ ರ. ಇಂಥ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಗೂ ಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇದ. ಮ ್ಯಸನ ಯಕರರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಧ ನವ ಗಿದ.

ಇ ಟ್ಟಲ್ಲದ ನ ್ಯಯ ಪಂಚ ಯ್ತಿಗ ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಕಟ್ಟಮನಗಳಿವ. ಮ ್ಯಸನ ಯಕರಿಗ ನನಿವ ೆ ನ ಯ್ಕನ ೆಟ್ಟಿ, ಗೂೀನೂರು ಇವೇ ಮೂದ ದ ಏ ು ಕಟ್ಟಮನಗಳಿದರ, ಕ ಡುಗೂ ಲ್ಲರಿಗ ಕರಿಯೂ ಬನ ೆಳ್ಳಿ ಗೂ ಬೀವಿನ ೆಳ್ಳಿ ಮೂದ ದವು ಕಟ್ಟಮನಗ ಗಿದವು.

3. ವಿದಿ ನಿ ೀಧಗ ೂ ಒಂದೀ :

ಸಂಸ್ಕ ತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗ ು ಒಂದು ಭ ಗವ ದರ ಮತ್ತೂ ಂದು ಭ ಗ ವಿದಿ ನಿ ೀಧಗ ೆದು. ಏನು ಮ ಡಬೀಕು ಎಂಬುದು ಎ ಷ್ಟ ಮುಖ್ಯವೂೀ ಏನು ಮ ಡಬ ರದು ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಅ ್ಟೀ ಮುಖ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮ ್ಯಸಬೇಡರಲ್ಲಿ ಗೂ ಕ ಡುಗೂ ಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಡದಿರುವ ಸಮ ನ ವಿದಿ ನಿ ೀಧಗ ೆನು ಇಲ್ಲಿ ನೂೀಡಬ ುದು.

ಅತೀ ಪ ವಿತ್ರ್ಯ: ಇಡೀ ಕುಲಗ ು ಮತ್ತೂ ಂದು ಕುಲದೂ ಡನ ಬದುಕುವುದು ಇರಲಿ ಬರಿಯ ರವು. ಈ ಮಡಿವಂತಿಕ ತ ವು ವ ಸಿಸುವ ೆಟ್ಟಿಗ ಬೀಲಿ ನಿಮ ರ್ಣ ಮ ಡಿಕೂ ೊಳ್ಳುವ ೆಂತಕ್ಕ ತಲುಪುತ್ತದ. ಬೀರಯವರು ಇವರು ವ ಸಿಸುವ ೆಟ್ಟಿಗಳಿಗ ಪ್ರವೀಶ ಪಡಯುವುದೀ ಕ ಟ್ಟ. ಈ ವಿ ೆಯದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮ ಣದ ಬಿಗಿ ಇದೀ ಇದ. ಪೂಜ ರಿಗ ದರಂತೂ ಈ ಮಡಿವಂತಿಕ ಇನು ್ಟ ಚ್ಚು. ಪೂಜ ರಿಗ ದವರು ಮೃಗ ಅಂಗಿ ಧರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕುಲದವರು ಪಯಣಿಸುವ ವ ೆನದಲ್ಲಿ ಸ ೆ ಪ್ರಯ ಣ ನಿ ೀಧ. ತ ನು ಉಣ್ಣುವ ತಟ್ಟ ಬಿಟ್ಟು ಬೀರ–ತಟ್ಟಯಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವುದು ನಿಷಿದ್ಧ. ಇವೇ ಮೂದ ದ ನಿ ೀಧಗ ು ಮಡಿವಂತಿಕಯ ಅಥವ ಪ ವಿತ್ರ್ಯ ಕಲ್ಪನಯ ಭ ಗವ ಗಿ ಎರಡು ಸಮುದ ಯಗ ೆಲ್ಲಿ ಕ ಣಸಿಗುತ್ತದ.

ಬತ ಸಂಪ್ರದ ಯ: ಕಲವೂಂದು ದ ನ್ಯಗ ೆನು ತಿನಬ ರದಂಬ ನಿ ೀಧವ ಬತ, ಗೂ ಲ್ಲರಲ್ಲಿ ನವಣಿ ಬತ, ನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳಿ ಬತ ಪ್ರಧ ನವ ಗಿವ. ನ ಯಕರ ಬೂ ಮದೀವಡ್ಲು ಕುಲದವರು ನವಣಿ ಬತ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ರ. ಕ ಡುಗೂ ಲ್ಲರ ಕ ್ಯತಪ್ಪ ದೀವರ ಒಕ್ಕಲು ನವಣಿ ಗೂ ಉಳ್ಳಿ ಬತವನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ರ.

ಂದಿ–ಕೋಳಿ– ನಿ ೇಧ : ನ ಯಕರಿಗೂ ಗೊಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ದೈವಗಳಿಗೂ ಂದಿ, ಕೋಳಿ ನಿಷಿದ್ಧ. ಇವರ ಟ್ಟಿಗ ಲ್ಲಿ ಂದಿ, ಕೋಳಿ ಪ್ರವೇಶವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗ ಮ ಂಸ ಬ ಸುವದಂತೂ ದೂರದ ಮ ತು. ಈ ಪ್ರ ಣಿಗ ು ಇವರಿಗ ಅದ ಷ್ಟ ವಿರುದ್ಧವಂದರ ಈ ಸಮುದ ಯಗ ದೇವರುಗ ಒಡವಯನು ಕ ವು ಮ ಡುವವರು ಮೊದಲು ದೈವಗಳಿಗ ಂದಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಮ ಂಸವನು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಅವುಗ ಶಕ್ತಿ ಕ ದು ಒಡವ ಕ ವು ಮ ಡುತ್ತ ರ ಎಂಬುದು ಇಡೀ ಸಮುದ ಯಗ ನಂಬಿಕ.

ಮ ಂಸವೇ ನಿ ೇಧ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಎರಡು ಸಮುದ ಯಗ ಲ್ಲಿ ಮ ಂಸ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿ ೇಧವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕಲವೂಮ ಮ ತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿ ೇಧ. ಜುಂಜಪ್ಪನ ಪೂಜ ರಿಗ ು, ಬೇಡರ ಬೂಮದೇವರ ಒಕ್ಕಲುಗ ೂ ಪೂಜ ಗ ೋಗುವ ಗ ಮ ಂಸ ನಿ ೇಧ.

ಬಸವನವ ರ: ಸೋಮವ ರ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಿಗೂ ಬಸವನವ ರ. ಅಂದು ಅವರು ಎತ್ತುಗ ಗಲಿಗ ನೋಗ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗ ಲ್ಲಿ ಇವರಡು ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ು ಸಮ ನವ ಗಿರುವುದು ಇವರು ಒಂದೇ ಸಂಪ್ರದ ಯದ ಎರಡು ಗುಂಪುಗ ಂಬುದನು ಸ ಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತವ.

ಪರ ಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗ ು

1. ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ನಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ು, ತೀ.ನಂ. ಶಂಕರನ ರ ಯಣ, 1982, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ. ಮೈಸೂರು.
2. ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ಇಬ್ಬರು ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರರು, ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ, 1996, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಪಿ. ಚ್.ಡಿ. ಮ ಪ್ರಬಂಧ, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.
3. ಗೊಲ್ಲ, ಕಡಗ, ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ 1999 ಸಿ.ವಿ.ಜಿ. ಪ್ರಕ ಶನ, ಬಂಗ ೂರು.
4. ಎತ್ತಪ್ಪ, ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ, 2002, ಸಿ.ವಿ.ಜಿ. ಪ್ರಕ ಶನ, ಬಂಗ ೂರು.
5. ಮ್ಯಸಮಂಡಲ, ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ, 2004, ಕನ ಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರ ಧಿಕ ರ, ಬಂಗ ೂರು.
6. ಕನ ್ಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ು ಭ ಗ 1, (ಸಂ) ಚ್.ಜ . ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ, 1994 ಕನ ್ಟಕ ಜ ನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗ ನ ಅಕ ಡಮಿ, ಬಂಗ ೂರು.
7. ಮ್ಯಸಬೇಡರು, ಕೃ ್ಣಮೂರ್ತಿ ೂರು, 1993, ಕನ ್ಟಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅಕ ಡಮಿ, ಬಂಗ ೂರು.
8. ನನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕ ರ್ಯದ ಅನುಭವಗ ು.

ಪಶುಪಾಲಕರಿಗೆ ವಿಪತ್ತು ತಂದ ವಿಜ್ಞಾನ ನಗರಿ

ಭಾರತದ ಪ್ರಾಚೀನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಯನರ ಆಗಮನದ ಮೂಲಕ ಆದಿವಾಸಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಸಂಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪುಟಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮೂಲತಃ ಪಶುಪಾಲಕ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಂತೂ ನಾಗರೀಕತೆಯ ವಿಸ್ತಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲ್ಲೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಸಂಕಟಗಳು ಒದಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಆಧುನಿಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂದು ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂದವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲಕರು ತಮಗೆ ತೀರಾ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಕುರಿ ಕಟ್ಟೆ ಕಾವಲುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಕಂಗಾಲಾಗಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಮುದಾಯಗಳಿಂದ ಅಪಸ್ವರಗಳು ಕಂಡರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಬರಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಭುತ್ವದ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟು ಸಶಕ್ತವಲ್ಲದ ಈ ಪಶುಪಾಲಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಲ್ಲಿ ನಲುಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿದಿರುವುದು ವಿಶೇಷವೇನಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೀರ್ಲಗುಂಟ ಮತ್ತು ವರವು ಕಾವಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಪಶುಪಾಲಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ತೀವ್ರವಾದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವುದು ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಚಳ್ಳಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನೀರ್ಲಗುಂಟ ಹಾಗೂ ವರವು ಕಾವಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು **9723** ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಿದೆ. ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ವಡ್ಡು, ಕುದಾಪುರ ಬಳಿ **4290** ಎಕರೆ, ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕುದಾಪುರ ಬಳಿ **1500** ಎಕರೆ, ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಪೇಸ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ದೊಡ್ಡಉಳ್ಳಾರ್ತಿ, ಕುದಾಪುರ ಬಳಿ **573** ಎಕರೆ, ಬಾಬಾ ಅಣು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ದೊಡ್ಡಉಳ್ಳಾರ್ತಿ, ಕುದಾಪುರ ಬಳಿ **1810** ಎಕರೆ, ರಾಜ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ದೊಡ್ಡಉಳ್ಳಾರ್ತಿ, ಕುದಾಪುರ ಬಳಿ **300** ಎಕರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಗೃಹ ಮಂಡಳಿ ಕುದಾಪುರ ಬಳಿ **50** ಎಕರೆ, ಸಗಿಟೌರ್ ವೆಂಚ್ಯೂರ್ಸ್(ಸೋಲಾರ್ ಪ್ಲಾಂಟ್)ಗೆ **1250** ಎಕರೆ, ಹೀಗೆ **9820** ಎಕರೆ ಅಮೃತ ಮಹಲ್ ಕಾವಲು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಬಗ ಕಲವರು 'ಕಲಸಕ್ಕ ಬ ರದು ು ಕೂಂಪಯಂತಿದ ಈ ಕ ಡು ುಲವು ಯೋಜನಗ ು ಬೀಡ ಗುತ್ತಿರುವುದು ಇಡೀ ಈ ಪ್ರದೀಶ ದ ಜನರಿಗ ಸಂತೋ ು ವ ಗಿದ' ಎಂದು ಭ ವಿಸಿದ ರ. ಈಗ ಗ ೀ ನಿಮ ರ್ ಣ ುಂತದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕ ಮಗ ರಿಗ ು ಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ ೂ ಸ್ಥವಿಕಯನು ಗಮನಿಸಿದರ ಮೀಲಿನ ಮ ತುಗ ು ಖಂಡಿತ ತಮ ಯ ಗಿವ. ಶ ಯಿಂದ ೂೀಗಿಬರುವ ೂರಸಂಚ ರದ ನಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಖುದ ಪುರದ ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನ ಕೀಂದ್ರ ಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದೀಶ ುಕ್ಕ ಅವರ ಮ ತುಗ ು ಸೀಮಿತವ ಗಿವ. ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನ ಕೀಂದ್ರದ ನಿವ ುಣ ಸರಿಯ ಗದೀ ಸಕ ರ್ ರಕ್ಕ ೂರಯ ಗಿತ್ತು, ಅದರ ಬದಲಿಗ ಈ ಸಂಶ ೂೀಧನ ಕೀಂದ್ರಗ ು ಬಂದಿದು ಸೂಕ್ತವ ಗಿದ ಎಂಬ ಭ ವ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ದಂತಿದ. ಆದರ ಇಲ್ಲಿ ನಿಜವ ದ ಸಮಸ್ಯ ಇರುವುದು 9723 ಎಕರ ಪ್ರದೀಶ ುದ ಕ ವಲುಗ ುನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತಿದ ುಳ್ಳಿಗ ು ಪಶುಪ ಲಕ ಗೂ ಕೂಲಿಮ ಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ. ಗ ಗಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಸುಮ ರು ನೂರ ರು ಗ್ರ ಮಗ ುಲ್ಲಿ ಈ ಕ ವಲುಗ ುನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತಿದ ಜನ ಇಂದು ತಲುಪಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನು ಅಗತ್ಯವ ಗಿ ಗಮನಿಸಬೀಕ ಗಿದ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಗ ಬರುವುದಲ್ಲವೂ ಬಲ್ಲವೀ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕಯ ಗುತ್ತದ.

ಈ ಬಗ ಕಲವರು 'ಕಲಸಕ್ಕ ಬ ರದು ು ಕೂಂಪಯಂತಿದ ಈ ಕ ಡು ುಲವು ಯೋಜನಗ ು ಬೀಡ ಗುತ್ತಿರುವುದು ಇಡೀ ಈ ಪ್ರದೀಶ ದ ಜನರಿಗ ಸಂತೋ ು ವ ಗಿದ' ಎಂದು ಭ ವಿಸಿದ ರ. ಈಗ ಗ ೀ ನಿಮ ರ್ ಣ ುಂತದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕ ಮಗ ರಿಗ ು ಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಜನರ ಪ ೂ ಸ್ಥವಿಕಯನು ಗಮನಿಸಿದರ ಮೀಲಿನ ಮ ತುಗ ು ಖಂಡಿತ ತಮ ಯ ಗಿವ. ಶ ಯಿಂದ ೂೀಗಿಬರುವ ೂರಸಂಚ ರದ ನಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಖುದ ಪುರದ ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನ ಕೀಂದ್ರ ಗೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದೀಶ ುಕ್ಕ ಇಂತ ುವರ ಮ ತುಗ ು ಸೀಮಿತವ ಗಿವ. ಕುರಿ ಸಂವರ್ಧನ ಕೀಂದ್ರದ ನಿವ ುಣ ಸರಿಯ ಗದೀ ಸಕ ರ್ ರಕ್ಕ ೂರಯ ಗಿತ್ತು, ಅದರ ಬದಲಿಗ ಈ ಸಂಶ ೂೀಧನ ಕೀಂದ್ರಗ ು ಬಂದಿದು ಸೂಕ್ತವ ಗಿದ ಎಂಬ ಭ ವ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ದಂತಿದ. ಆದರ ಇಲ್ಲಿ ನಿಜವ ದ ಸಮಸ್ಯ ಇರುವುದು 9723 ಎಕರ ಪ್ರದೀಶ ುದ ಕ ವಲುಗ ುನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತಿದ ುಳ್ಳಿಗ ು ಪಶುಪ ಲಕ ಗೂ ಕೂಲಿಮ ಡುವ ಜನರಲ್ಲಿ. ಗ ಗಿ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ಸುಮ ರು ನೂರ ರು ಗ್ರ ಮಗ ುಲ್ಲಿ ಈ ಕ ವಲುಗ ುನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದುಕುತಿದ ಜನ ಇಂದು ತಲುಪಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನು ಅಗತ್ಯವ ಗಿ ಗಮನಿಸಬೀಕ ಗಿದ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಗ ಬರುವುದಲ್ಲವೂ ಬಲ್ಲವೀ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮನವರಿಕಯ ಗುತ್ತದ.

ಈ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಬ ಹುಪ ಲು ಜನ ಪಶುಪ ಲನೆಯನು ಪ್ರಧ ನ ವೃತ್ತಿಯನ ಗಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕುರಿ–ಮೇಕ ಸ ಕುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದೊಡದು. ಕಲವೇ ವ ರ್ಷಗ ಳ ಹಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವ ರು ಕುಟುಂಬಗ ಳಲ್ಲಿ ಸ ವಿರ ರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕುರಿ ಮೇಕಗಳಿದು ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನು ೂಂದಿದರು. ಕ ದ ಕಲವ ರು ವ ರ್ಷಗ ಳಲ್ಲಿ ಕ ವಲುಗ ಳ ಒತ್ತುವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿವಂತರೇ ಜಮೀನಿಗ ಗಿ ಕ ಡನು ನ ಶಪಡಿಸಿದರು. ಇ ಟ್ಟರಿಂದ ೀ ಘ ಸಿಗೂಂಡಿದ ಈ ಜನ ವಿಜ ್ಞನ ನಗರಿ ಮ ಡಲು ಬಂದು ಬ ಹುಪ ಲು ಕ ವಲನು ವಶ ಪಡಿಸಿಕೂಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೇನು ಮ ಡಬೇಕಂದು ತೋೀಚದವರ ಗಿದ ರ. ತಮ ಕುರಿ ಗೂ ಮೇಕ ಸ ಕ ಣಕಗ ಕ ವಲುಗ ಳು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಂದು ತಿಳಿದ ಗ ತಮ ಕುರಿ ಮೇಕಗ ಳನು ಮ ರಿದ ರ. ಇದಿ ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಈ ಕ ವಲುಗ ಳಲ್ಲಿ ದೂರಯುತ್ತಿದ ಕ ರ ಗೂ ಕೌ ಣ್ಣುಗ ಳನು ಕಿತ್ತು ತಂದು ಮ ರಿ ಜೀವನ ನಡಸುತ್ತಿದರು. ಗಯೀ ಈ ಕ ವಲಿನ ಒ ಳಗ ಹತ್ತಗ ಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ ಹತ್ತದ ಹ ಳಗ ಳನು ಹಿಡಿದು ಪೇಟಯಲ್ಲಿ ಮ ರಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ ಅದ ್ಟೇ ಕುಟುಂಭಗಳಿದವು. ಇಲ್ಲಿ ದೂರಯುತ್ತಿದ ಈಚಲು ಗೂ ಹೂಲಿ ಗಿಡಗ ಳ ಕಡಿಗಳಿಂದ ಪೂರಕ, ಬುಟ್ಟಿ ಮ ಡಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ ನೂರ ರು ಸಂಸ ರಗಳಿದವು. ಒಟ್ಟ್ವರ ಹ್ತ್ತರು ರೀತಿಯ ಬುಕಿನ ಮ ರ್ಗಗ ಳು ಅಲ್ಲಿದವು. ಕ ಡಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೀ ಷವ ದ ಜಿಂಕಗ ಳ ದೂಡ ಸಮೂ ಹವೇ ಇತ್ತು ; ಈಗ ಈ ಕ ವಲು ಪ್ರದೇಶದ ಬ ಹು ಭ ಗಕ್ಕ ಎರಡು ಆ ತ್ತರದ ಗೋಡಯನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರ ಪರಿಣ ಮ ಜನ ಗೂ ಪ್ರ ಣ– ಪಕಿಗ ಳು ಬೀದಿಗ ಬಿದಿದ ರ.

ಚ ಳ್ಳಕರ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಸುಮ ರು 4.56 ಲಕ ಹಸುಗಳಿವ. ಆ ಪೈಕಿ 1.10 ಲಕ ಹಸುಗ ಳು ಸರ್ಕ ರ ವಶಪಡಿಸಿಕೂಂಡ 8,932.20 ಎಕರ ಜಮೀನನೀ ಆಶ್ರಯಿಸಿವ. ವಿಶೀ ಷವ ಗಿ ಈ ಭ ಗದಲ್ಲಿ ಬರಗ ಲದಲ್ಲೂ ಬದುಕಬಲ್ಲ ಅಮೃತ ಹ ಳ ತಳಿಯ ಹಸುಗ ಳು ಚ್ಚ ಗಿವ. ಕೃಷಿಗಿಂತ ಇಲ್ಲಿನ ರೈತರು ಪಶು ಸಂಗೋೀಪನಯನೀ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ರ. 100 ಹಸುಗಳಿಗ 12 ಎಕರ ಗೋೀಮ ಳ ಜಮೀನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿದ. ಆದರ, ವಶಪಡಿಸಿಕೂ ್ಳ ದ ಜಮೀನಿಗ ಸರ್ಕ ರ ಪರ್ಯ ಯ ಜಮೀನು ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಅ ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕಂಪನಿಗಳಿಗ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಭ ಗದ ಮ್ಯ ಸ ನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕು ಇದ ಎಂಬುದು ಯ ರಿಗೂ ತಿಳಿಯದ ವಿ ಷಯವ ಗಿದ. ಈ ಕ ವಲನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನಲಗೇತನ ಹಟ್ಟಿ ಗುಡಿಕಟ್ಟಿನ ನಲಗೇತಲ ಮುತ್ತಯ್ಯಗ ಳು (ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಳು), ಬೋೀಸೇದೇವರ ಹಟ್ಟಿಯ ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಳು, ನನಿವ ಳ ಕಟ್ಟಮನಯ ಬೂಮದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಳು, ಗ ದ್ರಿಪ ಲಯ್ಯನ ಎತ್ತುಗ ಳು ಗೂ ಬೋೀಸೇ ದೇವರ ಎತ್ತಯ್ಯಗ ಳು ಹೀಗ ಹಲವು ದೇವರ ಎತ್ತುಗ ಳ ಗುಂಪುಗ ಳು ಇದೇ ಕ ಡನು ಅವಲಂಬಿಸಿವ. ಅವುಗ ಳ ಹುಲ್ಲು ನೀರು ಗೂ ಗೂಡು ನಿಮ ್ಣಣಕ್ಕ ಈಗ ಪರದ ಡುವ ಸ್ಥಿತಿ

ನಿಮ ್ಣವಾ ಗಿದ. ದೀವರ ಎತ್ತುಗ ್ನು ಈ ಆಕ್ರಮಿತ ಕ ವಲಿಗ ್ಲ್ಲಿ ಮೀಯಿಸುವುದ ಗಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಇಡುವುದ ಗಲಿ ಅಸ ಧ್ಯದ ಮ ತೀ ಆಗಿದ. ಅ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಯುರಗಟ್ಟನ ಯಕನ ಕಣಾ, ಬ ಯಿಲ ಏಣಾ ಇವೀ ಮೊದ ದ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ತ ಣಗ ್ಂ ಕಂಪನಿಗ ್ ವಶ ವ ಗಿ ವ. ಮ್ಯಸ ನ ಯಕರು ಪ್ರತೀ ವ ್್ ಈ ಕಲವ್್ ಜ ಗಗಳಿಗ ೀಗಿ ಪೂಜ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬರುವುದುಂಟು ಇಂಥ ಎ ್ ಸ ಂಸ್ಕತಿಕ ಕಲಸಗಳಿಗ ಇಂದು ತಡಯ ಗಿದ.

ಎಲ್ಲರು ೀ ್ಂವಂತ ಈ ಕೀಂದ್ರಗ ್ಂ ದೀಶ ದ ಅಭಿವೃದಿಯಲ್ಲಿ ಬ ್ ್ ಮುಖ್ಯ. ಇಂತ ್ ಮ ್ತ್ವದ ಕೀಂದ್ರಗ ್ನು ೀಂದಿದ ಕೀರ್ತಿ ನಮ ಭ ಗದು. ಇವುಗಳಿಗ ಸ್ಥ ನ ಕ ೂಡುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮ ಊರನು ಜಗತ್ತಿನ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತೀವ ಎಂಬ ಎಂಬ ಮ ಯನು ಇಲ್ಲಿನ ಬ ್ಂಪ ಲು ಜನ ೀಂದಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾ ಮ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸಮ ಧ ನದಿಂದ ತಮ ಕುರಿ – ಮೀಕಗ ್ನು, ಕೀಂದ್ರಗ ್ಂ ನಿಮ ್ಣವಾ ಗಲಿರುವ ಪ್ರದೀಶ ಗ ್ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲಿನ ತಮ ಖ ತಯಿರುವ ಜಮೀನುಗ ್ನು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗ ಮ ರಿದರು. ಆದರ ಈ ಬ ವನ ಬ ್ ್ ಕ ಲ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ . ಚ ಲಕ ರಹಿತ ಯುದ್ಧವಿಮ ನ ಪರೀಕ ಕೀಂದ್ರದ ವಿಮ ನಗ ್ಂ ಕರ್ಣಪಟಲ ್ರಿದು ೀಗುವ ್ಟ ಶ ಬ್ಧಮ ಡುತ್ತ ರ ಡಿದ ಗ; ಕ ವಲಿಗ ರಕಣಾಯ ನಪದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಗೂ ೀಡ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗ; ಈ ಕೀಂದ್ರಗ ್ಲ್ಲಿ ನಮ ಓದಿದ ಮಕ್ಕಳಿಗ ನೌಕರಿ ಸಿಗುತ್ತ ಎಂದು ಕೂಂಡವರಿಗ 'ಡಿ' ಗ್ರೂಪ್ ನೌಕರಿಗೂ ಇಂಗ್ಲೀ್ ಗೂ ಹಿಂದಿ ಕಡ ಯ ಎಂಬುದ ಗಿ ಜ ಹಿರ ತು ಬಂದ ಗ; ಉನ ತ ಮಟ್ಟದ ಬ ್ ್ ್ಟ ಜನ ಇಲ್ಲಿಗ ಬರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗ ಬೀಕ ದ ವಸ್ತುಗ ್ ವ್ಯಪ ರ ಮ ಡಬ ್ಂದು ಎಂದುಕೂಂಡವರಿಗ 'ಇದು ಮಿಲಿಟರಿ ನ ಯ ದರಿಂದ ಆ ರವೂ ಸೀರಿದಂತ ಎಲ್ಲವೂ ನೀರವ ಗಿ ಅಲ್ಲಿಗ ಪೂರೈಕಯ ಗುತ್ತದ. ಸಣ್ಣ ಬಂಕಿಪೂಟ್ಟಣವನು ಸ ಯ ರೂ ಕೂ ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.' ಎಂದು ತಿಳಿದ ಗ ಸಮಸ್ಯಯ ಅರಿವ ಗಿದ. ಆದರ ಕ ಲ ಮಿಂಚಿ ೀಗಿದ. ಈಗ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೀಜನಗ ್ನು ವಿರ ೀದಿಸುವಂತಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗ ೂಟ್ಟಿಗ ಬದುಕುವಂತಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬ ಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ತುಪ್ಪ ಕಿಕೂಂಡ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ಭ ಗದ ಜನರದ ಗಿದ.

ನ ಗೀಶ್ ಗಡರವರು ತಮ ೀಖನವೂಂದರಲ್ಲಿ ಯ ವುದೀ ಯೀಜನಯ ಜ ರಿಯಿಂದ ಗುವ ಪರಿಣಾ ಮಗ ್ ಯೀಚಿಸಿದೀ ಇರುವ ಆಡಳಿತದ ಅಸ್ಸೀಮ ನಿಲ ್ಣಕಯಿಂದ ೀ ಇಂಥ ಅವಘಡಗ ್ಂ ಪದ ಪದ ಜರಗುತ್ತವ. ಅದಿಕ ರ ವ್ಯವಸ್ಥಗ ್ಂ ಯ ವ ಗಲೂ ಮ ಡಿರುವುದು ಇದೀ ಬಗಯ ತಂತ್ರಗ ್ನ ೀ. ಇಂಥ ಅದಿಕ ರ ತಂತ್ರಗ ್ ನಡುವ ನ ಶ ವ ಗುವವರು ಸ ಮ ನ್ಯ ಜನ ಮ ತ್ರ. ಭೂಮಿ ಸಕ ್ಣರದು ಎಂದ ಕಣ ಏನನ ದರೂ ಮ ಡಬ ್ಂದ ಂಬ ಮನೂೀಭ ವನಗ ್ಂ

ಚ್ಚಗಿವ. ಗ ಗಿಯೇ ಇಂಥ ಯೋಜನಗ ನು ಆರಂಬಿಸುವ ಗ ಜನರ ಅಬಿಪ್ರ ಯುಗಳಿಲ್ಲದ ಸವ ಣದಿಕ ರಿಗ ಂತ ವರ್ತಿಸುತ್ತ ರ. ಕ ದ ಎರಡು ದಿನಗ ಹಿಂದ (ಏ.19 2014) ಅರಣ್ಯವ ಸಿಗ ಭೂಮಿ ಕ್ಕಿನ ಬಗ ಸುಪ್ರಿಂ ಕೋರ್ಟ್ ನೀಡಿರುವ ಒಂದು ತೀರ್ಪು ಇಲ್ಲಿ ಗವ ನ . ಆ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ೀಳಿರುವಂತ ' ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಸ ಮ ಜಿಕ ,ರ ಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಕ್ಕುಗ ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಬ ಮುಖ್ಯ. ಆದರಿಂದ ಯ ವುದೇ ಕ್ಯ ಗ ರಿಕಯನು ಸ್ಥ ಪಿಸುವ ಮೊದಲು ಆಯ ಸ್ಥ ಗ ಗ್ರ ಮ ಸಭಗ ಅನುಮತಿ ಕಡ ಯುವ ಗಬೇಕು' ಎಂ ದು ಅಬಿಪ್ರ ಯ ಪಟ್ಟಿದ. ಗ ಯೇ ಮುಂದುವರದು 'ಪರಿಶಿ ್ಟ ಪಂಗಡ ಗೂ ಅರಣ್ಯ ವ ಸಿಗ ತಮ ನಲದ ಜ ೂತ ಭ ವನ ತ ಕ ಸಂಬಂಧವನು ಮುಂದುವರಸಿಕೂಂಡು ೋಗುವ ಎ ್ಲ ಕ್ಕನು ಪಡದಿದ ರ. ಕೃಷಿಯ ಜ ೂತಗ ಕಿರು ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನಗ ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮ ರ ಟಮ ಡಿಕೂಂಡು ಜೀವನ ನಿರ್ವ ಣ ಮ ಡುವ ಕ್ಕನೂ ೂಂದಿದ ರ.' ಎಂಬುದನು ಒತ್ತಿ ೀಳಿದ.

ಈ ನಡುವ ಬ ್ಟ ಮುಗ ಜನ ಈ ಬಗ ಕೇ ತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ ಗ ಂದರ : ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ಈ ಕೇಂದ್ರಗ ಸ್ಥ ಪನ ಬಗ ನಮಗ ಸ್ಪ ್ಟ ಮ ಹಿತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಏಕ? ಇವುಗ ನಿಮ ಣಕ್ಕ ನಿಜವ ಗಿಯೂ ಇ ಷ್ಟೂಂದು ಜಮೀನು ಬೇಕಿತ್ತ ? ನ ವು ದೇಶ ಕ್ಕ ವಿಶ ೀ ವ ದ ನರವು ನೀಡಿದವು ಎಂದ ಮೇ ದೇಶ ನಮಗ ಕೂಟ್ಟ ವಿಶ ೀ ಕೂಡುಗ ಏನು? ಬದುಕಿಗ ಆಧ ರವ ಗಿದ ಕ ವಲನು ಕ ದುಕೂಂಡ ನಮಗ ಮುಂದಿನ ದ ರಿಯ ವುದು? ಈ ಪ್ರಶ ಗಳಿಗ ಉತ್ತರ ೀ ವವರು ಯ ರು ?

ಬುಡಕಟ್ಟು ನ ಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರು

ಕನ ್ಣಟಕದಲ್ಲಿ ನ ಯಕ, ತ ್ವ ರ, ವ ಲಿಕಿ, ಬೇಡ ಇವೇ ಮೊದ ದ ಸರುಗಳಿಂದ ಗುರ್ತಿಸಲ್ಪಡುವ ಸಮುದ ಯವನು ಬುಡಕಟ್ಟು ನ ಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರದ ನ ಉದೇಶ. ಈ ಗುಂಪುಗ ್ಂ ಕ ಲಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಅನನ್ಯತಯನು ಎ ್ಟು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಕ್ರಮ ಒಂದ ರಡು ಅಪ ಯಗ ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕ ಗುತ್ತದ. ಅಂಥವುಗ ್ಲಿ ಒಂದು ೊರಗಿನಿಂದ ಬರುವಂತ ್ದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮುದ ಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಲಕ ಣಗ ್ನು ಅ ್ಟಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದರ ೊರಗಿನವರು ಗ ದರ ಇವರು ಮೀಸ ತಿಗ ಅ ್ರಲ್ಲ ಎನ ಬ ್ದು. (ನ ಯಕ ಅನು ಪ ಪದವನು ಶ್ರ ್ವ ಗಿ ವ್ಯ ಖ್ಯ ನಿಸಿ, ಈ ನ ಯಕರಿಗ ಮೀಸ ತಿ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ೊರಗಿಡಬೇಕಂದು ತಮ ೀಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ವ ದಿಸಿದ ದ ಸನೂರು ಕೂಸಣ್ಣ ಅವರ ವಿಚ ರಗ ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ ರಿಸಬ ್ದು). ಇಂತಲ್ಲಿ ಯ ವುದೇ ಒಂದು ಗುಂಪು ಮ ತ್ರ ಸ್ಪ ್ಟ ಬುಡುಕಟ್ಟು ಲಕ ಣಗ ್ನು ೊಂದಿದ ಎಂದು ೀಳಿದರ , ಒ ್ಗಿನವರು ಅಸೂಯಿ ಪರರ ಗುತ್ ್ರ. (ಸೋದರ ಸಮುದ ಯ ಪರಿಶಿ ್ಟ ಜ ತಿಯಲ್ಲಿ ನಡಯುವ ಒ ್ ಮೀಸ ತಿ ಗದಲ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆರಂಭವ ಗುತ್ತದ) ಗ ಗಿ ನನ ಇಲ್ಲಿಯ ಶ ೋಧನಗ ಸಂವಿಧ ನ ತ ಕವ ಗಿ ದತ್ತವ ಗುವ ಮತ್ತಿತರ ವಿಶ ೀ ್ ಸೌಲಭ್ಯಗ ್ನು ಉಳಿಸಿಕೂ ್ಳುವ ಅಥವ ಬಿಡುವ ಪ್ರಶ ಯ ಗದ, ಇಂಥ ಸೀಮಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನಯನು ದ ಟುವ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಅಸಿ ತಯ ಪ್ರಶ ಮುಖ್ಯವ ಗಿದ.

ಶ ೋಧನಗ ಮೊದಲು ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂದರೇನು? ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಪ್ರದ ನ ಲಕ ಣಗ ್ಂ ಯ ವುವು? ಎಂದು ಸ್ಪ ್ಟಪಡಿಸಿಕೂ ್ಳಬೇಕ ಗುತ್ತದ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ್ ಬಗ ಅಧ್ಯಯನ ಆರಂಬಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಬ ರತದ ಮಟ್ಟಿಗ ಬ್ರಿಟೀ ್ರ ಮೊದ ನ ಬ ್ದು. ಅದಿಕ ರಿಗ ್ಂ ಕ್ರೈಸ್ತ ಪ ್ರದಿಗ ್ಂ ಕ್ರಮವ ಗಿ ಆಡಳಿತ ಗೂ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚ ರಗಳಿಗ ಅನುಕೂಲವ ಗುವಂತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ್ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದ ರ. ಇಂಥವರ ಜ ೂತಗ ಕುತೂ ್ಲ ಗೂ ಅಪ ರ ಮ ನವೀಯ ಅಂತಃಕರ ಣದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದ ವರಿಯರ್ ಎಲ್ವಿನ್ ಅಂಥವರು ಇದ ರ. ಬ್ರಿಟೀ ್ ವಿದ್ವ ಂಸರು 'Tribe' ಎನು ವ ಸರಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸಿದ ಸಮುದ ಯಗ ್ನು ಸ್ವ ತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಅಧ್ಯಯನ ಮ ಡಿದ ದೇಶಿ ವಿದ್ವ ಂಸರು ಗಿರಿಜನರು, ಆದಿವ ಸಿಗ ್ಂ, ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ್ಂ ಮೊದ ದ ಸರುಗಳಿಂದ ಕರದರು. ಮೇಲಿನ ಸರುಗ ೀ ಸೂಚಿಸುವಂತ ಮನುಕುಲದ ಮೂಲ ಪುರು ್ರು, ಗಿರಿಗ ್ಲಿ ವ ಸ ್ಮ ಡುವವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನ ಎನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥವೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಆಗಿದ. "ಬುಡ ಅಂದರ ಮೂಲ; ಕಟ್ಟು ಎಂದರ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗ ್ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟ ಆಚರಣ, ಒಂದೇ ಮೂಲಕ್ಕ ಸೇರಿದ

ಸಂಪ್ರದ ಯವನು ಪ ಲಿಸುವವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನ" (ಜ್.ಜ ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡ: 1993:350) ಇಂಥ ವ್ಯ ಖ್ಯ ನಗ ಿಂ ಬುಡಕಟ್ಟನು ನಿಖರವ ಗಿ ವ್ಯ ಖ್ಯ ನಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂದರ ಯ ವುದು ಎಂದು ೀ ಿಂವುದು ಸುಲಭ. ಕನ ೯ಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಒಂದನು ಪ್ರಥಮವ ಗಿ ದೀರ್ಘ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕ ಒ ಿಪಡಿಸಿದ ತೀ.ನಂ. ಶ ಂಕರನ ರ ಯಣ ಅವರು ಅಂಥದೂಂದು ಪ್ರಯ ಿಂತ ಮ ಡಿದ ರ. ಅವರು ೀ ಿಂವಂತ "ಭ ರತದಲ್ಲಿ ಬ್ರ ಿ ಣ, ಕತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಎಂಬ ನ ಲ್ಕು ಜ ತಿಗ ಿಂ ಮ ತ್ರವಲ್ಲದ ಿರಿಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಐದನೀ ಜ ತಿಯೂ ಇದ.... ಈ ಜ ತಿಗ ಿನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಹಿಂದೂ ಸ ಮ ಜಿಕ ವರ್ಗಗ ಿನ ಲ್ಲ ಭ ರತದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಂದು ಕರಯುಬ ಿಂದು"(ತೀ.ನಂ. ಶ ಂಕರನ ರ ಯಣ1982:02) ಈ ತರ ಿದ ವ್ಯ ಖ್ಯ ನ ಕೂಡ ಇಂದು ಅ ಷ್ಟೊಂದು ಸಮಂಜಸವ ಗಿ ಕ ಣವುದಿಲ್ಲ. ಏಕಂದರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜ ತಿಗ ಗುವ, ಜ ತಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಗುವ ಈಗಿನ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೀ ಸೂಚಿಸಿದಂತ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಿನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಸ ಧ್ಯ.

ಬುಡಕಟ್ಟು ಎನಿಸಿಕೂ ಿಬೀಕ ದರ ಒಂದು ಸಮುದ ಯ ೂಂದಿರಬೀಕ ದ ಅನೀಕ ಲಕ ಣಗ ಿನು ವಿದ್ವ ಂಸರು ಪಟ್ಟಿಮ ಡಿದ ರ. ಅವು ಈ ಮುಂದಿನಂತಿವ.

1. ಪ್ರತ್ಯ ೀಕ ಸಂಸ್ಕ ತಿ
2. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಅತಿಯ ದ ಅವಲಂಬನ
3. ಅನ್ಯವನು ಅನುಮ ನದಿಂದ ನೂೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿ
4. ಅತಿಯ ದ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತ
5. ದೈವದ ವಿಶಿ ಿಟ ಕಲ್ಪನ ಗೂ ಅಪ ರ ಭಕ್ತಿ
6. ಕ ಡಿಗ / ಪ್ರಕೃತಿಗ ಿತ್ತಿರವ ದ ಗೂ ಅವಲಂಬನಯ ಬದುಕು
7. ಪ್ರತ್ಯ ೀಕ ಭ

ಈ ಎ ್ಲ ಲಕ ಣಗ ಿಂ ಒಂದೀ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ದೂರಯುವುದು ವಿರ ಿ. ಇಂದು ಶುದ್ಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಂದು ಕರಸಿಕೂಂಡ ಸಮುದ ಯಗ ಿಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ಎ ್ಲ ಅಂಶ ಗ ಿಂ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮ ಣದಲ್ಲಿ ಸಿಗ ರವು. ಈ ಹಿ ಯಲ್ಲಿ ಕನ ೯ಟಕದ ನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ದೂರಯುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಂಶ ಗ ಿನು ಗುರುತಿಸಬ ಿಂದ ಗಿದ. ಇಲ್ಲಿಯೀ ಪ್ರಬಂಧದ ಮಿತಿಯನು ತಿಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಯತ ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದ ವಣಗ ರ, ಬ ್ಳರಿ ಜಿ್ಲಗ ಿ ವ ಿಸನ ಯಕರ ಿಟ್ಟಿಗ ಿ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಆಚರಣಗ ಿನು ವಿಶ ೀಿವ ಗಿ ಕೀತ್ರ ಧ್ಯಯನದ ಹಿ ಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸ ಗಿದ. ಗಯೀ

ಆರಂಭದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದಲೂ ್ಲವ ರು ಮ ಹಿತಿಗ ್ನು ಬ ್ಸಿಕೊ ್ಳ ಗಿದ.

1. ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತ

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದ ಯಗ ್ ಪ್ರಧ ನ ಲಕ್ಷಣ ಸಮುದ ಯ ಒಂದರ ಉಗಮದಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರಂತರವ ಗಿ ತನ ವಿಶಿ ್ಟತಗ ಳೊಂದಿಗ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ್ ಇಂಥ ಸಂಗತಿಗ ್ ಪುರ ಣ –ಆಚರಣ–ನಂಬಿಕ–ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ್ ಮೂಲಕ ಉಳಿದು ಬ ದಿರುತ್ತವ. ಈ ಹಿನ ಯೂ ್ಗ ಬೇಡರ ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೃತಿ ್ಟಗ ್ನು ಗಮನಿಸಬ ್ದ ಗಿದ.

ಜನನ: ಬೇಡರ ಸಮುದ ಯಗ ್ಲ್ಲಿ ಜನನ ಸಂಬಂಧೀ ಆಚರಣಗ ್ ್ಲವು ಸ ಮ ನ್ಯ ಸಂಗತಿಗ ದರೂ ಕಲವು ವೃತಿ ್ಟ್ಯ ಪೂರ್ಣವ ಗಿವ. ಅಂಥವುಗ ್ಲ್ಲಿ ಜನನದ ಬಗ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮ್ಯಲಿಗ ಭ ವ. ಇವರು ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರಂತ ಬ ಣಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ರಿಗಯ ದ ದಿನದಿಂದ ಮೂರು, ಐದು, ಏ ್, ಒಂಭತ್ತು, ್ನೂಂದು ದಿನಗ ್ಲ್ಲಿ 'ಮುಟ್ಟು ೂರಡಿಸುವ' ಆಚರಣ ಮ ಡುತ್ತ ರ. ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು ಗೋವು ಗಂಜ ್ದ ಮೂ ಲಕ ಬ ಣಂತಿಯನ್ನು ಶ ್ದೀಕರಿಸುತ್ತ ರ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಮೊರದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪೋಷಿಸುತ್ತ ರ. ಗಯೇ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಭವಿ ್ಯದ ಭಯಂಕರ ಕ ಯಿ ಗ ್ ನಿ ೇಧಕ್ಕ ಕಲವೊಂದು ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ ಮದುಗ ್ನು ಮಗುವಿಗ ಕುಡಿಸುತ್ತ ರ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ೇ ್ಬಿಡಬ ್ದ ದ ಸಂಗತಿ ಮಗುವಿನ ನ ಮಕರಣದು. ಮಗುವಿನ ಸೋದರತ್ತ ್ರುಳಿ ಗುಗರಿ ಗಂಟು ೂತ್ತು ಸರಿನು ಕರಯುತ್ತ . ಗುಗರಿ ಗಂಟು ೂತ್ತು ಮೂರು ಬ ರಿ ಮನಯ ೂಸ್ತಿಲನ್ನು ದ ಟಿ ಸರು ೇ ್ವ ಕ್ರಮ ಅತ್ಯಂತ ಗಮನ ್ಣ ದುದ ಗಿದ.

ಋತಿಮತಿ ಆಚರಣ : ಋತಿಮತಿ, ರಿಗ ಮೊದ ದವು ಕೃಷಿ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ ್ಲ್ಲಿ ಫಲವಂತಿಕಯ ಸಂಕೇತಗ ್. ಆದರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದ ಯಗ ್ಲ್ಲಿ ಇವು ಮ್ಯಲಿಗಯ ಸಂಗತಿಗ ್. ಮ ್ಯಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಋತಿಮತಿಯ ದ ಣ್ಣನು ತಕ್ಷಣವೇ ೂರಗ ಕ ್ಹಿಸಿ, ್ಸಿರು ಸೊಪ್ಪಿನ (ವಿಶ ೇ ್ವ ಗಿ ಬೇವು, ೂಂಗ) ಗುಡಿಸಲು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರೊ ್ಗ ಬಿಡುತ್ತ ರ. ಒಂಭತ್ತು ಅಥವ ್ನೂಂದು ದಿನಗ ್ ಕ ಲ ಋತುಮತಿಯ ದ ಣ್ಣ ಮಗ ್ ಆ ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ವ ಸಿಸುತ್ತ . ಈ ಮಧ್ಯ ನಂಟರಿ ್ಟರು ರುಚಿ ರುಚಿಯ ದ ಬಗಬಗಯ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗ ್ನು ಆಕಗ ಒದಗಿಸುವ ಕ್ರಮವಿದು, ಇದನ್ನು 'ಒಸಗ' ಎನುತ್ತ ರ. ಸಮಯ ಮುಗಿದ ದಿನ ಸ ನ ಮ ಡಿಸಿ, ಸೋದರ ಮ ವನಿಂದ ಬೇವಿನ ಕಡಿಯಿಂದ

ನ ಲಗ ಸುಡಿಸಿ, ಗೋವು ಗಂಜ ವನು ಪ್ರೋಕಿಸಿ ಮನಯ ಒ ಗ ಕರದುಕೊ ಳ್ಳುತ್ತಾರ. ಗಮನ ರ್ಹ ಸಂಗತಿ ಎಂದರ – ಕಲವು ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಪ್ರದೇಶ ಗ ಲ್ಲಿ ಖುತಿಮತಿಯ ದ ತಕಣ ಗುಡಿಸಲಿಗ ಕೂರಿಸದ, ಮುದುವಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕ ಆ ಸಂಪ್ರದ ಯವನು ನಡಸುತ್ತಾರ. ಗುಂಪುಗುಂಪ ಗಿ ಮದುವ ಮ ಡುವ ಅಲ್ಲಿನ ಎ ಲ್ಲ ಣ್ಣುಗ ನು ಒಂದೇ ಗುಡಿಸಲಿಗೂ ಗ ಇರಿಸುತ್ತಾರ. ಈ ಗುಂಪು ಗುಡಿಸಲಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗ ಬಂಡಯಲ್ಲಿ ಆ ರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ವಿಶ ೀ . ಬಂಡಯಲ್ಲಿ ಆ ರ ತಿನು ವುದು ಮ ನವನ ಪ್ರ ಥಮಿಕ ಂತದ ಸ್ಥಿತಿಯನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದ.

ಮದುವ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ಂ: ಬೀಡರ ವಿಶ ೀ ವ ಗಿ ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಮದುವ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ಂ ಸಮುದ ಯದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅನನ್ಯತಯನು ಪ್ರತಿಪ ದಿಸುತ್ತವ. ಮುಖ್ಯ ವ ಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಣ್ಣು ಪ್ರ ದ್ಯ ನ್ಯತ ಎಂಬುದನು ವಿಶ ೀ ವ ಗಿ ಗಮನಿಸಬೀಕು. ಣ್ಣುನು ಕಡಯುವರು ಗಂಡಿನ ಮನಗ ಬಂದು ಮದುವಮ ಡಿಕೊ ಳ್ಳುವಂತ ಕೀ ಂವುದು ಈಗಿರುವ ಕ್ರಮ. ಗಯೀ ಣ್ಣುನು ಕಡಯುವರು ವರದಕ್ಷಿಣ ಕೂಡಬೀಕ ದುದು ಒಂದು ದೂಡ ಸ ಮ ಜಿಕ ಸಮಸ್ಯ ಯ ಗಿದ. ಆದರ ಈಗಲೂ ಬೀಡರ ಕಲವು ಗುಂಪುಗ ಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕ ತದ್ವಿರುದ್ಧವ ದ ಸಂಗತಿಗಳಿವ. ಣ್ಣುದು ಮನಗ ಗಂಡಿನ ಕಡಯುವರು ಔಪಚ ರಿಕವ ಗಿ ಗೂ ಅನೌಪಚ ರಿಕವ ಗಿ ಮೂದಲು ತರಳಿ ಣ್ಣು ಕೀ ಂವ ಕ್ರಮವಿದ. ವರದಕ್ಷಿಣ ಈಗಿಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮ ಣದಲ್ಲಿ ಚ ಲ್ತಿಗ ಬಂದಿದರೂ ವಧುದ ಕ್ಷಿಣ ಕೂಡುವ ಪದತಿ ಕಡ ಯುವ ಗಿದ. 'ಸುಖಮಂಚಿ' ಎನು ವ ಸರಲ್ಲಿ ಗಂಡಿನ ಕಡಯುವರು ಒಂದಿ ಷ್ಟು ದ ನ್ಯವನು ಊರಿನ ಹಿರಿಯರ ಸಮು ಖದಲ್ಲಿ ಣ್ಣುನು ಕಡಯುವರಿಗ ಅ ದು ಕೂಡುವುದು ಒಂದು ಸಂಪ್ರದ ಯವ ಗಿದ.

'ಮುಂಜಿ' ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಮುದುವ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶ ೀ 'ಮುಂಜಿ' ಎನು ವ ಈ ಸಂಪ್ರದ ಯವನು ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಮೂದ ದ ಆರಂಬಿಕ ಅಧ್ಯಯನಕ ರರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮ ಜಗ ಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ 'ಮುಂಜಿ ಮ ಡಿಸುವ' ಪದತಿಯೂಡನ ನಂಟು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ರ. ಆದರ ಈಗಿರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಯ ವ ಅಂಶ ವು ಕಂಡು ಬರುವು ದಿಲ್ಲ. ಮದುವಗ ಗಂಡನು ಸಿದ ಮ ಡುವ ಕ್ರಮ ಇದ ಗಿದ. ಮದುವಯ ಮೂದಲ ಶ ಸ್ತ್ರದ ಮುನ ದಿನ ರ ತ್ರಿ ಮದುವಯ ಗಂಡಿಗ ದೀವರ ನೀರು ಕಿಸಿಕೂಂಡು ವಿಶಿ ಷ್ಟ ವೀ ದಲ್ಲಿ (ಬರೀ ಮೈ, ಒಂದು ಚಡಿ ಧರಿಸಿ, ಮೈಗ ಒಂದು ಕಂಬಲಿ ಕೋರಿ ೂದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕವ ಕಟ್ಟಿಗ; ಈ ಕವ ಕ ಟ್ಟಿಗಗ ಎ ಅಡಿಕ ಬೀಡಿ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರ) ಊರ ೂರಿಗ ೋಗುತ್ತಾರ. ಮರುದಿನ ಬಳಿಗ ನಂಟರಿ ಷ್ಟರು ಒಸಗ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಗ ನು ಒಯು ಕೂಡುತ್ತಾರ. ಹೀಗ ಸಂಗ್ರ ವ ದ ತಿನಿಸುಗ ನು ಬೀರ ಯ ರು ತಿನು ವುದಿಲ್ಲ. ದಿ ೋಕರ ತ್ತಿರ ಮದುವಯ ಗಂಡು ಣ ಸ ಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನ. ಹೀಗ ಒಂದು ದಿನ ಕ ದು (ಈಗ

ಈ ಸಂಪ್ರದ ಯ ಒಂದು ದಿನ ಮ ತ್ರವಿದು ಮೊದಲು ೨ನೂ ಂದು ದಿನ ನಡಯುತ್ತಿದಂದು ಹಿರಿಯರು ೯ೆಂತ್ತ್ರ. ೨ನೂ ಂದು ದಿನ ಊರಿನಿಂದ ೂರಿಗ ಇರುತ್ತಿದ ಮದುವಯ ಗಂಡುಗ ೆಂ ಕ ಡಲ್ಲಿ ಬೇಟಮ ಡಿ ಮ ಂಸ ಮತ್ತಿತರ ವಸ್ತುಗ ೆನು ಸಂಪ ದಿಸಿ ತಿನು ತ್ತಿದರಂತ) ಅಂದು ಸ ಯಂಕ ಲ ಸ ನ ಮ ಡಿ ಶುಂದ್ಧರ ಗುತ್ತ್ರ. ಮದುವಯ, ಋತುಮತಿ ಣ್ಣಗ ೆನು ಗುಡಿಸಲಿಗ ಕೂರಿಸಿ ಒೆಗ ಕರದುಕೂ ೆಳ್ಳುವ ಗ ಮ ಡುವ ಕ್ರಮವನ ೀ ಇವರಿಗೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಮನಯ ಒೆಗ ಕರದುಕೂ ೆಳ್ಳುತ್ತ್ರ. ಇದನ ಲ್ಲ ಮುಂಜಿ ಸಂಪ್ರ ದ ಯ ಎನು ತ್ತ್ರ.

ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಮದುಮಗ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬ ಕು (ಚಿಕ್ಕ ಕತ್ತಿ) ಹಿಡಿಯುವ ಪದತಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದು, ಇದು ಸ್ಪ್ಷ್ವ ಗಿ ಇವರ ೂೀಕದೃಷ್ಟಿಯನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದ. ಇಲ್ಲಿ ಬ ಕನು ಮದುಮಗನ ಪ್ರತಿನಿದಿ ಎಂದು ಭ ವಿಸುವುದು ವಿಶ ೀೆ. 'ವಿ್ಯದ ಎ ' ಮ್ಯ ಸನ ಂುಕರ ಮದುವಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತ ಪಡದ ವಸ್ತುವ ಗಿದ. ಇವರಲ್ಲಿ ಮದುವಗಳಿಗ ಬ್ರ ೆಣ ಪುರೋಹಿತರ ಬದಲಿಗ ಸಮುದ ಯದ ಹಿರಿಯರೀ ಪುರೋಹಿತ್ಯ ವಹಿಸುವರು.

ಸ ವಿನ ಆಚರಣಗ ೆಂ: ಮ್ಯ ಸರಲ್ಲಿ ಸ ವಿನ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕ ನಡಯುವ ಆಚರಣಗ ೆಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಲಕ ಣಗ ೆ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗುವ ಕಲವನು ಈ ಮುಂದಿನಂತ ಸರಿಸಬ ೆಂದು.

ಅ. ಣಗ ೆನು ಕಲ್ಲು ಪೊಟರುಗ ೆಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಲ್ಲು ಮುಚ್ಚುವ ಪದತಿ ಈ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕ ಣಬ ೆಂದು.

ಆ. ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕ ಗಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೂರನ ೀ ದಿನ ತನ ಸಮ ದಿ ಸ್ಥ ೆದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ವರು ಕಿದ ಕೂ ೆನು ತಿನು ತ್ತ್ನ ಎಂಬ ನಂಬಿಕಯ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ 'ಕೂ ೆಂ ಕುವ' ಸಂಪ್ರದ ಯ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದ.

ಇ. ಮ್ಯ ಸನ ಯಕ ಸಮುದ ಯದಲ್ಲಿ 'ದಿವಸ' ಮ ಡುವ ಗ ಅದರ ಕ ರ್ಯವನು 'ಗುಡಪೂಜ ರಿ' ಗ ೀ ನರವೇರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಗುಂಪಿನ ಐಕ್ಯತಯ ಭ ವವನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದ.

ೆಬ್ಬಗ ೆಂ : ಬೇಡರಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ೆಬ್ಬಗ ೆಲ್ಲಿ ಕಲವು ಅವರಿಗ ಮ ತ್ರ ಸೀಮಿತವ ದಂತ ೆವುಗಳಿವ. ಇನು ಕಲವು ಜನಪ್ರಿಯ ೆಬ್ಬಗ ಗಿವ. ಆದರ ಜನಪ್ರಿಯ ೆಬ್ಬಗ ೆ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ೂೆಗ ತಮ ವಿಶಿ್ಷ್ಟ ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ೆನು ಬರಸಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನ ೆಣವ ಗುತ್ತದ. ಈ ಎರಡೂ ಮ ದರಿಗ ೆ ಸ್ಪ್ಷ್ತಗ ಗಿ ಒಂದರಡು ಉದ ೆರಣಗ ೆನು ನೋಡಬ ೆಂದು.

ಪದಿಯ ಗˊ ದೇವರು ಡ್ˊಕರ, ಮಾˊಕ ಲ ರು ತ ಲ್ಲೂಕುಗˊ ಬೇಡರ ಕಲವು ಗುಂಪುಗˊಲ್ಲಿ ಈ 'ಪದಿಯ ಗˊ ದೇವರು' ಆಚರಣಿಯಲ್ಲಿದ. ದೇ ವರು, ದೇವರತ್ತುಗˊನು ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಡೀ ˊಟ್ಟಿಗ ˊಟ್ಟಿಯೀ ಕ ಡಿಗ ೋಗಿ, ಅ್ಲೀ ಮೂರು ದಿನ ವ ಸಿಸುವ ಸಂಪ್ರದ ಯವಿದ. ದೇವರಿಗ ಗೂ ಜನರಿಗ ತ ತ್ಕಲಿಕ ಗುಡಿ ಗೂ ಕಲವು ಮನಗˊನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಊಟ, ವಸತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಯೊಂದಿಗ ಕ ಡಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನವಿದು ನಂತರ ˊಟ್ಟಿಗ ವ ಪ ಸ್ಸು ಬರುವುದುಂಟು. ಇದು ಈ ಸಮುದ ಯ ಅ ಮ ರಿ ಬುಡಕಟ್ಟಾಗಿದರ ಸೂಚನಗˊನು ನೀಡುತ್ತದ. ಬುಡಕಟ್ಟೊಂದು ತನ ಬದುಕಿನ ಕಲವು ಮˊತ್ವದ ಕ್ರಮಗˊನು ಆಚರಣಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿಸುತ್ತದ ಎಂಬುದಕ್ಕ ಇದೊಂದು ಸ್ಪ್ಟ ಉದ ˊರಣಾ, ಇಂಥ ಪದತಿಗˊು ಬೇರ ಎ ್ ಸಮ ಿದ ಯಗˊಲ್ಲಿ ದೂರಯ ರವು.

ಯುಗ ದಿ : ಯುಗ ದಿ ˊಬ್ಬ ಬ ರತದ ಜ ತಿ ಗೂ ಸಮುದ ಯದ ನಿಯಮಗˊನು ಕˊಚಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ˊಬ್ಬ! ಇಂಥ ˊಬ್ಬದಲ್ಲೂ ಈ ಸಮುದ ಯ ತನ ಗುರುತುಗˊನು ದ ಖಲಿಸಿದ. ಎಂಬುದನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಂತ ಗುರುತುಗˊು ಹೀಗಿವ:

ಅ. ಯುಗ ದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇವು ಬಲ್ಲದ ಬದಲಿಗ ˊಣಸೀ ರಸಕ್ಕ ಬೇವನು ಬರಸಿ ಕುಡಿಯುವುದು ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ವಿಶೀˊ. ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಹಿರಿಯರು ˊಣಸೀ ರಸದ ಜ ೂತ ಬೇವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲ್ಲದೊಂದಿಗ ಬರಸಿದ ಪ ನಕವನು ಸಿದಮ ಡುತ್ತ ರ. ಅದನು ˊಟ್ಟಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನಯವರು ತಂದು ಮನಯಲ್ಲಿ ಸೀವಿಸುತ್ತ ರ. ಬೇವು ಬಲ್ಲದ ರಸ ಆಧುನಿಕ ಕಲ್ಪನಗ ˊಣಸ–ಬೇವು ಬಲ್ಲದ ಪಯ ಣಯ ಕಲ್ಪನ ಇವರ ವೃಶಿ್ಟತಯ ಗಿದ.

ಆ. ಯುಗ ದಿಯ ಮೊದಲ ದಿನವೇ ಮ್ಯಸನ ಯಕರ ಗುಂಪುಗˊು ಕಂಪˊ ದೇವರ ಮುಖಂಡ ತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ೂರಡುತ್ತವ.

ಇ. ಯುಗ ದಿ ಚಂದ್ರನನು ದರ್ಶಿಸಿ ದನ್ಯರ ಗುವುದು , ಜ ೂತಗ ಅಂದಿನ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರನ ಮೂಲಕ ವˊಣದ ದನ ದ ನ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗˊ ಬಗ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ ವಿರುವುದು ಗಮನ ˊಣಿ ಗಿದ. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕ ಣುವ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ ತಂಕ (ದಕಿಣ) ದಿಕ್ಕು ˊಣಮ ನು ಬಡಗ (ಉತ್ತರ) ದಿಕ್ಕು ದ ನ್ಯವನು ಪ್ರತಿನಿದಿಸುತ್ತವ ಎಂಬುದು ಇವರ ನಂಬಿಕ. ಇದರ ಆಧ ರದ ಮೇ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರ ಎರಡು ತುದಿಗˊಲ್ಲಿ ಯ ವ ತುದಿ ಎದಿದ ಯ ವ ತುದಿ ಬಿದಿದ ಎನು ವುದನು ಗಮನಿಸಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ವˊರ ದನ, ದ ನ್ಯ ಚ್ಚು / ಕಡಿಮ / ಸಮ ಎಂಬುದ ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತ ರ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭವಿˊ್ಯ ನೋಡುವ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ವಿಶಿ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ ಇದ ಗಿದ.

ಹೀಗ ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರು ತಮಗ ವಿಶಿ್ಟವನಿಸುವ ಬ್ಬಗ ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ್ರ. ಗಯೀ ಬೀರ ಸಮೂ ಗಳಿಗೂ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿರುವ ಬ್ಬಗ ಲ್ಲಿ ತಮ ವ್ಯತಿ್ಟ್ಯತಗ ನು ದ ಖಲಿಸುತ್ತ್ರ. ಇನು ಇವರು ಬ್ಬಗ ಲ್ಲಿ ಮ ಡುವ ಆಚರಣಗ ು ಇವರಲ್ಲಿ ಇನು ಗಟ್ಟಿಯ ಗಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟು ಆಸಿ ತಗ ನು ಕ ಣಸುತ್ತವ.

ಅ. ಬ್ಬಗ ಲ್ಲಿ ವಿಶಿ್ಟವ ದ ಘರ್ಚ, ಥತ್ರಿಗ ಬ ಕ

ಆ. ದೇವರ ಎತ್ತುಗಳಿಗ ಇನಿ ಲ್ಲದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತ

ಇ. ದೂಪ ರ ತಿ ಮ ಡುವ ಗ ಬ ಯಿಗ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಕೂ ಳ್ಳುವುದು

ಈ. ಬ್ಬ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಕುಣಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ

ವಿಶಿ್ಟ ದೃವ ಕಲ್ಪನ: ಬುಡಕಟ್ಟುಗ ಲ್ಲಿ ಸಮುದ ಯಕ್ಕ ದುಡಿದ ವೀರರು / ಹಿರಿಯರನಲ್ಲ ದೇವರಂದು ಪರಿಭ ವಿಸುವ ಕ್ರಮವಿದ. ಈ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರ ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರರ ದೂಡ ಪಟ್ಟಿಯೀ ಇದ. ಇಂಥ ನ ಯಕರನು ದೃವವ ಗಿ ಪೂಜಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೀರರು ಬ ಸಿದ ವಸ್ತುಗ ನ ದ ೀವರ ಮೂರ್ತಿಗ ಗಿಸುವುದು ವಿಶ ೀ . ಈ ಬಗ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದ ಡಿ.ಡಿ. ಕೂಸ ಂಬಿ ಅವರು ಬುಡಕಟ್ಟು ದೃವಗಳಿಗ ಯ ವುದೀ ಸ್ಪ್ಟ ಮನು ್ಯರೂಪವಿಲ್ಲದಿರುವುದರ ಬಗ ಗಮನ ಸ ಯುತ್ತ್ರ. ಇಂದು ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವ ಗಿರುವ ಗ ದ್ರಿಪ ಲನ ಯಕ ದೀವರಂದರ ಆತ ಬ ಸಿದ ಬಿಲ್ಲು–ಬ ಣ, ಬಡಿಗಗ ೀ ಆಗಿವ. ಈ ವಸ್ತುಗ ನು ಕಂಬಳಿಕೂೀರಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕಟ್ಟಿ ದೀವರ ಗಿಸಿರುವುದು ಗಮನ ರ್ಹ ಸಂಗತಿ. ಗೀಯೀ ಬೂಮ ದೀವರು. ಒಬ ದೀವರು ಇವೀ ಮೂದ ದ ನ ರಡು ಪಟ್ಟಿಗ ದೀವರುಗ ಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿಯ ಒ ಗ ಆಯ ವೀರರು ಬ ಸಿದ ವಸ್ತುಗಳಿರುವು ದನು ನೂೀಡಬ ುದ ಗಿದ.

ಇವರು ಹಿರಿಯರನು ಪೂಜಿಸುವ ಗಲೂ ಅವರ ಭ ವಚಿತ್ರವನು ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲೂ ಬ ಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವಿಶ ೀ . ಹಿರಿಯರ ಸರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ ಲ್ಲೀ ಅಥವ ಮರವೂೀ ಪೂಜ ಗೂ ಳ್ಳುತ್ತದ. ಮಣ್ಣಿನ ಮಗ, ಹಿತ್ತ ಚಂಬು, ಬಿದಿರಿನ ಕೂೀಲು ಮೂದ ದವು ಹಿರಿಯರ ಪ್ರತಿನಿದಿಗ ಗಿ ಪೂಜ ಗೂ ಳ್ಳುತ್ತವ.

ಬಡಗುಗ ವ್ಯತಿ್ಟ : ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರ ಬಡಗುಗ ನು ಸೂರ್ಯವಂಶ, ಚಂದ್ರವಂಶ ಎಂದು ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಭ ಗಗ ನ ಗಿ ಗುರುತಿಸ ಗಿದ. ಮತ್ತ ಸಂಬಂಧ ಬ ಸುವ ಕ್ರಮದ ಒ ಗ ಎನುಮು ೂೀರು, ಮಂದ ೂೀರು, ಮ ೂೀರ ು ಎಂಬುದ ಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೂ ್ಳ ಗಿದ. “ಬೀಡನ ಯಕ ಕುಲಗ ನ ಲ್ಲ ಗಮನಿಸಿದರ ಬ ುಪ ಲು ಕುಲಗ ು ಪ್ರಾಣಿಗ ಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವ. ಇದು ಎ ್ಲ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಕುಲ

ಲಕ ಣವೂ ಆಗಿದ. ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ವೃಕ ರ ಧನ, ಪ್ರ ಣಗ ೆ ಆರ ಧನ ದಕಿಣ ಭ ರತದ ದ್ರ ವಿಡ ಸಂಸ್ಕ ತಿಯೀ ಆಗಿದ. ನಿಸರ್ಗದ ಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತವ ಗಿ ೆರಡಿರುವ ವಸ್ತುಗ ೆಲ್ಲಿ ಯ ವುದೂೀ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಬಂಡ, ದೂಡಮರ ಅಥವ ಪ್ರ ಣ ಆದಿಮ ನವ ಗುಂಪಿಗ ರಕ ಣಯನು ಒದಗಿಸಿರಬ ೆಾದು ಅಥವ ಧಯುಕ್ಕ ಕ ರಣವ ಗಿರಬ ೆಾದು. ಇಂಥ ಒಂದೂಂದು ವಸ್ತುವು ಆಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಗುಂಪಿಗ ಯ ವುದೂೀ ಶ ಕ್ತಿಯ ಸಂಕೀತವ ಗಿ ಕಂಡಿರಬ ೆಾದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೀ ಪ್ರ ಣ, ಮರ, ಗುಡ, ಬಂಡ ಗುಂಪಿನ ಗುರುತ ಗಿ, ಕುಲ ಸಂಕೀತವ ಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಅದು ಪೂಜ ೆ್ಯ ವಸ್ತುವೂ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಒಂದೂಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಒಂದೂಂದು ಕುಲಕ್ಕ ಅದೀ ಸರು ಉಳಿದುಕೂಂಡು ಬಂದಂತ ಕ ಣುತ್ತದ." (ೆನೂರು ಕೃ ೆ್ಣಮೂರ್ತಿ 1993: 93)

ಪ್ರತ್ಯೀಕ ನ ್ಯಯ ಪಂಚ ಯ್ತಿ: ಬೀಡರಲ್ಲಿ ತಮ ಸಮುದ ಯಕ್ಕ ಮ ತ್ರ ಮೀಸ ದ ಪಂಚ ಯ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥ ಇದ. ೆಟ್ಟಿ ಪಂಚ ಯ್ತಿ, ಕಟ್ಟಮನ ಪಂಚ ಯ್ತಿ, ಗುರುಮನ ಇವು ಈ ಸಮುದ ಯದ ನ ್ಯಯಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥಯ ಮುಖ್ಯ ೆಂತಗ ಗಿವ. ಯ ವುದೀ ಸಮಸ್ಯಯು ಮೂದಲಿಗ ೆಟ್ಟಿ ಪಂಚ ಯ್ತಿಗ ಬರಬೀಕು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯ ಬಗ ೆರಿಲಿಲ್ಲ ಅಥವ ೆಟ್ಟಿ ಪಂಚ ಯ್ತಿ ನೀಡಿದ ತೀರ್ಮ ನ ಒಪ್ಪಿತವ ಗದಿದರ ಕಟ್ಟಮನಗ, ಮುಂದಕ್ಕ ಗುರುಮನಗ ೋೀಗಬೀಕು. ಮ್ಯಸಕಂಪ ೆಕ್ಕ ಕಂಪ ೆದೀವರ ೆಟ್ಟಿ 'ಗುರುಮನ' ಎಂಬುದ ಗಿ ೀ ೆ ಗಿದ. ಇನು ನನಿವ ೆ , ನ ಯಕನ ೆಟ್ಟಿ, ಗೂೀನೂರು ಮೂದ ದ ೆನ ರಡು ಕಟ್ಟಿಮನಗಳಿದವಂದು ಅನೀಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅಭಿಪ್ರ ಯ ಪಟ್ಟಿದ ರ. ಮ್ಯಸಬೀಡರಿಗ ನನಿವ ೆ, ನ ಯಕನ ೆಟ್ಟಿ, ಗೂೀನೂರು ಕಟ್ಟಮನಗ ಗಿ ಕ ರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರ ಬಗ ಸ ಕ ೆ್ಷ ಮ ಹಿತಿಗ ೆಾ ದೂರಯುತ್ತವ. ನನಿವ ೆ ಕಟ್ಟಮನ ಈಗಲೂ ಕ ರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವ ಎಂಬುದು ಗಮನ ೆ್ಯ.

ಭ ರತೀಯ ಸಮ ಜ ವ್ಯವಸ್ಥಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಜ ತಿ ಪಂಚ ಯ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವ ಗಿರುವ ಈ ನ ್ಯಯ ವ್ಯವಸ್ಥ ಕೀವಲ ಧರ್ಮದ ರಕಕ ವ್ಯವಸ್ಥಯ ಗಿ ಕಲಸ ಮ ಡದ ಸ ಮ ಜಿಕ ನ ್ಯಯಕ ್ಕಗಿಯೂ ಕ ರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದ.

ಅನನ್ಯ ಮನಗ ೆ ನಿರ್ಮ ಣ: ಬೀಡರಲ್ಲಿ ವಿಶ ೀ ೆವ ಗಿ ಮ್ಯಸಬೀಡರು ಇತ್ತೀಚಿನವರಗ ಸಂಪೂರ್ಣ 'ಸುತ್ತು ಗುಡಿಸ ್ಲ ೀ' ವ ಸಿಸುತ್ತಿದರು. ಕೀವಲ ಮರ ಗೂ ೆಲ್ಲಿನಿಂದ ದುಂಡ ಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ ಅಂಥ ಮನಗ ೆಾ ಒಂದು ಕಡಯಿಂದ ಮತ್ತೂಂದು ಕಡಗ ಸ್ಥ ಂತರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವ ಗಿದವು. ಮನು ೆ್ಯರಿಗಲ್ಲದ ದೀವರಿಗೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಸುತ್ತ ಗುಡಿಸಲನೀ ನಿರ್ಮಿಸ ಗುತ್ತಿತ್ತು. (ಈಗಲೂ ೆಲವ ರು ೆಟ್ಟಿಗ ೆಲ್ಲಿ ಮ್ಯಸಬೀಡರ ದ್ಯವಗ ೆಾ ಇಂಥ ಗುಡಿಸಲುಗ ೆಲ್ಲಿ ನ ಸಿವ ಎಂಬುದು ವಿಶ ೀ ೆವ ಗಿ ಗಮನಿಸಬೀಕ ದ ಸಂಗತಿ).

ಇವರ ಮನಗ್ಂ ಸುತ್ತು ಗುಡಿಸಲಿಂದ್, ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮ ಣ ಗೋಡ ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮೇ ಕ ಡಿನ ್ಂಲ್ಲನು ಹೊದಿಸುವ ಕ್ರಮದ ಮನಗಳಿಗ ಬ್ಪಣಾ ಸ ದಿಸಿದ. ಒಂದು ಕಡ ನ ನಿಂತ ನಂತರ ಗೋಡ ಗುಡಿಸಲುಗ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು ನಿರ್ವಿವ ದದ ಸಂಗತಿ. ಈಗ ಮ ಳಿಗ ಮನಗ್ ನಿಮ ಣಾ ಬೇಡರ ವಿಶೇ್ವ ಗಿದ.

ಬೇಡರ ಮನಗ್ ಬ ಗಿಲಿನ ಎತ್ತರ ಅತೀ ಕಡಿಮ. ಯ ರೂ ಮನಯ ಒ್ಗ ಗ ನೇರವ ಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಶಿರವನು ಸ ಕ್್ಟ ಬಗಿಸಿ ಒ್ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದು ಬೇಡ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಲೋಕ ದೃಷ್ಟಿ. ಮನು್ಯರಿಗ ಬೇಡವ ದ ಅ್ಂಕ ರವನು ತೂರದು ವಿನಯವನು ಕಲಿಯಬೇಕಂಬ ಸರ್ ಸಂದೇಶ ಇಲ್ಲಿನದು.

ಇತ್ತೀಚಗ ಬೇಡರು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಮ ಳಿಗ ಮನಗ್ಲ್ಲಿ ಜಗಲಿ ನಿಮ ಣಾ ಸ ಮ ನ್ಯ. ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ಮನಯ ಪ್ರವೇಶ ದ ಬಲಗಡಗ ಜಗಲಿ ನಿಮ ಣಾ ಬೇರಯವರಿಗ ಜಗಲಿಯ ಪ್ರವೇಶ ತೀರ ವಿರ್.

ಆ ರ ಪದತಿ : ಬೇಡರ ಆ ರ ಪದತಿಯ ಕಲವು ವಿಶಿ್ಟತಗ್ಂ ಈ ಮು ಂದಿನಂತಿವ.

ಅ. ಸಜ ಅನ–ಮಜಿಗ ಇವರಿಗ ಬ್ಂಪ್ರಿಯ.

ಆ. ಬೇಡರ ಕಲವು ಬಡಗಿನವರು (ಉದ : ಬೂಮ ದೇವಡ್ಲು) ನವಣ ತಿನು ವುದಿಲ್ಲ. ಮುಟ್ಟುವುದೂ ಇಲ್ಲ; ಬ ಯುವುದು ಮೊದ ೀ ಇಲ್ಲ. ಆಕಸ ತ್ ಮುಟ್ಟಿದರ ಶುದ್ಧಿ ಮ ಡಿಕೂ್ಳದ ಒ್ಗ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇ. ಇವರಲ್ಲಿ ಈಚಲು ಚ ಪ ಬ್ಕ ನಿ ೀಧ. ಈಚಲು ್ಣ್ಣು ತಿನು ವುದು ಕೂಡ ನಿ ೀಧ. ತಿಂದರ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿಕೂಂಡು ಮನಯ ಒ್ಗ ಹೋಗಬೇಕು.

ಈ. ್ಂದಿ, ಕೋಳಿಗ್ನು ಸ ಕುವುದು ಗೂ ತಿನು ವುದು ನಿ ೀಧ.

ಇನು ಕಲವು ಧ ನ್ಯ ಗೂ ಪ್ರ್ಣಗ್ನು ತಿನು ವುದನು ನಿ ೀಧ ಮ ಡಿರುವ ಸಂಗತಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಲಕಣಗ್ ಹಿನ ಯಲ್ಲಿ ಬ್ಂ ಮುಖ್ಯವ ಗುತ್ತದ. "ವ ಸ್ತವವ ಗಿ ಒಂದೂಂದು ಬುಡಕಟ್ಟಿಗೂ ಇಂಥದೂಂದೂಂದು ನಂಬಿಕ ಅಥವ ನಿ ೀಧವಿದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೂಂದು ಬಗಯ ಪ್ರ್ಣಯನು ಕೂಂದು ಆ ರವ ಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನು ಬಿಟ್ಟುಕೂಂಡು ಬಂದಿರುವಂತ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದ. ಇದು ಬ್ಂಮಟ್ಟಿಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಎ ್ಲ ಬುಡುಕಟ್ಟುಗ್ಲ್ಲಿಯೂ ಕಂಡುಬರುವ ಸ ಮ ನ್ಯ ಲಕಣ (ಕೃ್ಣಮೂರ್ತಿ ್ನೂರು : 1993:40).

ವಿಶಿಷ್ಟ ಧವಿ್ಯ ಕ್ರಮಗ಼ು: ಬೀಡರಲ್ಲಿ ವಿಶೀ಼ವ ಗಿ ಮ್ಯ ಸಬೀಡರಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯವನಿಸುವ ಧವಿ್ಯ ಕೀ಼ುವ ಕ್ರಮಗಳಿವ. ಅವುಗ಼ಲ್ಲಿ ಮ ಕುರಿತು ಕೀ಼ುವ ಧವಿ್ಯ ಕ್ರಮಗ಼ಲ್ಲಿ ಒಂದರಡನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತ ಪಿಸಲ಼ುದು.

ಅ. ಕೂಡ ಹಿಡಿಯುವುದು : ದೀವರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಸಗಣಯಲ್ಲಿ ನಲ ಬಳಿದು ಅಲ್ಲಿಗ ಼ಟ್ಟಿರಯ ಎಲ್ಲರೂ ಮನಗಳಿಂದ ತಂದ ಧ ನ್ಯಗ಼ನು ಸುರಿದು ದೂಡರ ಶಿ ಮ ಡುತ್ತ ರ. ಆ ರ ಶಿ ಮೀ ತುಂಬಿದ ಮಣ್ಣಿನ ಗಡಿಗಯನು ಇರಿಸುತ್ತ ರ. ನಂತರ ದೀವರಿಗ ಕೈಮುಗಿದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮ ಯ ಸರು ೀಳಿ ಆ ಗಡಿಗಯನು ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗ಼ು ಎದುರ ಗಿ ನಿಂತು ಮುಟ್ಟುತ್ತ ರ. ಆಗ ಗಡಿಗ ತಿರುಗುವ ಸ್ವರೂಪದ ಮೀ ಆ ವ಼ಂದ ಮ ಪ್ರಮ ಣವನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತ ರ. ಕೂಡ ಜ ೂೀರ ಗಿ ತಿರುಗಿ ನೀರು ಚಲ್ಲಿದರ ಸ ಕ಼ಷ್ಟ ಪ್ರಮ ಣದಲ್ಲಿ ಮ ಬರುವುದಂಬ ನಂಬಿಕ ಇದ.

ಆ. ಗಣ ಊದುವುದು : ಉದುವ ದ ಕೂ಼ಲನೀ 'ಗಣ' ಎಂದು ಕರಯುತ್ತ ರ. ದೀವರ ಎರಡು ಗಣಗ಼ನು ದೀವರಗುಡಿಯ ಮುಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಼ಟ್ಟಿರಯ ಹಿರಿಯರ ಸಮು ಖದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನುರಿತ ಗಣವ ದಕರು ಗಣ ಊದುತ್ತ ರ. ಮ ಬರುವುದಂದ ದರ ಗಣ ಸರ ಗವ ಗಿ ನುಡಿಯಬೀಕು ಇಸೂ ಮ ನುಡಿಯಬ ರದು ಎಂದು ಕುರು಼ು ಕೀ಼ ಗುತ್ತದ. ಅದರಂತ ಆ ವ಼ಂದ ಮ ಯ ಪ್ರಮ ಣವನು ತಿಳಿಯ ಗು ತ್ತದ.

2. ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಅತಿಯ ದ ಅವಲಂಬನ : ಬುಡಕಟ್ಟುಗ಼ ಜೀವ ಼ವೀ ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧ. ಇದರ ೂರಿತ ಗಿ ಇವರಿಗ ಬೀರ ಯ ವುದೀ ಮನು಼್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರ ವಿವ ಼ಗ಼ು ರಕ್ತ ಸಂಬಂಧದ ಲ್ಲಿ ಮ ತ್ರ ನಡಯಬೀಕು. ಒ಼ ಬಡಗುಗ಼ಲ್ಲಿಯೂ ಮದುವ ಸ ಂಬಂಧಗ಼ು ನಿಷಿದ್ಧ. ಒಂದು ಊರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗ ಣ್ಣು ತರುವುದು ಗೂ ಕೂಡುವುದು ಕಲವಡ ನಿ ೀಧ. ಣ್ಣು ತರುವುದು ಮತ್ತು ಕೂಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸೂೀದರತ್ತ ಗೂ ಸೂೀದರ ಮ ವಂದಿರಿಗ ವಿಶೀ಼ ಼ಕ್ಕು ಬ ಧ್ಯತಗಳಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಶೀ಼. ಇವರು ಬೀರ ಜ ತಿ-ಸಮುದ ಯಗ ೂಡನ ಸ ಮೂಹಿಕ ಸಂಬಂಧ ಬ ಸುವ ಅನಿವ ರ್ಯತ ಬಂದ ಗ ಮ ವ, ಅಣ್ಣ ಅಕ್ಕ ಅನು ವ ಸ್ವರೂಪದ ್ಲೀ ಎನು ವುದು ಗಮನ ಼ ್ಣ.

3. ಅತಿಯ ದ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತ : ಮ್ಯ ಸನ ಯಕರ ಪ ವಿತ್ರ್ಯ ಕಲ್ಪನ ಎ಼ಷ್ಟ ಜಟಿಲವ ದುದು ಎಂಬುದು ಇವರ ಕಟ್ಟ ಮನಗ಼ಲ್ಲಿ ನಡದಿರುವ ವ್ಯ ಜ್ಯಗಳಿಂದ ೀ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದ. ಈ ಸಮುದ ಯದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೀರೂಂದು ಜ ತಿಯವರ ಮನಯ ಒ಼ಗ ಪ್ರವೀಶಿಸಿದು, ಒಂದು ದೂಡ ಅಪರ ಧ ಎಂದು

ಬ ವಿಸುವುದು. ಇನೂಂದು ಜ ತಿಯವರನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದರು ಎಂದು ಸಮುದ ಯದಿಂದ ಊರ ಕುವುದು. ಇಂಥ ಲವ ರು ಸಂಗತಿಗ ನ್ ಗಮನಿಸಿದರ ಬೇಡರ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತಯ ಸ್ವರೂಪ ಅರ್ಥವ ಗುತ್ತದ. ಇದರ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತಯ ಇನು ಕಲವೂಂದು ಅಂಶ ಗ ಮುಂದಿನಂತಿವ.

ಅ. ಸಮುದ ಯದ ಒ ಗ ಒಬ್ಬರ ಎಂಜಲನು ಇನೂಬ್ಬರು ತಿನು ವಂತಿಲ್ಲ. 'ಎಂಜಲು ಏ ಮನ ಕಡಿಸಿತು' ಎಂಬ ನಂಬಿಕಯಿಂದ ಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಎಂಜಲನು ಇ ನೂಬ್ಬರು ತಿನು ವುದು ಕಡ ಯವ ಗಿ ನಿ ಷಿದ್ಧವ ಗಿದ.

ಆ. ಯ ರದೂೀ ಬೀರ ಸಮುದ ಯ ದ ಮನಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮ ಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಕಿ ರಿಗ , ಪೂಜ ರಿಗ ಮೂದ ದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಪುರು ರು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಮನಯ್ಲ್ಲೀ ಎಲ್ಲರೂ ಉಣ್ಣುವ ತಟ್ಟಗ ಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣುವಂತಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೀ ಪ್ರತ್ಯೀಕ ತಟ್ಟಯಿರಬೀಕು.

ಇ. ಇನೂ ವಿಶ ೀ ವಂದರ ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಇನೂಂದೂರಿಗ ಪ್ರಯ ಣಸುವ ಗ ಸ ರ್ವಜನಿಕ ವ ನದ ಬ ಕ ನಿ ೀಧ ಮ ಡಿಕೂಂಡಿದು, ಈ ಗ ಈ ನೀತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಡಿಲಗೂಂಡಿದ. ಇತ್ತೀಚಗ ಸ ರ್ವಜನಿಕ ವ ನವೀರಿದರ ನ ವು ಮಲಿನವ ಗುತ್ತೀವ ಎಂದು ಬ ವಿಸಿ ನಡದು ಕೂಂಡೀ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗ ೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದವರನೂ ನ ವಲ್ಲರೂ ನೂೀಡಿದೀವ. ಈಗಲೂ ಈ ಮೂದ ೀ ೀಳಿದ ಸ ಂಸ್ಕ ತಿಕ ಪುರು ರು ಸ ರ್ವಜನಿಕ ಬಸ್ ಗ ಲ್ಲಿ ಪ್ರಯ ಣಸದೀ ಇರುವುದನು ನೂೀಡಬ ದ ಗಿದ.

ಇಂಥ ನಿರ್ಬಂಧದ ಹಿನ ಇರುವ ಈ ಸಮುದ ಯದ ಜನ ಬೀರೂಂದು ಸಮುದ ಯದವರ ಜ ೂತ ವ್ಯವ ಹಿಕ ಮೂದ ದ ಸ ಮ ಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗ ನು ಬ ಸುವುದು ದೂರದ ಮ ತು. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೀಕ ದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರ ನಡವಳಿಕಗ ಲ್ಲಿ ಪ ವಿತ್ರ್ಯತ ಕ ದುಕೂಂಡವರನು ಸಮುದ ಯದಿಂದ ಊರ ಕುವುದು ಸ ಮ ನ್ಯ ಗೂ ಸ ಜ ಸಂಗತಿ. ಆದರೂ ಎ ್ಲ ತರ ದ ತಪ್ಪಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಮ ಇದ. ಶಿಕಗೂ ಗ ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮರಳಿ ಸಮುದ ಯದೂ ಗ ಬರಲು ಇಚಿಸಿದರ ಆತನನು ಶ ುದ್ಧಿ ಮ ಡಿ ಕರದುಕೂ ್ಳುವ ಉದ ರ ಕ್ರಮಗ ೂ ಇಲ್ಲಿವ.

4. ಕ ಡಿಗ ತ್ತಿರವ ದ ಬದುಕು : 'ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನ ಸ ಮ ನ್ಯವ ಗಿ ತಮ ಸಂತೂೀ ದ ಅಥವ ದುಃಖದ ಸಂದರ್ಭಗ ನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮುಂದಯೀ ನಿವೀದಿಸಿಕೂ ್ಳುವುದುಂಟು. ಅಲ್ಲಿ ಪರಿ ರ? ದೂರಯುವುದಂಬ ಖಚಿತ ನಂಬಿಕಯೂ ಅವರಿಗ ಇದ". (ಕೃ ್ಣಮೂರ್ತಿ ನೂರು 1993:98) ಇದುಕ್ಕ ್ಲ ಕ ರಣ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದ ಯಗ ಟ್ಟಿದು, ಕ ಡಲ್ಲಿ, ಬ ದುದು ಕ ಡಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮುದ ಯವೂ

ಕೂಡ ಕ ಡಿಗ ್ತಿರವ ಗಿ ಬದುಕಿದ ಇಂದಿಗೂ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಬುಡಕಟ್ಟಾಗಿದ. ಮ್ಯಾಸನ ಯಕರ ಮೂಲ ಪುರು್ "ಚಟ್ಲು ಗೂಟ್ಲು ಮಲ್ಲಿನ ಯಕ" ್ಂಟ್ಟಿದು ಕ ಡಲ್ಲಿ, ಒಂಟಿಕೂಂಬಿನ ್ಸುವಿನ ಗೂರಿಸಲ್ಲಿ ಬಿದ ವಿಭೂತಿನ ದೂಳಿನ ಕಣ್ಣೂಂದರಿಂದ. ಈತ ತ ಯಿಯ ಲಿನ ಬದಲಿಗ ಜ ೀನು ತುಪ್ಪವನು ಕ ಡಿದು ಬದುಕಿದವನು.

ಇಂದು ಬೀಡರು ವ ಸಿಸುವ ್ಟ್ಟಿಗ್ನ ಲ್ಲ ಸೂಕ ವ ಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರ ಹಿಂದ ಆ ಪ್ರದೀಶ ಗ್ಂ ದಟ್ಟ ಕ ಡಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವಂಬುದ ಗಿ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದ. ಅ್ಟೀ ಅಲ್ಲ ಇಂದಿಗೂ ಮ್ಯಾಸಬೀಡರ ಅನೀಕ ್ಟ್ಟಿಗ್ಂ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿದಿವ. ಗಯೀ ಇವರ ಬದುಕ ್ಂ ಅರಣ್ಯ ಪರಿಕರಗಳಿಂದ ಸ ಕ್್ಟ ಪ್ರಭ ವಿತಗೂಂಡಿದ ಮತ್ತು ಅವಲಂಬಿತವ ಗಿದ.

5. ಪ್ರತ್ಯೀಕ ಭ : ವಿಶ ೀ್ವ ಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದ ವಣಗಿರ, ತುಮಕೂರು, ಜಿ್ಲಗ್ ಸುತ್ತಲಿನ ಮ್ಯಾಸನ ಯಕ ರ ಸಮುದ ಯಗ್ಲ್ಲಿ 'ಕಂದಲಗು' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೀಕ ಭ ಪ್ರಚಲಿತವ ಗಿದ. ತಲಗು ಗೂ ಕನ ಡ ಮಿಶ್ರಿತವ ದ ಈ ಭ ಮುಖ್ಯವ ಗಿ ತಲಗು. ಈ ತಲಗಿಗ ಕನ ಡ ಮಿಶ್ರಣಗೂಂಡು 'ಕಂದಲಗು' ಆಗಿ ಮ ಪ ್ಟ ಗಿರುವುದನು ಅಧ್ಯಯನಕ ರರು ಗುರುತಿಸಿದ ರ.

ಇ್ಟ ್ಲ ಸ ಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯಶಿ್್ಯತಗ ೂಂದಿಗ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಬೀಡರು ಕನ ್ಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗ್ಲ್ಲೀ ಒಂದು ವಿಶಿ್ಟ ಸ್ಥನ ಉಳಿಸಿಕೂಂಡಿದ ರ. ಆಧುನಿಕ ಕ ಲದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜ ತಿಗ್ ಸ್ವ್ಟಗಿರ ಮ ಯವ ಗುತ್ತಿದ. ಆದರೂ ಕಲವೂಂದು ಸಮುದ ಯಗ್ಂ ಬುಡಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವ ಬ ದ್ಧತಯನು ತೂೀರ್ಪಡಿಸಿವ. ಬುಡಕಟ್ಟೂಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ ತಿಯ ಗಿದ ಎಂದು ತೀರ್ಮ ್ನಿಸುವುದು ಯ ್ವ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕ ಎಂಬುದರ ಬಗ ವಿಚ ರ ಮ ಡುತ್ತ, ನಿರ್ಮಲ್ ಕುಮ ರ್ ಬೂೀಸ್ ಅವರು ೀಳಿದ ಮತ್ತೂಂದು ಎಲ್ಲಿ ಉ್ಲೀಖ ್ಳ. "ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ್ಂಟ್ಟು ಮದುವ ಸ ವು ಈ ಮೂರು ಸಂದರ್ಭಗ್ಲ್ಲಿ ಬ್ ್ಣರು ಪುರೂೀಹಿತ್ಯಕ್ಕ ಅವಕ ಶ ಕೂಡದ ತ ವೀ ನಡಸಿಕೂಂಡು ೂೀಗುತ್ತ ರ. ಎಲ್ಲಿಯ್ಂವರಗ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಳಿದಿರುವುದೂೀ ಅಲ್ಲಿಯವರಗ ಬು ಡಕಟ್ಟು ತನ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತದ. ್ಂಟ್ಟು ಮದುವ ಗೂ ಸ ವು ಈ ಸಂದರ್ಭಗ್ಲ್ಲಿ ಬ್ ್ಣರು ಪುರೂೀಹಿತ್ಯಕ್ಕ ಅವಕ ಶ ಕೂಡುವುದೂೀ ಆಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ತನ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನು , ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವನು ಕ ದುಕೂಂಡು ಜ ತಿಯ ಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವ ಗುತ್ತದ." (ಉ್ಲೀಖ : ತೀ.ನಂ. ಶ ಂಕರನ ರ ಯಣ 1982:02) ಈ ಮ ತನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮ್ಯಾಸನ ಯ ಸಮುದ ಯಕ್ಕ ಅನ್ವಯಿಸಿ ನೂೀಡಿದರ ಫಲಿತ ಂಶ ಸ್ವ್ಟವ ಗಿರುತ್ತದ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ದಾರಿತ ಮಾಹಿತಿಗಳು.
2. ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ನ ಯಲ್ಲಿ ಬೇಡನ ಯಕರು (ೇಖನ) ಕ.ಎಂ. ಮೈತ್ರಿ (ಇದರಲ್ಲಿ "ಘಟ್ಟಿ ಊಸಳ್ಳಿ ಘಟ್ಟಿಗ", ಸಂ. ಲಕ ಣ ತಲಗ ವಿ, ರತಿ ಪ್ರಕ ಶನ, ತಿಕೋಟ)
3. ಮ್ಯಸಬೇಡರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ನೂರು, 1993, ಕನ ಟಕ ಸ ಹಿತ್ಯ ಅಕ ಡಮಿ ಬಂಗ ೂರು.
4. ಮ್ಯಸಮಂಡಲ, ಮೀರ ಸ ಬಿ ಳ್ಳಿ ಶಿವಣ್ಣ, 2003, ಕನ ಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರ ದಿಕ ರ, ಬಂಗ ೂರು.
5. ಕ ಡುಗೊಲ್ಲರ ನಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದ ಯಗ ು, ತೀ.ನಂ. ಶ ಂಕರ ರ ಯಣ, 1982, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಮೈಸೂರು ವಿ.ವಿ.
6. ಬುಡುಕಟ್ಟು ಸಮ ಜ ಂಟ್ಟು ಸ ವಿನ ನಡುವ , ಗಂಗ ಧರ ದೈವಜ್ಞ, 2000, ಪ್ರಸ ರ ಂಗ, ಕನ ಡ ವಿ.ವಿ. ಂಪಿ.
7. ಮನ ಸಮ ಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಎಂ.ಪಿ. ವೀಣಾ , ನಲಮನ ಪ್ರಕ ಶನ, ಬಂಗ ೂರು.
8. ಪ್ರಾಚೀನ ಭ ರತದ ಚರಿತ್ರ (ಡಿ.ಡಿ. ಕೊಸಂಬಿಯವರ ಚಿಂತನಗ ು) ಮೂಲ: ಬ ಲಗೋಪ ್, ಅನು: ಎಚ್.ಎಸ್.ಶ್ರೀಮತಿ, 1998. ಬಳ್ಳಿಡುಕ್ಕಿ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಬಂಗ ೂರು.

ವಿ ಸ

ಡ .ಎಸ್ .ಎಂ.ಮುತ್ತಯ್ಯ
ಸ ಯುಕ ಪ್ರಾದ್ಯಾಪಕರು
ಕನ ಡ ವಿಭ ಗ
ಸ ್ಯದ್ರಿ ವಿಜ ್ಞಾನ ಕ ೇಜು(ಸ್ವಾಯತ್ತ)
ಶಿವಮೊಗ – 577 203
ಈ ಮೇ ್ : smmuthaiah@gmail.com
ದೂರವ ಣ: 94486 40114